הארץ

1.20 ש"ח יום א' י"ב בשבט תשמ"ח, 31 בינואר 1988 VOL.69/20899 JANUARY 31 1988

ראש הממשלה: אנחנו אופטימיים מפני שארה"ב החליטה להיות מעורבת יותר

חביב יפתח במסע דילוגים אם חוסיין יקבל את הצעות שמיר

חביב הציג ברבת עמון רעיונות שמיר בדבר "פתיחה בין לאומית", "שיחות קירבה" ו"ממשל עצמי" ● אם ייווצר קונצנזוס חדש יגלה שולץ מעורבות אישית ● פרס: אשתף פעולה עם כל רעיון ויוזמה

מאת עקיבא אלדר, צבי בראל ועודד זראי כתבי "הארץ"

השליח האמריקאי פיליפ חביב העביר למלך חוסיין את הרעיונות שנדונו בשיחות שקיים מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין עם מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ ועוזריו. ארה"ב מבקשת מהמלך חוסיין להיכנס לכיבא ולתת רציני על הסדר ביניים שיוביל בתוך שנתיים־שלוש לפתיחת דיונים על הסדר הקבע. אם תתקבל ההצעה בחיוב, דבר שבו מפקפקים בירושלים, אפשר שחביב יפתח במסע דילוגים באיזור.

ההצעות הנדונות עתה, על פי מקורות המקורבים לראש הממשלה יצחק שמיר, הן:

* "פתיחה בינלאומית" בחסות שתי המעצמות שתיפתח ותסתיים באותו יום בהשתתפות נציגי ממשלות ישראל וירדן ונציגים פלשתינאים מוסכמים מהשטחים.

* שיחות קירבה או שיחות דילוגים בין ירדן לישראל בהשתתפות נציגים פלשתינאים. שמיר הסכים גם לשיחות קירבה בהשתתפות משקיפים מבתי העצמות שלא ישתתפו בשיחות עצמן. מדובר בבטא ובתן שיכול להתקיים בבית כלון בקהיר. כתוך בוסכם יעביר את ההצעות בין הדרי המשלחות של ישראל לבין המשלחת הירדנית־פלשתינאית. באופן כזה יוכל חוסיין לטעון כי לא נכנס למו"מ ישיר עם ישראל. המכיד יטען כי אין מדובר בוועידה בינלאומית.

* שמיר מוכן להתום את הסיחות וההסכמים בפורום בינלאומי שינוק גושפנקה להסדרים המוחתמים. באופן כזה מצטמצם תפקידה של הוועידה לטקס בלבד.

* על מנת שלא לפגוע בעצבים הגיעים, יוצע לירדן ולפלשתינאים "ממשל עצמי" ולא "אוטונומיה". הצדדים ידגישו כי אין מדובר בהסכם קמפ דיוויד, אלא בתהליך חדש. פרקי הזמן בין השלבים של העברת הסמכויות למועצת האוטונומיה יקוצרו. בעיקר יוזרז תהליך פינוי צה"ל מהערים.

(סוף בעמוד 7)

ארצות הברית חוזרת לזירה

פרשנות / עקיבא אלדר

פיליפ חביב

שובו של מיודענו הוותיק פיליפ חביב לאיזור מבהיר לראשונה את כוונתו של ממשל רייגן להציל ברגע האחרון את פרק המזרח התיכון שלו בספר ההסטוריה מהכותרת "כשלון". האמריקאים ניסו לשווא במשך שנתיים וחצי לקדם מהלך מדיני שייפתח בוועידה בינלאומית ויוביל למשא ומתן ישיר בין ישראל לבין ירדן והפלשתינאים. מוסכם היה על פרס ושמיר ומובן היה למלך חוסיין כי השיחות לא יתקיימו בנסיגה ישראלית מחברון ומזרח ירושלים.

במהלך הדיונים לקראת ועידה בינלאומית היה מובן לכל המעורבים בתהליך כי כל הסכם יציג פתרון בשלבים: הסדר ביניים של אוטונומיה כזו או אחרת ולאחר תקופת מעבר ייפתחו דיונים על

(סוף בעמוד 2)

בתמונה מימין — חייל צה"ל שנפגע בפניו מאבני מסיתים בשכם ואיבד שתיים משיניו. משמאל — עשן מיתמר ברחוב בשכם, במהלך ההתפרעויות בסוף השבוע. (תצלום: אנדרה ברוסמן)

"וואשינגטון פוסט" מסתמך על מזכר שהועבר לשר המשפטים אדווין מיז:

"פרס היה מועמד לשוחד — להבטיח צינור נפט מהפצצה"

פרויקט צינור הנפט מעיראק לעקבה — שאמור היה להכניס לחברת "בכטל" כמיליארד דולר מעולם לא נבנה ● דובר השגרירות בארה"ב: האפשרות שפרס קיבל שוחד: "פנטזיה פראית"

מאת צבי בראל שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). שר החוץ שמעון פרס היה מועמד לקבלת שוחד בסך מיליון דולר.

(סוף בעמוד 7)

10,000 עובדי מינהל ומשק שובתים היום; שיתוק כמעט כללי צפוי במערכת האשפוז

משרד הבריאות הורה להודיע למשפחות החולים להיערך לסייע ● המרדימים עדיין שובתים ● רופאי המדינה משביתים את מרפאות חוץ ● עובדי המעבדות נטשו את המעבדות בכל בתי החולים הממשלתיים הציבוריים, מרפאות הקהילה של קופ"ח ומעבדות משרד הבריאות

מאת עדנה אריהור סופרת "הארץ"

פעילותה של מערכת האשפוז הממשלתית תשותק היום כמעט כליל, בעקבות החלטתם של עשרות אלפים עובדי המשק והמינהל להשבית את השירותים החל מ־6 בבוקר. כ־32 בתי־חולים ממשלתיים, במטרה לשפר את שכרם. לא יוגש אוכל לחולים, ויימנעו שירותי כביסה, ניקיון וקבלת חולים.

כל נסיונות משרד הבריאות להידבר עם ועד עובדי המשק והמינהל, במטרה לדחות את השביתה עד שוועדת המעקב תסיים את הדיון בדרישותיו — נכשלו.

מאז החלו הרופאים המרדימים בעיצומים באוגוסט, והצטרפות רופאי המדינה, נתנה למעשה המערכת תשובה רק למקרי חרום.

במערכת השביתה מציינים שהפעם ייפגעו ישירות המחלקות הגריאטריות והפסיכיאטריות, שבהן הטיפול מבוסס כולו על כוח עזר.

בהנהלות בתי החולים מוד

(סוף בעמוד 2)

נשיא אוסטריה נועד עם ועדת ההיסטוריונים במשך 4 שעות

"שפיגל": ולדהיים היה אחראי לשליחת יהודים למחנות ריכוז

הודה באופן אישי על גירוש 4000 תושבי העיירה בוסניין ביוגוסלוויה ● רובם היו יהודים ומצאו את מותם במחנות ריכוז

מאת דניאל דגן סופר "הארץ" באירופה

בון (מיוחד ל"הארץ"). כלי התקשורת במערב־גרמניה נתנו אמש הבלטה גדולה לדיווח כי נשיא אוסטריה, קורט ולדהיים, הודה באופן אישי על גירוש 4,000 תושבים של העיירה בוסניין שבתחומי יוגוסלוויה. הידיעה פורסמה בשבועון "דר שפיגל", אך הכחשה על־ידי משרדו של ולדהיים.

ברוך־כלל הצבעו כאן עד כה הידיעות על ההאשמות נגד ולדהיים. האשמות אלו באו בעיקר מהקונגרס היהודי העולמי. אחד האישים שהיו תייצבו בשנתיים האחרונות בצורה בולטת לצד ולדהיים, היה קאנצלר מערב־גרמניה, הלמוט קוהל.

בגרמניה המערבית התפרש הפירסום ב"שפיגל" כהוכחה אפשרית ראשונה לכך שולדהיים היה מעורב באופן אישי במשלוח יהודים למחנות השמדה. רוב המגורשים מהעיירה בוסניין היו יהודים, ולדברי השבועון הם מצאו את מותם במחנות ריכוז.

הטלוויזיה המערב־גרמנית הראתה תצלום של המברק המתום לכאורה על־ידי ולדהיים. עד כה היתה כאן נטיה לטעון שההאשמות נגד ולדהיים הן כלליות ביותר, ולא לוו בהוכחות כלשהן.

ולדהיים עצמו טען בשנה שעברה בראיון ל"ניו־יורק טיימס", כי לא ידע כלל על גירוש היהודים מן האזורים שבהם שירת ביוון ויוגוסלוויה, בעת שהיה קצין בצבא הנאצי. נשיא אוסטריה "זיכה" את עצמו בנקודות רבות, אך מעולם לא

(סוף בעמוד 7)

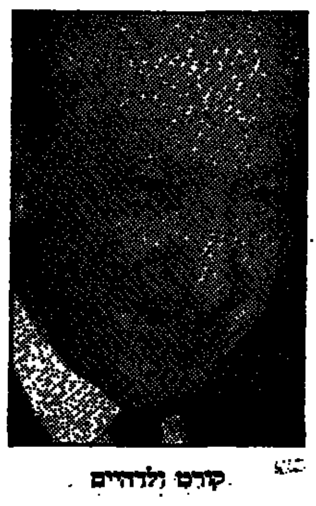

קורט ולדהיים

המצב בשטחים מחריף; "זה יימשך עוד הרבה זמן", סבורים במערכת הביטחון

המהומות הגיעו לשיאן בשכם שהוכרזה "שטח צבאי סגור" ● 5 נפצעו מירי כדורים חיים במהלך פיזור ההפגנות ● צעיר נפצע קשה בעזה מפגיעת קליע בפלג גופו העליון לאחר שניסה לחטוף רובה של חייל ● התקהלות בכיכר פלשתין בעזה פוזרה באלות; רבים אושפזו ב"שיפא" ● כוחות הביטחון ממשיכים לפתוח חנויות בכוח; הקושי העיקרי — ברמאללה

מאת אורי ניר ואיתן רבין סופרי "הארץ"

בסיומו של שבוע שקט יחסית בשטחים, החריפו בסוף השבוע ההתנגשויות האלימות בין מפגינים בגדה המערבית וברצועת עזה לבין כוחות הביטחון. במערכת הביטחון סבורים כי אי־השקט בשטחים יימשך עוד זמן רב. לפחות חמישה נפצעו בשכם, ועוד שניים נפצעו בעזה — אחד מהם בצורה קשה.

לסופר "הארץ" נודע מפי פעילים פלשתינאים, כי הסלמת התקריות האלימות בחוצות הערים והכפרים בשטחים, היתה תוצאה של תחושה שה"התקוממות" הולכת וגוועת, לאחר שהתגלעו בקיעים בנכונותם של בעלי בתי העסק להשתתף בשביתות המסחר.

אתמול בצהריים הגיעו המהומות לשיאן בשכם, שהוכרזה "שטח צבאי סגור", בעקבות מספר רב של תקריות אלימות בכמה מוקדים בעיר. לפחות חמישה תושבים נפצעו מפגיעת כדורים חיים במהלך פיזור ההפגנות בשכם. ויותר מארבעה נפצעו מפגיעת כדורי גומי. חייל צה"ל נחבל בראשו מפגיעת אבן.

מקורות ערביים בשכם מסרו על יותר מ־30 פצועים מפגיעת כדורים חיים וקליעי גומי, ועל עוד כ־20 שהוחשו לטיפול רפואי עקב הרעלת גז מדמיע ופגיעה ממכות.

(סוף בעמוד 2)

טמיר נפגע: פרס שלח את נוביק לפגישה עם אל באז

מאת עקיבא אלדר סופרו המדיני של "הארץ"

מנכ"ל משרד החוץ אברהם טמיר כועס ביום שישי באוזני שר החוץ שמעון פרס על החלטתו לשגר את יועצו המדיני ד"ר נמרוד נוביק לפגישה עם יועצו של הנשיא מובארק. טמיר למד על השליחות מפי אמצעי התקשורת ונפגע מכך עמוקות.

עד כה היה טמיר אחראי על המגעים עם מצרים ונחשב לאיש הקשר של אל באז. באחרונה נועדו השניים בפריז ותיאמו את התוכנית שהציג הנשיא מובארק בארה"ב. גורמים מדיניים בירושלים אמרו כי פרס לא היה מוכן לכך שתוכנית תכלול הצעה לשגר כוח בינלאומי לשטחים, דבר שהוא לא הסכים עמו ולא שילב בעקרונות שהציע למובארק לכלול בתוכנית.

צור יקרא היום בממשלה ל"הפסקת אש" בין המערך והליכוד

מאת עקיבא אלדר סופרו המדיני של "הארץ"

שר הקליטה יעקב צור יקרא היום בממשלה לליכוד ולמערך להכריז על "הפסקת אש". ולהימנע בכל יוזמה מדינית אפשרית.

(סוף בעמוד 7)

אלפים פונו בשריפת ענק בחיפה

פיצוץ החריד אמש סמוך ל־21.45 את חוות מכלי הגז של פרגז צפונית לבתי הזיקוק בחיפה ● אדם אחד נפצע ● האזור נסגר לתנועה ● עשרות מכוניות כיבוי ואמבולנסים נשלחו למקום

מאת יהודה בן גוריון בהנא כתבי "הארץ" בחיפה

בפיצוץ שאירע אמש בשעה 9.45 בחוות מכלי הגז של פרגז צפונית לבתי הזיקוק בחיפה נפצע אדם אחד. הוא מאושפז בבי"ח כשהוא סובל מכוויות. המשטרה סגרה את האזור לתנועה ותקנה שורה של אמצעי בטיחות חדשות כדי לבודד את פינוי כל האוכלוסיה המתגוררת ברדיוס של 2 ק"מ ממקום הפיצוץ. התושבים פונו מהשכונות קרית חיים, כיכר דה הק וקרית ביאליק. עדיין ממשיכים לזרום מכלי הגז עשרות פעולות לקרוד המתקנים כדי למנוע מהם שהגדר פיצוץ בעוצמה גדולה יותר. עד לשעת מסירת הידיעה לא ידועה הסיבה שגרמה לפיצוץ.

הוכיחו מתלקחות מוקדים הוריים ובשעת מסירת הידיעה מבעירים עדיין הגז בתחום קולות נפץ עזים והכבים בוערים בהילת השריפה המכתולת בחוות המיכלים. עשרות אמבולנסים ותושבים באיזור הגיעו למקום.

2 מהשופטים המואשמים בהפרת אמונים זומנו ל"שימוע" אצל היועץ המשפטי

כתבי האישום יוגשו השבוע אלא אם יצליחו לשכנע את חריש בהליך "השימוע" לחזור בו ● הוארך מעצר המזכיר הראשי של בית משפט השלום בת"א ● המזכירים בפ"ת ובמרכז שוחררו

מאת גדעון אלון, סופר "הארץ"

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש יזמן השבוע להליך של "שימוע" את שני שופטי ביהמ"ש העבודה אשר ארבל ובן־שחר הרופאי. נגדם החליט להגיש כתבי אישום פליליים באשמת הפרת אמונים. עבירה שהעונש המירבי עליה הוא 3 שנות מאסר. פרקליטיהם של השניים ינסו לשכנע את חריש ואנשי צוותו (המשנה לפרקליט המדינה) דורית ביניש ופרקליטת מחוז המרכז עדנה ארבל. עו"ד הלנה ביילין ובן נצ"מ אלמס איש־שלום סגן ראש היחידה לחקירת פשעים במטה הארצי של המשטרה) שלא להגיש נגדם כתבי אישום פליליים.

בשבוע שעבר ערך חריש שימוע

(סוף בעמוד 7)

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: פרופ' בנימין שבורק, מחבר ספר על משברי נפט במזה"ת
על: קו הנפט מעיראק לעקבה. שעלייתו גילוי בעיתונות בארה"ב פרס התחייב שישראל לא תפגע בו

(עמ' 2)

★

להם: אם יגידו לי בליכוד לעזוב — אעשה זאת

(עמ' 3)

★

סקר: מספר הקשישים בישראל בשנת 2000: כ־460 אלף

(עמ' 3)

★

האוצר דחה פניית קופ"ח ל־80 מיליון ש' הלוואה

(עמ' 3)

★

מבקר המדינה: עיריית ת"א משלמת יותר מדי לבכירייה

(עמ' 5)

המילה האחרונה בעיבוד תמלילים
WORDMILL 4.5
להזמנת דיסקט הדגמה 02-699311

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: מעונן חלקית. במשך היום יתרבו העננים ובלילה יתחיל לרדת גשם.

● ירושלים: 5–15.
● תל־אביב: 8–19.
● חיפה: 10–20.
● באר־שבע: 8–19.

הגולן 5–14, צפת 4–13, טבריה 10–20, נצרת 10–17, עפולה 7–20, השומרון 6–17, נתב"ג 5–19, יריחו 8–21, עזה 10–18, אילת 11–21.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.5775	+0.0022
נוסעים	1.8750	+0.0026
שחור	1.6500	—

שער הסל

יציג	1.7179	−0.0004

בגליון זה 14 עמודים

הבינלאומי הראשון נותן לך
פז"ק בריבית גבוהה

21% ל־3 חודשים+אופציה

ריבית שנתית מתואמת 22.7%

על הפקדות מעל 100,000 ש"ח לתקופה של 3 חודשים תקבל ריבית שנתית של 21%
+אופציה לחדש את הפקדון ל־3 חודשים נוספים. בריבית פריים+6%.

על הפקדות בין 50,000 ש"ח ל־100,000 ש"ח לתקופה של 3 חודשים תקבל ריבית שנתית של 20% (ריבית מתואמת 21.6%)
ואופציה לחדש את הפקדון ל־3 חודשים נוספים. בריבית פריים+5%. פרטים נוספים בסניפים.

אני מעביר עסקים לבינלאומי

הבנק הבינלאומי הראשון

סמיר כהן (יעקבסון)

ערכה את העמוד: אודית גליל

صكرا عن الاصل

هكذا عن الاحتلال

ראיתי שמעתי

מתחרים על תפקיד דובר משרד החוץ

לא פחות מעשרה מועמדים מתחרים היום על תפקיד דובר משרד החוץ, שיתפנה הקיץ, עם מינויו של אהוד גול לקונסול כללי בריו דה ז'נרו. בשנים האחרונות היה תפקיד דובר משרד החוץ לתפקיד מפתח ולפיכך מתייצבים למערכה בו רעות המינויים עובדים בכירים ותיקים.

במועמדים: ויקטור הראל, שהתנסה בעבודת דוברות בשגרירות ישראל בוואשינגטון, ויוסי גל, העוסק בכך בשנים האחרונות האמור לשוב ארצה בקרוב. מועמד בעל סיכויים טובים הוא גם ד"ר אלון ליאל, המשמש כיועצו של המנכ"ל הנכנס, ד"ר יוסי ביילין, ונהנה מתמיכתו.

היום אחר הצהריים תאמר ועדת המינויים את דברה.

א. לם

האלוף מצנע: "אני לומד"

"לא התכוונתי ולא אומנתי לטפל בבעיות כאלה, אבל אני לומד", אמר האלוף עמרם מצנע בראיון לכתבים זרים. הכתבים, אגב, שיבחו את מצנע על הראיון הזה. מצנע אמר כי החיילים חשים כי מה שהם עושים בשטחים הוא בזבוז זמן שהיה יכול להיות מנוצל לאימונים צבאיים. מנגד, דחה רבים מן הסיפורים שהתפרסמו בעיתונים האמריקאיים ואמר כי הם כתובים ואינם מבוססים על עובדות. מצנע תמך במדיניות של פתיחת חנויות בכוח כדי לאפשר לבעלי החנויות שאינם רוצים לשבות לקיים אורח חיים תקין.

צבי בראל

ואשינגטון

צ'אושסקו בן 70

ראש הממשלה, יצחק שמיר, לא הסתפק באיחולים שהעביר לנשיא רומניה, ניקולאיה צ'אושסקו, באמצעות שר החוץ שלו, יון טוטו, שעימו נפגש בסוף השבוע. שמיר שיגר מברק ברכה לצ'אושסקו לרגל יום הולדתו ה־70 וציין בעיקר את תרומתו הרבה של נשיא רומניה לרווחתם של אזרחי ארצו.

שמיר ניצל את ההזדמנות להודות לנשיא רומניה על יחסו הזה ליהודים ולזכויותיהם בתחומי התרבות, הדת הלאום ואף הזכות לעלות לישראל.

א. לם

עזר וייצמן הסגיר עצמו למשטרת המנדט

הטייס הצעיר, עזר וייצמן, נתבקש ע"י מפקדת ההגנה להסגיר עצמו לבריטים, כדי למנוע התנכלות לטייסת המטוסים הקלים בתש"ח. וייצמן אכן נעצר, נחקר ושוחרר. הפרשה כולה שוחזרה במוצאי־שבת בתוכניתו של דודו דיין "עושים מדינה", ששודרה בגלי צה"ל.

ראשיתו של הסיפור ב־15 בינואר 1948, לאחר ההתקפה הערבית הגדולה על גוש־עציון. מטוסי שירות־האוויר (לפני היות חיל־האוויר) נשלחו לגוש כדי להטיל תחמושת, ציוד רפואי והצברים. מטוס אחד טס במשימת־דתק, כדי למנוע מערבים להשתלט על הציוד. מטוס־סיור בריטי טס באיזור ושמע את הירויות, דיווח כי מטוס יהודי התקיף אותו.

סא"ל (מיל.) עידו אמבר, החוקר את ראשיתו חיל־האוויר, סיפר בתוכנית כי מפקדת ההגנה, הגם שידעה שלא היו דברים מעולם, החליטה על צעד חריג: היא הטילה על וייצמן להתייצב במשטרת ת"א ו"להסגיר" עצמו לבריטים.

היומון הבריטי "דיילי מייל" פירסם אז, מאת כתבו בירושלים, ידיעה שכותרתה: המנהיג היהודי חיים וייצמן היה במטוס שירה על מטוס בריטי...

קרוב יותר לאמת היה עיתון ערבי שדיווח כי בראשו של המנהיג הציוני, יוסף וייצמן, נעצר.

עת"ם

מ־11 יוצאים 2

הוועדה לחיפוש מנהל אמנותי לתיאטרון חיפה ראיינה 11 מועמדים, בהם גם את מי שהיה מייסד התיאטרון, בראשית שנות השבעים, יוסף מילוא. לאחר שתי סדרות של פגישות, ובהן גם התייעצויות עם במאים ואנשי תיאטרון ואקדמיה כמו יצחק ויינגרטן, ד"ר מרים יחיל־וקס, דני הורוביץ, גרי בילו ואחרים, החליטה הוועדה להמליץ על שניים מן המועמדים לפני מועצת המנהלים של התיאטרון.

השניים הם: הבמאי האיטלקי ג'ילברטו טופאנו, המביים כרגע בתיאטרון חיפה הצגה המבוססת על כתבי המחזאי הדרמאיטלקי יהודה סומו. טופאנו הוא איטלקי הנשוי לישראלית, וכיום בזמנו בארץ, במסגרת תיאטרון "בימות" גם עשה סרט, בכיכובה של גילה אלמגור.

המועמד השני הוא הבמאי מיכה לוינסון, המביים כעת בתיאטרון באר־שבע, שבו הוא במאי־בית, את "מות הסוכן". לוינסון קיבל פרס "כינור דוד" על עבודות הבימוי שלו. הוא ביים, בין השאר, את שיר "הבטלנים" שבו יוצגה ישראל ב"אירוויזיון".

ב.ש.

זוג חדש: ברברה סטרייסנד ודון ג'ונסון

הזוג המדובר ביותר בלוס אנג'לס כיום הוא הזמרת ברברה סטרייסנד והשחקן קר־של הנשים דון ג'ונסון ("מיאמי וייס").

סטרייסנד מתגוררת לאחרונה בוילה בלוס אנג'לס, לאחר שהסתיים הרומן האחרון שלה עם יורש תעשיית הגלידות ריצ'ארד באסקין. ג'ונסון, שהיה נשוי בעבר לשחקנית מלאני גריפית', צעיר מסטרייסנד במספר שנים ניכר.

גם עשירים וגם זוכים. השחקנית האמריקאית אלי מקגרו ("סיפור אהבה") והשחקן האיטלקי אלברטו סורדי, היו בין הזוכים בסוף השבוע, בפרס "הטובים מכולם" במאריים. פרס זה מוענק לאישים חשובים מעולם העסקים או הקולנוע על "אלגנטיות ואורח חיים". (תצלום איפי)

בעריכת עירית רוזנבלום

ארה"ב תבטל את הסיוע הצבאי ל־30 מדינות; ישראל ומצרים לא כלולות

כמה מן המדינות שהסיוע להן ייפסק: לבנון, אקוואדור, האיטי, ג'מייקה, פרו, אורוגוואי, בופטוצואנה, קמרון, זמביה, מוזמביק, ניגריה, טנזניה, זאיר, בוליביה, קולומביה, קוסטה ריקה, פנמה, ליבריה, סודאן ואינדונזיה

ואשינגטון (ע"ר וע"צ). ארה"ב תבטל ב־1988 את הסיוע הצבאי שהיא מעניקה ל־30 מדינות, בהתאם לתוכנית הקונגרס לצמצם את הגרעון בתקציב — אמר דובר הסטייט דפרטמנט ביום שישי.

הדובר אמר, כי הצעד הזה ננקט על אף שהדבר יזיק להשפעה האמריקאית ברחבי העולם. "אנו נתאם עמדות עם הקונגרס כדי למצוא דרך להקטין את הנזק למינימום", הוא אמר בתדרוך לעיתונאים. יחד עם זאת אמר, כי ישראל ומצרים לא ייגזמו הסיוע הצבאי לשתי מדינות אלה יימשך. ישראל תקבל סיוע צבאי של 1.8 מיליארד דולר ומצרים 1.3 מיליארד דולר ב־1988, באותו היקף כמו ב־1987.

הסיוע הצבאי לפאקיסטאן יצטמצם מ־313 מיליון דולר ל־260 מיליון דולר. קניה שקיבלה 3 מיליון דולר ב־1987 לא תקבל כל סיוע צבאי השנה. לעומת זאת יגדל הסיוע הצבאי לתורכיה שתקבל 534 מיליון דולר לעומת 178 בשנה שעברה.

להלן רשימת כמה מן המדינות שהסיוע שלהן ייפסק: לבנון, (500,000 דולר ב־1987), בליז (3 מיליון דולר), הרפובליקה הדומיניקנית (14 מיליון) אקוואדור (19 מיליון), האיטי (36 מיליון), ג'מייקה (25 מיליון), פרו (5 מיליון), אורוגוואי (12 מיליון).

מדינות אחרות שלא יקבלו סיוע צבאי ב־1988: בופטוצואנה (5 מיליון דולר), קמרון (9 מיליון), זמביה (6 מיליון), מדגסקר ומאוריציוס (כל אחת מיליון), מוזמביק (10 מיליון), ניגריה (2 מיליון), טנזניה (12 מיליון), זאיר (1 מיליון).

כמו כן יופסק הסיוע הצבאי לעוד מספר מדינות שקיבלו סיוע צנוע ביותר ל־1987 לא יותר מ־5 מיליון דולר לכל אחת, ואלה כוללות את: בוליביה, קולומביה, קוסטה ריקה, פנמה, הרפובליקה האפריקנית המרכזית, גיניאה, ליבריה, סודאן ואינדונזיה.

יופסקו הטבות במיסוי לארבע מדינות באסיה

ואשינגטון (ע"צ וע"ר). ממשל רייגן הוציא את דרום קוריאה, טייוואן, הונג קונג וסינגפור — "ארבעת הנמרים" במזרח אסיה — מרשימת המדינות הנהנות מפטור במכס על היצוא שלהן לארה"ב.

הארבע נהנות מזה ומזכה תחת לחץ אמריקאי לפתוח את השווקים שלהן למוצרים אמריקאים.

הממשל פעל בעניין זה במקביל ללחץ שהפעילו אנשי קונגרס וסנטורים נוכח הגרעון האמריקאי הגדול בסחר עם דרום־קוריאה, הונג קונג, סינגפור וטייוואן. הן בקונגרס והן בסנט הוגשו הצעות חוק לבטל את כל ההטבות לדרום קוריאה.

עוד חנות הוצתה במז' ירושלים; היועץ של קולק: השלטון ברחוב עבר לכנופיות

מאת נדב שרגאי
כתב "הארץ" בירושלים

שביתת המסחר במזרח ירושלים נכנסת היום ליומה ה־22. יועצו של טדי קולק לענייני ערבים, אמיר חשין, אומר, כי ברגע זה אין הוא רואה סוף לשביתה. "אלא אם כן תהיה יוזמה מצד השלטון החוקי, להבדיל מהשלטון הבלתי נראה." כוונתו לכך שהדרג המדיני יענה לבקשה של טדי קולק, להפעיל צווי פתיחה, כדי לסיים את שביתת המסחר במזרח העיר.

"כרגע", אומר חשין, "יש שם, ברחוב הערבי שלטון, אבל לא שלנו, אלא של כנופיות." אתמול התברר כי ברחוב האן אל זיית הוצתה בסוף השבוע חנות נוספת ובכך מגיע ל־3 מספר החנויות שהוצתו, לאחר שבעליהן הפרו שביתה.

אתמול, הופצו בעיר המזרחית כרוזים המתירים לסוחרים לפתוח את החנויות בין השעות 15.00 עד 18.00. הכרוזים היו חתומים על ידי ועדת ההתקוממות העממית - אש"ף. אולם כעבור זמן קצר, בעקבות איומים טלפוניים על סוחרים שפתחו את חנויותיהם, מיהרו הסוחרים להגיף מחדש את התריסים.

ביום ששי נעצרו בהר הבית ששה צעירים ערבים לאחר שהניפו דגל אש"ף ויידו אבנים בשוטרים. כללית - נשמר הסדר בהר הבית. בכותל המערבי נמנעו הפעם מלהכנס לשטח הרחבה ורוכזו מחוץ לשערים.

בשכונה המעורבת אבו טור, נזקה ניידת של משטרת ירושלים, לאחר שצעירים ערבים יידו אבנים ברחוב נעמי על כלי רכב חולפים. כמו כן הוצתו צמיגים. שני צעירים ערבים נעצרו, ואף הודו במעשיהם.

בסוף השבוע נמסר, כי בששת השבועות האחרונים נפגעו אוטובוסים של אגד באיזורי העיר המזרחית 108 פעמים. הקו הנפגע ביותר הוא קו 25 בדרך לנוה יעקב - 29 פעם.

צעירים ערבים יידו אתמול בערב אבנים, לעבר בתים ומוסדות יהודים ברובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים. סמוך לשעה 19.00 בעה קבוצה של צעירים ערבים דרך רחוב החיים. יעדה הראשון היה בית הכנסת "הארי" במוזיאון הישוב הישן. שמשות בית הכנסת נופצו משם המשיכו הצעירים למוסד תורני סמוך ושם ניפצו שמשות נוספות ואחר כך פנו למספר חנויות בבעלות יהודית ברח' חב"ד ונפצו שמשות אחדות. המשטרה הגבירה את סיוריה במקום.

זו הפעם השניה בתוך שבועיים שבתי מגורים ומוסדות יהודיים נרגמים באבנים בעיר. עד כה, ובשנים האחרונות הופנו האבנים בעיקר לעבר כלי רכב חולפים.

לפני שבועיים, נופצו כוכור שמשות בתי מגורים ברח' מאיר נקר שבשכונת ארמון הנציב, על ידי צעירים מהכפר הערבי הסמוך ג'אבל מוקבר.

המצב בשטחים מחריף

(סוף מעמוד 1)

גם ברצועת עזה היו הפגנות והתנגשויות אלימות בכמה מוקדים במשך סוף השבוע. התקרית החמורה ביותר אירעה אתמול בבהריים, כאשר צעיר ערבי נפצע קשה מפגיעת קליע בפלג גופו העליון. מקורות צבאיים מסרו כי הצעיר נורה לאחר שניסה לחטוף רובה של חייל צה"ל.

התקריות החמורות ביותר בסוף השבוע בגדה היו שלשום בשכם. הגיעו לשיאן אתמול אחר הצהריים. בקאסבה של שכם נמשכו הפרות הסדר עד סמוך לחצות, וחיילי צה"ל השתמשו בגז מדמיע ובירי כדורי גומי, וגרמו לפציעת כמה תושבים.

אתמול עם שחר התחדשו הפרות הסדר בקנה מידה רחב, ובתמורה רבה. בכמה שכונות בעיר הוצתו צמיגים, הוצבו מחסומי אבנים וגרוטאות, והושלכו אבנים על חיילי צה"ל. המהומות בבוקר, המוקד באזור הקאסבה והתפשטו לאחר חלקי העיר. במהלך המהומות באזור העיר העתיקה של שכם, אירעה תקרית יריות ליד הכניסה הצפונית לקאסבה, שטבעה עדיין אינו ברור.

בתוך כך התארגנה תהלוכה של כמה עשרות תושבים מקומיים — לדברי מקורות צבאיים כמאתיים איש — שיצאו משכונת ראס אל־עין במרכז העיר, ועשו דרכם אל בניין המימשל הצבאי. מקורות צבאיים מסרו כי הצועדים, ביניהם כמה רעולי פנים, הניפו דגלי פלשתין, קראו סיסמאות עויינות, והשליכו אבנים ובקבוקים ריקים. לאחר נסיון כושל לפזר את המפגינים בגז מדמיע ובירי כדורי גומי, נטל קצין משמר הגבול רובה (כפי הנראה, היה זה רובה צלפים מסוג בארטה 0.22 אינטש), וירה כמה כדורים חיים אל המפגינים. לפחות חמישה צעירים נפצעו. מקורות צבאיים מסרו כי ארבעה צעירים נפצעו ברגליהם, ואחד נפצע מתנים בפיו. כמה מהחשודים בהתפרעות נעצרו. במהלך תקרית זו הוכרזה העיר שכם "שטח צבאי סגור" למשך מספר שעות, והאזור נפתח מחדש בשעות הערב.

צה"ל כיתר את בתי החולים

מקורות פלשתיניים מסרו כי מספר הנפגעים עולה על עשרה, וכי כמה מהם סובלים פצעים קשים בפלג גופם העליון. המקורות מסרו כי היה קושי רב בבירור מספר הפצועים ומצבם, בגלל הכרזת העיר שכם "שטח צבאי סגור", ומשום שכוחות הביטחון כיתרו את בתי החולים בעיר. לדברי המקורות בשכם, נפצעו במהלך המהומות בעיר בסוף השבוע יותר משלושים איש — כעשרה מפגיעת כדורים חיים, ועוד כעשרים מפגיעת כדורי גומי ומחבטות.

סופר "הארץ" שוחח אתמול עם כמה מהפצועים בבית החולים "האחוזות הנשיות" בשכם. הרופאים שם מדווחים על תושבים רבים שהגיעו למקום ביומיים האחרונים, כשהם סובלים מפגיעות של כדורי גומי, ועל כמה שנפגעו מירי כדורים חיים. לדברי הרופאים, בסוף השבוע שעבר פחת מספר נפגעי המכות שאושפזו בבית החולים.

עוצר על בלאטה

תקריות של הפרת הסדר הציבורי אירעו אתמול גם במחנה הפליטים בלאטה שליד שכם, ובמחנה הפליטים הסמוך עסכר. על בלאטה הוטל עוצר.

תושבים בשכם ובמחנות הפליטים שמסביב לעיר מספרים על מקרים רבים שבהם חיילים התנכלו באורח שרירותי לעוברי־אורח ברחוב, היכו תושבים שלווים בבתיהם במהלך חיפושים אחר חשודים, וגרמו נזק לרכוש בבתים פרטיים. לדברי התושבים בעיר, ניפצו חיילי צה"ל מספר זגוגיות של מכוניות, וחלונות של בתים פרטיים.

תהלוכת נשים במרכז רמאללה פוזרה על־ידי גז מדמיע. על תקריות דומות דווח ממחנה הפליטים נורשמס שבפאתי טול־כרם, ממחנה הפליטים קלנדיה שליד רמאללה, ומכמה כפרים שליד שכם. הכפר סעיר שליד חברון נפתח שלשום לתנועה, לאחר שבוע של "סגר" ושלושה ימי עוצר. שלשום הוסר העוצר גם מעל מחנה הפליטים אל־אמערי שבפאתי רמאללה.

רמאללה — האגוז הקשה

שביתת המסחר נמשכת במרבית הערים בגדה המערבית, בדרך כלל באורח חלקי. כוחות הביטחון ממשיכים לפתוח את החנויות בכוח, בחלק מהמקומות. ה"אגוז" הקשה ביותר לפיצוח הוא העיר רמאללה.

צעיר וצעירה נפצעו בעזה

התקרית החמורה ביותר בעזה אירעה אתמול בשכונת סג'עיה. סיור של צה"ל נתקל במחסום אבנים ובצמיגים בוערים, החיילים הורו לשלושה תושבים שעברו במקום לפנותם, ונוצרה התקהלות.

על־פי מקורות צבאיים, התנגד אחד התושבים, ג'אמל אחמד סיסי (23) לפנות את המחסום, וניסה לתקוף את אחד מהחיילים במוט ברזל, וארם נוסף ניסה לחטוף את נשקו של מפקד הסיור. מפקד הסיור הורה לירות, ואחד מהשלושה, תאופיק אל אוחד, נפגע בכדורים בחזה. הוא פונה במצב קשה לבית החולים "מוקאסד" בעזה. באותה תקרית נפגעה בידה מאש חיילי צה"ל נערה בת 17, מנאל סעיד אל חור. היא אושפזה בבית החולים. מפקד האזור מסר כי חיילי צה"ל פעלו בהתאם להוראות.

בתקרית אחרת בכיכר פלשתין התקהלו 50 תושבים ויידו אבנים על חיילי צה"ל. החיילים פיזרו את ההתקהלות תוך שימוש באלות. רבים מהמפגינים אושפזו בבית החולים "שיפא" כשעצמותיהם שבורות.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

עובדי מינהל ומשק

(סוף מעמוד 1)

אגים לגבי המשך תיפקוד המוסדות בשבוע הבא. משרד הבריאות הורה להודיע למשפחות החולים להיערך לסיוע. ראש שירותי האישפוז במשרד הבריאות, ד"ר משה משית, אמר בסוף השבוע כי משרדו ידאג לספק מזון (מתוח לרמה הסבירה) ולהגיש שירותי נקיון ברמה מינימלית. עובדי המשק המינהל הודיעו כי ישאירו בכל בית־חולים צוות מצומצם שיתן שירות במקרים דחופים.

השוואה לתנאי קופ"ח

עובדי המשק המינהל דורשים להשוות את תנאיהם לתנאי העובדים בבתי החולים של קופ"ח, וכי העילה להשביתה היא סחבת ביורוקרטית ועדת פרה. באוצר דוחים טענתם, ואומרים כי לא יתכן להשוות תנאים סוציאליים של עובדים, העובדים לפי חוקת ההסתדרות, עם תנאים של עובדי הסקטור הממשלתי. ועדת המעקב, שבה חברים הממונה על השכר באוצר, יעקב רונן, ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, קיבלו על עצמם לסיים את הדיון בשכרם של עובדי המשק המינהל בתוך שבועיים.

מה משביתים המרדימים

הרופאים המרדימים משביתים היום את חדרי הניתוח בבתי החולים "הלל יפה" בחדרה, "רוקח" בתל־אביב ו"השרון" בפתח־תקווה. מחר ישבתו חדרי הניתוח ב"הדסה" עין־כרם בירושלים, "ברזילי" באשקלון ובית החולים הממשלתי בנהריה.

אם במהלך השבוע לא ייפתח המו"מ עמם, הם שוקלים להחריף את העיצומים ולהרחיב את השבתת חדרי הניתוח.

מה משביתים רופאי המדינה

רופאי המדינה ממשיכים להשבית היום את כל מרפאות החוץ והמחלקות לטיפול יום בשמונה בתי חולים: "שערי צדק" בירושלים ו"ברזילי" באשקלון. בבתי חולים אלה ינתנו רק טיפולי דיאליזה ואונקולוגיה. בנוסף ישבתו מרפאות חוץ והמחלקות לטיפול יום בבתי חולים הפסיכיאטריים בבאר־יעקב וטירת הכרמל, בבתי החולים הגריאטריים שמואל הרופא בבאר־יעקב ובבתי החולים הגריאטריים בראשון לציון, פרדס חנה ופרדס כץ. השבתה היא עד להודעה חדשה.

רופאי המדינה ממשיכים לדרוש מהאוצר להעמם עמם על הסכם זהה לזה שחתמה הנהלת קופ"ח הכללית עם רופאי בתי החולים שלה.

האוצר חוזר להגיע להסכם אחיד לקיצור תורים לניתוחים, שיכלול רק את הרופאים המנתחים והצוותים הפארא־רפואיים המסייעים להם. אין מוציאים מכלל אפשרות שהחולים ישתתפו בחלק מהעלות.

עובדי המעבדות נטשו היום מים חמישי את המעבדות בכל בתי החולים בארץ הממשלתיים הציבוריים, מרפאות הקהילה של קופ"ח ומעבדות משרד הבריאות.

ארה"ב חוזרת לזירה

(סוף מעמוד 1)

הסדר הקבע. למעשה, היה דמיון רב בין תוכן המסמך שהסתתר מאחורי הכותרת "ועידה בינלאומית" לבין הסכם קמפ דייוויד.

למרות ההבנה בין פרס לשמיר כי ישראל תציע הסדר ביניים וארה"ב תתמוך בו (תכנית רייגן כוללת אף היא שלב ביניים של שלטון עצמי), עמד שמיר בסירובו להועידה. בעת ביקורו האחרון בישראל השתכנע המזכיר ג'ורג' שולץ כי לעולם לא יקבל יותר מהסכמתו של שמיר לטקס פתיחה בחסות המעצמות שבסופו יסתלקו השושבינים לבתיהם.

נראה ששולץ נחוש אמנם בדעתו להעלות את פרופיל המעורבות האמריקאית באיזור. אם אמנם יפתח חביב במסע דילוגים, תהיה זו הפעם הראשונה מאז נכונה במאי '83 מההסכם עם לבנון, שהממשל שולח לאיזור מדינאי שאינו פקיד בדרג ביניים. למוד לקחי העבר הלא רחוק, יפעיל הממשל את השליח בתוך הפרמטרים הבאים שמסכימים לו שמיר וחוסיין.

א. חיפוש אחר הסכמים בתחום המהות שיהיו מקובלים על המשולש חוסיין־שמיר־פרס.

ב. דחיית המחלוקת בעניין נוהל המשא ומתן לסוף הדרך.

ג. ניצול הסכמתו של שמיר לבוא לפסגה בוואשינגטון לגיבוש מסגרת בינלאומית שתספק את המלך ולא תרתיע את ראש הממשלה.

שמיר פועל בתוך מסגרת ההבנות שהושגו עם מצרים בשיחות האוטונומיה עד שהתפוצצו בראשית 82. בגין אישר הבנות הנראות היום לכמה מאנשי הליכוד מרחיקות לכת. למשל בתחום הניהול העצמי של תושבי השטחים, לרבות שליטה על חלק ממקורות המים, האדמה ואף השיטור. הנשיא מובארק, שהבין אף הוא כי לא די בהסכם עם פרס, כבר אמר כי היה זה משגה לדחות את הסדר האוטונומיה.

כך או כך, נוקף לפתות מהצית הכדור לידי המלך חוסיין. אם ידחה את ההצעה החדשה חביב ישוב הביתה בידיים ריקות, יתקשו האמריקאים להמציא המצאה מדינית חדשה שתתקבל על דעתו של המלך מזה, ועל דעתו של אריאל שרון, הנושף בעורפו של שמיר. — מזה. הולכות ועדות עמאן, בעיקר אלו ה"סודיות" שאוסרות על המלך להגיע להסדר נפרד עם ישראל, מקשות עליו מאד לקדם את הנביב בודים.

חוסיין אינו חש עצמו חופשי לאשר רעיונות מדיניים בלא ברכתן של דמשק ומוסקווה. הרף חילוקי הדעות עם ערפאת, חוסיין סרס הסכים גם לנטע בלעדיו.

לפרס אין בעיה להציע שיתוף פעולה עם המהלך. אין סתירה בין אוטונומיה לוועידה בינלאומית. האחת עוסקת בכמות והשניה במסגרת, שצריכה להכיל בשלב ראשון לאותה כמות. במערך, אגב, גילו כי תהליך שלום בריא להם יותר מקיפאון. הסכם קמפ דייוויד שיפר בכוחה ניכרת את מצבם בסקרים. הם באהלים לשמיר דרך צלחה. אבל סימני השאלה עדיין כרוכים בהתכונות.

אמש במחול / אורה ברפמן

סימנים ואותות אזוטריים

"תיאטרון מחול ענבל": "שיר השירים", "אותיות פורחות" (בבורה), "בשיר השירה" (בבורה). כוריאוגרפיה: שרה לוי־תנאי.

תיאטרון המחול ענבל עדיין מתנדנד בין הבסיס הפולקלוריסטי התמים משהו, ובין תיאטרון מחול בעל אלמנטים דרמטיים ברמת פאתוס גבוהה. "ענבל" משחקת בסמלים וטקסים של צעדי מחול תימניים, ובאותות וסימנים — חלקם אזוטריים מדי — כאיורים למילה נתונה. גם מבחינת מבנה פנימי יש גלישה בין סגנונית המתחמקת מהגדרה ברורה. ב"שיר השירים" בגירסה המחודשת והמשופצת למחול ותיק ברפרטואר, לוקח זמן ליצירה להתחמם ולהגיע אל שיאה. העבודה מקוטעת, והחיבורים בתוך הרצף תפורים בחוט גס. רק בשלב מאוחר ביותר מגיע קטע כמו "שאהבה נפשי", שהוא תיאטרון צרוף ומרתק, גם בתפישה וגם בביצוע. אבל כאילו לא די בזה — חוזרים שוב לנקודת ההתחלה, כאילו היתה זו אפיזודה חולפת. וחבל. ב"אותיות פורחות" גם זה איננו. רמת אנרגיה אחידה כמעט לאורך כל הקטע, מיני סימנים ודרשות ליודעי ח"ן. מייגע ומעייף, מילה טובה על התלבושות והאביזרים של צרפתי. גלס ורבתן ב"בשיר השירה". אלה משרתים להפליא בתחילת הקטע. אך לא מצליחים להציל הרבה בהמשך.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אמנו וסבתנו האהובה

דינה טרנר ז"ל

ההלוויה תיערך ביום ראשון י"ב בשבט תשמ"ח 31.1.88 בשעה 15.00 בבית העלמין בכפר יונה. יושבים שבעה בבית בנה עמוס טרנר, הדר־עם (ליד נתניה) טלפון: 053־345145.

האבלים: יעקב טרנר וב"ב
עמוס טרנר וב"ב
פועה נועם וב"ב

נתייחד עם זכר יקירינו

לאה ומוניה מרדור

ביום שלישי, י"ד בשבט תשמ"ח 2.2.88
בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין בכפר שמריהו.

המשפחה

מודיעים בצער
אמנו וסבתנו היקרה

סימה שיפמן

בת ניסן גורשטל ז"ל (ממליבן)

איננה

ההלויה תתקיים היום יום ראשון י"ב בשבט תשמ"ח 31.1.88 בשעה 14.15 בבית העלמין "הירקון" בגבול חולון בת־ים נפגשים ליד השער החדש

אבלים: בנה: רוזנברג ישראל וב"ב
בתה: הר־שלום רחל וב"ב

שיחת היום / ירח טל

עם: פרופ' בנימין שבדרן, מחבר הספר "משברי הנפט במזה"ת מ־1973 ועד היום"

על: קו הנפט מעיראק לעקבה, שעל־פי גילוי בעיתונות בארה"ב פרס התחייב שישראל לא תפגע בו

עיראק מצאה תחליף יעיל לקו שלא הונח

מה ידוע לך על קו נפט זה?

זה קו שלא נבנה בסופו־של־דבר. העיראקים תכננו הנחת קווים לנפט המיוצא שלהם, שיחליפו קווים שנפגעו או נסגרו עקב המלחמה במפרץ. לעיראקים היו בעבר שני קווי נפט יבשתיים עיקריים, שדרכם ייצאו חלק ניכר מהנפט שלהם, ומוצאיהם היה בים־התיכון. האחד, שנסגר עוד ב־1946, היה הקו לחיפה. האחר — קו שעבר דרך סוריה ללבנון, ואשר הסורים סגרו אותו כחצי שנה לאחר פרוץ המלחמה במפרץ הפרסי. אז העלו העיראקים את הרעיון להניח צינור חלופי, מעיראק לנמל עקבה שבירדן, בהעדר צינור כזה נאלצו העיראקים לשנע חלק מהנפט שלהם, המיועד לייצוא במשאיות־מיכליות, לנמל עקבה.

מדוע התוכנית לא יצאה אל הפועל?

ידוע לי שממשלת ישראל התנגדה בתחילה לתוכנית, בנימוק שהיא תביא לזיהום מי מפרץ אילת — דבר שיגרום לנזק בלתי־הפיך לאתרים וערכי טבע, נוף ותיירות. גם העיראקים, גם הירדנים וגם חברה אמריקאית, שאמורה היתה לבנות את קו הנפט, היתנו את התוכנית בהסכמת ישראל, ובמתן ערבויות מצידה שלא תפגע בקו. לא ידוע לי אם ממשלת ישראל נתנה התחייבות כזו, אבל התוכנית בסופו־של־דבר לא יצאה לפועל. מכיוון שהעיראקים מצאו תחליף יעיל יותר. הם העבירו קו נפט שמחבר שדות־נפט שלהם עם ים־סוף דרך סעודיה. בצפון מצאו פתרון ברמות קו נפט שעובר דרך טורקיה לים־התיכון.

ירדן עצמה נפגעה מביטול הנחת הקו?

לדעתי לא. היא ממשיכה לקבל את האספקה הדרושה לה מעיראק, דרך היבשה, באמצעות מיכליות המגיעות ישירות משדות הנפט העיראקים, וכן במידה מועטת במיכליות הם מגיעות לנמל עקבה. אולי הירדנים איבדו הכנסה כלשהי שיכלה להיות להם מגביית עמלות מקו העובר דרכם. יש אפשרות שהעיראקים לא התכוונו בכלל להניח קו זה, וכל הרעיון לא נועד אלא ללחוץ על הסורים לחזור בהם מסגירת הקו העובר דרכם. משהלחץ לא עזר, פנו העיראקים לתחליפים אחרים. להערכתי, הבעיה מבחינת ישראל עלולה לצוץ שוב אם יחליטו הירדנים להניח קו שיחבר שדות נפט שהתגלו באחרונה במזרח ירדן, לא הרחק מזרקא, עם נמל עקבה. הם יעשו זאת אם יתברר שמדובר בכמויות נפט גדולות, שיאפשרו ייצוא חלק מהן והתהנה היחידה לכך היא נמל עקבה.

קווי הנפט היבשתיים של העיראקים מניחים צימצמו את הנזקים הכלכליים שמסבה להם המלחמה עם איראן?

הם לא יצליחו לגשר על כל הנזקים. לפני המלחמה יצרה עיראק כחמישה מיליון חביות ביום. כיום היא מייצרת רק כשני מיליון חביות ביום. ערב המלחמה ייצאו מהמפרץ הפרסי בכל יום 22 מיליון חביות נפט ביום. כיום — בקושי 11 מיליון חביות ליום.

שר החקלאות הגרמני לא בטוח שהשוק יאשר ההסכם עם ישראל

שר החוץ האירי: רגיעה בשטחים — תנאי לאישור ההסכם

מאת אבי גנאור

ברלין (מיוחד ל"הארץ"). שר החקלאות, אריה נחמקין, אמר בסוף השבוע לכתבים בברלין כי על־סמך מידע שבידו, תאשר מועצת השוק המשותף כבר בחודש הבא את הפרוטוקולים עם ישראל. לעומתו אמר שר החוץ האירי, שעימו נפגש אתמול נחמקין, כי העניין יצא משליטה, הדגיש שההסכמים שיאפשרו את הפחתת המכסים על התוצרת החקלאית של ישראל יאושרו במידה שתיווצר רגיעה בשטחים.

שר החקלאות שהה בברלין המערבית לרגל פתיחת תערוכת "השבוע הירוק", התערוכה החקלאית הגדולה בעולם. ישראל מיוצגת בתערוכה זו בביתן שהקים "אגריקסקו" והמועצה לשיווק פרי הדר.

נחמקין אירח שלשום בביתן הישראלי את שר החקלאות המערב־גרמני, יגנץ קישלה. לשאלת "הארץ" בדבר הסיכויים שמועצת השוק תאשר בקרוב את הפרוטוקולים עם ישראל, השיב השר הגרמני: "אני לא בטוח שההסכם יאושר, אני לא יודע מה יהיה". השר הגרמני מסר שבכוונתו לעשות כל מאמץ לסייע לפתור את בעיותיה של ישראל עם מועצת השוק.

שר החקלאות של אירלנד ביקש לדון עם נחמקין באפשרות שישראל תייבא בשר מאירלנד. נחמקין ביקש מעמיתו לסייע בפתרון המשבר עם מועצת השוק. השר האירי טען שהעניין יצא משליטתם של שרי השוק, ומצוי כעת בידי חברי מועצת השוק.

ראש ממשלת הולנד יבטל ביקורו — אם ישראל לא תשנה מדיניותה בשטחים

מאת הנרייטה בועז
סופרת "הארץ" בהולנד

אמסטרדם (מיוחד ל"הארץ"). דובר של שר החוץ ההולנדי הודיע כי ראש ממשלת הולנד, רוד לוברס, יאלץ לבטל את ביקורו המתוכנן בישראל בסוף מאי, אם ישראל לא תשנה את מדיניותה כלפי הפלשתינאים.

לדברים דומים כבר אמר שר החוץ ואן דאר ברוק, לשגריר ישראל בהאג, כשזימן אותו למשרד החוץ בשבוע שעבר.

לעומת זאת דחו רוב חברי בית הנבחרים את בקשתם של שגרירי שש מדינות מוסלמיות בהאג לשלוח משלחת פרלמנטרית הולנדית לצורך איסוף עובדות, לישראל ולשטחים הכבושים. חברי המפלגה הנוצרית דמוקרטית, מפלגת הרוב בקואליציה, סברו כי ביקור זה לא יוסיף דבר למידע הרב שכבר קיים בנושא, ויתר על כן גם לא יקרב שום פיתרון פוליטי. מפלגת העבודה, המפלגה הגדולה ביותר באופוזיציה, תמכה לעומת זאת בפניה.

השגרירים היו שגרירי מצרים, לבנון, ירדן, מלזיה ופקיסטאן. הם ביקרו בישיבה של ועדת החוץ בפרלמנט.

רן כהן: לבדוק גם את אחריות הדרג המדיני לאלימות צה"ל בשטחים

מאת ראובן פדהצור
מוסרו הצבאי של "הארץ"

בעקבות ההודעות על החקירות המתנהלות נגד חיילים בצה"ל, בקשר להתנהגות חריגה ואלימה בשטחים, תובע ח"כ רן כהן (רצ) מהיועץ המשפטי לממשלה והפרקליט הצבאי הראשי לבדוק גם את חלקו של הדרג המדיני באחריות להתנהגות החיילים.

בריוניות קיצונית וחריגה, טוען כהן, העדר הוראות ברורות ומדוייקות לצבא ועידוד ציבורי לאלימות ולכוחנות ברוטלית מצד ראש הממשלה ושר הביטחון, מטילים עליהם אחריות לא פחותה מאחריותם של החיילים שייחקרו.

לדברי כהן, על החוקרים לקבוע מה מידת אחריותו של הדרג המדיני, ולא להאשים את החיילים הזוטרים בלבד.

מחר — כתב אישום נגד קלמנוביץ'

מאת ראובן שפירא ונורית אמויתי
סופרי "הארץ"

מחר אמור להיות מוגש נגד איש העסקים שבתאי קלמנוביץ' כתב אישום בסעיפים החמורים ביותר של החשדות שהיו נגדו — ריגול לטובת המודיעין של ברית המועצות. חוקרי שרותי הביטחון והמשטרה השלימו בסוף השבוע את חקירתם, וכל חומר החקירה הועבר לידי פרקליטות מחוז המרכז, עדנה ארבל, המכינה את כתב האישום.

כתב האישום יוגש לבית המשפט המחוזי בתל אביב יחד עם בקשה למעצרו של קלמנוביץ' עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

החוקרים שעסקו בחקירת הפרשה גבו עדויות מעשרות אנשים, ביניהם רבים שהיו בקשרים אישיים עם שבתאי קלמנוביץ'. החקירה בשלב הגלוי נעשתה על ידי חוקרי שרותי הביטחון, שלאחר מעצרו של קלמנוביץ' הוצפו בפרטי מידע רבים שהגיעו אליו מאנשים שהכירו אותו.

שחל: נאפשר לצרכן לבחור בין מכונית דיזל לבנזין

(עת). יש לאפשר לצרכן חופש בחירה בין מכונית דיזל למכונית בנזין, אומר שר האנרגיה והתשתית משה שחל.

בדברו בפני משתתפי מועדון התחבורה הבינלאומית בתל־אביב, מסר שחל כי בדיון שקיים עם שר התחבורה, סוכם שהמנכ"לים של שני המשרדים יפעלו בעניין התרת הפעלת מכוניות פרטיות בעלות מנוע דיזל. "אני מקווה שכבר בעתיד הקרוב נוכל לבשר על כך. ובטוחני שגם השירות לשמירת איכות הסביבה במשרד הפנים יסיר את התנגדותו, לאחר שיובהר אימוץ התקן לפליטת חלקיקים במנועי דיזל."

עוד מסר שחל כי יוכנסו שינויים מיבניים במשק האנרגיה והדלק. לדבריו, ביצוע הרפורמה עשוי להביא לירידה בעלויות האספקה של מוצרי נפט, לא יפגע באמינות האספקה, ויחסוך למדינה עשרות מיליוני דולרים בשנה. הדבר יתרום גם לעידוד היצוא, לייצוב רמת המחירים במשק ולעידוד הצמיחה.

רבין ביטל את צעדת גוש אמונים בט"ו בשבט

מאת ראובן פדהצור
מוסרו הצבאי של "הארץ"

שר הביטחון, יצחק רבין, הורה ביום שישי לבטל את האישור שניתן לגוש אמונים לקיים בט"ו בשבט צעדה ועצרת באלון מורה. בכוונת גוש אמונים היה לקיים את הצעדה והעצרת תחת הכינוי "אנו ממשיכים".

השר רבין זעם כשנודע לו על מתן האישור, בלי להתייעץ עמו והורה מיד לבדוק מי אחראי למתן האישור לגוש אמונים.

ככל הנראה, נתן את האישור דרג נמוך במינהל האזרחי מבלי לתאם את הדבר עם לשכת שר הביטחון.

לדברי דובר משרד הביטחון, נעשה הדבר בניגוד להוראות הנוהגות בצה"ל ומשרד הביטחון. הוראות אלו אוסרות לקיים אירועים החורגים משיגרת החיים הרגילה, ושהם בעלי אופי פוליטי, הן על ידי יהודים והן על ידי ערבים. הדובר הוסיף כי כל בקשה שתוגש לקיום אירועים במסגרת שיגרת החיים הרגילה, תישקל לגופה.

המעלות של

אל על

	מכס' מינימום	מכס' מכסי'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	4	6	גשום	5	9
אתונה	12	18	מעונן	11	15
בוקרשט	2	3	גשום	—	—
בריסל	5	6	גשום	3	8
וינה	4	5	גשום	4	10
ז'נבה	3	4	גשום	3	9
לונדון	4	7	גשום	4	8
ליסבון	12	15	מ"ח	11	16
מדריד	7	10	מ"ה	7	11
ניו־יורק	−4	−2	כ"ח	−8	0
פאריס	5	6	גשום	5	9
פרנקפורט	4	6	גשום	4	10
ציריך	−1	0	מעונן	—	—
קהיר	10	20	מ"ח	11	22
קופנהאגן	1	2	גשום	1	3
רומא	10	12	מעונן	6	18
שטוקהולם	2	3	מעונן	−2	−1

ELAL אל על

תגובש הצעה להחמיר הליכי בדיקת כישורי המועמדים לכהונת שופטים

הוועדה לבחירת השופטים, בראשות שר המשפטים תתכנס היום

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

הוועדה לבחירת השופטים בראשות שר המשפטים, אברהם שריר, תדון היום בסדרה של הצעות חדשות, שנועדו להחמיר את בדיקת כישוריהם של המועמדים לכהן כשופטים. לסופר "הארץ" נודע, כי לקראת הישיבה הכין נשיא ביהמ"ש העליון, השופט מאיר שמגר, קובץ של הנחיות הנושאות את הכותרת: כללי שפיטה; סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים.

הכללים וסדרי העבודה החדשים, שנדונו כבר בכמה ישיבות של הוועדה לבחירת שופטים, גובשו ללא קשר עם פרשת השחיתות נגד שופטי בית משפט השלום והגי עבודה במרכז הארץ.

בין ההצעות של שמגר שיובאו היום לאישור הוועדה: רישום פרוטוקולים בישיבות, פירוט שמותיהם של התומכים והמתנגדים למינויו של שופט מסוים (עד כה נמנעו מרישום פרוטוקולים בישיבות הוועדה מחשש להדלפות). כן מוצע להרחיב ולהעמיק את פעילותן של ועדות המישנה (המורכבות משופט ביהמ"ש העליון, חבר-כנסת וחבר בוועדה ונציג לישכת עורכי הדין). עד כה התמקדו ועדות המישנה במתן ציונים למועמדים לשיפוט על סמך ראיון קצרצר. עתה מוצע שוועדת המישנה תגיש למליאה חוות דעת מפורטת שתכלול את התרשמותה מכישוריו ומידת התאמתו של המועמד לכהן כשופט. ועדת המישנה תתבקש למלא שאלונים שיכללו הערכות (על סמך פרסומים מקצועיים) של המועמד, מידע שיאספו על כושר הביצוע שלו, כושר ההחלטה, מיזוג ויושרו של המועמד. גם ועדת המישנה תתבקש לנהל פרוטוקול של דיוניה.

לגבי שופטים המבקשים לעלות לערכאה גבוהה יותר, מומלץ שכל אחד מחברי הוועדה יוכל לבקש מכל שופט להגיש אוסף של פסקי דין שנתן.

בוועדה לבחירת שופטים 9 חברים. היום חברים בה השרים אברהם שריר ומשה שחל, שופטי ביהמ"ש העליון מאיר שמגר, דב לוין ושלמה לוין, נציגי הכנסת פרופ' דוד ליבאי והרב פילנבקר ונציגי לישכת עורכי הדין יעקב רובין וסלומון.

מנכ"לים בשרות המדינה ייהנו מעתה מפג'ו 505 במקום וולוו

ההחלטה התקבלה בפורום המנכ"לים במשרדי הממשלה, בעקבות נטילת מכונית וולוו 740 על ידי מנכ"ל משרד ראש הממשלה

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ"
לענייני כלכלה

מנכ"לים בשירות המדינה שיבקשו להחליף את רכבם לא יקבלו עוד רכב מסוג "וולוו", כפי שהיה נהוג במשך שנים רבות. המנכ"לים יזכו מעתה בכלי רכב חדשים מסוג "פג'ו 505", כפי שהוחלט לפני מספר חודשים בפורום המנכ"לים במשרדי הממשלה, הפועל ליד מזכירות הממשלה. המנכ"לים גם יוכלו לבחור ב"פורד סיירה" כתחליף ל"וולוו".

בסוף השבוע, הוחלט לפעול בתוקף ליישום החלטה זו, עקב נטילת מכונית "וולוו 740" על ידי מנכ"ל משרד ראש הממשלה, יוסי בן אהרון. מינהל הרכב הממשלתי מתכוון לפעול בימים הקרובים כדי ליטול הרכב מבן אהרון.

מינהל הרכב רכש באחרונה מספר כלי רכב חדישים מסוג "פיג'ו 505", שיינתנו למנכ"לים. מלשכת שר התעשיה והמסחר, אריאל שרון, פנו באחרונה אל לשכת השר, יוסף שפירא, וביקשו לבדוק אפשרות כי רכבו של שרון מסוג "וולוו 240" יוחלף ברכב חדש מסוג "וולוו 740", שיועד לשפירא. שפירא, הודיע כי אינו מתכוון לנסוע ברכב "וולוו 740" וביקש לקבל "פיג'ו 505". עקב כך, זכה שרון ב"וולוו 740".

סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון, דוד לוי, עשוי לקבל בקרוב "וולוו 740". לוי נוסע מדי יום מבית שאן לירושלים, ולאחרונה נתקע פעמים רבות בכביש הבקעה. באחרונה נעשים מאמצים למצוא הסדר שיאפשר החלפת רכבו של לוי.

ראש ביה"ס לחינוך באוניברסיטת ת"א:

מחריפה התופעה של בריחת תלמידים מבוססים למסגרות העשרה ייחודיות

תנועת עמותות ההורים, המטפחות מסגרות חינוך פרטיות במערכת הציבורית, מתפתחת, מפני שהביקוש גדול עדיין מההיצע

מאת נילי מנדלר
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

מחריפה התופעה של בריחת תלמידים הורים מבוססים מהמשו־ מה האינטגרציה למסגרות חינוך פרטיות בתוך מערכת החינוך הציבורית — אומר ראש בית הספר לחינוך באוניברסיטת תל-אביב, פרופ' מיכה חן.

בהרצאה שנשא בסוף השבוע, ביוזמת עמותת הורים בבית הספר היסודי אילנות ברמת-אביב, ציין חן כי בריחת התלמידים המבוססים מהאינטגרציה מסבירה את הקמת בתי הספר הייחודיים והכיתות הייחודיות במערכת החינוך. היות שהביקוש להם גדול עדיין מההיצע, התפתחה התנועה של עמותות הורים הקונות בתשלום שעורי העשרה לילדיהן. בין בתי הספר הייחודיים מנה חן את אלה המתגברים את הוראת האמנויות והמדעים, את לימודי היהדות ואת החינוך לערכי תנועת העבודה.

בתל-אביב לבדה כ-5% מתוך של כ-120 כיתות בחינוך הממלכתי הן כיתות ייחודיות, שבהן לומדים ילדי המבוססים, ציין. "זו כבר לא העשרה בנוסף ללימודים הבסיסיים, ואי-אפשר להרץ את זה בכך שמדובר במחוננים", הדגיש.

חן עמד על כך שעשרות העמותות שצצו במערכת החינוך בכל הארץ התמקדו בתחילה בהעשרה, אולם יש כבר נסיונות ראשונים לשנות כליל את תכנית הלימודים בבית הספר. בין הדוגמאות שמנה: הורים ברעננה פנו לבית הספר לחינוך וביקשו הדרכה בארגון עמותת הורים שתבנה מערכת חינוך חדשה לכל העיר. הוא הוסיף כי מעורבות או התערבות הורים מעוררת לעתים קרובות את התנגדות המנהל והמורים, בעיקר כשקיים פער השכלתי וכלכלי לטובת ההורים.

יו"ר עמותת ההורים בבית-ספר אילנות, ארנון גוטפלד, סיפר על התנגדות המימסד החינוכי לפעילות העמותה.

חוק הרשויות יובא היום לאישור הממשלה

צפוייה תמיכת שרי הליכוד והמערך בהצעת חוק ההסמכה

גורמים חרדיים זועמים: נוסח החוק יאפשר לעיריית ירושלים לאסור פתיחת עסקים בשבתות בשכונות הצפוניות המאוכלסות דתיים ולהתיר במרכז העיר ובשכונות המערביות

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

הצעת "חוק ההסמכה" תובא היום ע"י שר הדתות זבולון המר לאישור הממשלה. הנוסח המוצע גובש ע"י צוות שרים (המר, שחל והרב פרץ) והיועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש. מגמתה של הצעת החוק היא להסמיך את הרשויות המקומיות להתקין בחוקי העזר תקנות לפתיחתם וסגירתם של עסקים בשבתות ובחגים כדי לשמור על הסטטוס קוו.

נציגי אגודת ישראל מתנגדים לנוסח המוצע של החוק ששמו הרשמי יהיה "חוק הרשויות המקומיות, איסור פתיחת עסקים וסגירתם בימי מנוחה". הח"כים אברהם שפירא ומנחם פרוש טוענים כי הנוסח מפשרה שלא יפתור את הבעיה ולכן הוא אינו מקובל עליהם. גורמים במפלגות החרדיות זועמים על השר המר שנתן יד להכנסת סעיף בהצעת החוק הקובעת כי "רשות מקומית תהיה רשאית להורות על אי פתיחת עסקים ועל סגירתם בתחום שיפוטה או בחלק ממנו".

לדבריהם ניסוח זה של החוק יאפשר עתה לעיריית ירושלים לחלק את העיר לאיזורים, ולקבוע שבשכונות הצפוניות, בהן יש רוב של אוכלוסיה דתית, חל איסור לפתוח עסקים בשבתות, אולם במרכז העיר והשכונות במערבה מותר לפתוח עסקים. ומשמעות הדבר היא שבתי הקולנוע יוכלו להמשיך להקרין סרטים בלילות שבת בהיתר רשמי של הרשות המקומית.

קרוב לוודאי שגם שרי הליכוד וגם שרי המערך יתמכו היום בישיבת הממשלה בנוסח החוק המוצע. לאחר מכן יובא החוק בהליך מזורז לאישור הכנסת, עוד השבוע. יש להניח שבנוסף לנציגי אגודת ישראל יסתייגו ממנו גם הח"כים מסיעות רצ, שינוי ומפ"ם.

ב"מוספשבת" של "הארץ" ו"הבימה"

להט: בליכוד יש כיום עוד בעלי דיעות יוניות כמוני

"אם דעתי תרע לליכוד ואם יגידו לי לעזוב את המפלגה — אעשה זאת"

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל אביב

ראש עיריית תל-אביב, שלמה להט, אמר אתמול כי ב"חירות" וב"ליברלים" יש כיום אנשים נוספים בעלי דיעות יוניות כמוהו וכי הוא ינסה לשכנע חברים נוספים בליכוד להצטרף לדעתו.

להט דיבר ב"מוספשבת" של "הארץ", עיריית תל אביב, תיאטרון הבימה והוצאת "כתר", אמר, בהתייחסו לסערה שקמה בעניין דיעותיו להחזיר את השטחים תמורת הסכם שלום, כי אם הבחירות לכנסת ולרשויות המקומיות יהיו באותו היום, הרי הם יהיו בעלות אופי פוליטי. "אם דעתי תרע לליכוד ואם יגידו לי לעזוב את המפלגה אעשה זאת".

עוד אמר להט כי מבחינה צבאית טהורה ישראל לא צריכה להיות מודאגת בחמישים השנה הבאות, כבן תוכל ישראל להתמודד עם מדינות ערב ולהביסם.

בהסבירו את צעדו בקשר לתמיכתו באי מיניין של נשים לגוף הבוחר את הרב הראשי האשכנזי, אמר כי עשה זאת מתוך רצון לראות את הרב ישראל לאו בתפקיד רב העיר. יחד עם זאת אמר כי לאחר שזה ייבחר ויתברר כי הוא קיצוני הרי הוא להט ימצא דרך לתקן את המעוות. להט מתח ביקורת על החלטת הממשלה האוצר להקפיא

יעל דיין

השנה את העלאת הארנונות ותבע לערכן בגובה המדד. "המיסים שתושבי העיר משלמים אינם גבוהים יחסית לשירותים שהם מקבלים".

יעל דיין המבקשת להיות מועמדת לרשימת מפלגת העבודה לכנסת אומרת כי מי שלא בא בחשבון עם אביה בחייו והבא משוואה מנסה עתה לבוא בחשבון עימה. היא סיפרה כי היא מקבלת הערות מסוג של "לא רוצים עוד דיין בקרבנו".

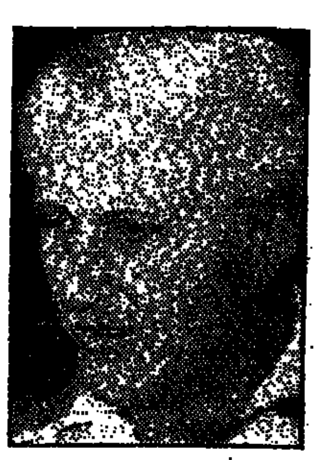
שלמה להט

"אביך בנה בנו וגם את עשויה לבנות."

דיין אמרה כי היא מתקשה לדעת כיצד היה נוהג אביה היום אם היה מוצע לישראל חוזה שלום תמורת ויתורים טריטוריאליים. לדעתה, המתרחש היום בשטחים אינו תוצאה של מהפך אלא הוא תהליך, ולא היה מקום להפתעות.

סערה פרצה באולם כאשר השחקן יוסף שילוח לקרוא שירים פלשתינאים מתוך תכניתו החדשה. כאשר קרא שיר של בנפני הלו קריאות ביניים בקהל שדרשו את הפסקת קריאת השירים. שילוח הסביר כי הוא מבקש להציג את הפלשתינאים כבני אדם ולא כפוליטיקאים, ואולם לא מעטים בקרב הקהל סירבו לקבל את דבריו. כאשר עבר שילוח לקרוא שיר של דרויש התחדשו ההפרעות באולם.

אלכס אנסקי שדיבר על ההצגה "ברווזים" אמר כי אין הוא בא לעשות חשבון עם אנשים דתיים ואין בכוונתו לעשות קריקטורה מאנשים מאמינים, אלא הוא בא לעשות חשבון עם תופעת המיסיונריות. למי שלא ידע, גילה אנסקי כי מחלת האיידס בגימטריה שווה ל"עוון סדום ועמורה".

עוד הופיעו ב"מוספשבת" הסופר נתן שחם עם זכייתו בפרס ביאליק, הסופר דוד שיץ וכן הד"ר יוסי מרגליס ורעיה שטיינברג שדיברו על בריחת סידן מהעצמות.

סקר: מספר הקשישים בישראל הצפוי בשנת 2000: כ־460 אלף

האוכלוסיה מעל גיל 75 תמנה כ־250 אלף איש

(עש"ת). מסקר שנערך מטעם החברה למתנ"סים עולה, כי בשנת 2,000 מספר הקשישים בארץ עשוי להגיע לכ-460,000. האוכלוסיה שעל גיל 75 תמנה כ-250,000 איש ותהווה כ-43 אחוזים מכלל הקשישים.

ממצאי הסקר הוצגו בכנס שערכה החברה למתנ"סים במוסד האדל"ד בירושלים. בכינוס הוצגו ממצאים והמלצות של שמונה קבוצות מומחים, שנתבקשו ע"י החברה למתנ"סים להציע תכניות לטווח ארוך בנושאי ההקצבה בחברה הישראלית. אוכלוסיות חלשות, חינוך, שעות פנאי, קשישים ועוד.

את הצוות שעסק בנושא הקשישים הינחו ד"ר ג'ק חביב, מנהל מכון ברוקדייל, ופרופ' חיים חזן וד"ר יוסי קטן מאוניברסיטת תל-אביב.

הצוות קובע כי צפוי גידול מהיר במיוחד באוכלוסית הקשישים הבודדים — אלמנים ואלמנות, נשים לא נשואות וקשישים הגרים במרחק מילדיהם או קרוביהם.

עוד נמסר כי צפויה עליה באחוז הקשישים בעלי אמצעים כלכליים, בעלי זכויות פנסיה מלאות, בעלי השכלה וותיקים בארץ. הדבר ישפיע על אופי הביקוש של הקשישים לפעילות ולשירותים ויגביר את תרומתם לקהילה. כמו כן תהיה ירידה מתונה בקבוצה החלשה מקרב הקשישים. קבוצה זו תאופיין על פער גדל והולך בינה לבין האוכלוסיה הכללית.

לאור הממצאים עיבד צוות המומחים המלצות להערכות המתנ"סים לטיפול בקשישים בעתיד. בין ההמלצות: לשתפם בהנהלות המקומיות של המתנ"סים ולפתח מודלים לשילובם בפעילות שוטפת.

ראש משלחת הביטחון בארה"ב:

התקדמות במאמץ לסגירת פרוייקט הלביא בארה"ב

נחתמו רוב ההסכמים על פיצויים עם החברות האמריקאיות שהיו מעורבות בפרוייקט • ראשי משלחות משרד הביטחון בארה"ב, בגרמניה ובצרפת השתתפו בדיונים בארץ

מאת ראובן פדהצור
סופרו הצבאי של "הארץ"

ראשי משלחות משרד הביטחון בארה"ב, גרמניה וצרפת שהו בשבוע שעבר בישראל והשתתפו בדיונים שנערכו במשרד הביטחון. השלושה הם אברהם בן-יוסף, ראש המשלחת בארה"ב, אברהם מידון היושב בגרמניה וחיים גולן, העומד בראש המשלחת בפאריס.

בן-יוסף דיווח לשר הביטחון על התקדמות במגעים לסגירת פרויקט הלביא בארה"ב. נראה כי נחתמו כבר רוב ההסכמים על פיצויים עם החברות האמריקאיות שהיו מעורבות בפרויקט הלביא. נראה גם כי קרובה ההסכמה עם מפעל המנועים "פראט אנד ויטני", שדרש בתחילה פיצוי גדול מאוד ואף איים בתביעה משפטית נגד ישראל. בין השאר הוסכם עם "פראט אנד ויטני" כי ישראל תרכוש כ־30 מנועים מדגם פי-וי-1120, ותשתמש בהם למטרות שונות בחיל-האוויר. אלו הם המנועים שהיו אמורים להיות מותקנים במטוס הלביא, ופותחו במיוחד עבור מטוס זה. מנועים אלה לא הורכבו בשום מטוס אחר עד היום.

כמו כן נערכו דיונים על המגעים בנושא עיסקת רכישת מטוסי ה-אף-16 ועיסקת ייצור ספינות הטילים עבור חיל הים בארה"ב.

ח"כ אמל נאסר־א־דין: לא אתמוך בתקציב

מאת עדנה אבידור
סופרת "הארץ"

ח"כ אמל נאסר-א-דין (ליכוד) הודיע לראש הממשלה ולשר האוצר כי לא יתמוך בתקציב המדינה.

בהודעתו מציין ח"כ נאסר-א-דין כי החלטות הממשלה והכנסת בנוגע להשוואת סיווג ישובי הדרוזים והצ'רקסים בצפון הארץ לאלו של עיירות הפיתוח, אינה מעוגנת בתקציב המדינה. הוא דורש לכלול בתקציב הקלות לישובי הדרוזים והצ'רקסים ולהכלילם ברשימת עיירות הפיתוח, כדי שיחולו גם עליהם הטבות החוק שבמסגרת חוק עידוד השקעות הון.

ח"כ נאסר-א-דין טוען כי הסחבת בביצוע החלטות הממשלה מגבירה את תחושת הקיפוח ומעוררת גורמים קיצוניים בקרב העדה הדרוזית בישראל.

צוות הבוררות בעניין טאבה ימסור פסיקתו בעוד שבועיים

מאת עקיבא אלדר
סופרו המדיני של "הארץ"

מאז סוף השבוע שעבר מתקיימות בפאריס שיחות בין ישראל ומצרים בנסיון של הרגע האחרון למצוא פשרה בסיכסוך טאבה. היועץ המשפטי של משרד החוץ, רובי סיבל, נועד עם עמיתו המצרי נביל אל עירבי בחסות יו"ר צוות הבוררים, המשפטן הצרפתי פייר בלה.

צוות הבוררות יחל בעבודתו בעוד שבועיים בז'נבה וימסור את פסיקתו המחייבת עד חודש יולי.

בירושלים חוששים מפני החלטה שתעביר את הריבונות בשטח לידי מצרים ומשפטנים רבים ממליצים להיענות להצעת הפשרה האמריקאית, המקובלת גם על מצרים, להעביר את הריבונות למצרים בתמורה לגישה חופשית למתקנים וכן שהבעלות והניהול יהיו בידי ישראלים.

2 קצינים זוכו מגרימת מות חייל ברמת הגולן ביוני '86

עם זאת הורשעו בהתרשלות במילוי תפקידם

(ע). שני קציני חבלה ששירתו בגדוד הנדסה קרבי זוכו שלשום בבית הדין הצבאי המחוזי בצפון מאשמת גרימת מותו של חייל, שנהרג בתחילת יוני 1986 בהתפוצצות מוקש באזור רמת הגולן. עם זאת הם הורשעו בהתרשלות במילוי תפקידם.

הקצינים, בדרגות סגן, ששימשו האחד מפקד פלוגה והשני מפקד מחלקה, הובאו לדין בפני נשיאת בית המשפט, אל"מ גילי פלד. התביעה טענה כי הם שימשו כמפקדים בפעולה לבדיקת תקינות שדות מוקשים ברמת הגולן, ובמהלך פעולה זו נהרג החייל, אבישה אלשווילי, כתוצאה מהתפוצצות מוקש.

הנאשמים טענו כי הוטלה עליהם משימה בתנאי שטח קשים, והם נאלצו לפעול בלחץ זמן לבדיקת שדות המוקשים, שנמצאו מוזנחים. רוב המוקשים בשדות היו גלויים על־פני הקרקע, ולגבי אלה שנבדקו ונמצאו תקינים — ניתנה הוראה שלא לגעת בהם ולהשאירם גלויים, בניגוד לתירגולת שהנחת מוקש מלווה בהסמנתו בתוך האדמה.

בית המשפט קבע כי אכן ניתנו לקצינים הוראות שאפשר לכנותן בלשון המעטה "תמוהות". עם זאת התייחס בית הדין לרשלנות שבטיפול בהנחת המוקשים בגיזרה, ומתח ביקורת על הליכי הרישום, הסימון וכפל המיקוש בגיזרה מסויימת.

לאור כל אלה החליט בית הדין לזכות את הנאשמים מאשמת גרימת מוות בהתרשלות, ולהרשיעם באשמת התרשלות שיש עימה סיכון לחיי אדם.

בית הדין גזר על המ"פ עונש של נזיפה, ואילו המ"מ נידון לחודשיים מאסר על־תנאי.

שני הקצינים השתחררו בינתיים משירותם בצה"ל.

האוצר דחה פניית קופ"ח ל־80 מיליון ש' הלוואה

הבקשה להלוואה לטווח ארוך נועדה לחסוך במכירת נכסים בסכום דומה, כפי שהתחייבה הקופה בתכנית ההבראה שלה

מאת סופרת "הארץ"

האוצר דוחה את פניית קופת־חולים הכללית לקבלת הלוואה בסך 80 מיליון שקל לטווח ארוך. הבקשה להלוואה באה להחליף צורך במכירת נכסים בסכום זהה, כפי שהתחייבה הקופה בהסכם ההבראה שנחתם עמה באוקטובר 1986.

לטענת הקופה, היא לא הצליחה למכור נכסים בסכום זה להחזר חובות. בהסכם ההבראה ניתנה לקופה ארכה עד סוף פברואר 1988. עתה דורשת קופ"ח הלוואה במקום מכירת נכסים. באוצר דוחים בקשה זו על הסף, וטוענים כי במצב החובות לספקים וחוב 40 מיליון שקל למערכת האישפוז הממשלתית, לא יעלה על הדעת שהיא תוכל להמשיך ולהחזיק בנכסים.

במסגרת הדיון על תקציב הקופה ל-88-89, דורשת קופ"ח סיוע נרחב מהממשלה. בנוסף להלוואה של 80 מיליון שקל, מבקשת הקופה סיוע של 32 מיליון שקל כדי לממן את ההסכם שנחתם עם הרופאים, למימון הסכם משמרת שניה.

בקשות הסיוע נמסרו לאנשי אגף התקציבים באוצר בפגישה שקיימו בסוף השבוע יו"ר המחלקה לביטחון סוציאלי בהסתדרות, הגזבר הממונה על התקציבים בקופת חולים. באוצר דוחים את הצעות קופ"ח למקורות מימון, מאחר ששינוי חלוקת כספי המס המקביל מחייב תהליך של חקיקה בכנסת.

שלשום פירסמה הקופה כי 15,814 משפחות (כ־35 אלף נפש) חזרו לקופ"ח הכללית ב־1987. דובר הקופה, דוד תגר, ציין כי הנתונים הנ"ל בדוקים.

ערכה את העמוד עדה ארשטיין

אלוף עמנואל סאקל מסיים היום שירותו בצה"ל

מאת ראובן פדהצור

האלוף עמנואל סאקל מסיים היום את שירותו בצה"ל. האלוף סאקל שימש בתפקיד בכיר במערך השדה ובשנה האחרונה היה מושאל לתעשייה האווירית. לא מכבר נבחר למלא תפקיד בכיר בחברת "כימיקלים לישראל".

האלוף סאקל ימשיך לשמש במילואים כמפקד בכיר במערך השדה.

חולל בית עלמין יהודי בפולין

וארשה (עי"ט). בית עלמין יהודי עתיק חולל בימים האחרונים על ידי אלמונים בלובלין, בדרום מזרח פולין, על כך מסרה סוכנות הידיעות הפולנית "פאפ".

בהודעה נאמר כי "הוואנדאלים ניפצו 15 מצבות".

פקסימיליה
MURATA
מורטה
קומפקטית
גם במחיר!
נציגים

תן תקלה,
קח תיקון...
אציד מציעה לך שרוטוב — מנוי לשרות איתור תקלות ותיקונים במחשבים אישיים וציוד היקפי.
אציד
כנרת 13 ב"ב טל. 03-5708164
אלחדיף 1 טבריה טל. 06-721284
הסדרים מיוחדים לארגונים וחברות

מכון ון ליר
בירושלים
מזמין את הציבור
להרצאתו (באנגלית)
של הסופר
יז'י
קושינסקי
JERZEY
KOSINSKI
על הנושא:
BEING THERE AS A POLISH JEW
יו"ר: עדי צמח
ביום רביעי, ט"ז בשבט תשמ"ח
3 בפברואר 1988
בשעה 8.00 בערב
כיכר אלברט איינשטיין

איגוד לשכות המסחר בישראל
לשכת המסחר תל־אביב־יפו
החל מ־1.2.88
יוחלפו מספרי הטלפון של הלשכה
ויהיו מעתה
03-5612444 (רב קווי)
ומספר הפקסימיליה החדש
03-5612614

הדים
מוצרי דפוס
החל ממחר 1.2.88
לשרותכם
בכתובתם החדשה:
רח' ... 33 תל־אביב,
...

משרד התחבורה
מינהל הספנות והנמלים
שעות קבלת קהל
החל מתאריך: 1/2/88
תהיינה שעות קבלת קהל במשרדנו כמפורט להלן:
ימים א'–ה' משעה 08:00–13.00
יום ו' משעה 08.00–11.00

בט"ו בשבט השנה
כל תושב יטע עץ
בתל־אביב
עיריית תל־אביב יפו
תחלק שתילי עצים חינם.

עיריית תל־אביב־יפו
תחלק בט"ו בשבט תשמ"ח
10,000 שתילים **חינם**.
כל בעל "תעודת תושב" בתל־אביב־יפו
זכאי לקחת חלק במבצע
ולקבל שתיל **חינם** לנטיעת עץ בגינתו.
(בבתים משותפים בהם למעלה מ־12 דיירים – רק באמצעות ועד הבית).
את השתילים ניתן לקבל
בט"ו בשבט 3.2.88
בין השעות: 10.00–18.00
במקומות הבאים:

משרדי מנהלי השכונות:
• **רמת החייל, ישגב, בני אפרים מזרחה,** עולי הגרדום 46, טל. 485636, מנהל–שלמה סמיר
• **הדר יוסף, מעוז אביב, בני אפרים מערבה,** קהילת ורשה 73, טל. 491460, מנהל–אבי ברזוהר
• **פלורנטין, שפירא, נוה שאנן,** סלנט 27, מרכז קהילתי, טל. 370497, מנהל–חנרס מרקוביץ
• **יפו א', נוה עופר, צהלון, חסכון,** נחל הבשור 3, טל. 833005, מנהל–קלמן אברבך
• **רמת־אביב, נוה אביבים, למד** ברודצקי 19, טל. 415176, מנהל–גבי בן שבת
• **בחלת יצחק, מונטיפיורי, בצרון, רמת ישראל,** מרכז קהילתי רמת ישראל האספרנוס פינת דם המכבים, טל. 333338, 337680, מנהל–בקי גרלד
• **כפר שלם, כפיר, נוה ברבור, נוה חן, ליבנה, רמת הטייסים, נוה אליעזר, ניר אביב,** מחניים 23, טל. 302717, מנהל–מנשה הראלי

משרדי הפרויקט לשיקום שכונות:
• **נוה שרת** – אדירים 1, טל. 472802, ענת אלמוס.
• **התקווה** – אצ"ל 67, טל. 376457, אילן מיכאל.
• **נוה אליעזר** – עוד 7, טל. 394453, יואב כספי.
• **יפו ג', נוה גולן** – פיקוס 26, טל. 588187, בני ונסורה.
• **יפו ד'** – שן ארי 8, טל. 580111, בני ונסורה.
• **עג'מי** – תרשיש 19, טל. 812679, אלי בן בסו.
ובבניין עיריית תל־אביב־יפו

עיריית תל־אביב־יפו – למען עתיד ירוק יותר.

מכאן من الأصل

صكا اعن الاصل

כמאנינים העלו באש את שלטי שגרירות לאוס בבנגקוק, במחאה על כך שממשלת לאוס השתלטה על כפר תאילנדי בצפון מזרח המדינה (צילום אי־פי)

המשטרה הדרום־אפריקאית אינה מונעת הצתות

350 בקתות עלו באש ביום השני למהומות שחורים ליד קייפטאון

שר החוק והסדר של דרא"פ: האסיר הפוליטי הצעיר ביותר הוא ילד בן 14

יוהנסבורג, (ע"ד). שר החוק והסדר של דרום אפריקה, אדריאל ולוק, אמר כי האסיר הפוליטי הצעיר ביותר הכלא בדרום אפריקה הוא נער שחור בן 14.

בהופיעו בעצרת שנערכה בעיר פולקסרוסט ציין השר, כי בבתי הכלא נמצאים גם כמה נערים בני 15, המוחזקים ללא משפט, על פי חוק מצב החירום.

למעלה מ־25 אלף אנשים ובינ־הם אלפי ילדים וצעירים, כלואים בבתי הסוהר מאז הוטל מצב החירום ביוני 1986 במסגרת מאמצי השל־טונות לדכא את כוחות ההתנגדות.

השלטונות עצרו גם ילד בן 10 במהלך פעולות המשטרה, אך הוא שוחרר כבר.

מאות בקתות של שחורים עלו באש

(אי־פי). נשים שעמדו אתמול בבוקר בפתח הבקתות השרופות שלהן ליד קייפטאון אמרו לעתונאים, שהמשטרה לא עשתה דבר נגד מציתים ששרפו לפחות 350 בקתות במשך הלילה.

עם זאת אין סימנים לכך, שהשוטרים הצטרפו למעשי ההצתה.

את האש הציתו "הוויג'ילנטים" (הנוטלים את החוק לידיהם במאבק נגד הכושים) בשכונות העשלות על ידי פעילים צעירים נגד האפרטהייד, המכונים "חברים".

המשטרה אישרה, שבמשך הלילה עלו באש 350 בקתות, ביום השני למהומות שהחלו ביום חמישי עם הריגתו של מנהיג מקומי שמרני.

איגוד העתונות העצמאי של דרום אפריקה אמר, כי חמישה איש נהרגו במהומות מאז יום חמישי, אך המשטרה אישרה רק שני מקרי מוות. לדברי האיגוד אמרו תושבי המקום, כי ילד נהרג בלהבות בזמן מעשי ההצתה.

נובורו טקשיטה יבקר בפקינג ביוני

ראש ממשלת יפאן ידון בבקשת סין להלוואה בסך כ־12.5 מיליארד ד'

יפאן היא מעניקת הסיוע הגדולה ביותר של סין: עד כה העניקה לפקינג שמונה מיליארד דולר

טוקיו (אי־פי). ראש ממשלת יפאן, נובורו טקשיטה, עומד לבקר בפקינג ביוני כדי לדון בין השאר בסיוע היפאני לסין — מסרה סוכנות הידיעות היפאנית קיודו אתמול.

המועד המדויק של הביקור טרם נקבע, טוענת הסוכנות המצטטת פקידים יפאנים. לא נמסר אישור לידיעה ממקור אחר.

הפקידים אמרו לסוכנות הידיעות, כי בקשתה של פקינג להלוואה בסך יותר מ־12.5 מיליארד דולר ומחלוקת בדבר הבעלות על מעונות סטודנטים במערב יפאן הם בין הנושאים העומדים לעלות לדיון במהלך ביקורו של טקשיטה בבירת סין.

לדברי הסוכנות, סין מבקשת את ההלוואות, כדי לבנות מחדש את התעשיה שלה במסגרת תוכנית מודרניזציה של הכלכלה.

יפאן היא מעניקת הסיוע הגדולה ביותר לסין. עד כה העניקה לסין 8 מיליארד דולר בהלוואות ממשל־תיות ישירות, שיתוף פעולה טכני לוגי והלוואות מבנק הייצוא־יבוא של יפאן.

סין האשימה את יפאן שהיא עוקבת מדיניות של "שתי סינות", סין", כאשר בתביעה משפטית על הבעלות על מעונות סטודנטים בבירה העתיקה קיוטו, הוכרה טאי־וואן כבעלים של הנכס. ליפאן אין יחסים דיפלומטיים רשמיים עם טאיוואן.

סיהנוק החליט לפרוש מראשות הקואליציה האנטי־ויאטנמית

פקינג (אי־פי). הנסיך נורודום סי־הנוק הודיע אתמול, כי הוא פורש מתפקידו כראש הקואליציה האנטי־ויאטנמית בקמבודיה והאשים את אחד מעמיתיו, שהוא מנסה לחבל במאמציו להביא שלום לארצו.

"היום, לאחר מחשבה מעמיקה והרבה לילות של נדודי שינה, הגעתי למסקנה שאיני יכול עוד להישאר בתוך הקואליציה שבראשה עמדתי".

מדובר בקואליציה משולשת בה חברים הכוחות של החמר רוג' והכ־חות הלא־קומוניסטיים בראשות סון סאן, אשר חברו יחדיו כדי להילחם בכוחות הוויאטנאמים התומכים בממ־שלת פנום־פן.

שליט קאמבודיה לשעבר, הנסיך סיהנוק (65), האשים את סון סאן ואנשיו שאילצוהו לפרוש מתפקידו כנשיא הקואליציה. הוא אמר כי סון סאן ואנשי חזית השחרור הלאומית "לא חדלו ממאמציהם לחתור תחתי בכל דרך" והתנגדו לנסיעות שעשה באחרונה להידבר עם המנהיג הקאמבודי הון סן. סיהנוק אמר, כי סון סאן לא חדל להאשימו "בבג־גידה לאומית" ובכך שהוא משחק לידיהם של הויאטנאמים. סון סאן ומנהיג החמר רוג', קיו סמפאן, לא הצטרפו אל שני סיבובי השיחות בין סיהנוק לבין הון סן הפרו־ויאטנאמי, שנערכו ליד פאריס בדצמבר ובינואר.

פייסל קרא לבריה"מ לפעול להפסקת אש במפרץ הפרסי

במהלך ביקורו במוסקווה שהסתיים אתמול

מוסקווה (ע"צ ועי"ד). שר־החוץ הסעודי, סעוד אל פייסל, סיים אתמול ביקור בברית־המועצות, במהלכו העביר שדר מן המלך פאהד לשר החוץ הסובייטי.

בשיחות שקיים במוסקווה קרא השר הסעודי לסובייטים להצטרף למאמצים להביא את איראן להיע־נות לקריאת האו"ם להפסקת אש במלחמה במפרץ הפרסי.

נמסר, כי בשדר של המלך פאהד הוא הציע לכנס את מועצת הביטחון לדיון על מיאונה של איראן להסכים להפסקת אש.

רדיו ספרד:

המחתרת הבסקית בעד הפסקת אש ל־60 יום לאפשר שיחות

גונזאלס: "הממשלה לא תנהל מו"מ עם "אטא" כל עוד ממשיך ארגון זה לבצע התקפות קטלניות"

מדריד, (ע"צ ועי"ד). המחתרת הבסקית "אטא" בציעה הפסקת אש של 60 יום תמורת הסכמת השל־טונות לנהל אתם משא ומתן — על פי מסר רדיו ספרד.

בשידור נאמר כי עתון בסקי יפרסם הצהרה של "אטא" ביום ד' ובה ההצעה הרשמית להפסקת אש.

לאחרונה נמסר כי המגעים בין הממשלה לחברי המחתרת הבסקית באלג'יריה הופסקו בחודש שעבר, לאחר שלוחמי הגרילה הבסקים הרגו 11 אנשים, כאשר פוצצו מכונית תופת בעיר סאראגוסה שבצ־פון המדינה.

ראש ממשלת ספרד, פיליפה גונזאלס, אמר בשבוע שעבר כי ממשלתו לא תנהל מו"מ עם "אטא", אם "ארגון זה ימשיך לבצע התקפות קטלניות".

במהלך המאבק שמנהלת המחתרת הבסקית נגד שלטונות ספרד נהרגו קרוב ל־600 אנשים ב־20 השנים האחרונות, רובם אנשי מיליציות ספרדיות בחבל הבסקי או אישים ספרדיים שהמחתרת ראתה בהם אחראים ישירים לדיכוי הבסקי. "אטא" תובעת הקמת מדינה בסקית עצמאית.

נכשלה פיסגה צרפתית־בריטית בעניין תקציב השוק המשותף

מאת שאול צדקא

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). הפיסגה הצרפתית־בריטית אשר נערכה בסוף־השבוע בלונדון הנחילה אכזבה למשתתפיה, שלא הצליחו לצמצם את הפערים בעמדות שני הצדדים. מרגרט תאצ'ר מחד, פרנסואה מיטראן וז'אק שיראק מאידך, נחלקו באופן יסודי על הדרכים להביא לצמצומו של תקציב השוק המשותף ולא מצאו שפה משותפת לפתרון עודפי המוצרים החקלאיים הידועים כ"הרי החמאה" ו"אגמי החלב" של אירופה.

השרים הצרפתים שעשו אף הם בלונדון לשיחות עם עמיתיהם הבר־יטים מסרו על הישגים שוליים, אשר עודדו במקצת את משתתפיה של הפיסגה באחד הימים הגשומים והאפורים ביותר השנה שהיו בבירה האנגלית. צוללות גרעיניות צרפ־תיות תורשה להשתמש בנמלים בריטים, חיילים בריטים יוכלו להתאמן בבסיסים צרפתים ובריטניה תסיר הגבלות על יבוא של רום מצרפת.

צפויה בחירתו מחדש של נשיא פינלנד מאונו קויוויסטו

הלסינקי (ע"צ ועי"ד). נשיא פינ־לנד, מאונו קויוויסטו, ייבחר ככל הנראה מחדש בבחירות שיתקיימו מחר.

בסקר דעת הקהל האחרון, שהו־פיע אתמול, הוא זכה בתמיכה של 52 אחוזים מקולות הבוחרים.

על פי חוק הבחירות בפינלנד, אם המועמד אינו זוכה ב־50 אחוזים בסיבוב הראשון, נבחר הנשיא על ידי אסיפה בוחרת של 301 נציגים, שתיבחר אף היא ביום מחר.

תובע מצרי החרים רכוש של משפחת הנשיא סאדאת באשמת מעשי שחיתות

קהיר (אי־פי). תובע מצרי הולים אתמול לדרוש להחרים את רכושו של אסמאת סאדאת, אחיו של נשיא מצריים המת, אנואר סאדאת, ואת רכושם של 10 בני משפחה נוספים כעונש על שחיתות.

עבדל סלם חמר, תובע מצרי סוציאליסטי, שהוא ראש הלוחמים בש־חיתות במצריים, ביסס את התביעה על פסיקה אחרת נגד בני משפחת סאדאת, שהתקבלה בבתי דין לעניי־ני מוסר. בית דין זה הרשיע את אחיו של הנשיא, אסמאת, שלושה מבניו ושבעה בני משפחה אחרים ב־24 סעיפים של נסיון להשפיע שלא כדין, סחר בשוק שחור, שוחד ומ־עשי שחיתות אחרים.

ההחלטה קובעת, כי רכוש משפ־חת סאדאת יוחרם על פי חוקים נגד שחיתות משנת 1971 ו־1980, בזמן שלטונו של אנואר סאדאת.

בית המשפט אמר שאין קשר בין מעשי השחיתות של בני המשפחה לבין הנשיא לשעבר סאדאת.

מ"ר קרקע בטוקיו עולה כחצי מיליון דולר

טוקיו (ע"צ). מחירי הקרקע בטוקיו האמירו לשיא ללא תקדים, ועתה נתבעים קונים לשלם עד כחצי מיליון דולר תמורת מטר מרובע. בסוף השנה שעברה המחיר למטר מרובע עלה ל־454 אלף דולר.

מחיר זה הושג באוקטובר 1987, כשרכוש קרקעי עבר מיד ליד ברובע המפואר גינזה בטוקיו הבירה.

מחירי הקרקע ביפן עלו במידה ניכרת בשנתיים האחרונות, במיוחד בבירה, משם מוסרים על הכפלת המחיר ב־1987 לעומת השנה הקודמת באזור אלה רובעים של טוקיו.

ערכה את העמוד עדה [illegible]

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של

לילו מילרהיים

ההלויה תתקיים היום יום ראשון, י"ב בשבט תשמ"ח 13.1.88 בשעה 15.00 בבית העלמין באשקלון

המשפחה

זאב (זאביק) ויסרברג

איננו

ההלויה תתקיים מחר יום שני י"ג שבט תשמ"ח 1.2.88. יוצאים מבית משפחת קליק רח' מקווה ישראל 10 חדרה בשעה 15.30 אל בית העלמין הישן בחדרה.

אוטובוס יצא בשעה 13.45 מרחוב רמז פינת פרופסור שור בתל־אביב.

יושבים שבעה בבית משפחת קליק בחדרה

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של אבינו וסבנו האהוב

דוד אקסלרוד

ב"ר שלמה ז"ל מוילנה

ההלויה תתקיים היום יום ראשון י"ב בשבט תשמ"ח 31.1.88 בשעה 13.30 בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון בת־ים. אוטובוס יצא בשעה 12.30 מבית המנוח ברח' מרמורק 1, תל־אביב.

אבלים: בתו וחתנו: רנה ואפרים ביגון
בנו וכלתו: עודד אקסלרוד ונעמי בדגור
נכדיה: עמוס, יעל, במבי, עירון גנ־יה
וכל בני המשפחה

השבעה בבית המנוח

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של

חוה סימונזון

ההלויה תתקיים היום יום ראשון י"ב שבט תשמ"ח 31.1.88 בשעה 1.00 בצהריים בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים

נפגשים ליד השער הראשי

המשפחה

במלאת שלושים לפטירתו הפתאומית של יקירנו

עמי הורניק ז"ל

נעלה לקברו בבית העלמין החדש בבאר שבע ביום ג' 2.2.88 יד' בשבט תשמ"ח בשעה 15.30.

המשפחה

אוניברסיטת תל־אביב
הפאקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
החוג לכירורגיה

משתתפים באבלו הכבד של

ד"ר פאול יונש

במות אביו ז"ל

ליוסי אטינגר ומשפחתו

אתכם ביגונכם הכבד
בהלקח מכם בנכם

מיכאל ז"ל

אל על
נתיבי אויר לישראל
סניף ישראל.

בתום שנה למותו של

אליעזר גרובר ז"ל

נעלה לקברו ביום רביעי 3.2.88
בשעה 18.00
בבית העלמין הישן חוף הכרמל, חיפה.

המשפחה

למשפחות פוקס ובן נתן

אתכם באבלכם על מותו ללא עת של

דוד פוקס ז"ל

משפחת קרונפלד וכל עובדי
אגיש הובלה בינלאומית בע"מ

האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים
ע"ש רובין

משתתפת באבלו של

אבנר בירון

מורה האקדמיה

במות אמו

ושולחת תנחומיה למשפחה

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה
מודעפון
03־38 38 38

ליוסי אטינגר ומשפחתו

אתכם באבלכם הכבד
על מות בנכם

מיכאל ז"ל

פרופ' שלמה משיח
יהודה גורדון

דחפון
שרות מודעות טלפוני של דחף
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

קואופרטיב דן

אבל על מות העובד

יצחק שמש ז"ל

ומשתתף בצער המשפחה

דירקטוריון קרן קיימת לישראל בגרמניה

מתאבל על מות

אברהם שבנק

המנהל הכללי של לשכת הקרן הקיימת בגרמניה

ושולח את תנחומיו למשפחה

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של
מנהל לשכת הקרן הקיימת לישראל בגרמניה

אברהם שבנק

ומשתתפים בצער המשפחה

ההלויה תתקיים היום, יום ראשון, יב' בשבט תשמ"ח (31 בינואר 1988) בבית העלמין זכרון יעקב.

קרן קיימת לישראל

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפאקולטה למדעי הרוח
המכון למדעי היהדות
החוג לתלמוד

מתכבדים להזמין את הציבור
לערב עיון והתייחדות עם זכרו של

פרופ' א"ש רוזנטל ז"ל

וחלוקת פרס במחקר התלמוד
ע"ש פרופ' אליעזר שמשון זבר־טל רוזנטל

שיתקיים ביום רביעי ט"ו בשבט תשמ"ח (3.2.88)
בבית מאירסדורף בחדר 502, הר־הצופים,
בשעה 6.30 בערב.

יו"ר: פרופ' י' זוסמן

א' רוזנטל: קריאה מכתביו של פרופ' רוזנטל: "ללשונותיה של מסכת תמורה"

פרופ' מ' בר־אשר: הגליונות בכתב־יד פארמה ב' של המשנה — בחינה לשונית.

העליה לקברו, בהר־הזיתים, ביום חמישי ט"ז בשבט בשעה 11.00.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי ראשון לציון

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית / מתאר מקומית

[illegible]

רב שחם
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

מדינת ישראל
חוק תכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי בית שאן

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר

[illegible]

מרחב תכנון מקומי — השומרון

[illegible]

מבקר המדינה: עיריית ת"א משלמת יותר מדי לבכיריה

בכירים בעיריה זוכים לרמת שכר גבוהה מאלו של מנכ"לי משרדים ממשלתיים

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל-אביב

בכירים בעיריית תל-אביב זוכים לרמות שכר הגבוהות מאלו של מנכ"לים במשרדי ממשלה — כך עולה מבדיקה שערך סופר "הארץ".

מנכ"ל העיריה, אלי עטה, וגזבר העיריה, יצחק אלרון, מקבלים שכר הגבוה ב-50% משכרו של מנכ"ל משרד ממשלתי. בנוסף לכך, סמאי אסיף, מקבל שכר על בסיס חוזה אישי, הזוכה בעיקרון לשכרם של השניים. מבקר העיריה, שמואל רובינשטיק, וסמנכ"ל העיריה, מאיר דורון, מקבלים 20% יותר משכרו של מנכ"ל משרד ממשלתי. שכרו של מנכ"ל משרד ממשלתי עומד כיום על 4350 שקל ברוטו.

מבקר המדינה מתח ביקורת על כך שהבכירים מקבלים משכורות בדירוג המנכ"לים, בשעה שהם משרתים בתפקידים שאינם ראויים לדירוג כזה. עוד מתח מבקר המדינה ביקורת על כך שהבכירים בעיריה זוכים להפרשות לקרן השתלמות בשיעור 7.5% — הטבה שאינה ניתנת לעובדי מדינה בדירוג מקביל. עוד קובע מבקר המדינה, כי שני בכירים במחלקה המשפטית של העיריה — כממלאי מקום היועץ המשפטי והמשנה ליועץ המשפטי — מקבלים משכורת לפי דירוג שופטים. מעקב שקיים בנושא זה מבקר העיריה העלה כי העיריה לא יישמה את המלצות מבקר המדינה בנושא.

דוברת משרד הפנים טובה אלינסון אמרה בתגובה כי אכן ידוע למשרד שעיריית תל-אביב משלמת משכורות חריגות, וכי המשרד מתקשה לחייב את העיריה לנהוג בהתאם למקובל. יחד עם זאת הוסיפה כי בזמן הקרוב צפויה להתחזק עבודת הביקורת במשרד. עם צירופם של עובדים חדשים, הזו עשוי הדבר לתרום לפעולה של המשרד בנושא.

בתגובה על הדברים מסר כפי כהן, דובר עיריית תל-אביב, כי אין מקום לקביעת מבקר המדינה, שכן משכורותיהם של הבכירים נעשית בסמכות מועצת העיריה, עליפי החוק. "אותם אנשים יכלו להרוויח סכומים גדולים יותר מחוץ לשירות העירוני, וברור שהאינטרס של העיריה הוא שהם יקבלו תמורה נאותה, ובוודאי לא פחותה, יחסית, לכישוריהם".

הקצבות של עיריית ת"א:

רבע מיליון ש' לבתיה"ח בעיר 3.2 מיליון ש' למוזיאון הארץ

מאת חיים הנדוורקר

ועדת הכספים של עיריית תל-אביב אישרה בישיבתה האחרונה הקצבת 750 אלף שקל לבתי החולים העירוניים, ובמקביל 3.2 מיליון שקל למוזיאון הארץ, ו-480 אלף שקל לעדלאידע.

במהלך הישיבה מתחו חברי הוועדה, עו"ד אברהם פורז (שינוי) וזאב רפאה (ליכוד), ביקורת חריפה על הקצבה כה נמוכה לבתי החולים, בשעה שמוזיאון הארץ זוכה לסכומי כסף כה גדולים.

ראש העיריה, שלמה להט, טען כלפי רפאה כי הצעתו בלתי קולגיאלית, משום שמדובר בסיכומים שהושגו בהנהלת העיריה. בסופו של דבר אושרו ההקצבות.

נעצר עובד בית אבות החשוד בהמתת קשיש באמבט מים חמים

הפרשה התגלתה בעקבות חשיפתה על ידי המקומון "כלבו"

מאת נורית כהנא
סופרת "הארץ" בחיפה

נגד נאיף אלכן (23) מכפר ג'דליס החשוד בגרימת מות ברשלנות של קשיש במוסד גריאטרי בן עבר, הוצא ביום ו' צו מעצר על ידי השופט סאלים ג'ובראן.

אלכן חשוד כי גרם למות הקשיש, לאחר שהכניסו לאמבט מים חמים מאד, בהיותו עובד כוח עזר בבית האבות "בית רינה", ברחוב אדם הכהן 3 בחיפה.

לאחר שהקשיש זעק מכאב השכיבו במיטתו, בלי לדווח לממונים עליו על המקרה. הקשיש גנח במיטתו, אך כיוון שלדברי מקור במוסד היה חסר הכרה מאז הגיע למקום, שנה לפני מותו, לא עורר את חשד הסגל. רק לאחר כמה שעות, כש מצבו החמיר גילתה אחות כוויה גדולה על גופו והוא נלקח לבית החולים רוטשילד, ואושפז במחלקה הכירורגית, ומת כתוצאה מהכוויות. האירוע לא דווח למשטרה, ורק בעקבות חשיפת הפרשה על ידי העיתון "כלבו" פתחה המשטרה בחקירה. מנהל המוסד "בית רינה" שמואל קרת אמר כי לא ידע שהמדובר במעשה פלילי.

מכונית שעוכבה לצורך חקירה הוצתה בתחנת המשטרה בפ"ת

נעצר בעל המכונית בחשד שביקש לחבל בחקירה ● במשטרה מייחסים חומרה להצתה מתחת לאפם של השוטרים

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

מכונית שנעצרה לפני כמה ימים בנסיבות חשודות, והוחזקה לצורך חקירה משטרתית בתחנת המשטרה ברמלה, הוצתה בליל שבת בפתח תחנת המשטרה שבה הוחנתה.

המשטרה עצרה כחשוד בהצתה את בעל המכונית, בחשד שביקש לחבל בחקירה המשטרתית ולטשטש ראיות.

בליל שבת בשעה 18:30 הבחין שוטר שערך סיור סביב בניין תחנת המשטרה ברמלה בעשן סמיך העולה ממכונית "סובארו" שחנתה בחזית תחנת המשטרה. סמוך לעמדת היד כבאי. השוטר ושוטרים אחרים שהוזעקו למקום הפעילו מטפי כיבוי והשתלטו על האש, לאחר שלמכונית כבר נגרם נזק. בתוך המכונית נמצאה שמיכה שכנראה הושלכה בוערת עלידי המצית האלמוני.

במבנה תחנת המשטרה ברמלה שוכן גם מטה מחוז המרכז של המשטרה. במשטרה מתייחסים בחומרה רבה לעובדה שאלמוני או אלמונים הצליחו להתקרב עד למספר מטרים מהבניין, מבלי ששוטרים הבחינו בהם, ולהצית מכונית הקשורה לחקירה משטרתית, ועשויה לשמש כראיה משפטית.

חקירה שנערכה מיד לאחר גילוי ההצתה העלתה שמכונית ה"סובארו" שייכת לתושב עכו בן 47. המכונית נעצרה לבדיקה שיגרתית עלידי שוטרי יחידת התנועה המחוזית של משטרת מחוז המרכז, ביום שני שעבר. התברר כי הנהג שהיה בכד כנית (כנראה הבעלים) נהג בתקופת הפסילה של רשיון הנהיגה שלו. הנהג והמכונית הועברו לשם בירור לתחנת המשטרה ברמלה. תוך כדי הבירור נעלם הנהג. המכונית הושארה בתחנת המשטרה.

יומיים לאחר מכן התייצב בעל המכונית (תושב עכו, כאמור) בתחנת המשטרה בעכו והתלונן כי מכוניתו נגנבה יומיים לפני כן. הוא הסביר כי הגיש את התלונה באיחור, בגלל שהיה עסוק עקב מחלת בנו, וגם שמע לעצת ידידים לחפש את המכונית הגנובה לבד, לפני שידווח למשטרה. חוקרי המשטרה חשדו כי הגשת התלונה על גניבת המכונית נועדה לחפות על עובדת נהיגתו בתקופת פסילת הרשיון.

מספר שעות לאחר הצתת המכונית נעצר בעליה בעכו. נחקר בחשד להצתת מכוניתו ושיבוש הליכי חקירה. הוא אינו משתף פעולה עם החוקרים, ומכחיש כל קשר לחשדות המיוחסים לו. היום יובא בפני שופט להארכת מעצרו.

כמה שווה הנחת תפילין? אחרי פשרה — 2,250 שקלים

בוגר כפר הרא"ה יפוצה בסכום זה במקום 62,000 ש"ח שתבע מהישיבה על אבדן הכושר להניח תפילין בגלל החלונות הפגומים שגרמו לפגיעה באצבע ימינו

מאת נורית כהנא
סופרת "הארץ" בחיפה

מיכאל שטרית (21) יזכה לפיצויים מישיבת כפר הרא"ה שבה התחנך, על אובדן הכושר להניח תפילין — כתוצאה מתאונה שאירעה לו ב-22.9.81 באצבע יד ימינו.

התובע, יחד עם שלושת חבריו לחדר, התעוררו באותו יום לאמירת סליחות באחד מחדרי המגורים בישיבה. אחד החברים ביקש מהתובע לפתוח את החלון, וכאשר שהחלון היה פגום, נחבלה אצבע יד ימינו של התובע.

שטרית נלקח לבית החולים "הלל יפה" בחדרה, משם הועבר לבית החולים "רמב"ם", והאצבע נתפרה. נקבעה לו נכות של 7% לצמיתות.

התובע מייחס להנהלת הישיבה רשלנות, על שלא דאגה לתקינות המשמשות, ולא הציבה שלטי אזהרה, שבהם היה כדי להתריע על מצב החלונות.

התובע טען כי עד למועד התאונה היה בריא בנפשו ובגופו, בעל שמחת חיים, מזג נוח ותלמיד טוב. למרות שחלפו ארבע שנים מיום התאונה, הוא אינו מסוגל להניח תפילין, וכמו כן הפך לאדם עצבני, מתקשה להתרכז ולהסתגל למצבים.

שטרית תבע פיצויים בסך 62,000 שקל, ובאי כוח הנתבעים דחה את טענותיו. שלשום הושג הסכם פשרה בבית המשפט המחוזי בחיפה, שעל-פיו ישלמו הנתבעים 2,250 שקל לשטרית. השופטת טובה שטרסברג-כהן אישרה את ההסכם.

נעצרה בחיפה אניה טורקית החייבת כסף לבנק טורקי

על סיפונה 14 אנשי צוות שנותרו ללא מזון וללא כסף ● איגוד הימאים שכר עו"ד שיגן על הימאים המעוכבים

מאת נורית כהנא
סופרת "הארץ" לענייני ספנות

בית המשפט לימאות בחיפה הורה ביום ה' לעצור את האניה הטורקית "סליק", שהגיעה לנמל חיפה, בשל חוב בסך 1,700,000 דולר לבנק העובדים בטורקיה.

האניה הגיעה לפני מספר ימים מיוגוסלביה, כשהיא נושאת מטען ברזל וגרעינים. על סיפונה 14 אנשי צוות, בראשם רב החובל נוסף נוקאן.

הבקשה לעצור את האניה הוגשה באמצעות עו"ד יוסף הוד. לדברי עו"ד הוד תישאר האניה בנמל חיפה עד שבית המשפט יחליט אחרת.

מזכירי איגוד קציני הים הישראלי שלמה אלמוג ודוד קריץ מסרו כי אנשי הצוות נותרו למעשה במאסר כל — ללא מזון ומשכורות. כאשר ניסו לבקר את אנשי האניה ביום ה' לא הותרה כניסתם. עורך דין יוסף רענן נשלח מטעם האיגוד לאניה וקיבל את אישורם לייצגם בפני בעליה, ולתבוע מהם את זכויות הימאים.

מזכיר שני של שגרירות טורקיה בישראל, חוסין ביקלאי, מסר כי באניה נותרו מעט מזון ואמצעי כמזיה שיספיקו לעת עתה. לדבריו שוחח עם רב החובל, שמסר לו כי אנשי הצוות מבקשים לשוב מהר ככל שאפשר לארצם.

שגרירות טורקיה ממתינה לאישור חברת האם בארץ המוצא כדי להטיס הביתה את אנשי הצוות בשבוע הבא, אולם נציגי איגוד הימאים אמרו כי הצוות לא יטוס חזרה לארצו עד שלא יקבל את משכורתו. ישנה הבטחה שהחברה תשלם להם את כל המגיע להם, בטרם תימכר.

בית המשפט הימי מינה אחראי על האניה, ונמסר כי ביום ו' הגיעה אספקה לאוניה משך הימים הקרובים.

גופתה של ניבה ברוש התגלתה במכוניתה בוואדי ליד הר הרצל

(עו). גופתה של ניבה ברוש (27) משכונת ארמון הנציב בירושלים, שנעדרה מאז יום חמישי שעבר, נמצאה בתוך מכוניתה בוואדי ליד הר הרצל בירושלים.

שלשום דווח למשטרה, כי התגלתה מכונית פרטית מסוג "רנו" בתוך ואדי, בכביש המוביל לעין כרם בירושלים. מיד לאחר קבלת ההודעה הגיעו למקום אנשי המשטרה, שגילו כי במכונית נמצאת גופתה של הנעדרת.

בחקירה ראשונית של יחידת התנועה במשטרת ירושלים עולה, כי ניבה ברוש מתה כתוצאה מתאונת דרכים, לאחר שרכבה הידרדר לתחתית הוואדי.

גופתה הועברה למכון הפאתולוגי באבו כביר, כדי לקבוע את סיבת המוות.

סופרת "הארץ" בשרון מוסרת: החייל שנעדר מיחידתו נמצא בריא ושלם, על ידי המשטרה הצבאית, כשהוא מבלה באילת.

ביום חמישי הודיעה משטרת ישראל על היעדרותו של החייל רב ניב מהרצליה. החייל שהה ביחידה רפואית ולאחר מכן נעלמו עקבותיו. הוא אותר בסוף השבוע באילת והטיפול במקרה הועבר לידי המשטרה הצבאית.

המבצעים לניתוק רשתות הטלוויזיה הפיראטיות בכבלים נכנסו בסוף השבוע להילוך גבוה בכל רחובי הארץ. אירגון הגג למלחמה בתחנות הטלוויזיה הפיראטיות מפעיל עשרות קבוצות הפועלות בתוקף צווים של בתי משפט ובחסות המשטרה במבצע ניתוק הכבלים הארצי. בתצלום: המנתקים בפעולה בסוף השבוע בתל-אביב. (תצלום: ישראל סאן)

העובדים בתעשיה האווירית מסתייגים ממינוי 2 מנהלים

למרות ההסתייגות נכנסים מחר 5 מינויים לתוקף מחר

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

ראשי ועד העובדים בתעשיה האווירית הביעו לפני המנכ"ל, משה קרת, את הסתייגותם ממינוי שניים מהמנהלים למפעלים החדשים במסגרת ההתארגנות, שאושרו בסוף השבוע עלידי מועצת המנהלים.

על אף הסתייגות זו מצד נציגי העובדים, ייכנסו ממחר לתוקף מינוייהם של חמשת ראשי המפעלים החדשים שאושרו עלידי הדירקטוריון.

ראשי ועד העובדים הביעו בפני המנכ"ל את הסתייגותם ממינוייהם של מנהל מפעל הנדסה, צדלי אטאלי, ושל מנהל המפעל לכלי טיס בלתי מאויישים, דוד הררי. עם זה הבהירו כי לא ינקטו צעדים למניעת שיתוף-פעולה עם השניים. אין בסמכותה של נציגות העובדים למנוע מפעל מינויים בדרג גבוה זה של מנהלים.

לעומת זאת, בפגישה שהתקיימה בסוף השבוע בין ראש החטיבה החדשה, ד"ר מאיר דביר, וסמנכ"ל כוח-אדם, אביגדור קפלן, לבין נציגות העובדים של חטיבת ההנדסה והייצור, שאוחדו לחטיבה החדשה, הבהירו נציגי העובדים כי כל מינוי של מנהל בדרגים נמוכים יותר בחטיבה החדשה — שבו יש לעובדים זכות להתערב ולהביע התנגדות — יצטרך להתקבל על דעת הנציגות המאוחדת החדשה.

נציגי עובדי חטיבות ההנדסה והייצור התלוננו באותה פגישה כי מספר מנהלים כבר הבהירו לעובדים כי יהיו צמצומים נוספים בכוח-אדם במסגרת החטיבה החדשה. נציגי העובדים הביעו התנגדות לפיטורי עובדים נוספים בחטיבה החדשה, ודרשו שבמידה שיהיה צורך בצמצומים — הדבר ייעשה בשאר חטיבות התעשיה האווירית. הם אף דרשו מנציגי ההנהלה לשים דגש חזק יותר על גיוס עובדים.

נעצרו 2 חשודים בקשר להצתת ארונות-סעף של בזק בהרצליה

(ע). אלי לוזון (27) ותלמיד מנחם (29) מהרצליה הובאו שלשום לבית משפט השלום בתל-אביב, שם הורתה השופטת דבורה ברלינר לעצרם לארבעה ימים, לאחר שהוצג בפניה מידע מודיעיני הקושר את השניים להצתת ארונות הסעף של חברת "בזק" בהרצליה.

בארכות המשטרה טען כי לוזון הודה שהוא בעליה של תחנת טלוויזיה פיראטית בכבלים, שאותה הוא מפעיל מדירה שבבעלותו.

השופטת ציינה בהחלטה כי המידע נגד החשודים אינו מוצק בשלב זה, אולם בהתחשב בחומרת העבירה ובעובדה שהתופעה הפכה ל"מכת מדינה", הגורמת מטרד לאלפי אזרחים, הורתה להאריך את מעצרם ב-4 ימים.

ערך את העמוד: יצחק לאור

SIEMENS

מציגה את חידושי שנות ה-90

יותר תנור, יותר מדיח... ויותר מקום.

להשיג באולמות התצוגה של תדיראן: ת"א, אבן-גבירול 18. חיפה, שד' ההסתדרות 88, שקם, קו-אופ אלקטרוליין ובחנויות החשמל המובחרות הבאות:
תל-אביב: שיווק הגן - קינג ג'ורג' 63 פינת דיזנגוף סנטר, אל.מ. - ה' באייר 74, סלון אדיר - אלנבי 55, ש.י.ל. - המלך ג'ורג' 2, מרכז המקררים - צ'לנוב 13,
אלקוסר - הרצל 51, גרינוולד - הרצל 6. יפו: לבל אליהו - שד' ירושלים 29, רמת-גן: סנסור - קניון איילון, סנסור - ז'בוטינסקי 9.
בני-ברק: לוסטיג - רבי עקיבא 80, גבעתיים: מיכאל - ויצמן 16, חולון: סלון סבוי - סוקולוב 77, בת-ים: ליפשיץ - בלפור
33, סלון הוד - בלפור 48, סלון הוד - רוטשילד 39. פתח-תקוה: סלון ברק - חובבי ציון 40, רדיו אורון - חיים עוזר 1.

הכזא عن الأصل

هكذا عن الأصل

ספורט
בעריכת יחיאל ארדי

זכרונות דלהי ימנעו אכזבה חוזרת בפאלרמו

מאת מיכאל קרנון

אשתקד, כאשר יצאה נבחרת הטניס למישחק הבכורה שלה בבית העליון של גביע דייוויס, לא היו לנו ציפיות רבות. עצם העובדה שהיה על הנבחרת להתמודד עם צ'כוסלובקיה החזקה, במישחק חוץ, לא הותירה הרבה תקוות.

הניצחון 3–2 בהראדץ' קראלובה היה סנסציה עולמית. לפתע מצאה את עצמה ישראל בין שמונה נבחרות הטניס הטובות בעולם, וכמו תמיד אצלנו, צצו מומחים ופרשנים שקבעו בביטחון שהודו לא תהווה מכשול בדרך לחצי הגמר. אבל המציאות טפחה על פני הכל והנבחרת נחלה תבוסה צורבת בניו־דלהי, בלי שזכתה אפילו במערכה אחת.

אותות ההפסד הזה, והמתיחויות שנוצרו בעקבותיו, עדיין מורגשים בנבחרת שלנו למרות טעמים מנסדורף, שעמד במרכז האירועים האלה, גילה בגרות והראיה: הישגים שלו בתחרויות ועצם דירוגו במקום ה־20 בעולם.

יש לי הרגשה לא טובה תמיכה ימים לפני המישחק בפלארמו בין איטליה לישראל. תיאורטית, ישראל טובה מאיטליה בעיקר בזכות מנסדורף (פאולו קאנה, האיטלקי מספר אחד, מדורג 51 בעולם). אבל העובדה שהמישחק יהיה על מיגרשי חימר איטיים, לא רק שמאזנת את הכוחות אלא מקנה יתרון ברור לאיטלקים. אשתקד אירחה איטליה את הנבחרת מספר אחת בעולם, שוודיה, על מיגרשים דומים בעיר פראטו, ונוצחה ברחוק 2–3. קשה מאד לשחק נגד האיטלקים באיטליה גם בגלל הצופים הקנאים הרעשניים. ואם מנסדורף איבד את הריכוז וקור הרוח בדלהי השלווה, מתעורר חשש לגבי מה שעלול לקרות בפלרמו.

רצוי להוריד את רמת הציפיות, לשלב אצבעות לטובתנו שלנו. אבל לא להתאכזב יותר מדי אם יפסידו בפאלרמו. זה לא יהיה אסון וגם לא יגרור ירידה לבתים האיזוריים. תהיה הזדמנות לתקן את המצב מול המפסידה בין הודו ליוגוסלביה בין ה־8 ל־10 באפריל. הפעם זה יהיה כבר מישחק ביתי וסיפור שונה לחלוטין.

גביע הטוטו

בשבת הבאה מחזור ראשון

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

מישחקי הליגה הלאומית והארצית יוצאים בשבת הקרובה לפגרה. את מקומם יתפסו מישחקי גביע הטוטו. בעוד שבועיים ישובו הקבוצות לשני מחזורים רגילים, בטרם תצא הליגה לפגרה ארוכה, בגלל יציאת הנבחרת לטורניר הקדם־אולימפי באוקיאניה.

גביע הטוטו יהיה השנה במתכונת דומה לזו של השנה שעברה. קבוצות הליגה הלאומית יחולקו לארבעה בתים בני ארבע קבוצות בכל בית. כיוון שבליגה הלאומית 14 קבוצות, צורפו הפועל ירושלים והפועל חיפה לגביע הטוטו לקבוצות הליגה הלאומית, כדי להשלים 16 קבוצות.

צירוף הפועל ירושלים והפועל חיפה למישחקים במסגרת הלאומית, מותיר 12 קבוצות לגביע הטוטו של הליגה הארצית. לכן הוחלט על שלושה בתים בגביע הטוטו הארצי.

מישחקי השבת הבאה בגביע הטוטו — ליגה לאומית:

● בית א': בית"ר ירושלים — בית"ר תל־אביב, שמשון תל־אביב — מכבי חיפה.
● בית ב': בני־יהודה — צפרירים חולון, מכבי פתח־תקוה — הפועל פתח־תקוה.
● בית ג': מכבי תל־אביב — הפועל ירושלים, מכבי נתניה — הפועל באר־שבע.
● בית ד': הפועל לוד — הפועל חיפה, הפועל כפר־סבא — הפועל תל־אביב.

בגביע הטוטו לליגה הארצית:

● בית א': מכבי יבנה — הכח רמת־גן, הפועל חדרה — מכבי רמת־עמידר.
● בית ב': מכבי יפו — הפועל בת־ים, הפועל טבריה — הפועל עכו.
● בית ג': בית"ר נתניה — הפועל רמת־גן, הפועל יהוד — מכבי שעריים.

בטוטו: 65 ניחשו 14

מאת סופר "ספורט הארץ"

65 משתתפים ניחשו תוצאות 14 מישחקים שהיו בשבת בטוטו. 1,658 משתתפים ניחשו 13 תוצאות. 17,449 משתתפים ניחשו 12 תוצאות. 106,364 משתתפים ניחשו 11 תוצאות. יותר מ־150,000 משתתפים ניחשו 10 תוצאות. זו תוצאת בדיקה חלקית של טפסי הטוטו. הבדיקה תושלם היום. הפרס השמיני לא יחולק ויועבר למחזור הבא.

הניחוש הנכון בטוטו

.1	שמשון — מכ. חיפה	1
.2	ב"ש — בית"ר י־ם	x
.3	הפועל פ"ת — הפו. לוד	1
.4	בני־יהודה — צ. חולון	x
.5	מכ. נתניה — מכ. פ"ת	1
.6	כ"ס — בית"ר ת"א	x
.7	הפ. ת"א — מכבי ת"א	x
.8	שעריים — ב. נתניה	1
.9	הפ. ר"ג — מכבי יפו	1
.10	הפו. יהוד — הפו. עכו	1
.11	ה. בת־ים — ה. חדרה	x
.12	ה. חיפה — ה. טבריה	2
.13	ר. עמידר — הכ' ר"ג	2
.14	הפועל ים — מכ. יבנה	1

טבלת הליגה הלאומית

	משח'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
.1 מכבי נתניה (1)	21	12	5	4	25־39	41
.2 הפועל תל־אביב (2)	21	11	6	4	14־22	39
.3 הפועל כפר־סבא (3)	21	9	8	4	17־25	35
.4 שמשון תל־אביב (5)	21	8	9	4	17־23	33
.5 בית"ר תל־אביב (4)	21	8	8	5	20־29	32
.6 הפועל פתח־תקוה (7)	21	8	7	6	25־31	31
.7 בית"ר ירושלים (6)	21	8	6	7	28־27	30
.8 הפועל באר־שבע (8)	21	6	9	6	15־15	27
.9 בני־יהודה (9)	21	5	10	6	14־15	25
.10 מכבי תל־אביב (10)	2	4	11	6	24־27	23
.11 מכבי חיפה (11)	21	5	7	9	22־21	22
.12 צפרירים חולון (12)	21	3	12	6	20־16	20
.13 הפועל לוד (13)	21	2	8	11	44־15	14
.14 מכבי פתח־תקוה (14)	21	2	6	13	30־11	12

(בסוגריים — מיקום הקבוצות במחזור הקודם)

האלוף החמיץ ניצחון

מאת יגאל פלג

לאלוף בית"ר ירושלים ניתנה אתמול הזדמנות פז לחזור הביתה עם 3 נקודות. חמישה משחקני ההרכב הראשון של באר־שבע פצועים ושלושה מהם, ריצמן, ביטון ואוחנה לא שיחקו. שני הפצועים האחרים, בן חמו ואהרן שיחקו חצי משחק וגם אז צלעו רוב הזמן. על אפרים דוידי עובר משבר קשה מאז צורף לנבחרת והוא צל של עצמו. דבר דומה ניתן לומר על אילת. למאמן באר־שבע כבר לא היתה ברירה והוא נאלץ להכליל בהרכב שחקני נוער ושחקני חיזוק מליגה ב'.

בית"ר לעומת הרכב הטלאים הבאר־שבעי התייצב בהרכבו המלא. והיה, על הנייר לפחות, מועמד כמעט ודאי לניצחון. אלא שהמרץ וההתלהבות של הצעירים והחדשים של באר־שבע חיפו על חוסר הנסיון שלהם ועל היכולת הטכנית של בית"ר.

בית"ר שיחק במערך התקפי מאד, שכלל ארבעה לעיתים אף חמישה קשרים. אולם כל נסיונות התקיפה שלו לא עלו יפה. הקישור וההתקפה היו חלשים, אולי ב"השראתו" של מלמיליאן שבלט בחולשתו. היחיד שסיכן לעיתים את שערו של אבוטבול היה רונן רוקמן, אך גם הוא לא הצליח במשימה.

במחצית הראשונה היו עדיין הכוחות שקולים. כשלכל קבוצה היתה לפחות הזדמנות אחת להבקיע שער. במחצית השנייה היה לבית"ר יתרון במרכז השדה, אך לא היה בו כדי להכריע את המישחק.

הפועל באר־שבע — בית"ר ירושלים 0–0

★ המצטיין: רונן רוקמן.

● בית"ר ירושלים: מזרחי, אבי כהן, אוחנה, אשש, שירזי (שוויג), מלכה, מלמיליאן, שמאלי, קרוס, שוורץ, רוקמן. המאמן: אליהו עופר.

● הפועל באר־שבע: אבוטבול, בן חמו (נתן), דוידי, אילת, אזון (שמאליה), סתיו, רחאן, חיון, צרפתי, אפריאט, עוזן. המאמן: ניסים בכר.

שפט יעקב שיינר, 6,000 צופים, בבאר־שבע.

לא מאותה ליגה

מאת אהרון שמולביץ'

"זה היה מישחק של שתי קבוצות שלא שייכות לאותה ליגה" אמר בסיום מאמן הפועל לוד יעקב אסקסלן, ואי אפשר היה להגדיר טוב יותר את אשר קרה אתמול באיצטדיון בפתח־תקווה. הפועל פתח־תקוה היה טוב לאין ערוך מהפועל לוד, במיוחד במחצית השנייה, והבקיע ארבעה שערים ללא מענה.

פתיחת המישחק לא העידה על הצפוי לבוא ועד להבקעת השער הראשון היה המישחק שקול. אלא שבדקה ה־17 הרים ניר לוין כדור לרחבת החמש של לוד, רבינזון ושטרית ניסו להגיע אליו בראשם ושטרית היה זה שהצליח. אולם לרוע מזלו הוא נגח מארבעה מטר לתוך שערו וקבע 0–1 לפתח תקוה. מכאן והלאה הלך המישחק של לוד וגורע ואילו המארחים לחצו במגמה להגדיל את היתרון.

פתח־תקווה הפגינה כדורגל מאורגן ושוטף בניצוחם של שושני ואיליה במרכז השדה וניר לוין בחוד. והוסיפה לתקוף, לאחר מספר החמצות ממסגרות־שער נכבש לבסוף השער השני. זה קרה בדקה ה־38. רבינזון פרץ לבדו לתוך הרחבה. בעט לגופו של השוער בנודיס שיצא לקראתו ועל הכדור החוזר השתלט שושני שבעט מקרוב חזק ומדוייק פנימה.

במחצית השנייה היתה השליטה הפתח־תקוואית מוחלטת. משחקו של הפועל לוד נחלש עוד יותר עם יציאתו של בן ממס בשל פציעה. בדקה 66 כבשה פתח־תקוה את השער השלישי שלה כאשר ניר לוין נגח משלושה מטר לפינת השער לאחר הרמה של איליה משמאל. ובדקה ה־80 העלה לוין את מאזנו האישי העונה ל־12 שערים, כאשר הבקיע שוב בבעיטת יעף מאוויר. השער בא לאחר מבצע אישי של רבינזון שפרץ עם הכדור מכ־30 מטר כהשעה, חלף על פני השוער בנודיס שיצא לקראתו ומזווית הקשה בה ניצב העדיף למסור ללוין שניצב חופשי במרכז הרחבה.

הפועל פתח־תקוה — הפועל לוד 4–0 (2–0)

השערים: אבי שטרית (17 שער עצמי), יוסי שושני (38), ניר לוין (66 ו־80).

★ המצטיין: יוסי שושני.

● הפועל פתח־תקוה: גלנר, בודניק (ורחוביץ), אילה, קואפשילי, מאבה, מרכוס (קלנקוביץ'), איליה, שושני, לוין, רבינזון. המאמן: אברהם גרנט.

● הפועל לוד: יעקב בנודיס, שטרית, בן הרוש, נעמן, הלל, קטאשוילי, בלאיש, בן ממס (סמרג'ה), שרביט (עזרה), סנדורי, עופר שטרית. המאמן: יעקב אסקסלן.

שפט רחמים דינצ'י, 3,000 צופים בפתח־תקוה.

בית"ר ת"א וכפר־סבא מציגים: חריקות בצמרת

מאת נפתלי זעירא

המחזה "חריקות בצמרת" אינו בדיוק מפרי עטו של מחזאי האוונגרד יהושע סובול, אבל זה מה שהוצג אתמול בכפר־סבא על ידי הפועל המקומי ובית"ר תל־אביב (1–1) — וזה מה שעורר את תרעומת הצופים ותגובתם הקשה בסיום.

בדקות הפתיחה היתה כוונת בית"ר ברורה: הוא ניסה לנצל את חולשת כפר־סבא הרדומה ובעזרת שני חלוצים בעלי יכולת כדרור ופריצה, ירון כהן ואלי תגר, ובסיוע חוליית קישור דומיננטית (נסים וניסן כהן וישראל מאיה הפעלתן) — קיים בית"ר לחץ רצוף על שערו של אייל שמיר.

בדקה התשיעית עדיין נימנמה הגנת כפר־סבא, כשכדור קרן שבעט מימין ניסן כהן פגש בראשו של רוני צמח הבלתי מכוסה, ומשם היתה הדרך לרשת קצרה. כאמור, היה בית"ר מאורגן יותר במישחקו ושלט היטב במרכז השדה. אילו העז יותר, יכול היה להשיג יתרון גדול יותר ואולי גם הכרעה מהירה של המישחק.

רק במחצית השנייה השתנו במקצת יחסי הכוחות. אלי יאני נגח למשקוף (60) ולאחר מכן בוצע חילוף כפול בכפר־סבא (מחזור החליף את רבינו ומימוני את גרמיש) שהצדיק את עצמו בהמשך. האופי היצירתי של התקפת כפר־סבא, המבוססת על הגבהות כדורים מהכנפיים של נח אייגנשטיין וגד פרלבר, עורר ספקות באשר ליכולתה להגיע לשיוויון. עם כניסתו של מימוני ושילובו של גדעון סיימון באגף הימני — קיבלה התקפת כפר־סבא מימד חדש. על ידי פריצות מהאגפים יצרו שניים אלה מספר הזדמנויות כיבוש מצויינות וגם השוויון לא איחר לבוא: בדקה 74 — סיימון פרץ היטב מימין ומימוני נגח את הכדור פנימה.

בית"ר, שהרשים לשחק במחצית הראשונה, נמוג לגמרי בשלבי הסיום: עסק בבזבוז זמן, מסתפק בנקודה אחת. גם כפר־סבא אינה במיטבה. מתקשה להתארגן, מרבה להסתבך, תוקפת באורייטות מסוייגת ואינה מאמינה באפשרות של ניצחון.

הפועל כפר־סבא — בית"ר תל־אביב 1–1 (0–1)

השער לבית"ר: רוני צמח (9). השער לכפר־סבא: יצחק מימוני (74).

★ המצטיין: גדעון סיימון.

● הפועל כפר־סבא: שמיר, א. ברוזיים, פרסלר, רבינוביץ, אייגנשטיין, גרמיש (מימוני), יאני, יפה, פולבר, סיימון, רבינו (מחזור). המאמן: שמעון שנהר.

● בית"ר תל־אביב: ליברמן, טורס, צמח, עמר, אבן צור, אדרי, ניסן כהן, נסים כהן, מאיה (קצב), ירון כהן, תגר (אברהמי). המאמן: יצחק שום.

שפט עובדיה בן־יצחק, 3,000 צופים בכפר סבא.

מלך השערים

.1	שלום תקוה (מכ. נתניה)	13
.2	ניר לוין (הפועל פ"ת)	12
.3	זאהי ארמלי (מכ. חיפה)	10
—	בני טבק (מכבי ת"א)	10
—	א. מלמיליאן (בי. י־ם)	10

שוב פער 2 נקודות בפיסגה, אחרי ניצחון 1–0 של נתניה על מכבי פ"ת

דרבי לוהט: יותר עצבים מכדורגל

מכבי גרר את הפועל לעימות נוקשה והשיג את שלו: 1–1

מאת דרור מנר

לפני כל מישחק קיים מתח טבעי אצל כדורגלנים, מתח חיובי, האמור להתפרק ולפוג עם שריקת הפתיחה. בדרבי התל־אביבי אתמול בבלומפילד שלט המתח הזה לכל אורך המישחק, והתבטא בלחץ בלתי פוסק, עצבנות, תיקולים חריפים שהעיבו על כל המתרחש. בכל רגע נפל שחקן; כמעט בכל רגע הופסק המישחק; שחקנים לחצו איש את ידיהם מיד עם קבלת הכדור, וזה גרר חוסר דיוק, היעדר תיכנון ודמה ידה — דווקא, לשם שינוי, על רקע יציעים מלאים ואווירה חגיגית אחרי זמן כה רב.

מה שבכל זאת ראינו היה מאבק אדירים ודבון עז אצל כל השחקנים. למכבי תל־אביב לא היה מה להפסיד. מעמדו הבעייתי בטבלה מול הפועל, הרכבו החסר וכשלונותיו הרצופים בשמונת מישחקיו האחרונים — הציבו אותו בעמדה של אין ברירה. כל מה שיכול היה לעשות מול הפועל היה לנהל מאבק קשה ובלתי מתפשר, וזאת אמנם עשה.

הפועל נגרר על ידי מכבי למישחק נוקשה — במקום להרגע, להשתחרר מהלחץ ולהפעיל את חוליית הקישור, האמורה להיות עדיפה על זו של מכבי. בפועל, זה לא קרה. מכבי פתח בסערה את עשר הדקות הראשונות. כבר בדקה ה־2 שגה אלטר, שוער הפועל, ובני טבק גילגל הכדור לרשת — אך יעקב אקהויז הצליח להרחיק מקו השער. מכבי הציב בחוד חלוץ בודד, אלי דריקס, אך זה גבר כל העת על שומרו יעקב סגל, בעיקר בכדורי הגובה. אלא שדריקס היה בודד במערכה ויעילותו היתה, על כן, מוגבלת. איתיר שיחק מאחור, שאול כהן שמר אישית על משה סיני, יעקב צרפתי עזר בהגנה וגריאני היה חלש. למעשה, היתה חוליית הקישור של הפועל עם אלי כהן, ארמה, דאנו וסיני צריכה להיות עדיפה. אך העצבנות הגוברת והתיקולים הרבים לא איפשרו ניהול מישחק מחושב ומדוייק.

הפועל אמנם לחץ יותר והיה עדיף על יריבו, אך לא הגיע למצבי הבקעה רבים. בדקה ה־24 הגביה אקהויז כדור מימין, אלי כהן נגח מקרוב, אך מרכוס הדף לקרן. מכבי התבסס מנגד על התקפות מתפרצות. בדקה ה־54 הגביה מיקי כהן כדור מימין לרחבה, אלי דריקס בעט לחוץ, אך השופט צבי שריר ראה את דריקס נדחף בידי שומרו סגל ופסק על בעיטת־11 מטר. בני טבק הזתיק בעט שטוח ומדוייק ימינה, כשהשוער אלטר מזנק לעבר השני.

המישחק התלהט עוד יותר בעקבות ההחלטה שעוררה מחלוקת. הפועל נכנס ללחץ ותקף כמעט עם כל שחקניו, אך ללא תכנון, לא באמצעות האגפים ולא במסירות מדוייקות, אלא על ידי העברת כדור למרכז רחבת שער מכבי, עובדה שהקלה על ההגנה הגבוהה.

רק פעם אחת, בדקה ה־68, היתה יעילה מסירה הארוכה של יוסי דאנה לעבר שער מכבי, כשמיקי בר שטרית הצליח לגעת ראשון בכדור ולהחדירו פנימה, כדי לאזן ל־1–1. בן שטרית בעט שוב בדקה ה־77 ומרכוס קלט, ובדקה ה־78 בעט מוריס דאנו מ־14 מטר כדור חד החוצה.

המישחק רצוף הפגיעות, שאילץ את השופט להניף 7 כרטיסים צהובים, נמשך עד לסיום. הגם שעובדות אלו יצרו מתח ומנעו לכאורה שעמום, הרי שלאמיתו של דבר פגעו באיכות וברמה, ובסופו של דבר עוררו אכזבה.

הפועל תל־אביב — מכבי תל־אביב 1–1 (0–0)

השער למכבי תל־אביב: בני טבק (54, בבעיטת 11 מטר), להפועל: מיקי בר שטרית (68).

★ המצטיין: רמי ארמה.

● הפועל תל־אביב: אלטר, אקהויז (ליטהרס), זאגה, סגל, הרשליקוביץ, כהן, ארמה, דאנו, סיני, בן שטרית, רובין (שמואל). המאמן: יצחק שניאור.

● מכבי תל־אביב: מרכוס, מ. כהן, שמעונוב, קריים, אולאי, ש. כהן, צרפתי, גריאני (מוספי), איזניה, טבק, ודריקס. המאמן: דרור ברנור.

שפט צבי שריר, 18,000 צופים, בלומפילד.

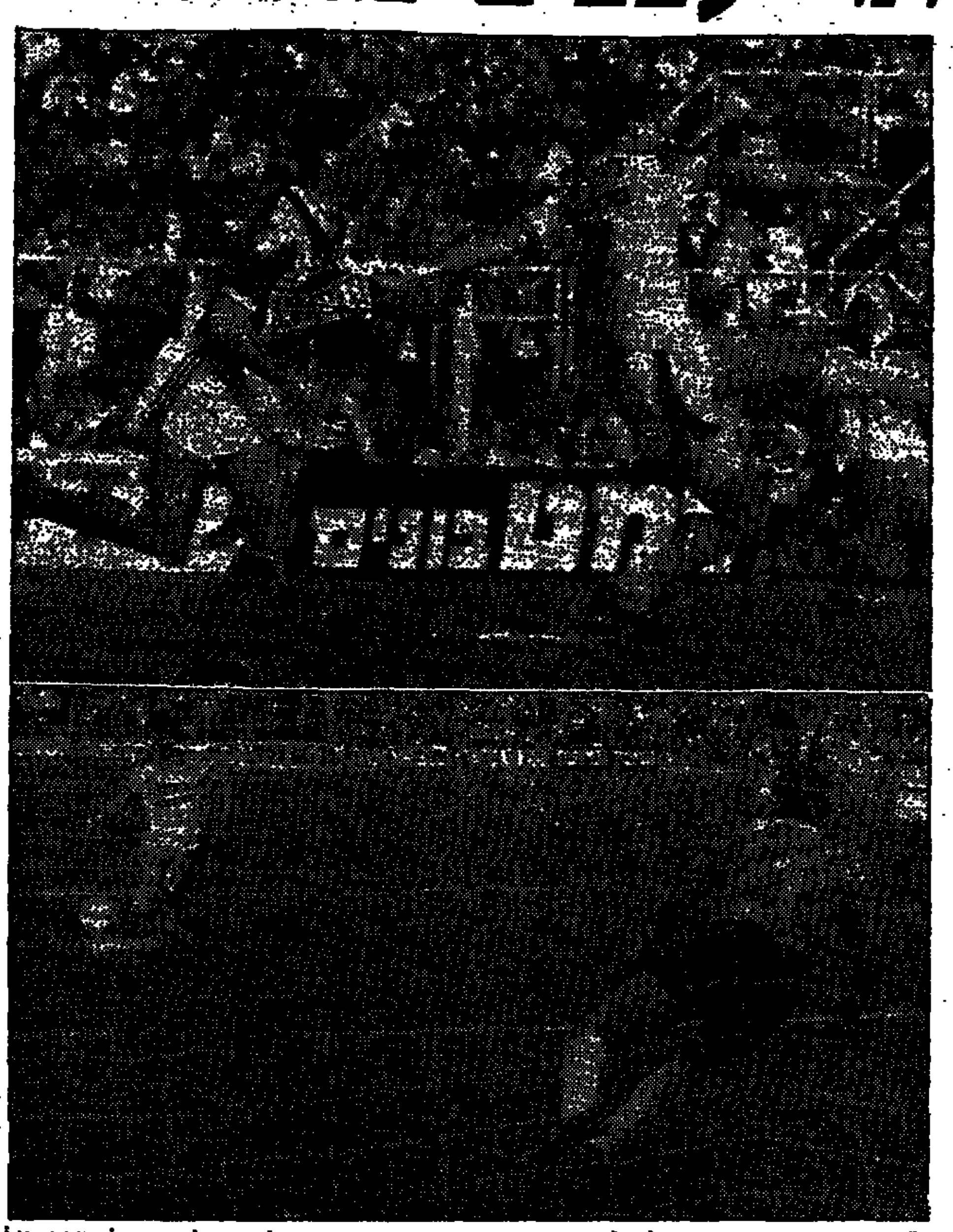

ה"חטא" ועונשו: הפריצה של אלי דריקס (מימין), שנחסם מאחור על ידי בלם הפועל יעקב סגל (בצילום העליון), גררה שריקה של השופט צבי שריר לבעיטת־11 מטר (למטה), אשר נוצלה על־ידי בני טבק ממכבי כדי להבקיע את השוער אריה אלטר. (צילומים: עודי קרן)

דרבי בלי חיוכים

דרבי תל־אביבי

מאת אילן פיש

בתוך ההלבשה של הפועל עצב רב. מכים על חטא. לא הצליחו לנצח את מכבי שהוא כיום קבוצת תחתית. המאמן יצחק שניאור מסביר שהפועל היה עדיף בהרבה במחצית השנייה. אם כן, מה קרה, למה לא ניצחו? "מחמיצים כרגיל" עונה שניאור וממשיך: "מכבי לא שיחק. רק הגביה כדורים לדריקס. שחקניו לחמו. זרקו עצמם לכדורים. המישחק האגרסיבי שלהם פגע בנו. השופט קצת עזר להם".

לקפטן משה סיני דיאגנוזה דומה: "אין למכבי כלים לשחק כדורגל. אפילו שלוש מסירות רצופות הם לא עושים. רק לוחמים ומגביהים לדריקס. לאחר שספגנו שער שיחקנו טוב מאוד והגענו להזדמנויות טובות. שאול כהן שמר עלי טוב ובצורה הוגנת".

יעקב סגל אינו מסכים שהכשיל את דריקס ברחבה. טוען שהיה ההיפך: "דריקס תפס אותי ביד קודם לכן. גם הוא הופתע. הוא הודה בפני שעל זה לא נותנים פנדל. הוא חשב שחוקר לעבירה נגדו. מכבי לא עבד את האמצע במחצית השנייה. במצבם כיום הם מחפשים רק את התיקו".

גם במכבי אין פרצופים מחייכים. בכך שעברו את הדרבי בשלום. אבל ברמה שהציגו, אין במה להתפאר. המנהל המקצועי גיורא שפיגל מכיר היטב את חומר השחקנים העומד לרשותו: "מבחינתנו, עם המורל הירוד בשבועות האחרונים, השחקנים עשו את המכסימום. הכל שאין להם את הכוח הנפשי לשמור על תוצאה. זו בדיוק הבעיה שלנו. התיקו ישאיר אותנו באותו מצב רוח. אולי טיפה יותר". על המישחק אמר: "די בינוני".

אלי דריקס חושב אחרת מיעקב סגל: "הוא תפס אותי ביד ומנע ממני להגיע לכדור. היה פנדל ברור. עם כל הפצועים השתווינו להפועל. סימן שאין הבדל בין הקבוצות".

למנשה שמעונוב אין ספק: "היה דרבי חם. שתי הקבוצות לחמו על יוקרה. היה שקול. הפועל קבוצה מצויינת". ובני טבק מיצר על דבר אחד: "חבל שלא סיימנו את המישחק בניצחון, שהיה מסיים את המשבר".

דמתי: ואיפה גינצבורג?

מאת חיים מלינק

הכל היה מוכן להצגה המוקדמת בבלומפילד. מזג אויר נאה, איצטדיון גדוש ואווירה מצויינת. ומה קיבלנו בתמורה? מינימום של כדורגל מצד שתי קבוצות, שהחליטו כנראה שיום כזה ראוי להעבירו במנוחה ולא במאמץ.

מילא שמשון, שמצבו בטבלה שפיר, אך מה בנוגע לחיפה, שלגביה כל מישחק הוא קריטי? במחצית הראשונה היתה לה אמנם עדיפות על פני שמשון, אך שחקניה לא הצליחו לתרגם את יתרונם לשערים. שיא ההחמצות נרשם בדקה ה־30, כאשר זאהי ארמלי ניצב 5 מ' מהשער ובעט בעדינות לידיו של נחשון, שהחליף את דוד הפצוע.

במחצית השניה השתפר מישחקו של שמשון, והוא החל ליטול יוזמה במרכז השדה בניהולם של מזרחי והלל, אשר דחפו את החלוצים קדימה. בפרקי זמן רבים אפשר היה לראות חילופי מסירות מתמים בין ידיו לידיו, ובעצם, מה אתה כבר יכול לצפות ממחצית שבה נבעטים בסך הכל 8 כדורים לעבר השער.

המישחק התנהל ברוגע ובעצלתיים, הצופים אולי לא היו מבודרים כלל, אלמלא הוכיחו זאת שאגות של אוהדי מכבי והפועל ת"א, שזימנו את גרונם לקראת הדרבי. לא עזר לחיפה דניאל ברייליבסקי, שפה ושם ניסה להניע את קבוצתו. כל אגפי הקבוצה לקו ברפיון מרגיז. ובעוד הצופים היגעים סופרים את הדקות לאחור פרץ לפתע יהושע שוקרון (דקה 79), הגביה לרחבה וגדעון דמתי, שהגיע במהירות, נגח את הכדור בין ידיו של הבני גינצבורג וקבע 1–0 לשמשון.

חיפה, המומה, ניסתה לשנות משהו, אבל מחוגי השעון הקדימוה. ביכולתה כזאת תיאלץ חיפה להגיד דיעה רבה כדי לחמלט מן הירידה.

שמשון תל אביב — מכבי חיפה 1–0 (0–0)

השער: גדעון דמתי (79).

★ המצטיין: אפרים שמעונוב.

● שמשון תל אביב: נחשון, אורי כהן, דהרי, שוקרון, ברדה, שמעונוב, מזרחי, הלל, עבדיה, אדרי (ארביב), דמתי (יוסי כהן). המאמן: יעקב גרונדמן.

● מכבי חיפה: גינצבורג, אהרוני, בולבול (מלכה), אטשה, רוזנטל, אבו קרט, הזה לוי, קלינגר, גבעולי (מרמרי), ברייליבסקי, ארמלי. המאמן: דוד קשטן.

שפט יצחק בן יצחק, 13,000 צופים בבלומפילד.

ניר קלינגר ומוקי בלבול הולכים אחרי גדעון דמתי, שכבש את שער הניצחון לשמשון נגד מכבי חיפה. (צילום: עודי קרן)

אפס, אפס, אפס

מאת אפרים יונתי

מי שחושב שמזג האוויר הנפלא, כר הדשא המעולה והשמש החורפית ידרבנו את כדורגלני בני יהודה וצפרירים חולון למישחק ראוי לשמו, טעה. כ־2,000 הצופים שרצו לתת קרדיט לשתי הקבוצות אוכזבו קשות וליוו את השחקנים בשריקות בוז ארוכות. מישחק דוגמת זה יבריחו גם את מתי מעט הצופים שעדיין באים לחזות בכדורגל בישראל.

חולון הציגה הגנה יציבה, השוער ביטון שלט היטב בכדורי הגובה, אולם היחידי שבלט לאורך כל המשחק היה המגן התוקפני שימי מכלוף שסיכל רבות מהתקפות המארחים ויזם בעצמו מהלכים חיוביים של קבוצתו. על בני יהודה חבל להרחיב את הדיבור. זו השבת השלישית ברציפות שהם מפגינים משחק חלש. המאמן דוד שוייצר עדיין מחפש, ללא הצלחה, את השחקנים שיעודדו לחיים את הקישור הגרוע. שחקני החוד אייזנברג, גורדנה ושירזי הוכיחו שהם עדיין רחוקים מאוד מיכולתם הטובה מן השנה שעברה.

המחצית הראשונה היתה מדהימה בחולשתה. במשך 45 הדקות לא נבעטה ולו בעיטה אחת שתסכן את אחד השערים. במחצית השנייה התעורר מעט המשחק ולאחר נסיונות הפתעה כושלים של הלל ורמתי החולונים הגיעו בני־יהודה להתקפות. בדקה ה־60 החמיץ שירזי מול ביטון ובדקה ה־68, לאחר הבריקה של גורדנה, החמיץ סלמן מקרוב. בדקה ה־80 הציל סלמן מקו השער כדור נגיחה של הלל.

בני־יהודה — הפועל חולון (0–0)

★ המצטיין: שמעון מכלוף.

● בני־יהודה: אסייג, מליחי, אלקבץ, פרי, עלו, שרעבי, סלמן, ממן (איילה), אייזנברג, קוסטיקה (שירזי), גורדנה. המאמן: דוד שוייצר.

● צפרירים חולון: ביטון, זיתוני, מאיר יעקב, כהן, מכלוף, אהרונוב (פס), פרוק, בן ברוך, רמתי, הלל, שקד וקה. המאמן: מאיר נמני.

שפט יהושע לויה, 2,000 צופים, בשכונת התקוה.

יו"ר בית"ר ירושלים: שירזי גמר עם הקבוצה

בגלל תקרית חמורה בין השחקן ליו"ר בבאר שבע

מאת רוני דיאמן
סופר "ספורט הארץ" בירושלים

"שלמה שירזי גמר עם בית"ר ירושלים. כל עוד אמשיך לשמש כיו"ר הנהלת בית"ר ירושלים שירזי בשום פנים ואופן לא ישחק בקבוצה" — כך הצהיר אמש בתקיפות בני נחמיה, יו"ר הנהלת בית"ר, בעקבות תקרית חריפה וחמורת תקדים בחדר ההלבשה בבאר־שבע במחצית המישחק בין הפועל באר שבע לבית"ר ירושלים.

בתקרית שהחלה, כאשר נחמיה, כבדרך אגב, שאל את השחקן "האם אינך מרגיש טוב" התפרץ השחקן כלפי היו"ר בעלבונות קשים כלפי היו"ר בעלבונות קשים ולפי תיאורו של נחמיה בקללות ובאיומים. כן חבט שירזי את נעלי המשחק בזעם על הרצפה, כשהוא צועק: אני לא מסוגל לשחק יותר. עם חזרת הקבוצה לכר הדשא, לחידוש המשחק, נפקד שירזי מההרכב ונעלם מהמקום. הוא לא חזר עם הקבוצה לירושלים.

את תגובתו של שירזי לא ניתן היה לקבל אמש.

מילא פ"ת, אבל נתניה?

מאת חנן פאדי

מכבי נתניה הציג ביום שישי את אחד ממשחקיה הגרועים ביותר העונה, ניצח רק בקושי את הקבוצה הגרועה בליגה, מכבי פתח־תקווה, ובכל זאת הגדיל את יתרונו בראש הטבלה לשתי נקודות. בינתיים נהנים אמנם שחקני נתניה מאובדן נקודות של היריבים בצמרת, אך לאור יכולתם הגרועה אולי לא לעולם חוסן.

נתניה התייצבה למפגש הקבוצות ללא שניים מבלמיה הקבועים, חיים בר ובוריד חסן. היא סבלה גם מחוסר דיוק של החלוץ יגאל מנחם, וחברו שלום תקוה נראה עייף בשל מישחק הנבחרת באמצע השבוע. ואילו בקישור חסרו גבאי ולם שנפצעו ויצאו בהלך המשחק. גם ההגנה היתה בלתי יציבה, לבעם המגן השמאלי הצעיר גבי פקר. אולם למזלה התקפת פתח־תקווה היתה גרועה עוד יותר.

אם נתניה שיחקה בשלוש דרגות מתחת לרמתה, הרי שפתח־תקווה שיחקה בשלוש דרגות מתחת לרמה הממוצעת בליגה. שחקנים כמו בלחסן, אוזבל, אלישע לוי וירון אריב אינם מסוגלים להחליף ביניהם מספר מסירות רצופות בלא לדבר על מהלכי כדור מתוכננים. החלוצים בביה ורפי כהן כמעט שלא נגעו בכדור בעוד המגינים צופין וג'אן כלל לא הורגשו.

בדקה ה־12 יכול היה יגאל מנחם להבקיע ולהמנע ממתח מיותר מחבריו והאוהדים. הוא ניצל טעות חמורה של הבלם אריב, שעט לתוך הרחבה, אך מול השוער פביאן בעט שטוח החוצה במקום למסור לשלום תקוה שעמד חופשי מול שער חשוף. כעבור עשר דקות החמיצה פתח תקוה את ההזדמנות היחידה שלה במישחק. שעשוע הגביה קרן משמאל, רפי כהן נגח לאחור לתוך השער אך מגן נתניה פקר הרחיק מהקו.

בדקה ה־65 מסר פקר ליגאל מנחם שהמשיך בכדור רוחב על גבול רחבת פתח תקוה. יצחק גראטה שהחליף רק עשר דקות קודם לכן את גבאי בעט כדור מדוייק ושטוח שהוד לפינת שערו של פביאן.

מכבי נתניה — מכבי פתח תקוה 1–0 (0–0)

השער: יצחק גראטה 65.

★ המצטיין: עומר פביאן.

● מכבי נתניה: בלום, שמעון מנחם, חלפון, חיים לוי, פקר, לם (גראטה), גבאי (שמעון ג'אן), רוני לוי, צינוני, תקוה, יגאל מנחם. המאמן: זאב זלצר.

● מכבי פתח תקוה: פביאן, שרון צופין, אריה, אלי כהן, אילן ג'אן, בלחסן, שעשוע (ירוחם), אלישע לוי, אוזבל (בן שמעון), רפי כהן, בביה. המאמן: חוי אק.

שפט דאוד סוהיל, 2,000 צופים, בנתניה.

יציע מלא — תופעה חולפת או מיפנה

מאת יהושע שגיא

רק עשרה שערים הובקעו במחזור ה־21 של הליגה הלאומית, שבסיומו נראית הטבלה הלאומית דומה מאד למצב שבו היתה לפניו, בעיקר בתחתית, בעוד שבצמרת שוב פתח המוביל פער של שתי נקודות. החידוש הבולט, המצריך בדיקה אם זה מקרה חולף או מיפנה: קהל רב מאד בא בסופשבוע זה לשיטת מיגרשי הליגה הלאומית. אפשר לייחס את מרביתו לדרבי התל אביבי בין הפועל למכבי בבלומפילד (18,000 צופים), אבל עובדה היא שגם יתר המישחקים משכו צופים רבים מן הממוצע בעת האחרונה. עכשיו נותר רק לבדוק אם זו תופעה חולפת, עניין של מזג אויר נאה, או שמא גרם השיפור ביכולת שחקני הנבחרת הלאומית לשובם של צופים ליציעים.

ההמונים, שכמעט מילאו שוב את איצטדיון בלומפילד כמו בימים הטובים, ראו דרבי תל אביבי שכדורגל הסתיים בניגוד לציפיות, כלומר: הפועל, שהיה פייבוריט ברור, נאלץ להסתפק בתיקו 1–1 עם מכבי תל אביב, כדי לאבד שוב את אחיזתו המשותפת עם מכבי נתניה בפיסגה. מכבי הבקיע שער ראשון על ידי בני טבק בבעיטת 11 מטרים והפועל השווה על ידי מיקי בר־שטרית ולחץ להשיג ניצחון, אך נבלם על ידי הגנת מכבי שאחרי תקופת משברים ארוכה שוב הוכיחה את איתנותה.

את ההצגה של בלומפילד גנב לפני הדרבי דווקא הצוות הצנוע של שמשון תל אביב, שאחרי ניצחונו 1–0 על מכבי חיפה (שער של הוותיק גדעון דמתי 11 דקות לסיום) טיפס למקום הרביעי בדירוג, בפיגור בן 8 נקודות בלבד מהמוביל.

הפועל כפר סבא, המאותת על רצונו להיאבק על הכתר, איבד שתי נקודות בביתו דווקא מול חניכיו של המאמן הגדול בכל הזמנים, יצחק שום, המאמן את בית"ר תל אביב שכפה 1–1 על מארחיו והוכיח כי מיקומו בצמרת אינו מקרי. וכך, אט־אט, שוב משתלטת תל אביב על החלק העליון של הטבלה עם שלוש נציגות בין חמש הראשונות.

שני מישחקים הסתיימו ללא שערים, אבל לכל אחד היתה משמעות שונה: בית"ר ירושלים ירד לבאר־שבע כדי לסיים 0–0 עם הפועל המקומי ושתי הקבוצות נסוגו כל אחת שלב אחד בדירוג; בני יהודה איבדו גם הם נקודות וסיימו 0–0 עם צפרירים חולון, תוצאה שהותירה את שני היריבים במקומם.

לעומת 6 קבוצות שהבקיעו רק שער אחד ולעומת 6 קבוצות שלא הבקיעו כלל — מרשים במיוחד מאזן ההבקעה של הפועל פתח־תקוה, שהביס 4–0 את הפועל לוד, שק האגרופים של הליגה שספג עד כה יותר מכל הקבוצות, 44 שערים, בממוצע של יותר מ־2 שערי חובה למישחק.

הפתעה בליגת הנכים

במישחקי הליגה הלאומית בכדורסל לנכים (מחוז הדרום) היתה בסוף השבוע הפתעה, כאשר איל"ן אשדוד גבר על איל"ן רמת גן 53–58. ניצחון אשדוד הושג בזכות אחוזי קליעה גבוהים. במחוז הצפוני הצליחה איל"ן נתניה להבטיח את השתתפותה במישחקי הגמר־סל, לאחר שגברה על בית הלוחם תל אביב 74–32. במישחקי הגביע בליגה הארצית גבר איל"ן תל אביב על איל"ן ראשל"צ 61–36.

אברהם תשובה

במחזור הבא

● מכבי חיפה — הפועל ת"א (1–5)
● מכבי ת"א — הפ. כ"ס (1–1)
● בית"ר ת"א — מכ. נתניה (0–1)
● מכבי פ"ת — בני־יהודה (1–1)
● צפ. חולון — הפועל פ"ת (0–2)
● הפ. לוד — הפ. באר־שבע (1–2)
● בית"ר י־ם — שמשון ת"א (0–1)

סגל: תיקו כמוהו כהפסד שמעונוב: היה דרבי חם

מה הם אומרים

מאת אילן פיש וסופרי "ספורט הארץ"

הפועל תל־אביב — מכבי תל־אביב

● יעקב סגל, הפועל: התיקו כמו הפסד. כמה פעמים נגע השוער אלטר בכדור במחצית השנייה. במצבנו היום, מכבי מתפש את התיקו.

● מנשה שמעונוב, מכבי: היה מישחק חם. שחקני שתי הקבוצות לחמו על היוקרה והיה מישחק שקול.

מכבי נתניה — מכבי פתחתקוה

● יצחק גראטה, נתניה: זוהי הרגשה טובה להיכנס במחצית השנייה במצב של 0–0, ולהבקיע שער הטוב במאבקי הצמרת.

● עומר פביאן, פתח תקוה: עד השער שנתניה הבקיעה לא היינו פחות טובים. אחרי השער הם הגיעו להזדמנויות רבות אך לא הבקיעו. המצב שלנו קשה. אני מקווה שישתפר.

שמשון תל־אביב — מכבי חיפה

● יעקב גרונדמן, מאמן שמשון: היינו ראויים לניצחון. חיפה באה להשיג תיקו. אנחנו שיחקנו יפה אך ללא מחץ.

● בני ברנשטוק, מנהל מכבי חיפה: חבל על ההפסד, חבל מאד. אתה לא רואה בעצמך?

הפועל באר־שבע — בית"ר ירושלים

● אליהו עופר, מאמן ירושלים: אני מאוכזב. באנו לקחת 3 נקודות וחזרנו עם אחת. שחקני ירושלים אינם מספיק הולמים ותוקפניים.

● ניסים בכר, מאמן באר־שבע: אני שמח שהצלחנו נקודה. אם חמישה שחקני הרכב ראשון פצועים ושניים נוספים מצויים במשבר ואינם מתפקדים כראוי — התוצאה מתאימה לנו.

בני־יהודה — הפועל צפרירים חולון

● דוד שוייצר, מאמן בני יהודה: במחצית ראשונה גרועה שלנו. במחצית השנייה השתפרנו אולם החלוצים מחמיצים.

● שימי מכלוף, חולון: הגיע להם לנצח. לדעתי אנו משתפרים ממישחק למישחק.

הפועל פתחתקוה — הפועל לוד

● אברהם גרנט, מאמן פתחתקוה: שיחקנו שקט וטוב. ניהלנו את המישחק בחוכמה. הצענו את הכדור והכות וזאת ניצחנו בתוצאה הגבוהה 4–0.

● יעקב אסקסלן, מאמן לוד: במצבנו כאשר השער ושוב קנים פצועים אין לנו מה לחפש מול הפועל פתחתקוה, ובטח שלא בכושרו היום. כמו שאנו אין לנו מקום גם בליגה הארצית.

הפועל כפר־סבא — בית"ר תל־אביב

● יצחק מימוני, כפר־סבא: היה מישחק לא טוב. רק במחצית השניה היה שיפור. שחקני בית"ר היו ראשונים לכדור ולא ניצלו את הזדמנויות שלהם. התוצאה איכזבה אותנו. נתניה התרחקה מאיתנו.

● נסים כהן, בית"ר: היה מישחק טוב. שתי הקבוצות רצו לנצח. כשהובלנו 1–0 החמצנו פעמיים וקיבלנו שער טיפשי. אין מה לעשות, זה הכדורגל.

לאחר 927 דקות ספג חביב שער — מהטבריייני עופר דן

אחרי 13 מחזורים בלי הפסד נכנע הפועל חיפה בבית 1–2 לטבריה

ליגה ארצית

מאת משה הר־געש

הפועל טבריה פתח מחדש את המאבק על המקום השלישי. הוא גבר בחוץ 2–1 על הפועל חיפה וצימצם את הפער ביניהם ל־4 נק'. הניצחון של טבריה נוצל היטב על ידי המוליך הפועל ירושלים. הוא גבר בבית 1–0 על מכבי יבנה והגדיל ל־6 נקודות את הפער בפיסגה. בדרבי של רמת־גן הביס הכח 3–0 את מכבי רמת־עמידר.

17 שערים הובקעו במחזור ה־21. רק הפועל טבריה והכח ר"ג ניצחו בחוץ, ארבע קבוצות ניצחו בבית, מישחק אחד הסתיים בתיקו, חמש קבוצות לא הבקיעו, שחקן אחד הורחק.

הפועל ירושלים — מכבי יבנה
(0–0) 0–1

השער: אבי פרץ (62).

* המצטיין: אהוד בחילה.

שחקני יבנה שהתבססו על מסירות קצרות שלטו במישחק רק למראית עין. לירושלמים היו יותר הזדמנויות להבקיע. שער אחד נפסל בדקה ה־24, ובנוסף לכך החמיץ מאיר נחמיאס בעיטת עונשין מ־11 מ', כאשר בעט לקורה, אחרי הכשלת יעקב נוסבך ברחבה.

שער הניצחון הובקע בדקה ה־62. מישל דיין בעט כדור עונשין מ־25 מ'. הכדור נגע בתו ראשו המשיך לכיוונו של אבי פרץ ומשם לרשת. בדקה ה־90 הורחק מירו בן־שמעון מיבנה בעוון יריקה לעבר הקהל.

שפט עובדיה צבי, 2,000 צופים, בימק"א. שוקי לבנון

הפועל טבריה — הפועל חיפה
(0–1) 1–2

השערים: לטבריה: עופר דן (27), מאיר עמור (47). לחיפה: אלי בדאמו (58).

* המצטיין: עופר דן.

הפועל טבריה קטע שרשרת היש־גים מרשימה של החיפאים. 13 מחזורים ללא הפסד, ושיא מצויין של שוער הרכש אריה חביב, שנכנע לאחר 927 דקות בהן לא ספג שערים. שחקני טבריה חשו בבית בזכות 2,000 מאוהדיהם שהגיעו לקרית־חיים עם בלונים ושלטים.

האורחים זכו בניצחון צודק. הם היו טובים יותר, היו ראשונים לכדור ושיחקו בתבונה. בדקה ה־27 בעט עופר דן שהיה פעיל, הכדור קיפץ על גבשושית, היטעה את חביב וחדר לרשת. בדקה ה־47 עמדה חיפה להשיג שוויון, אלי בדאמו בעט ברשלנות. מטבריה יצאה להתקפת נגד, הכדור נשלח לשמריה באגף שמאל, והעביר לעמור שבעט לקורה ר' פנימה. לאחר מכן היה לחץ רצוף של חיפה. בדקה ה־58 הגביה שטיקר כדור עונשין ואלי בדאמו נגח לרשת. חיפה המשיכה ללחוץ והחמיצה כמה הזדמנויות להבקעה.

שפט אריה פרוסט, 7,000 צופים, בקרית־חיים. אברהם ציבין

הכח רמת־גן — מכבי רמת־עמידר
(0–0) 0–3

השערים: אברהם לוי (54, 56), ניסים חלפון (63).

* המצטיין: אברהם לוי.

יכולת מצויינת של שחקני הכח במחצית השניה העניקה להם ניצחון הדרוש בדרבי היוקרתי עם מכבי רמת־עמידר. במחצית הרא־שונה היה המישחק חלש. המיפנה חל בדקה ה־54. אברהם לוי בעט כדור עונשין, הגנת עמידר הרחיקה ולוי השתלט על הכדור והבקיע. כעבור 2 דקות הבקיע אברהם לוי המצויין את שערו השני במסירה של יצחק מוסרי. ניסים חלפון חתם את התוצאה, כאשר מזוית קשה הכניע את שוער עמידר רוני גיצי.

שפט חיים ליפקוביץ, 250 צו־פים, ברמת־עמידר. יוסי חבם

הפועל רמת־גן — מכבי יפו
(0–0) 0–2

השערים: ירון והבי (67), מאיר בלושטיין (87).

* המצטיין: מרדכי בייטנר.

הרמת־גנים החמיצו הזדמנויות ל־שער במידה ניכרת את הפרש שע־רים. שוער יפו, גבריאל אברהם הציל כמה פעמים את שערו ממצבים אבו־דים. למרות היתרון הושג הניצחון רק במחצית השעה האחרונה.

שפט בני כהן, 500 צופים, בגבעתיים.

הפועל יהוד — הפועל עכו
(0–1) 0–2

השערים: יוסי יעל (29), יורם אורן (71).

* המצטיין: שלמה חביב.

במחצית הראשונה היה למקומיים יתרון מוחלט שהניב שפע הזדמנויות. רק אחת מהן נוצלה בדקה ה־29, כאשר יוסי יעל קבע 1–0 בבעיטת יעף. במחצית השניה ניסו העכואים להשוות, אך נאלצו לספוג שער שני בהתקפה בודדת של יהוד, שבסיומה חתם יורם אורן את התוצאה.

שפט אריה וולך, 500 צופים, ביהוד. שמשון קידור

מכבי שעריים — בית"ר נתניה
(0–0) 0–2

השערים לשעריים: שמחה גד (70), חיים מסיקה (90).

* המצטיין: שמחה גד.

מכבי שעריים זכה בניצחון, למרות ששתי הקבוצות הציגו חו־לשה גדולה. מלבד שני השערים כמעט לא היו איומים במישחק. בדקה ה־70 פרץ תמיר צמח משמאל, הגביה למרכז ושמחה גד בעט מ־7 מטרים לרשת. בדקה ה־90 קיבל מסיקה כדור ברחבה, תיעתע במגינים בקו־רדות ובעט מ־7 מטרים לרשת.

שפט שלמה שוהר, 400 צופים, בשעריים. משה בוקר

טבלת הליגה הארצית

1.	הפועל י־ם	21	24–46	50
2.	הפו. חיפה	21	13–23	44
3.	הפ. טבריה	21	29–43	40
4.	מכבי יבנה	21	22–24	32
5.	הפועל ר"ג	21	23–22	31
6.	מ. שעריים	21	25–29	29
7	הפו. חדרה	21	31–32	29
8.	הפו. יהוד	21	31–31	28
9.	מכבי יפו	21	18–16	25
10.	הפ. בת"ים	21	25–22	23
11.	ב. נתניה	21	25–19	23
12.	הכח ר"ג	21	26–19	20
13.	רמת־עמידר	21	34–21	20
14.	הפועל עכו	21	34–13	12

במחזור הבא

- ● ב. נתניה — הפועל י־ם 4–0
- ● מכ. יבנה — רמת־עמידר 1–1
- ● הכח ר"ג — הפועל חיפה 2–1
- ● הפ. טבריה — ה. בת"ים 2–2
- ● הפ. חדרה — הפו. יהוד 3–1
- ● הפועל עכו — הפו. ר"ג 1–0
- ● מכ. יפו — מכ. שעריים 0–0

מלך השערים

1. יעקב נמדר (הפועל י־ם) 17
2. עופר דן (הפועל טבריה) 16
3. אהוד האנה (הפועל חדרה) 11

הפועל בת"ים — הפועל חדרה
(1–2) 2–2

השערים לבת"ים: ישראל בר נתן (24), מוטי סליטס (29). לחדרה: יעקב חן (37, עצמי), שלומי גולן (62).

* המצטיין: שלומי גולן.

הפועל בת"ים לא הצליח לשמור על יתרון מבטיח בן שני שערים כבר במחצית השעה הראשונה. הוא נכנע ליכולת עדיפה של האורחים מחדרה במחצית השניה. לאחר יתרונם שגו שחקני בת"ים בכך שירדו להגנה לשמור על התוצאה והזמינו התקפות שנוצלו היטב ע"י חדרה.

שפט סאבי אלנקוה, 400 צופים, בחולון. מנחם כהן

ליגה א'

במישחקי המחזור ה־15 הושגו התוצאות:

● מחוז צפון: הפועל טירה — בית"ר חיפה 1–3 (0–1), הפועל קרית־הכרמל — מכבי אחי־נצרת 0–0, מכבי חדרה — הפועל טירה 0–1 (0–0), מכבי עפולה — הפועל בי־טמרה 1–5 (1–1), הפועל רעננה — בית"ר נהריה 1–0 (1–0), מכבי סמרה — הפועל קרית־שמונה 1–1 (0–0), מכבי קרית־ים — הפועל קרית־אתא 1–0 (1–0), הפועל בית־שאן — הפועל בני־נצרת 1–0 (0–1).

● מחוז דרום: הפועל קרית־אונו — הפועל רמת־השרון 2–0 (0–0), הפועל דימונה — הפועל אשקלון 1–2 (1–2), הפועל ראשון לציון — מכבי לודים חולון 0–0, הפועל אור־יהודה — בית"ר רמלה 0–0, הפועל בית־שמש — הפועל אשדוד 1–3 (0–1), מכבי קרית־גת — הפועל רמלה 1–0 (0–1), הפועל מרמורק — הפועל קרית־מלאכי 1–2 (1–1), הפועל אזור — מכבי הרצליה 0–0.

אתלטיקה

ג'ונסון שיפר השיא ב־50 יארד באולם — 5.15 שנ'

טורונטו (איי־פי). בן ג'ונסון מקנדה שב לשבור שיאים. שבועיים אחרי שרץ 50 יארד באולם ב־5.20 שניות, שיפר את השיא הזה והעמידו על 5.15 שניות. "הרגשתי טוב למדי. זו הרגשה הטובה ביותר שלי מאז אליפות העולם ברומא. הייתי משוחרר לגמרי", אמר ג'ונסון, שיצא אתמול לסיור תחרויות באירופה.

השיא השווה לשיא העולמי באולם בריצת 50 יארד (5.74 שנ') הציבה הקנדית אנג'לה איסאג'ינקו.

תוצאות אחרות: 50 יארד משוכות — מארק מקוי (קנדה) 5.98 שנ'; 1,500 מ' — מרקוס אוסליוואן (אירלנד) 4:04.357 ד'; 3,000 מ' — פול ויליאמס (קנדה) 8:04.28 ד'. נשים: 1,500 מ' — דויינה מליננטה (רומניה) 4:10.81 ד'; מייל הליכה — מריאן סוראלס (ארה"ב) 6:35.69 ד'.

דאג ויליאמס מוושינגטון רדסקינס, הקוורטרבק השחור הראשון שישחק בסופרבואל, נראה כאן בחברת רקדניות הרדסקינס שיופיעו הלילה במחצית המישחק בסן־דייגו נגד קולורדו ברונקוס. הסופר־בואל יועבר בשידור ישיר בטלוויזיה של המזרח התיכון החל בשעה 01.00 (צילום איי־פי).

שיא חדש: 61,983 צופים במישחק דטרויט — בוסטון

אן.בי.איי.

דטרויט (איי־פי). שיא צופים חדש בליגה המקצוענית — 61,983 — חזו אתמול בניצחונה של דטרויט פיס־טונס על בוסטון סלטיקס 125–108. השיא הקודם — 52,745 — הוצב באותו אולם אשתקד במישחק בין דטרויט לפילדלפיה. אדריאן דאנט־לי עם 22 נקודות וג'ו דומארס עם 20 היו הקלעים הבולטים של דטרויט. לארי ברד קלע 25 נקודות לבוסטון.

אחרי חמישה הפסדים רצופים זכתה פילדלפיה בניצחון 94–89 על אינדיאנה. היה זה מישחקו הטוב ביותר של צ'ייק גמינסקי מאז עבר מניו־ג'רזי נטס בראשית ינואר. הוא קלע 30 נקודות וקטף 17 ריבאונ־דים. פילדלפיה שיחקה ללא צ'אר־לס בארקלי, קליף רובינסון וכן קולמן הפצועים.

מייקל ג'ורדן, עם 32 נקודות ו־10 חטיפות, הוביל את שיקאגו בולס לניצחון 120–93 על ניו־ג'רזי נטס שהיה זה הפסד החוץ ה־18 שלה ברציפות. ברנארד קינג התמודד נגד חבריו לשעבר בניו־יורק ניקס. קלע 11 נקודות והוביל את וושינגטון בולטים לניצחון 104–90. מוזס מאלון קלע 30 נקודות לוושינגטון והוא מדורג עתה עשירי בין הקלעים בכל הזמנים עם 20,904 נקודות.

תוצאות נוספות: קליבלנד — יוסטון 109–85, דנבר — מילווקי 122–113, דאלאס — סיאטל 117–109.

טניס

טלצ'ר ומאטאר בגמר סן־פאולו

סן־פאולו (איי־פי). אליוט טלצ'ר מארה"ב ולואיס מאטאר מבראזיל ישחקו כאן בגמר טורניר הטניס המקומי על פרסים כספיים בסך 130 אלף דולאר. טלצ'ר ניצח את דנילו מרצ'לינו (בראזיל) 6–1, 6–4 ומאטאר גבר על מרטין ווסטנהולם (קנדה) 6–3, 6–3.

פאטי פנדיק (ארה"ב) ושרה גומר (בריטניה) ישחקו בגמר טורניר הנשים באוקלנד, ניו־זילנד. פנדיק ניצחה את ג'ולי ראחוס (ארה"ב) 6–2, 6–3 וגומר גברה על עמנואל דולי (צרפת) 7–6, 6–3.

גביע דייויס

וילאנדר לא ישחק נגד ניו זילנד

שטוקהולם (איי־פי). שוודיה תתייצב למישחק גביע דייויס נגד ניו־זילנד ללא מאטס וילאנדר, שזכה לפני שבוע באליפות הפתוחה של אוסטרליה. וילאנדר מבלה חופשה שתימשך עד תחילת מארס.

אבל גם כך יוצגו השוודים בנבחרת חזקה מאד במישחק שיהיה בסוף השבוע באולם בעיר באזל. ההרכב כולל את שטפאן אדברג, אנדרס יארריד, פטר לונדגרן ויוהאס סונסון, כולם מדורגים בין 35 הראשונים בעולם. המחבט מספר אחד של ניו־זילנד, קלי אוורנדן, מדורג במקום ה־36.

הולנד גברה על אנגליה בקדם־אירופי

אמסטרדם (שרות "ספורט הארץ"). נבחרת הכדורסל של הולנד זכתה כאן בניצחון שני בבית א' של מוקדמות אליפות אירופה בכדורסל כשגברה על אנגליה 93–75.

בבית ב' הפתיעה בולגריה את שוודיה 88–86 בשטוקהולם בעוד יוגוסלוויה ניצחה את מערב גרמניה 114–101.

בעיטה חופשית

מהלומה כפולה למחזיקת הגביע ולפינאליסטית

ווטפורד הדיחה את קובנטרי ופורט־וייל את טוטנהאם

ריי ווקר (שני מימין) מבקיע את השער הראשון לזכות פורט וייל, בניצחון המפתיע 2–1 של קבוצת הליגה השלישית על טוטנהאם אתמול בגביע האנגלי. (צילום איי־פי)

גביע אנגלי

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). פורט־וייל, קבוצה קטנה ממרכז אנגליה המשחקת בליגה השלישית, היתה אתמול גיבורת הסיבוב הרביעי בגביע האנגלי. פורט־וייל הדיחה 2–1 את פינאליסטית אשתקד, טוטנהאם. גם מחזיקת הגביע, קובנטרי, הודחה מהמירוץ אחרי הפסד ביתי 0–1 לווטפורד משער של טרבור סניור במחצית השניה.

לעיני 21 אלף צופים, הדהימה פורט־וייל את יריבתה הלונדונית המפורסמת בכדורגל מצויין והובילה בהפסקה 0–2 משערים של ריי ווקר ופיל ספרוסון. אחרי שניל ראדוק צימצם במחצית השניה, נראה היה שהאורחים לא יעמדו בלחץ. אבל עצירה נפלאה של השוער מארק גרו מנעה מ"התרנגולים" לכפות שוויון ולהעביר את ההכרעה ללונדון.

"אני גאה בבחורים שלי. זה רגע גדול לפורט־וייל", אמר מנהל הקבוצה ג'ון ראדג'. "נגד יריבה כמו טוטנהאם יש תמיד סיכוי, מאחר והיא מאפשרת לשחק כדורגל טוב. זה היה היום שלנו".

גם אוורטון בסכנה

המפתיעה הגדולה השניה של הסיבוב הרביעי היא ברדפורד סיטי מהליגה השניה, שהובילה את אוקספורד יונייטד מהליגה הראשונה 2–4. ברדפורד הובילה 3–0 משערים של מיק קנדי, סטיוארט מקול ודויד אדאמס. אוקספורד הקטינה את הפיגור בשערים של פיטר ראודסבראון ודין סונדרס, אבל ג'ון הנדרי הבקיע את השער הרביעי שהעלה את ברדפורד לש־מינית הגמר.

שתי קבוצות נוספות מהליגה השניה כבר הבטיחו מקומן בשלב זה: ברמינגהאם סיטי שניצחה את בארנסלי 2–0 ופלימות שגברה על שרוסברי 1–0. אליהן עשויה להצטרף עוד מידלסברו, שתארח השבוע למישחק חוזר את אוורטון, אחרי תיקו 1–1 אתמול בגודיסון פארק. גרהאם שארפ, שהבקיע שלושער באמצע השבוע בניצחון 5–0 על שפילד וונסדיי במישחק הרביעי בסיבוב השלישי, היקנה יתרון לאוורטון. אבל פול קר השווה במחצית השניה.

בלקפול מהליגה השלישית הובילה עד לדקה ה־89 מול מנצ'סטר סיטי מהליגה השניה, אבל זו השיגה שוויון (1–1). שתי קבוצות אחרות מהליגות הנמוכות עמדו בכבוד מול יריבות מהליגה הראשונה. פרי גרובס הבטיח רק בשלבי הסיום את ניצחון ארסנל על ברייטון (ליגה ג') 2–1. ארסנל הובילה משער של קווין ריצ'רדסון אבל גארי נלסון השווה. קבוצה אחרת מהליגה השלישית, מנספילד טאון, נוצחה 1–2 ע"י וימבלדון. איאן ג'ונייר הקנה יתרון לאורחים (ליגה ד') מול נוטינגהאם פורסט, אולם בחוריו של בריאן קלאף ניצחו 1–2 משערים של לי גלובר וקלווין פלאמר.

את הניצחון הגבוה של הסיבוב הרביעי השיגה ניוקאסל יונייטד — 5–0 על סווינדון מהליגה השניה. פול גאסקוין הבקיע פעמיים.

וילה מתבזה לליוורפול

שלושה מישחקים היו על טהרת הליגה הראשונה. לעיני 50 אלף צופים באולד טראפורד, החמיץ בריאן מקלייר מתבוסה הלבנה בשלבי הפתיחה מול צ'לסי. אבל מקלייר הבקיע את שערו ה־19 העונה במחצית השניה אחרי שנורמן וייטסייד הקנה בנגיחה בדקה ה־42 יתרון למנצ'סטר יונייטד, שניצחה 2–0. סאות'המפטון הובילה 1–0 בלוטון עד לדקה ה־82 משער של קולין קלארק. לפני שאיאן אליסון ובראיין סטיין העלו את לוטון לשמינית הגמר (2–1). בדרבי הלונדוני ניצחה קווינס־פארק ריינג'רס את ווסטהאם 3–1 (ראה ידיעה נפרדת). היום יתקיים מישחק נוסף בו תארח מובילת הליגה השניה אסטון וילה את ליוורפול. מישחק אחד נדחה: פורטסמות נגד שפילד יונייטד.

● גם מחזיקת הגביע הסקוטי — הודחה

גם בסקוטלנד הודחה מחזיקת הגביע, כאשר סנט־מירן נוצחה במיגרשה 3–0 ע"י קלידבנק. סלטיק גברה על סטרנאר 1–0 ואברדין ניצחה 1–0 את סנט־ג'ונסטון. מישחקה של גלאזגו ריינג'רס נגד ריית רוברס, נידחה.

שער מדהים של פינטי סלל הדרך לניצחון 3–1 של ק.פ.ר. על ווסטהאם

מאת שאול צדקא סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"ספורט הארץ"). דן פינטי לא יכול היה לצפות לבכורה מוצלחת יותר בכדורגל האנגלי. לראשונה מאז הגיע לכאן בראשית העונה, הוצב אתמול "פיוני" בהרכב הפותח של קבוצתו קווינס־פארק ריינג'רס והיה מהגורמים לניצחונה הגדול בסיבוב הרביעי של הגביע על ווסטהאם יונייטד, 3–1.

שתי דקות אחרי פתיחת המחצית השניה הדהים פינטי את שוער ווסטהאם בבעיטה אדירה מ־30 מ' והבקיע את השער הראשון. שתי דקות לאחר מכן השווה טוני קוטי, אבל גארי באניסטר החזיר את היתרון לק.פ.ר. בדקה ה־63 בבעיטה נוספת ממרחק ושש דקות לסיום חתם מרטין אלן את התוצאה.

עד היום הופיע פינטי רק פעם אחת בהרכב ק.פ.ר., כאשר נכנס כמחליף בדקות הסיום למישחק הליגה הביתי נגד ליוורפול.

האירועים הבולטים במישחק זה היו ביציעים. 23,650 צופים נדחסו לאיצטדיון סלהרסט פארק לחזות בדרבי הלונדוני. בדקה ה־17 הפסיק השופט את המישחק כאשר התברר, שביציע בו מרוכזים אוהדי ווסטהאם נדחסו יותר צופים מכפי שניתן היה לקלוט. נמסר, שרבים מאוהדי ווסטהאם רכשו כרטיסים מזוייפים. היה חשש מאסון ואז איפשרו לאוהדים לגלוש לתוך המיגרש. לא היו מעשי אלימות והצופים התנהגו באיפוק. אבל 6 נפצעו בגלל הדוחק. השופט האוארד קינג הוריד את השחקנים לחדרי ההלבשה, ורק אחרי שהמשטרה השליטה סדר והעבירה אוהדים ליציעים אחרים, חודש המישחק לאחר הפסקה של 63 דקות.

במישחק נכחו שישה קציני משטרה ממערב־גרמניה, שהוזמנו לראות כיצד משתלטת המשטרה האנגלית על האוהדים — לקראת משחקי הגמר על אליפות אירופה שיהיו בקיץ בגרמניה.

● שחייני הפועל בית ברל זכו בשבת באליפות ישראל הבין אגודתית, לאחר שצברו 12,764 נקודות, לפני הפועל הגליל העליון 12,106 נקודות. בתחרות לנשים זכתה הפועל נהריה עם 10,993 נקודות לפני מכבי נהריה 10,550 נקודות. השחיין המצטיין על פי הישגו היה שגב פורת מהפועל הגליל העליון עם 739 נקודות על הישגו ב־400 מטר חופשי, 4:12.55 דקות. המצטיינת בין הנשים היתה מיכל אמין מהפועל בית ברל עם 690 נקודות על הישגה ב־400 מטר חופשי, 4:38.70 דקות. האליפות התקיימה בקיבוץ משגב־עם.

● יואל שמראוס מתל אביב, עולה חדש, שיפר בשבת את השיא הלאומי בהרמת משקולות במשקל עד 90 ק"ג כשהניף 147.5 ק"ג, שיפור של 4.5 ק"ג לשיא. חיים פרנ' מנתניה שיפר בחצי ק"ג את שיא הנוער בדחיקה במשקל עד 82 ק"ג כשהניף 158 ק"ג. בליגה הלאומית ניצחה מכבי תל אביב עם 1455 ק"ג לפני הפועל תל אביב, 1367 ק"ג.

פער גדול בין לאוון מרסר והפועל תל־אביב

כדורסל

מאת שאול ליבוב
סופר "ספורט הארץ"

בהפועל תל אביב אין מתרגשים מחילוקי הדיעות עם הכדורסלן לאוון מרסר. בסוף העונה יפוג חוזהו של מרסר, והבעיות שהולידו צצות באחרונה. כאשר לקנס הפיגורים שהוא נובע בגלל האיחור בתשלומין, אינן אלא יריות הפתיחה במאבקו לחידוש החוזה בתנאים משופרים.

הפער הכספי בין הצדדים כמעט כפול. מרסר בן ה־31 תובע חוזה עד לסיום הקאריירה (שלוש שנים) בסכום שאינו מתקבל על דעת ההנהלה. זו מצידה מוכנה להתקשר בהסכם לשנתיים בלבד, ובסכום נמוך בהרבה. העובדה שמרסר כבול ע"י סעיף שיחרור בסכום פנטסטי של כ־250 אלף דולאר, מונע למעשה אפשרות שהוא יופיע בקבוצה אחרת זולת הפועל ת"א.

ביום ג' יחל הפועל ת"א להתאמן ביד־אליהו למישחק חצי גמר גביע קוראץ' (ב־10 בפברואר) נגד ציבונה זאגרב. הנהלת יד־אליהו דרשה ותקבל צ'ק מזומן, למפרע, עבור הזמנות במיתקן לאימונים ולמישחק. מכירת הכרטיסים תחל מחר.

עד סוף השבוע טרם התקבלה החלטה בבית הדין העליון של האיגוד (בראשות הדיינים אלוני, רזיאל, ויתקון) בסוגיית הסמכות לדון בחלוקת ההכנסות מן הדרבי האחרון באוסישקין. אם יחליט בית הדין כי אינו מוסמך לכך, תועבר ההכרעה לבורר מוסכם או לוועדת משמעת של האיגוד.

חביב יפתח במסע דילוגים

(סוף מעמוד 1)

ראש הממשלה יצחק שמיר הביע סיפוק מכך שארה"ב "קיבלה רשימה גדולה של רעיונותינו". הוא אמר ביום שישי למשלחת של נשיאי בתי הכנסת המאוחדים מארה"ב, כי עתה אנחנו יותר אופטימיים, בפני שארה"ב החליטה להיות מעורבת יותר בתהליך השלום.

ממלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס הזהיר גם הוא בסוף השבוע כי לא יתנגד לכל יוזמה מדינית המוציאה את האיזור מסטטוס קוו מסוכן. כלכתבנו נמסר כי פרס יתמוך פעולה עם כל רעיון ויוזמה. עם זאת, פרס משוכנע כי עד מהרה יתברר לאמריקאים כי מסגרת בין לאומית הכרחית להשתתפות הירדנים בתהליך.

שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ כינה את פיליפ חביב כשליח מיוחד לנושא המזרח התיכון ושיגר אותו ביום שישי לירדן כדי לבחון יחד עם המלך חוסיין את הרעיונות אותם הציע ראש הממשלה יצחק שמיר.

חביב נפגש אתמול עם המלך חוסיין וישוב היום לוושינגטון כדי לדווח לנשיא רייגן על שליחותו. לדברי מקורות, מוכן שר החוץ שולץ לבדוק את האפשרות של אוטונומיה מואצת לתקופה של שנתיים במקום חמש שנים, בתנאי שישראל תהיה מוכנה לאכוף את החלטה 242 המדברת על ויתור על שטחים תמורת שלום. אם אכן ייוצר קונצנזוס חדש כזה, יהיה שולץ מוכן להתחיל בפעולות אישית באזור.

מובארק: האירועים לא השפיעו על היחסים

לדברי נשיא מצרים, חוסני מובארק, בעת פגישתו עם מנהיגים ערביים בוואשינגטון, שליחות חביב לרבת עמון מעידה כי ארה"ב תפעל עתה במלוא הרצינות בעניין מאמצי השלום במזרח התיכון.

עוד מסר הנשיא מובארק כי האירועים האחרונים בשטחים לא השפיעו על יחסי מצרים־ישראל. הוא הכחיש, בתשובה לשאלה, כי בכוונת מצרים להחזיר את שגרירה בתל־אביב, והדגיש את החשיבות של המשך הדו־שיח המצרי־ישראלי. לדבריו, הודיעה לו איכות ישראלית, כי פעולות התחייבות בגדה וברצועה נעצרו. לדברי מובארק, העולם הערבי אינו מקבל את המושג קמפ דייוויד, ולפיכך יש למצוא, מבחינה פסיכולוגית, מסגרת אחרת שתתקבל על דעת העולם הערבי ותביא להסדר שלום.

שולץ: מעודד משמיר

בראיון מיוחד שהעניק שולץ אתמול לג'ון ואלק, עורך חדשות החוץ של רשת עתוני הרסט, אמר שולץ: "נראה לי כי כל מה שהצדדים מוכנים לדבר עליו עכשו הם העניינים הפרוצדורליים. ובאלה כלולים גם הוועידה הבין־לאומית וגם הביטוי "שיחות ישירות". אך אינני חושב שתרגילים בלבד יכולות לעבוד. יש ברירה לטפל בבעיות. ועידה בין־לאומית כשלעצמה לבן נתונה לכשלון, כמו היא עלולה לגרום בה לנטיות הקיצוניות ביותר. ולפיכך אין היא קוסמת לנו לחלוטין. אינני רואה שוועידה כשלעצמה תביא לאיזה שהוא דבר זולת צרות, ועידה כזאת יכולה לפעול רק אם תהיה הסכמה מוקדמת על התוכן שידון בה. התהליך חייב להיות משולב ולתת בכורה גם לתוכן וגם לפרוצדורה.

"אנו תומכים בהחלטה 242 המדברת של מדיני כדרך לשלום. כדי להביא לשלום זה אנו מוכנים לבדוק כל דרך, כולל ועידה בין לאומית". עוד אמר שולץ כי הוא מעודד מדברי שמיר.

דיניץ: שלום מואץ

שמחה דיניץ שנפגש עם שולץ לשיחה אחרונה ביום שישי מסר ל"הארץ" כי נראה לו שהחלטה 242 המדברת על ויתור על שטחים תמורת שלום עשויה לשמש נקודת חיבור בין התוכן לפרוצדורה עליה מדברים האמריקאים (בינתיים מתנגד שמיר לפרשנות זאת). דיניץ מתרשם כי האמריקאים מוכנים עתה ללכת "לא לקראת אוטונומיה מואצת אלא לקראת תהליך שלום מואץ".

מאמרו של מרקוס

אמצעי התקשורת הערביים הבליטו אתמול את מאמרו של יואל מרקוס ב"הארץ" ביום שישי תחת הכותרת "הפסדנו את המערכה". סוכנות הידיעות הכוויתית הפיצה את עיקרי המאמר לכל אמצעי התקשורת הערביים.

צור

(סוף מעמוד 1)

לרבות חידוש שיחות האוטונומיה.

ה"גייט" של הליכוד והקיפאון ההדדי של שני הגושים בממשלה, המוליכים את ישראל להידרדרות ולמצב של חוסר מוצא ויאוש, מאפשרות של תזוזה מדינית". לדבריו, "מפלגת העבודה צריכה להיות מוכנה לפסקומן במחלוקת הקיימת בממשלה, אם הליכוד יסכים ברצינות ליוזמה מדינית על כל המשתמע מכך, דבר שאני מטיל בו ספק".

עוד אמר צור כי המדינית צריכה להביא לשיחות בין ישראל לבין הפלשתינאים, בשיתוף ירדן ומצרים, על האוטונומיה — או הסדר־ביניים אחר. במקביל אפשר לבדוק יוזמה שתוביל לוועידה בינ"ל, אם זו תתגבר כרוך היוזמה לצאת מהקיפאון המדיני. צור אומר כי "האסון הגדול המאיים על ישראל הוא קיפאון מדיני".

(ע). שר הדתות זבולון המר יפנה היום אל ראש הממשלה ואל ממלא־מקומו, בדרישה לשתף את אחד משרי המפד"ל בדיוני הקבינט המיוחדים, העוסק במדיניות לטווח ארוך.

ולדהיים אחראי

(סוף מעמוד 1)

חזר בו מהטענה על העדר מידע כלשהו על גירוש היהודים.

לדברי ולדהיים, הוא למד לראשונה על גירוש היהודים מן המראיין, ג'ון טאגליאבו (כיום כתב "ניו־יורק טיימס" בוארשה).

הופיע ברשימת מבוקשים

בלגראד (ע"ר ורצ'). ההיסטוריון היוגוסלבי, אנטון קולנדריץ', טוען כי ולדהיים נכלל ברשימת אנשים מבוקשים ביוגוסלביה באשמת פשעי מלחמה מאז 1947.

היסטוריון אחר, דושן פלנקה, הציג מסמך, שלדבריו מוכיח שולדהיים היה אחד משלושה קצינים גרמנים שהפעילו מלשינים מקומיים בעיר פרילפ באזור הר קוזארה, שם טבחו הנאצים עשרות אלפי אזרחים ב־1942.

קיבל מראש את השאלות

ולדהיים, שנועד שלשום עם ועדת ההיסטוריונים שחקרה את מעשיו במלחמת העולם השניה, קיבל מראש את השאלות שחברי הוועדה עמדו להציג לו. נשיא אוסטריה נועד עם ועדת ההיסטוריונים במשך ארבע שעות בווילה הרשמית שלו בווינה.

יו"ר הוועדה, הנס רודולף קורץ, היסטוריון צבאי שוויצי, אמר לכתבים שהפגישה במשכנו הרשמי של הנשיא היתה "כדאית, מועילה ולא קלה לוולדהיים". הוא סירב לגלות את השאלות שהוצגו לנשיא אוסטריה והצדיק הגשתן מראש של השאלות לנשיא אוסטריה, בציינו שזה נעשה כדי "להחיש את הדיון".

הוועדה בת שש החברים תגיש דו"ח על חקירתה ב־8 בפברואר.

ולדהיים הודיע באחרונה שהמסקנות של הוועדה לא יחייבו אותו. עוד אמר שמה שלא יהיו תוצאות החקירה, הוא ימשיך לכהן בתפקידו עד תום תקופת שש השנים, שהחלה ביולי 1986.

פרס היה מועמד לשוחד

(סוף מעמוד 1)

מנציג של חברה אמריקאית שהתכוונה לבנות צינור נפט מעיראק לעקבה. מטרת תשלום השוחד היתה להבטיח שישראל לא תפציץ את צינור הנפט כפעולת־תגמול נגד עיראק.

פרטים אלה בליווית תמונתו של פרס, פורסמו שלשום ב"וואשינגטון פוסט", המסתמך על מזכר שהעביר עו"ד הנברג, הולך לשר המשפטים אדווין מיז. "ניו־יורק טיימס", הסותמך על מקורותיו במשרד המשפטים, דיווח אתמול כי הכסף אמור היה לעבור למפלגת העבודה, ולא לפרס אישית. הולך הוא ידידו הקרוב של מיז, ובאמצעות קשריו אלה הוא התקרב לדבריו גם לפרס, מנחם בגין ומשה ארנס. הוא גם נציגו של איש העסקים משוויץ, ברוס רפופורט, שיחד עם חברת "בכטל" מקליפורניה עמדו לבנות את צינור הנפט.

על־פי "פוסט" לא ברור אם אמנם שולם השוחד — אך פרוייקט צינור הנפט, שאמור היה להכניס לבכטל מליארד דולר, מעולם לא נבנה. רפופורט תואר כרוזח במיליונר שוויצרי, תומך גדול בישראל ובעל קשרים אמיצים עם הצמרת הישראלית. רפופורט הכחיש כי תמך בתשלום השוחד ל"פקיד הישראלי הבכיר".

על־פי העיתונות האמריקאית, ניהל פרס בוואשינגטון שיחות בנושא זה עם רוברט מקפארלנד, שכיהן באותה תקופה כיועץ הבית הלבן לביטחון לאומי.

המזכר שאליו מתייחס "וואשינגטון פוסט", נשלח ב־1985 לשר המשפטים מיז, הנחקר עתה בפרשה זו, כדי לבדוק אם התעלם במתכוון מהכוונה לשלם שוחד, או אפילו תמך בה. על־פי החוק למניעת שחיתות, שהתקבל ב־1977, נאסר על אזרחים אמריקאים או על חברות אמריקאיות, לתת שוחד לפקידים זרים, כדי לרכוש את השפעתם. אם יתברר שמיז אמנם ידע על זמם כזה, הוא ייאלץ כנראה להתפטר מתפקידו ולעמוד על כך לדין.

פרס הכחיש בכתב

חברת "בכטל" ניסתה עוד בעבר להבטיח שישראל לא תפציץ את צינור הנפט, ובאמצעות שליחים לישראל ניסתה להשיג הבטחה כזאת. בין השאר נפגש הולך פעמיים עם פרס, פעם אחת בישראל ופעם אחת כשפרס ביקר בוואשינגטון. על־פי מקורות נמנעה ישראל מלהתחייב. אך שר החוץ שלח מכתב אישי בכתב יד אל מיז, שבו הבטיח שישראל תעשה הכל כדי לא לפגוע בצינור.

"לוס אנג'לס טיימס" מוסיף כי פרס התחייב לפצות את עיראק מכספי הסיוע הצבאי שישראל תקבל אם ייגרם נזק לצינור מפעולה ישראלית. באופן רגיל מכתב כזה היה אמור להישלח לראש הממשלה ולא לשר המשפטים. אך גם התחייבות זו לא הספיקה, ולפיכך פנתה "בכטל" לחברה ממשלתית לביטוח השקעות, כדי שזו תכסה מפני אפשרות הפגזה ישראלית.

במקרה אחר הציע בכטל כי החברה הממשלתית תשתמש בחלק מכספי הסיוע שישראל מקבלת, כערבות לאי־הפצצת הצינור. חברת הביטוח (אופי"ק) פנתה אז לארחוזן מ"ן, כדי שיוציא חוות־דעת משפטית לגבי האפשרות של שימוש בכספי הסיוע למטרה זו. אולם בטרם שלח מ"ן את חוות־דעתו, בוטל הפרויקט.

עיתונאים רבים שביקשו את תגובת שגרירות ישראל על הפרשה, נענו בתשובתו של דובר השגרירות, יוסי גל, שהגדיר את האפשרות שפרס קיבל שוחד כ"בטלה מעיקרה".

...מבלי משמע מזה תשובה חוזקים מטרה לשרות חקירות, בעיקר כדי לעמוד על התפקיד שמילא ב"שערוריית וודטק". על־פי ההאשמות, התערב מיז ב־1982 — על־פי בקשת הולך — בפנטגון, לטובת חברת "וודטק" הניצבת עם ספקי הפנטגון. עוד נאמר בהאשמות כי בעקבות התערבותו של מיז, שכיהן אז כיועץ לבית הלבן, זכתה החברה בחוזה בסך 32 מיליון דולר מטעם הממשלה הפדראלית.

עקיבא אלדר, סופר "הארץ" מוסר: דובר משרד החוץ אהוד גול מסר בתגובה כי ממשלת ישראל, על דעת כל השרים הנוגעים בדבר, הסכימה שלא להתנגד להקמת צינור הנפט. נתבקשה ערבות והממשלה הסכימה לעיין במתן ערבות כזו. עם זאת, אמר הדובר, נראה הערבות לא באה לכלל מימוש ומכאן שערבות בפועל לא ניתנה.

הדובר הוסיף כי רוברט הולך נפגש אמנם עם שמעון פרס, אך לא ביחידות, אלא במסגרת קבוצה ובסיבות חברתיות. לדבריו, גם רפופורט מוכר היטב לפרס, אך בעולם לא נדונו ביניהם ענינים כספיים וכי מובן שלא נדון עם הולך.

2 מהשופטים זומנו ל"שימוע"

(סוף מעמוד 1)

לשופט ביהמ"ש השלום אהרון כהן, שגם נגדו הוחלט להגיש כתבי אישום פליליים. בשמו של השופט כהן הופיע לשימוע עו"ד חיים שפירא, שכיהן בעבר כנשיא בימ"ש השלום בתל־אביב.

גורמים משפטיים בכירים העריכו אמש כי כתבי האישום נגד שלושת השופטים יוגשו עוד השבוע לביהמ"ש המחוזי בירושלים (אלא אם כן יצליחו פרקליטיהם בהליך "השימוע" לשכנע את היועץ לחזור בו מן ההחלטה להגיש כתבי אישום פליליים). עם זאת הדגישו גורמים משפטיים כי "גליונות האישום נגד שלושת השופטים מתבססים על ראיות מוצקות המצביעות על חשדות לכאורה על סעיף 284 לחוק העונשין "מירמה והפרת אמונים".

לסופר "הארץ" נודע כי נמשכים הדיונים בעניין החשדות נגד שלושה שופטים נוספים (ביניהם שופט התעבורה יעקב בר־דיין ושני שופטי תעבורה מתל־אביב ומכפר־סבא). לפי שעה עדיין לא הוחלט אם יוגשו נגדם תלונות לבית הדין למשמעת של השופטים. גורם משפטי בכיר אמר אמש כי "החשדות נגד שני שופטי התעבורה ששמם לא פורסם הן חמורים הרבה פחות מאשר נגד ארבעת השופטים ששמותיהם פורסמו (כהן, ארבל, חיפאי ובר־דיין). קרוב לוודאי שנגד אחד השופטים (שופט התעבורה מכפר־סבא) יוחלט שלא לנקוט בשום צעדים.

נודע שנגד שופט התעבורה מתל־אביב החשדות הם שהוא עמד לדון בתיקה של פרקליטה לשעבר, שביקשה קבלת עזרה, אולם כיוון שנהג להחמיר במקרים כאלה, הוא ביקש מפלאי להעביר את התיק לשופט אחר, שנהג להקל במקרים כאלה. הוא גם הודה שקיבל ללא תשלום כרטיסים להצגות ילדים, אולם הוא לא עשה בהם שימוש.

שופט התעבורה מכפר־סבא חשוד בכך שיהודה פרנקל קנה עבורו (ועפ"י בקשתו של פלאי) בדי ציור ומסגרות לתמונות עבור אשת השופט העוסקת בציור. אולם השופט הכחיש זאת מכל וכל וטען שאשתו כלל אינה יודעת לצייר. כאמור הנטיה בפרקליטות המדינה היא לסגור את התיק נגדו ולא לנקוט נגדו בשום צעדים.

ראובן שפירא סופר "הארץ" מוסר: מעצרו של המזכיר הראשי של בית משפט השלום בתל אביב יחיאל בן עמי הוארך ביום שישי בבית משפט השלום בכפר סבא בעשרה ימים נוספים. בן עמי העצור כבר כחודש וחצי חשוד בשורה של מעשי מירמה, זיופים, הפרת אמונים וגניבות על רקע עבודתו כאחראי בין השאר על ההוצאה לפועל וטיפול במעוקלים בבתי משפט השלום בתל אביב ובאזור המרכז.

על פי החשדות נגדו מעל בן עמי בתפקידו, סייע לגניבת מעוקלים, עשה עיסקאות עם רוכשי מעוקלים לפיהן מכר להם פריטים מעוקלים יקרי ערך בזול, תמורת קבלת טובות הנאה מהם וביצע זיופים ברישומים במסמכים הנוגעים למעוקלים. בן עמי חשוד גם בקשר לאי־סדרים בניהול מזכירות בית משפט השלום ובחריגות מינהליות ומוסריות. נראה כי כתב האישום נגד יחיאל בן עמי, הצפוי להיות ארוך ולכלול שורה ארוכה של מקרים ופרשיות, יוגש מתוך תקופת המעצר הנוספת של עשרת הימים.

ביום ששי שוחרר בערבות בית משפט השלום בכפר סבא מזכיר בית משפט השלום בפתח תקוה ראובן רוזנברג, החשוד כי סייע ליחיאל בן עמי במעשי המירמה והגניבה שלו בעניין המעוקלים. השניים היו בקשרי חברות ועבודה הדוקים. על רקע זה, על פי חשד חוקרי המשטרה שיתף רוזנברג פעולה עם בן עמי ואף חיפה עליו בעת הצורך. רוזנברג נעצר לפני כשלושה שבועות והוחזק במעצר משטרתי כ־36 שעות. הוא שוחרר, כנראה לאחר שהסכים לשתף פעולה עם החוקרים ומסר להם עדות מפורטת בקשר להשדות נגד בן עמי. שחרורו בערבות של רוזנברג המושעה מעבודתו בא כדי "למסגר" את החשדות נגדו וכנראה גם למנוע את יציאתו מהארץ לקראת הגשת כתבי אישום נגדו ונגד יחיאל בן עמי.

מזכיר נוסף של בית משפט שלום באיזור המרכז שוחרר אף הוא בערבות בבית המשפט בכפר סבא. גם המזכיר הזה חשוד בהפרת אמונים ובגניבה בקשר לטיפול במעוקלים.

על פי השערותיהם של חוקרי המשטרה התגלתה בבתי משפט השלום בתל אביב ובאיזור המרכז "מאפיה" מאורגנת היטב בכל הקשור לנושא ההוצאה לפועל והטיפול במעוקלים. פריטים יקרי ערך נעלמו בנסיבות לא ברורות, מכשירים אלקטרוניים יקרי ערך נמכרו בפרוטות לאנשים מסויימים. זוייפו מסמכים ורישומים כדי לחפות על אי הסדרים. הכל נעשה, לפי החשד, בשליטת יחיאל בן עמי ומזכירי בתי משפט שלום מסויימים שהיו ידידיו ועושי דברו.

יצויין, כי בשבועות האחרונים מאז נודע על החקירה המשטרתית במזכירויות בתי המשפט, זורם מידע רב ליחידה הארצית לחקירת הונאות במטה הארצי. המידע נוגע לחשדות ולחריגות בפעולתן של יחידות ההוצאה לפועל ומזכירות בתי המשפט. בין מוסרי המידע גם אזרחים רבים הסבורים כי נעברו עבירות על החוק בטיפול בעניניהם. כל המידע נבדק ביסודיות. במרבית המקרים מתברר כי מדובר בחשדות שווא אך בדיקת המידע והפרשיות הדרושות לוקחת זמן ומאריכה את התקופה הנדרשת להכנת כתבי אישום ברורה.

صورة عن الاصل

صورة عن الاصل

חדשות כלכלה

חברת הביטוח אליהו תציג הפסד של מיליון דולר

לעומת רווח של 3 מיליון אשתקד • שלמה אליהו ל"הארץ": הפסדי ענף הביטוח בענף האלמנטרי עלולים להגיע ל־100 מיליון דולר

מאת אריה לביא
מוסף "הארץ" לענייני כלכלה

חברת הביטוח אליהו עומדת להציג הפסד של כמיליון דולר במהלך 1987, לעומת רווח של כשלושה מיליון דולר בשנה הקודמת — כך עולה מהדו"חות הכספיים של החברה, הנמצאים כעת בהשלמה.

שלמה אליהו, יו"ר מועצת המנהלים של החברה ובעל השליטה בה, אומר ל"הארץ" שההפסד הצפוי הינו הראשון בחברה זו מאז החלה לפעול לפני יותר מ־20 שנה ויביא לראשונה לשחיקה בהון החברה.

בעבר שימשו דו"חות חברת אליהו אינדיקטור לגבי רווחיותו של ענף הביטוח. אליהו מעריך, שאם גם השנה יכולים דו"חות החברה לשמש אינדיקטור לגבי רווחיות הענף, הרי שענף הביטוח הפסיד במהלך 1987 כ־100 מיליון דולר מעסקי ביטוח אלמנטרי, ש־80% אחוז מהם הינם ביטוחי רכב ודירות. רק רווחים מביטוח חיים יספרו את התמונה, שכן השנה כמעט ולא היו רווחים מהשקעות.

שלמה אליהו התבטא בחריפות רבה כלפי המתרחש כעת בענף הביטוח ואומר שהענף סובל מחוסר מנהיגות וחוסר איכפתיות לגבי המתרחש בו. לדבריו, מזכיר לו מצב הענף כעת את ההתרחשויות במערכת הבנקאות במהלך ויסות מניות הבנקים.

אליהו גילה ל"הארץ" שעם סיום המאזן לשנת 1987 הוא שוקל להתפטר מכל תפקידיו באיגוד חברות הביטוח ואולי אף פרישה מוחלטת מחברותו באיגוד על רקע האדישות למתרחש בענף.

המפקח על הביטוח יפעל לפירוק אושיות "לא מסוגלת לעמוד בהתחייבויותיה"

הפסדי החברה בדו"ח האחרון — 5.5 מיליון שקל

מאת אריה לביא

המפקח על הביטוח במשרד האוצר, גד ארבל, יפעל בקרוב כדי להביא לפרוקה של חברת הביטוח אושיות. המפקח יכול לנקוט בצעד זה באמצעות היועץ המשפטי לממשלה.

גד ארבל

בדיון שנערך בסוף השבוע שעבר על ידי הוועדה המייעצת לענף הביטוח נמסר לחברי הוועדה שחברת הביטוח אושיות איננה מסוגלת להבראת החברה או להחרמת הון לחברה.

בדו"ח הכספי האחרון של חברת הביטוח אושיות מתברר שהיא הפסידה 5.5 מיליון שקל. לחברי הוועדה המייעצת נמסר שבימים הקרובים יתנהלו בחו"ל מגעים בין יעקב רנברג השוהה כעת בלונדון לבין אחד מנציגיו, בנסיון לבדוק מה לעמוד בהתחייבויותיה. החברה עצמה, כך נמסר לחברי הוועדה, מודה בכך.

במצב זה אין מנוס מלהביא לפירוק החברה, כי בעלי החברה לא הביאו כל הבהרה לגבי כוונותיו של רנברג לגבי החברה ובעקבות כך תתקבל הכרעה סופית בעניינה של אושיות. יצוין שלבית המשפט כבר הוגשה בקשה על ידי סוכני ביטוח לפרק את החברה.

גם דובק רוצה רו"ח חיצוני שיבדוק דרישתה לייקר מחירים

מאת יונתן שרמן

זרח גהל, מנכ"ל "דובק" מבקש למנות רואה חשבון חיצוני, אשר יבדוק את הדו"חות הכספיים של "דובק" וימליץ אם יש מקום להעלאת מחירי הסיגריות.

גהל מסר על החלטה זו ביום ג' לאחר שיום קודם לכן הודיע מזכיר ההסתדרות, ישראל קיסר, כי אחד מכלכלני ההסתדרות יבדוק את ספרי "דובק" במטרה דומה.

בדיקות אלו נועדו לסתור את בדיקתו של רואה החשבון כעד רסולי, אשר מונה על ידי משרד התעשיה כבודק חיצוני והמליץ לא להעלות את מחירי הסיגריות מקומית.

עובדי "דובק" ממשיכים לנקוט בעיצומים, ואינם עובדים שעות נוספות. הם בוחנים אפשרויות להחריף את העיצומים, אך הנטיה היא להמתין עד מחר על מנת לאפשר לגופים נוספים לבחון את נתוני "דובק" ולגבש המלצות בדבר העלאת מחירי הסיגריות.

מנובמבר '87 ביצע האוצר פדיונות מוקדמים בסך 453 מיליון שקל

הפדיון המוקדם לבנקים בחודש ינואר הסתכם ב־269 מיליון ש'

מאת דן סגיר

מסוף חודש נובמבר 1987 ועד לסוף ינואר השנה, ביצע האוצר פדיונות מוקדמים לבנקים בסך כולל של 453 מיליון ש"ח. הפדיון המוקדם לבנקים בחודש ינואר הסתכם ב־268 מיליון ש"ח.

הנתונים נמסרו בסוף השבוע ע"י סגן שר האוצר עדי אמוראי המטפל מטעם האוצר בשוק ההון. אמוראי ציין גם, כי ביום חמישי האחרון גייס האוצר סכום של 28 מיליון ש"ח לתקופה של 6 שנים ובתשואה של 4%, וכן סכום של 30 מיליון ש"ח לתקופה של 17 שנים בתשואה של 5.1%. לשתי הנפקות אלו של איגרות חוב ממשלתיות היה ביקוש שעלה פי שלושה על הסכומים שהוצעו ע"י הממשלה.

בצרוף הפדיונות המוקדמים יגיע שיחרור המקורות של הממשלה בשוק ההון לרשות הסקטור העסקי, עד לסוף החודש, לכ־1.9 מיליארד ש"ח.

סכום זה עומד כבר היום את הסכום שתוכנן בתקציב 1987/88 לכל השנה. לדברי עדי אמוראי החשיבות של הפדיונות המוקדמים היא אינה רק בכך שאנו מקילים בכך על הפדיונות בעתיד, אלא גם משום שבצורה זו אנו ממחזרים את החוב הפנימי בריבית נמוכה יותר.

בנק הפועלים: צפויה התחלה של התייצבות ברמת השערים בבורסה

כתוצאה מרכישות מוגברות של מניות על ידי "בעלי עניין"

מאת יהודה שרוני

הירידה התלולה המצטברת במדד המניות הכללי ללא בנקים, המחזורים הנמוכים וחוסר העניין בשוק, הביאו מספר לא מבוטל של מניות לרמת מחירים כדאית להשקעה — סבורים בבנק הפועלים.

בסקירה שהופצה בסוף השבוע ליועצי השקעות, הובעה ההערכה כי "רכישות 'בעלי עניין' וקליטת ההיצעים יכולות לבטא תחילת התייצבות ברמת השערים".

שערי המניות החופשיות בבורסה נשחקו מתחילת 1988 ועד סוף השבוע שעבר ב־850 מיליון דולר. השחיקה החריפה ברמת המחירים עודדה בעלי עניין בחברות עסקיות רבות לשוב ולרכוש את מניותיהם. מדובר בעיסקות שבוצעו במניות "קליל", "דלק", "סופרסל", "זנל־כל", "קרגל", "אפנת ברוך", "פרגוד", "עיט" ועוד. למרות כל אלה, אווירת חוסר הוודאות מונעת את הצטרפותו של הציבור הרחב למעגל המשקיעים.

מומחים בבורסה גורסים כי הסרת סימני השאלה, כמו אלה הנוגעים להמלצות "ועדת ששינסקי", ביטול שיטת המסחר ב"משתנים" וביטול "הרשימה המקבילה", עשויים להבטיח תשתית נוחה לחידוש הפעילות בבורסה. לעומתם סבורים אחרים כי המשבר בבורסה עמוק יותר. "האינפלציה הנמוכה וכדאיות הפקדת הכספים בפקדונות שיקליים ימנעו את שובו של הציבור לשוק המניות", גורסים אלה.

תלונה: "דיינרס קלאב פועלת כמשרד נסיעות שלא כחוק"

התאחדות סוכני הנסיעות והתיירות בישראל פנתה למשרד התיירות

מאת זוהר בלומנקרנץ
מוסף "הארץ" לענייני תיירות

התאחדות סוכני הנסיעות והתיירות בישראל פנתה בסוף השבוע למשרד התיירות בתלונה רשמית כנגד חברת האשראי "דיינרס קלאב", על שהיא פועלת לכאורה כחברת נסיעות שלא כחוק.

עשרות משרדי נסיעות ותיירות ביטלו הסכמי התקשרות עם החברה במחאה על שהחברה המליצה ללקוחותיה להשתמש במשרד נסיעות שפתחה.

יו"ר התאחדות סוכני הנסיעות והתיירות, יעקב קרני, כתב מכתב מחאה חריף להנהלת החברה ובו מחה על שחברת האשראי חרגה "מהנייטרליות המסחרית" שלה והאשימה בהטעיית ציבור לקוחותיה. כיוון שאותם שירותים לאנשי עסקים שהומלצו לכאורה בלעדית על ידי החברה כניתנים במשרדה, הם בתחומם של משרדי נסיעות ותיירות רבים. הוא אף החזיר במחאה את כרטיס האשראי האישי שלו והנחה את עובדי משרדו, על סניפיו השונים, שלא לכבד יותר כרטיסי אשראי של לקוחות החברה.

במקביל פנתה התאחדות סוכני הנסיעות והתיירות להנהלה העולמית של חברת דיינרס וביקשה את התערבותה.

את תגובתה של "דיינרס קלאב" לא ניתן היה להשיג בסוף השבוע.

העובדים מתכוונים לפנות לביה"ד בגלל השבתת הבנק לפיתוח תעשיה

ההשבתה — בעקבות עיצומים שהכריזו העובדים אחרי שנודע להם, כי ההנהלה הפעילה מרכזת טלפונים חדשה, המאפשרת לפקח על השיחות היוצאות של העובדים

מאת אריה לביא

עובדי הבנק לפיתוח התעשיה בודקים בימים אלה את האפשרות לפנות לבית הדין לעבודה נגד הנהלת הבנק, כדי שההנהלה תפתח מחדש את משרדי הבנק — לאחר שהנהלה השביתה בשבוע שעבר את עבודת הבנק.

העובדים נעזרים בחטיבת עובדי הבנקים בהסתדרות, שהבטיחה את סיועה ל־100 עובדי הבנק לפיתוח התעשיה. גורמים בחטיבת עובדי הבנקים אומרים שלא יאפשרו השבתה של בנק, ומזכירים את הצלחת ההסתדרות לפני זמן קצר כאשר ההסתדרות פנתה לבית הדין לעבודה נגד השבתה של בנק לאומי. ההסתדרות הצליחה אז להביא, באמצעות בית הדין לעבודה, לפתיחת בל"ל מחדש, לאחר שההנהלה השביתה אותו.

בין עובדי הבנק לפתוח התעשיה לבין ההנהלה יש סכסוכים ממושכים, שהגיעו לשיא בשבוע שעבר, כאשר לעובדי הבנק נודע שההנהלה הפעילה מרכזת טלפונים חדשה, המאפשרת לפקח על השיחות היוצאות שמנהלים העובדים שלא במסגרת העבודה. בעקבות גילוי זה נקטו העובדים שיבושים, ובתגובה לכך השביתה הנהלת הבנק את משרדי הבנק.

נציגי העובדים באל על עברו סדנה לקראת מו"מ השכר שיתחיל (אולי) מחר

מאת זוהר בלומנקרנץ
מוסף "הארץ" לענייני תעופה

המשא ומתן על הסכם עבודה חדש ב"אל על" אמור להיפתח מחר, אולם בשלב זה לא ברור עדיין אם השיחות תתקיימנה במועדן.

נציגות עובדי "אל על" סיימה בסוף השבוע השתלמות מעשית מיוחדת בבית ברל לניהול משא ומתן, כהכנה ואימון לקראת המשא ומתן שהיא עומדת לנהל בפועל עם ההנהלה על הסכם העבודה החדש. הסדנה, שהותאמה במיוחד לעובדי חברת התעופה, נמשכה שלושה ימים רצופים מאמצע השבוע שעבר. תכנית הלימודים נבנתה והוגשה על ידי יהושע שסאובר, מומחה ויועץ מקצועי ליחסי עבודה ומשא ומתן קיבוצי, שהתמחה בהדרכת נציגי עובדים. נציגי העובדים האזינו להרצאות בנושא ניהול משא ומתן, ניתחו אירועים ואף השתתפו במשחקי הדמיה של ניהול משא ומתן קיבוצי עם נציגי הנהלה. הסדנה אף צולמה והוקלטה למטרות הדרכת עובדים בעתיד.

שבוע לפני כן השלימה נציגות העובדים של "אל על" שלושה ימי השתלמות, עיונים בבית ברל, בשורה של נושאים הקשורים למשא ומתן על הסכם העבודה החדש. בין השאר האזינו נציגי העובדים להרצאות בנושא חוקי העבודה וכן קיבלו הדרכה מפורטת מרואה חשבון מוסמך, בנושא קריאת מאזנים. בין השאר נותחו להדגמה, שלושת המאזנים האחרונים של "אל על", תוך שימת דגש על הנתונים שיש בהם, כדי לשקף את מצבה הכלכלי האמיתי של החברה ולהכיר את המשמעויות הכספיות של הנתונים המספריים, המופיעים בדו"חות. מימון ימי ההשתלמות והסדנה בא מכספי נציגות העובדים ועל חשבונה.

נציגות עובדי "אל על", כבר העבירה להנהלה, באמצעות ההסתדרות הכללית, את רשימת הנושאים שהיא מבקשת לדון בהם במשא ומתן על הסכם העבודה החדש.

עובדי תדיראן בכנס מחאה על הפיטורים בקונצרן

מאת יונתן שרמן

ראשי נציגות עובדי "תדיראן" מתכנסים היום לכנס חירום מיוחד בוועד הפועל של ההסתדרות.

בכנס זה אמורים ראשי העובדים ב"תדיראן" להביע את מחאתם על הפיטורים הצפויים בקונצרן, שאמורים להביא להקטנת מצבת כח האדם בכאלף איש וביחס המתנכר של ההנהלה לעובדים, שבא לביטוי בהשבתת מיפעלים, אי שיתוף עובדים בתוכניות הבראה ואי הכרה של ההנהלה בוועד הארצי של העובדים.

יצויין, כי פורמלית גם ההסתדרות אינה מכירה בוועד הארצי של עובדי "תדיראן", אך היא מקיימת עימו מגעים בנושאים הקשורים לכלל עובדי "תדיראן".

ארגון נפגעי ששינסקי מברך את שר האוצר

מאת דן סגיר

השדולה שהתארגנה לסיכול פגיעה בפטורים ממס, כתוצאה ממסקנות ועדת ששינסקי לרפורמה במיסוי, ומכונה "ארגון נפגעי ששינסקי", בירכה בסוף השבוע במכתב לשר האוצר על הצהרות שנשמעות מכיוון האוצר, כאילו אין התחייבות לאמץ את כל המלצות הוועדה.

במכתב נאמר: "אנו בטוחים כי התכוונת בהצהרה זו (של מנכ"ל המשרד) להרגיע את העצבנות בין מקבלי הקיצבאות, ולהביע את התנגדותך הנמרצת לפגוע בהם ולהטיל מס על קיצבאותיהם, או לבטל פטורים שמהם הם נהנים כיום. בשמם של הנכים, הילדים, הקשישים, האלמנות והשאירים, תושבי עיי הפיתוח, הגימלאים, עובדי הייצור, הנשים ותושבי שכונות המצוקה, ברצוננו להודות לך על ההצהרה המרגיעה."

בהמשך מכתבם מבליטים הכותבים לשר האוצר משה נסים: "אגב, כדי להרגיע גם את הספקולנטים בבורסה, מדוע שלא תודיע להם כבר עכשיו כי יוטל מס רווחי הון בדרך שתשווה סוף סוף את ההכנסה מעבודה וייצור, למעמד ההכנסה ממשחקי בורסה, כנהוג ברוב ארצות העולם המערבי. הצהרה כזו תפזר את חוסר הבהירות המטרידה את ראשי הבורסה והספקולנטים, ותביא ליציבות גם בציבור זה."

האוצר יבטל חוק אלסינט

מאת יהודה שרוני

משרד האוצר יבטל בשנת התקציב '87–'88 את "חוק אלסינט", שאיפשר לחברות עתירות־ידע לגייס הון ולקבל הטבות מס.

בפועל חוק זה לא הופעל גם בשנת התקציב הנוכחית. שכן האוצר הגיע למסקנה שחברות עיסקיות רבות ניצלו את החוק לרעה. החוק נכנס לתוקפו בשנת התקציב '84–'85, לאחר שבאותה שנה הוחלט לבטל את ההטבות שקיבלו חברות עתירות־ידע מהמדען הראשי במשרד התעשיה והמסחר.

חוק זה נוצל על־ידי חברות עתירות־ידע, ובהן "אלסינט", "תדיראן", "סאיטקס", "אלביט", "אל־אופ" ועוד, לצורך גיוס מאות מיליוני דולרים, וקבלת הטבות מס במקביל.

חוות רוח להפקת אנרגיה חלופית בגולן

מאת יהודה שרוני

התעשיה האווירית וחברת החשמל ישתפו פעולה על מנת להקים ברמת הגולן מיתקנים להפקת אנרגיה בעזרת הרוח בהספק של 6 מגוואט. מדובר בבניית 20 טורבינות ענק בהשקעה של 30 מיליון דולר. התעשיה האווירית תרכוש את טורבינות הרוח ממפעל בלגי, ובעתיד היא מתכוונת להקים קו יצור למאות טורבינות לשוק המקומי וליצוא.

ערך את העמוד: יצחק לאור

מכונות וציוד לתחזוקה ונקיון

המבחר הגדול ביותר של:
- ★ מקרצפות בכל הגדלים
- ★ שואבי אבק
- ★ שואבי אבק/מים בכל הגדלים
- ★ מכונות משולבות לניקוי רצפות
- ★ מבחר מכונות לנקוי שטיחים
- ★ מכונות לטאטוא כבישים ומדרכות בכל הגדלים
- ★ וקסים, שמפו וחמרי נקוי
- ★ חמר אנטיסטטי לשטיחים
- ★ ציוד לנקוי חלונות
- ★ סקוטים ★ ציוד עזר

מעבדה לתיקונים ושרות

מחצ
ציוד • חמרים • ציוד • לתחזוקה ונקיון
תל־אביב, איזור התעשיה: רח' 1274 מס' 12 (כניסה מדרך פתח תקוה 262)
טל: 378473 .370121 .374113

המועצה האזורית עמק חפר

דחית טקס הנחת אבן הפינה לבית המועצה החדש

מסיבות בלתי צפויות, דוחים אנו את הטקס אשר היה אמור להתקיים ביום שני 1.2.88. על המועד החדש נודיע בנפרד.

אנחנו עשינו את הרוטציה

ולא רוצים בחירות

אנחנו שמחים להודיע כי אין בכוונתנו לטפל בשום תקציב מפלגתי בבחירות הקרובות.
את כל מעיינו נמשיך להקדיש ללקוחות מסחריים שזקוקים לקידום מכירותיהם כל יום בשנה וכל שנה, **כפי שאנו עושים לקונפיטורות ולטובשילים של 778 בית יצחק, לדיאטות קיימברידג', למגזל סנצ'ורי, להלן קרטיס, לשרותי כח אדם של חבר, לציוד התקשורת והצילום של דינמיק, למלון דניאל, למטהרי המים של מי צורים, לשקיות האשפה אשפנית, לקוביות הקרח mr. ice ולאחרים.** אם המוצר שלך אינו חייב ויש לך חשש שבתקופת הבחירות הוא עלול "להגיע לאוטוזיציה". הנה מס' הטלפון שלנו: 03-5465222.

גלר-נסיס
שיווק ותקשורת בע"מ
בזל 9 ת"א 62285 טל. 03-5465222
פקס. 03-5466435

בוא להוציא את המקסימום מהשקלים שלך

פריים + 7.5%
על פקדון שקלי לשנה
(פריים - פקדון בריבית נייחת)
החל מ־1,000 ש"ח

רק בנק דיסקונט מציע לך היום ריבית גימבו לכל פקדון החל מ־1,000 ש"ח.

פקדון ל־3 חודשים*
עם חידוש אוטומטי - פריים + 6% לשנה
פקדון ל־6 חודשים - פריים + 6.5% לשנה
פקדון ל־12 חודשים - פריים + 7.5% לשנה

* הריבית בגין פקדון לתקופה של שלושה חודשים כוללת תוספת של 1%, הניתנת כתמריץ לחידוש אוטומטי של הפקדון.

לפרטים נוספים פנה לאחד מסניפי הבנק.

יותר קרוב אליך **בנק דיסקונט**

הארץ

יום א', י"ב בשבט תשמ"ח
31 בינואר 1988

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל-אביב, רחוב זלמן שוקן 21, ת"ד 233 מיקוד 61001 טל' 5121212 פקס — טלקס 810012 — 35748
ירושלים: רחוב ההסתדרות 2 טל' 224245-6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב מרדאו 20 טל' 661166-8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל-אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ודרי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחוייבת בהן
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233. Tel. 5121212

ארה"ב לא תכפה שום פתרון

ראש הממשלה הביע אתמול ("יומן השבוע") שביעות רצון מכך שעמדת ההנהגה האמריקאית קרובה לזו של מדינת ישראל ושל ממשלת האחדות הלאומית. ניסוח זה אינו משקף את המציאות, עד כמה שהוא נוגע לצד הישראלי. ממשלת האחדות הלאומית אינה פוסלת, בשלמותה, את רעיון הוועידה הבינלאומית. ולא נראה שכל נציגי המערך שבתוכה שותפים דווקא לשביעות רצונו של יצחק שמיר. אולם מנהיג הליכוד, המכהן כעת כראש ממשלה, יכול לציין בסיפוק כי מזכיר המדינה האמריקאי הבהיר זה עתה גם לנשיא מצרים כי רעיון הוועידה הבינלאומית אינו קביל עליו. איזכורה כאחת האפשרויות שיש לבחון אין בו כדי לבטל את הרושם הברור שג'ורג' שולץ אינו רוצה לשתף את ברית המועצות בדיון ובהכרעה על בעיית הפלשתינאים ושאלת הגבול המזרחי של ישראל.

חוסני מובארק לא הצליח בניסיונו לשנות את העמדה האמריקאית, אם כי תרם במידת-מה לחיזוק ההרגשה בוואשינגטון כי רצוי להוציא את תהליך השלום מקיפאונו. על רקע זה אפשר להסביר את הידיעות בדבר מאמצים במחלקת המדינה לעבד תוכנית שתוכל להועיל לקידומו. יש בין הפקידים הסבורים כי אוטונומיה "מואצת", שתוכל להועיל, ואולי גם "משופרת" (לעומת הנוסח בהסכמי קמפ דיוויד), עשויה לספק את המלך חוסיין. אבל אין בינתיים סימן לכך שהשליט ההאשמי יסתפק בהסדר מעין זה.

לעומת אלה בוואשינגטון המעמיקים את המאמץ לקידום התהליך המדיני בנושאים של מהות, ישנם אחרים המחפשים אחרי נוהל שיענה על כמיהתם של חוסיין ומובארק למסגרת בינלאומית כלשהי. והם מציעים להזמין את שני המנהיגים האלה לפסגה אמריקאית-סובייטית, האמורה להתכנס בחודש מאי במוסקווה. אבל חוסיין כבר דחה זאת, בטענה שהעולם הערבי לא יבין את השתתפותו, ואין בדעתו להתאבד.

המהומות בשטחים המוחזקים באו להבהיר להנהגה האמריקאית כתזכורת שקיימת בעיה שמן הראוי לחפש לה פתרון, אך גם עתה נראה כי ההנהגה זו נרתעת מלהיכנס לעובי הקורה של בעיה זו. סדר יומה עמוס נושאים דחופים הרבה יותר: תשומת לבו של הנשיא רייגן רתוקה לניקרגואה יותר מאשר למרחב הערבי-ישראלי, ומזכיר המדינה רוצה להביא ליציאת הסובייטים מאפגניסטן. שניהם רואים כורח עילאי בסלילת הדרך לשלב הבא של המאמץ שנועד להביא לידי הגבלת הזימוש האסטרטגי, וגם מלחמת איראן-עיראק מעסיקה אותם במידה לא קטנה. בעיית הפלשתינאים והסכסוך הערבי-ישראלי מוסיפות להצטייר, על רקע זה, כמטרד בלבד — לא כעניין המחייב אותם להטיל את מלוא משקלה של ארה"ב לכף המאזניים כדי להעביר אותה מן העולם.

יצחק שמיר אומר כי לארה"ב דרכים רבות שבהן תוכל לשכנע את הערבים לתת יד לנוהל ולפתרונות שהוא דוגל בהם. אך כשם שההנהגה האמריקאית אינה מוכנה לכפות נוהל ופתרונות על ישראל, כך אין להניח כי תנסה לעשות זאת כלפי קאהיר ורבת-עמון. חרף החיפושים אחרי "רעיונות חדשים", קרוב לוודאי שהיא למעשה תשאיר את המזרח התיכון בהתבוססותו המתמשכת, מתוך הנחה כי זו לא תגרום, בעתיד הנראה לעין, למלחמה.

פירוש הדבר, לדידנו, כי על צה"ל להוסיף ולעמול כדי לקיים "רגיעה יחסית" בשטחים המוחזקים. בהיעדר סיכוי לפתרון מדיני, יהיה זה תפקיד לא קל [illegible] שראש הממשלה לא יעלים עין, מתוך שביעות רצונו על מניעתה של ועידה בינלאומית, מהקשיים שחיילינו נאלצים להיאבק בהם.

בלי רעש וצלצולים

הרבה לא יצא מביקור מובארק בוואשינגטון מעבר לאפשרות הממשל לומר לציבור: הנה, אנו בכל זאת עושים משהו לקידום התהליך

מאת צבי בראל

מובארק ורייגן בוואשינגטון: הנשיא המצרי כתעודת הכשר

ואשינגטון

בלי רעש וצלצולים, ללא מסיבות עיתונאים והפגנות תכופות בטלוויזיה, הופיע בשבוע שעבר נשיא מצריים חוסני מובארק בוואשינגטון, אמר את מה שהיה לו להגיד בנאום ברור וקולע, הציג את עמדותיו לא רק כנשיא מצרים אלא כמנהיג ערבי ויצא לדרכו. ביקורו תוכנן כבר לפני כשלושה חודשים, בטרם החלו המהומות בשטחים ולפני שנחבט בפעם המאה ואחת רעיון האוטונומיה על צורותיו הקליידוסקופיות.

שלא כמו נציגיה הבכירים של ישראל, שכבר הספיקו במשך תקופה זו לדחות, כל אחד לחוד, לפחות ארבעה ביקורים, תוך שימת לב מיוחדת לרשום בלוח הזמנים של הממשל את מועד הביקור הבא, היה זה הפעם הממשל שביוזמתו הזמין את מובארק. שתי סיבות עיקריות היו לביקור הזה ואף אחת מהן איננה תהליך השלום. הראשונה, היא הצורך שהיה לממשל בביקור של מנהיג ערבי בכיר בוואשינגטון.

חלף זמן רב מאז ביקש איזה שהוא מנהיג כזה ללחוץ את ידו של הנשיא רייגן ופקידים בממשל מודים כי בשנתיים שחלפו, דווקא בתקופה שבה מתאמץ הממשל להציג את מדינות ערב המתונות כידידות פרו מערביות השוחרות את טובתה של ארה"ב ולהבטיח לעצמו שחיזוק מעמדה של ברית המועצות באזור אין פירושו ברוגז ערבי עם ארה"ב, לא עבר את שערי הבית הלבן ולו מנהיג אחד.

נקודות זכות

רייגן זקוק גם למובארק ולו כתעודת הכשר אחרי הפרשה האיראנית והזעם הערבי על היגררותה של ארה"ב אחרי המעורבות הישראלית. הסיבה השנייה קשורה בראשונה ומקורה בשאיפה האמריקאית ליצור דעת קהל ערבית המגובשת נגד איראן. הצלחה ראשונה נרשמה בוועידת הפסגה הערבית שנערכה ברבת עמון בחודש דצמבר, שם החליטו המשתתפות, כולל סוריה, לגנות את איראן ולקרוא לה לחדול מן ההתקפות על עיראק.

בכך לא היה די. ארה"ב מבקשת זה למעלה מחצי שנה להטיל אמברגו צבאי על איראן, אך נמצאת בכל פעם מתוסכלת בשל ההתנגדות הסובייטית. בממשל סבורים כי החלטה ערבית אחידה, הקוראת לאמברגו, עשויה להביא החלטה כזאת באו"ם ולשמט את היתרון הדיפלומטי המצוי בינתיים בשורה של בריה"מ. ארה"ב רוצה לראות לכן יותר מעורבות מצרית במפרץ. הצעתו של מובארק, להגיש סיוע צבאי הכולל מדריכים מצריים ואולי אף סיוע שישמש את המטוסים הכוויתיים והבחריניים, התקבלה כאן בברכה וחלק הארי של הדיונים עמו השבוע בוואשינגטון היו סביב עניין זה, תוך תקווה שמובארק ישמש מעין מיופה כוח אמריקאי להשגת האמברגו.

חשש אמריקאי אחר הכרוך בתבילה זו הוא הרכבים הסובייטים שמנסים בזמן ברית המועצות למצרים. בשמעיני הממשל לא נעלמה העובדה שדווקא ברית המועצות ולא ארה"ב היא שהצליחה להעניק למצרים הסדר תשלום חובות נוח והבטחות דומות לעתיד, בשעה שהבית הלבן נותר עם הבטחות ריקות. ביקורו של מובארק יתן עתה בידי הממשל עוד כמה נקודות זכות באמצעותן ינסה לשכנע את הקונגרס כי יש עם מי לדבר במזרח התיכון.

חשוב מכך, מובארק אף העניק לרייגן תמיכה וחיזוק במדיניותו במפרץ והדגיש כי ארה"ב היא זו שיכולה לסייע לסיים את המלחמה. זה היה הצד המוצלח בביקור מנקודת ראייתה של וואשינגטון.

תנועות ידיים וקול רם

הצד הפחות נעים בביקור היה זה שנגע לתהליך השלום. מובארק, תוך תנועות ידיים, הפניית אצבעות ושימוש בקול רם הטיל את מלוא האחריות לקיפאון במצב על ארה"ב. בלשון שכמעט חרגה מן המקובלות הדיפלומטיות הוא האשים את רייגן ושולץ בעצלנות מדינית, באוזלת יד אסטראטגית ובחרדה מפני הפעלת "השפעה" על ישראל. הממשל יצא להגנת עצמו בהתבטאות פושרת מפי דוברים שהדגישו שאין בפיו של מובארק הצעות חדשות אלא רק סדרת רעיונות וכי למעשה הוא כבר פרסם אותם שבועיים קודם בראיון שהעניק לוואשינגטון פוסט. יותר מכך, פקיד אמריקאי בכיר שתידרך עיתונאים עם תום המפגש בין מובארק לרייגן טרח להבהיר כי לא נערך דיון בהצעותיו של מובארק משום שרב הזמן הוקדש לבירור ולמעשה חזר בתדרוך הזה הנוסחאות הישנות השחוקות שהושמעו עשרות פעמים במהלך השנה שחלפה. הדבר היחיד עד כה אותו הצליח הממשל לסחוט בנושא זה מן הביקור הוא האפשרות לומר לציבור: "הנה, אנו בכל זאת עושים דבר מה לקידום התהליך. דיברנו עם מובארק ושמענו את הצעותיו".

זו גם הזדמנות לראשי הממשל להשמיע בפומבי עוד כמה הבהרות סרק על הצורך בהתאפקות ובהפסקת האלימות בשטחים. אך כאשר נשאלו פקידים בממשל אחרי הביקור על התכל'ס, על איזה שהוא קו פעולה, על הצעה מעשית, הם השיבו: "ביקור כזה מטבעו גורם לנו לגרד את הראש ביתר עוצמה כדי לנסות ולמצוא פיתרון". אחרי ששלוש פעמים בשעה אחת שמענו את הביטוי הזה, העיר אחד הנוכחים: "אולי כדאי שתחפפו את הראש במקום לגרד".

אין ספק שהממשל נתון עתה בלחץ ציבורי לעשות משהו, כפי שאין ספק שהממשל יודע שאיננו יכול עכשיו לעשות דבר. לא רק הוא נתון בעיצומה של שנת בחירות אלא גם ישראל. ברית המועצות עדיין לא חיוותה דעתה באורח רשמי על מבנה הוועידה הבינלאומית והייצוג הפלשתיני תקוע במקום שעמד בפברואר 1985, כאשר חתם המלך חוסיין על הסכם עם אש"ף. על כל אלה אין לממשל שליטה ואין לו כל רצון לכלוא עצמו בתהליך בלתי אפשרי שעלול להדרדר אותו להתנגשות חזיתית עם ישראל. השאיפה היא, אם כן, להרוויח זמן תוך ניהול סביר של המשבר הנוכחי, או בביטוי המוכר "להשיג שקט תעשייתי במזרח התיכון". לצורך זה אין כל פסול אפילו לבנות פאסאדה של תהליך שלום.

"עם כל המיאוס, הגיחוך והחוסר הודות שיש בלוקות המבקרים מישראל", אמר לי פקיד אמריקאי, "...הם יוצרים אווירה, גורמים לידיעות בעיתונות, מעלים קצת את רמת הציפיות ובמידה מסוימת אולי אף יורידו את רמת המתח".

זה נכון מה שאני קורא?

מאת וודי אלן

The New York Times

מיוחד ל"הארץ"

אלה אותם אנשים שבשביל לתת להם מדינה הייתי אוסף כסף, ואחר כך גונב אותו מהקופות הכחולות-לבנות?

ניו-יורק

אין אני פעיל פוליטי. אם בכלל, אני פחדן הסובל כמדע לקוי. המשוכנע להלוטין שנקיטת עמדה בעניין כלשהו, החל מתעריף הנסיעה ברכבת התחתית וכלה באורך החצאיות של נשים, תוליך אותי בסופו של דבר אל פני כיתת היורים.

במקום זה אני מעדיף לשבת בחברת אנשים אוהבים בבתי קפה, לקטר על המצב ולקלל את כל הפוליטיקאים, שאת רובם אני מסווג בחבורה של מחלקי קלפים במשחקי בלק ג'ק.

קחו למשל את ממשל רייגן. או רק את רייגן עצמו. או את הדור האחרון של נשיאים. האם אנשים אלה היו יכולים לעורר אמון אצל מישהו?

סיבה נוספת לכך שאני אדיש להתרחשויות הפוליטיות היא שמעולם לא חשבתי שבעיות המין האנושי יכולות להיפתר בדרכים פוליטיות. לפוליטיקאים נפוחים, על שקריהם ותרופות-הפלא שלהם, אין כל משמעות בעיני. אמנם לא כולם רעים באותה מידה, אבל כמעט רעים באותה מידה.

האמת היא שכל פעם שעל הפרק עולה הנושא של שיכוך מכאובי העולם, מופנית תשומת לבי לעניינים עמוקים יותר. למשל, חסרונו של מרכז רוחני בחיי האדם — או הטוהר הקיומי שבו הוא שרוי. היקום הריק הוא עניין נוסף המפחיד אותי, בצד השמדה נצחית, הזדקנות, חוליים קטלניים והיעדר אלוהים בריק עיין. אני מרגיש תמיד שכל עוד נהיה בהתמודדות, לא נוכל להגיע אל המנוחה ואל הנחלה.

* * *

למרות כל מה שאמרתי עד עכשיו, הייתי רוצה לציין שכמה פעמים נקטתי בכל זאת עמדה בעניינים ציבוריים. כמה אנשים אולי זוכרים שיצאתי במלוא הקצף נגד הוספת צבע לסרטים, בלי הסכמת הבמאי. קשה לומר שזה עניין פוליטי של חיים ומוות, אבל זה עניין אותי, ואני נדהמתי נוכח היעדר התמיכה בעמדתי.

אין זאת אומרת שאיש לא הגיב באהדה. אלא שאני קוויתי לעורר הסתייגות מוסרית ולעורר זעקה — והתוצאה היתה פחות התרגשות מזו שמתעוררת כאשר מישהו דוחף אותך בתור במכולת. לבסוף, לא זכויות האמן ניצחו, אלא "חוקי המציאות של השוק הפתוח".

דוגמה אחרת היתה עמדתי נגד האפארטהייד. היחס אל השחורים בדרום אפריקה כל כך העלה את חמתי שהודעתי כי לא ארשה להקרין שם את סרטי, עד שתשתנה המדיניות שם באופן מהותי. אף זה לא הפיל את המשטר, והאפארטהייד נמשך. לעומת זאת, קיבלתי כמה מכתבי תודה מאפריקאנרים, שהודיעו לי כי למרות שנמנעו מלראות את סרטי עוד מקודם, הנה עכשיו אין עוד סכנה שייקלעו אליהם במקרה — ועל זה הם הודו לי מעומק לבם.

ובכל זאת, לפחות נעשתה המחווה, ולפחות היתה התקווה שהיא תעורר אחרים. במידה קטנה היא אמנם עוררה.

* * *

עכשיו, מקץ חודשים של שקט בחיי, נוצר מצב חדש — מצב מכאיב מאוד ומביך — ושוב מן הדין לנקוט עמדה.

כתומך של ישראל, כמי שעמד תמיד התעודד נוכח החדשות שניחתו על הארץ הקטנה הזו מצד שכנים עוינים, מצד טרוריסטים נפשעים ומצד העולם כולו, אני מזועזע במידה שאין לה שיעור מיחסם של היהודים אל פלשתינאים מתפרעים.

אני מתכוון לומר, חברה, אתם השתגעתם? חיילים מרביצים לאנשים כדי להראות דוגמה? שוברים את ידיהם של גברים ושל נשים כדי שלא יוכלו להשליך אבנים? סוחבים אזרחים מבתיהם באקראי כדי לרסק אותם באלות, כדי להפחיד את האוכלוסיה, כדי להשקיט אותה?

עליכם להבין שאין לי שום אהדה כלפי האופן שבו מתייחסים הערבים אל הישראלים. ואמנם, לפעמים אתה מרגיש שהיית רוצה להכניס להם, אבל רק לאחרים, ורק בגלל מעשים מסוימים מאוד.

אבל האם זה באמת מה שאני קורא בעיתונים? האם באמת מונעים אספקת מזון ותרופות, כדי לגרום ל"אי-נוחות" לקהילה כולה? האם באמת נורו תחילה קליעים חיים כדי לרסן מפגינים ורק אחרי שארה"ב הביעה התנגדות, התחילו להשתמש בקליעי-גומי? האם אנחנו מדברים על ברוטאליות, ואפילו על עינויים, הבאים מטעם המדינה ובחסותה?

אלוהים אדירים. האם אלה הם האנשים שבשביל לתת להם מדינה יהודית הייתי אוסף פעם כסף, ואחר כך גונב אותו מהקופות הכחולות-לבנות הקטנות? אינני יכול להאמין, ואינני יודע מה בדיוק אפשר לעשות. אבל אני בטוח שבמקרה הזה, התשובה איננה להפסיק שם את הקרנת סרטי.

אולי כל אלה מאתנו המעודדים את ישראל להוסיף ולהתקיים ולשגשג חייבים להרים את קולם ולהשתמש בכל ניטה של לחץ — מוסרי, כספי ופוליטי — כדי לשים קץ להתנהגות המגונה הזו.

מס היסף — מיתוס ואמת

מאת גד יעקבי

יש המנסים לסלף את הוויכוח על פרשת ביטולו או המשכתו של מס היסף לשנה אחת, כאילו הוא ויכוח על הרפורמה במיסוי היחיד בישראל. זהו, לצערי, ניסיון להטעיה מגמתית, דמגוגית. מאז הקמת ממשלת האחדות הלאומית העליתי, יחד עם כמה מחברי בממשלה, את חיוניות ההנהגה של רפורמה במס ההכנסה ובשוק ההון. הצעתי הפחתתם של שיעורי המס, במיוחד לבעלי הכנסות ושכר נמוכים ובינוניים, כדי לעודד פיריון ותפוקה, להקטין את עלות העבודה למשק ובכך גם לסייע לבלימת האינפלציה.

לצערי, הרפורמה שאימצה הממשלה היתה בכיוון שונה. אם כי גם היא נכונה במגמתה הכללית, על פיה כל מי שהכנסתו 3800 ש"ח ברוטו ומעלה משלם 48 אחוזים מס שולי. כלומר, מתקרם במפעל תעשייתי, חוקר ומרצה משלמים אותו שיעור מס שמשלם מי שמשתכר עשרות אלפים שקל או אף יותר מכך. כאשר התקבלה ההחלטה, חשבתי שמוטב היה להפחית עוד יותר את שיעורי המס לשכבה הצרכנית, המועילה והפעילה ולקבוע שיעור מס גבוה יותר למי שהכנסתו ברוטו היא מעל לשבעת אלפי שקלים בחודש. עמדה זו לא נתקבלה, לצערי, על ידי הממשלה.

* * *

ולסוגיית "אמינות הבטחות הממשלה". כאילו זהו הנושא. "אמינות" זו היא הנתבעת על ידי כמה חוגים ושרים אך ורק כלפי ביטולו של מס היסף. עמדתם מסגירה את סולם הערכים והעדיפויות של נוקטיה. שהרי לפני כשנה החליטה הממשלה, כהוראת שעה לשנה אחת, להטיל "מס יסף" [illegible] היא 8 אלפים שקל ומעלה לחודש.

היא גם החליטה, כהוראת שעה לשנה אחת, שלא לשלם קיצבה לילד הראשון, להטיל מס הכנסה על מקבלי קיצבאות לילד השני והשלישי (מהכנסה מסוימת ומעלה) ולדחות את ביצוע חוק חינוך חינם בגני ילדים.

הוצע לממשלה על ידי האוצר כי בעוד שמס היסף יבוטל, תקוימנה שאר "הגזירות" השנה. כלומר, הבטחה תקוים רק לאותם 14 אלף אנשים, שהכנסתם גבוהה מ-8 אלפים שקל לחודש, אך תופר לזוגות צעירים שיש להם ילד ראשון, למשפחות עם ילד שני ושלישי ולמי ששולחים ילדיהם לגני הילדים.

זו "אמינות" חלקית, סלקטיבית ומעלה.

ההכנסה השנתית ממס היסף היא כ-70 מיליון שקל ול-9 חודשים היא באומדן כ-55 מיליון [illegible] בדיוני הממשלה התחולל ויכוח חריף על הקצאת 10 מיליון שקל לחינוך, 12 מיליון שקל לבריאות וסכומים אחרים — לעידוד מפעלים באזורי פיתוח ולתמיכה בחינוך הגבוה וביצוא. ההנמקה הנחרצת לסירוב, נגד מילוי צרכים אלה היתה העדר הכנסות מספקות. והנה כמו ביד — מוכנים לוותר על הכנסה של 70 מיליון שקל בטענה ברורה הצורך בקיום "התחייבות שלטונית". התחייבות דומה כלפי צרכים חיוניים יותר, צודקים יותר, — יכולה, לדעת אותם שרים להיות בלתי מקויימת, כעניין מובן מאליו.

אין מדובר כאן בקיום אמינות, אלא בסדר עדיפויות ובסולם ערכים חברתי, עקרוני ומוסרי שונה לחלוטין מזה המקובל עלי.

על כן, רפורמה במיסוי — כן, קיום הבטחות — בהחלט. אולם ללא משוא פנים, ללא עיוות ובעיקר ללא צדקנות שאינה [illegible] להשקפת עולם מנוכרת משיקולים מוסריים וחברתיים.

מצב-רוח / ב. מיכאל

מזוזו-מוסא

מנהג חדש הולך ותופס תאוצה בין הכמיתורה למיניהם: הסרת מזוזות. עניין מוחזית בותר לקרוא לפנולוגיה הפאגאנית הזאת. (וראוי שתוקף תיאולוגיה כלשהו ייתן פעם את דעתו כיצד קרה שתרבות הטוטמים הזאת מתחדשת אך ורק בערגותיה של סיעת ש"ס).

לאחר שכבוד-הרב באקשי שוסיר בהבלעית, (על כל משמעויותיו של הביטוי הזה), את המזוזות מעל תיאטרון חיפה, בא עתה כבוד הרב חבר-הכנסת יעקב יוסף ומודיע לתלמידיו בשעת שיעור כי — "יש לעקור את המזוזות מבניין הכנסת כי יש שם כיעור וניבול-פה". הוא גורס כי על פי ההלכה אסור לקבוע מזוזה במקומות שבהם אין כבוד ויש ריחות רעים.

השבועון "ערב שבת", המביא את הדברים, גם טוען שכבוד הרב הכתיר את הכנסת בתואר "הג'ורה של המדינה". אך כבוד הרב הכחיש שהשתמש בביטוי הנלבב הזה. והסיפוני־אישי עם השבועון הנ"ל מלמדני כי לא חובה להאמין לדברים הנכתבים בו. לעומת זאת, הח"כ יוסף לא הכחיש שהציע להסיר את המזוזות מעל לבית המחוקקים, ולכן מותר להניח, על-אף שהדברים נכתבו ב"ערב שבת", כי אכן הציע זאת.

כמה בעיות חביבות מתעוררות כאן: ראשית — מעגל קסמים קסן. הרי ידוע כי יהודי המקפיד על קלה כחמורה, ידיר רגליו מבית שאין מזוזה על משקופיה. ממילא — מרגע שיוסרו המזוזות מעל לכנסת, לא יוכל הח"כ יעקב יוסף להיכנס אליה עוד. (שלא למכוח עשיית צרכיו). אלא שמרגע שהוא עצמו לא יימצא שם, מייד ישוב הכבוד אל הבית, ניבול-הפה והכיעור יפחתו משמעותית, ואם בכל-זאת אמר משהו בעיניי ג'ורה וכיוב — גם הריח השורר במקום ישכיח וילך. ואז, לאחר שישוב הכבוד ויילכו ניבולי-הפה, שוב מותר יהיה להתקין מזוזות בשער הבית. לאחר שיותקנו המזוזות, יוכל כבוד-הרב לשוב אל הבית, ומייד ישוב המצב ויידרדר. לאור ההידרדרות — יעלה שוב הצורך בהסרה חוזרת של המזוזות. הן תוסרנה — הרב ייצא. הרב ייצא — המצב ישתפר. המצב ישתפר — המזוזות תחזורנה. הן תחזורנה — הרב יחזור. הוא יחזור — המצב ידרדר, המזוזות תוסרנה, הרב ייצא... וכו' וכו' עד סחרחורת אינסופית, ועד שיבוא התישבי ויתרץ קושיות ובעיות.

הבעיה השנייה המתעוררת, חמורה הרבה יותר. אין מנוס מן המחשבה כי על-פי אמות-המידה של הח"כ יוסף עצמו, ועל-פי אמונותיה המיוחדות של סיעתו והעומד בראשה — הסרת מזוזות היא כעין קשירת-קשר לרצח. לא פחות ולא יותר. שהרי כבר למדנו מפיו של הרב פרץ, שהסרת מזוזות מביאה תאונות ואסונות ושפיכות-דמים ומוות על הלומדים, או הגרים, או העובדים בבית שאין עליו מזוזות כשרות. והנה, כבוד הרב יעקב, בכוונה תחילה, זומם להסיר מעל הכנסת את מזוזותיה, על-אף אמונתו הלוהטת כי בכך הוא מביא מוות על ראש היושבים בה.

אין ספק כי יהיו כאלה שיראו בדברים דלעיל משום קטנוניות רדוקאית. ואכן, על-פי החוק הפלילי הנוהג בינתיים בישראל — הסרת מזוזות עדיין איננה נחשבת נשק קטלני. אך בעולמו של כבוד-הח"כ יוסף — היא בהחלט כזאת. ואם פאגאן, תתפאגאן.

שתושבי רעננה ישלמו

הצעה ללהט: לגבות אגורה מכל מי שנכנס לתל-אביב. הצפיפות תרד והעיר תיהנה מתוספת הכנסות — ואין דבר צודק מזה

מאת נחמיה שטרסלר

למצב של טוקיו עדיין לא הגענו. שם נמכרה לא מזמן פיסת חנייה — אמנם במקום טוב — קוצר נשימה — 130,000 דולר. בתל-אביב ניתן עדיין לקנות בסכום דומה דירה בינונית, אך הכיוון הכללי הוא טוקיו, כלומר עלייה במחירי הדירות והקרקע בתל-אביב, מול ירידת מחירים בפרברי המטרופולין. הסיבה אחת ויחידה: פקקים.

לשבת שעה במכונית בדרך חיפה, או לאחר לפגישה משום שצומת בית דגן פקוקה, יכול להוציא מהדעת. ידיד ברמת השרון מספר שהוא לא עוזב את הבית לפני 9 בבוקר. אחרת יקבל התקפת עצבים. מפתח תקווה לתל-אביב זה סיוט של שעה שלמה בכביש מעצבן. פעם התחיל הפקק בדרך חיפה בשעות הערב, בצומת סינמה-דרך חיפה. היום הוא מתחיל בצומת ארלוזורוב, והפתיחה החגיגית של גשר ההלכה, כלל לא עזרה.

המספרים הם מדהימים. בכל יום נכנסים לתל-אביב 320,000 כלי רכב. והם מתוספים ל-120,000 המכוניות שבבעלות תושבי העיר, זאת מתוך 850,000 אלף כלי הרכב הנעים ברחובי ישראל. בכל יום בין השעות 6 ל-9 בבוקר נכנסים לתל-אביב חצי מיליון איש המתוספים ל-330,000 תושבי העיר. 30% מכלל תאונות הדרכים במדינה מתרחשות בתל-אביב.

תל-אביב משמשת מרכז למטרופולין המונה 1.8 מיליון איש. זהו מטרופולין שגבולותיו הם כפר סבא, רעננה והרצליה בצפון, פתח-תקווה ויהוד במזרח, לוד ורמלה, ראשון לציון ורחובות בדרום, והלוך הולך וגובר מידי יום.

נכון שעיריית ת"א עשתה מעשה. הופעלו נתיבים מיוחדים לתחבורה ציבורית, הוקם מרכז פיקוח ושליטה על הרמזורים, הוחלו ל"סנגל". נעשו גם ניסיונות לפתוח את שיטת "חנה וסע", אך ללא הצלחה יתרה.

80,000 מכוניות חדשות נרכשות מדי שנה, ואם נוריד ממספר זה את מספר המכוניות הנשלחות למגרשי הגרוטאות, נקבל תוספת נטו של 50,000 מכוניות. כך שברור שהמצב רק יילך ויחמיר.

מה מביא קולות בקלפי

אנו מצויים בפיגור של 20 שנה בפיתוח התשתית. כל אותן שנים, מאז מלחמת ששת הימים, הלך ועלה מספר כלי הרכב, אך ההשקעות בתשתית התחבורתית היו מגוחכות. כביש רחב יותר, או מחלף רב קומות, אינם מביאים כנראה קולות בקלפי.

כשהגיעו מים עד נפש חל השנה מפנה. משרד האוצר החליט להקציב ב-1988 סכומים משמעותיים לשיפור התחבורה בגוש דן. מע"ץ תקבל 30 מיליון שקל והיא תוכל להקים מחלף בצומת הכפר הירוק, להרחיב את מחלף גנות, להוסיף נתיב בכל כיוון מצומת גהה ועד ראשון-לציון, להרחיב את הכביש ליהוד ולהוסיף נתיב בכל כיוון מצומת גלילות ועד לכפר שמריהו. אך המילכוד הוא שאם תיפתר בעיית הכניסה לתל-אביב, תיסתם העיר עצמה, כי הפקקים פשוט יעברו פנימה.

אחד הפתרונות הוא רכבת פרברים, אך זה פיתרון יקר, 200 מיליון דולר לפחות. גם רכבת תחתית נראית כהשקעה בלתי אפשרית: 70 מיליון דולר לק"מ. יש המציעים פיתרון ביניים של ריווח זמנים: ב-7.00 לעבודה במפעלים, ב-8.00 לבתי ספר וב-9.00 לעבודה במשרדים — אך זה לא יפתור את הבעיה. גם הניסיון של "חנה וסע" לא יכול להצליח עקב השירות הגרוע שנותן קואופרטיב "דן".

בנקודה זו ראויה לציון תרומתו הסגולית של חיים קורפו להחמרת הבעיה. הוא מתנגד בתוקף לתת רשיונות להסעת יותר מ-7 איש במיניבוס, וכך מונע תחרות אפקטיבית יותר עם "דן".

כך שאם אין רכבת ואין תחתית ו"דן" לא מסוגל, מה כן? הפיתרון נעוץ במוצר ששמו תחבורה. אין זה מוצר רגיל. זה מוצר מיוחד הסובל מבעייה של "השפעות חיצוניות שליליות". הכוונה היא שכאשר אדם יוצא לדרך עם מכוניתו, הוא לוקח בחשבון כמה זמן יפסיד בפקקים, כמה דלק ושמן הוא ישרוף, כמה בלאי ייגרם לרכב, ומה הסיכון מפגיעה בתאונה — אך אין הוא לוקח בחשבון את הנזקים שהוא יגרום לשאר הנהגים הנוסעים בדרך. ברגע שעוד מכונית מתווספת לתנועה, לא רק היא שורפת דלק, לא רק לה ייגרם בלאי — גם שאר הנהגים סובלים יותר, כי הצפיפות עולה, וכולם יסעו זמן ארוך יותר עם הוצאות גבוהות יותר — לזה קוראים בשפת הכלכלה "השפעות חיצוניות שליליות". כדי להגיע לשווי המשקל הרצוי צריך במקרה זה להטיל אגרה מסוימת על הנהגים, אגרה שתשקף את הנזק שהם גורמים לשאר הנהגים. כך ניתן יהיה להגיע לרווחה אופטימלית.

גם לרעננה כדאי

ההצעה לצ'יץ' היא פשוטה: עליך לגבות אגורה מכל מי שנכנס לתל-אביב. מכל מי שמשתמש בחינם בכבישים במקומות החנייה בשירותי הניקיון והגנים, שתושבי תל-אביב מממנים. מדוע שזה יעמוד חינם לרשותם של חצי מיליון "זרים"? מדוע שהתושבים יסבלו מהעשן, מהלכלוך ומהרעש שהם מביאים אתם. האגרה תשרת שתי מטרות: הצפיפות תירד, כי כל בעל רכב בראשון-לציון יחשוב פעמיים אם כדאי לו לשלם את האגרה, והעיר תל-אביב תיהנה מתוספת הכנסות — ואין דבר צודק מזה.

כך ניתן יהיה להוריד את נטל הארנונות בתל-אביב, ויהיה גם תקציב לבנות מגרשי "חנה וסע" בכניסות לעיר ולשפר את התחבורה הציבורית.

איך יגבו את האגרה? בהונג קונג, לדוגמא, מרכיבים תווית מיוחדת על מספר הרכב והסנסור המותקן בצדי הכביש קורא את מספר התווית ומחייב את בעל הרכב בחשבון המגיע למעונו בסוף חודש. בסינגפור חייבים הנהגים לקנות תווית בחלון (בדומה לכרטיס החנייה שלנו) ושני פקידים עומדים בצד כבישי הכניסה לעיר ובודקים. מי שלא שם תווית, מקבל קנס.

ואם תושבי רעננה יכעסו על ההצעה, הם חייבים לעצור רגע ולהתבונן מה קרה למחירי הדירות שלהם בשנה האחרונה. בעוד שבתל-אביב המחירים מרקיעים לשחקים, הם יורדים בפריפריה — והכל בגלל בעיית התחבורה.

כך שגם ברעננה כדאי לקדם בברכה הצעה שתביא להורדת הצפיפות, לנסיעה מהירה ויעילה יותר לתל-אביב. הצעה שתעלה את ערך דירותיהם.

הריבית הגבוהה ביותר במערכת הבנקאית

בתכנית פר"ג של בנק המזרחי תוכל להפקיד כל סכום מ-10,000 ש"ח ומעלה לתקופה של 3 חודשים, בריבית שנתית מובטחת של 21% + אופציה לחדש את הפקדון בריבית פריים + 6%, לתקופה נוספת של 3 חודשים.

הפקדות של סכומים קטנים יותר מ-10,000 ש"ח ולתקופות שונות, ניתן להפקיד בתכנית פפ"פ (פקדון פריים פלוס).

המבצע לתקופה מוגבלת, הבנק רשאי להפסיק את התכנית או לשנות את תנאיה בכל עת. שעור הריבית נכון ליום הפרסום.

21%
ב-פר"ג
פקדון ריבית גבוהה
ריבית שנתית מתואמת 22.71%

בנק המזרחי

هكذا عن الأصل

התיאטרון צריך להתבגר

התיאטרון לילדים ולנוער מציג את "מתבגרים", פרק שלישי מתוך סדרה משפחתית בהמשכים "ועכשיו כולם ביחד" מאת מרים קיני. בימוי: יצחק שאולי. תפאורה ותלבושות: אריה ברקוביץ. עיבוד ועריכת מוסיקה: עופר כץ. משתתפים: שלמה סרן, דינה לימון, מוטי כץ, עדי בנטוב, דורון ריגל ובגן נדר.

הרעיון הבסיסי הוא מבריק, וביצועו בשני הפרקים הראשונים היה חביב ביותר. למה לא לנצל את הרגלי הצפייה בטלוויזיה של הנוער, ולהשתמש בסממני הטלוויזיה כאמצעי סגנון, בהעלאת סדרה משפחתית ישראלית על הבימה, שתעסוק באותן בעיות שהנוער מתחבט בהן.

לצורך כך עוצבה המשפחה הישראלית ה"טיפוסית": זוג בשני, המורכב מאלמן עם בן ובת, וגרושה עם בן. הילדים הגדולים מתקרבים לגיל ההתבגרות, וכך אפשר להעלות את כל אותו מגוון הבעיות שהמשפחה הממוצעת (לאו דווקא זו של אלמן וגרושה) מתמודדים עמן. מרים קיני הביאה את נסיונה כמעצבת דמויות וכותבת דיאלוג אמין, ויצחק שאולי את נסיונו כבימאי סדרה משפחתית־קומית בטלוויזיה.

אחרי שכני פרקים התבסס היטב בתודעת הקהל הצעיר. הוצג לקהל הפרק השלישי, בו צריך אחד הילדים לחגוג בר־מצווה, ולצורך כך מגייסת אמו מורה לבר מצווה, המתגלה כבחור בתשובה. במקביל רוצה הבת הגדולה לעזוב את לימודי התיכון שלה ולעבור לבית ספר אקסטרני. המוחה הקצר בנוי כך שעלילתו צריכה להגיע למצב של אין מוצא שבו נדרש הקהל להתערב ולהציע פתרונות. במקרה שלנו המצב של "אין מוצא" הוא כשהבר־מצווה רוצה ללכת לישיבה תיכונית, כדי ששם יוכל לשמור על אורח חיים דתי. אם מישהו מהילדים בקהל יטען שהוא צעיר מכדי להחליט על דרכו, יבוא מישהו אחר וישאל מדוע, אם כן, אחותו הגדולה יכולה להחליט על דעת עצמה ללמוד כאקסטרנית.

אלא שזה נשמע בתיאוריה הרבה יותר טוב משזה נראה במציאות. הבעיה אינה בכך שהמבנה הטלוויזיוני המובהק דורש, אולי, כמות רבה יותר של "צחוקים". בסופו של דבר זו הרי דרמה "חיה" ולא סדרה קומית טלוויזיונית עם צחוק מוקלט של קהל באולפן. אחת הבעיות הגדולות — גם של הפרקים הקודמים — אבל בעיקר של זה — הוא עיצוב דמות ההורים. גם בטקסט הכתוב אלה שתי דמויות גרועות, מקריות, מגוחכות, שאין להם נוכחות של ממש על הבימה.

נדמה לי שלא במקרה קיבלו דמויות הילדים, החביבות יותר, את מרכז תשומת הלב באיפיון, וההורים אינם יותר מאשר סטראוטיפים דיבוריים של דמויות הורים דרמטיות. הדבר מחריף עוד על ידי משחקם של שלמה סרן ודינה לימון. לא רק שמבחינה פיזית אין הם נראים מבוגרים מספיק כדי לשחק את תפקיד הורים, אלא גם אין להם את מידת הנוכחות והבגרות הבימתית כדי לשכנע בתפקידים אלה. מעל לכל, בהצגה שראיתי הם חסרו מידה מינימלית של אנרגיה בימתית, וזה כבר שייך לבימוי וגם לקני המידה של התיאטרון בבחירת השחקנים ובאישור ההפקות להצגה בתום החזרות. כשההורים הם תלושים כאלה, מבחינת כתיבה וביצוע כאחד, אין כל קונפליקט בהצגה, וממילא נפגעת קשה תרומתו החינוכית והרצויה של מערך מערכונים זה.

מרכז הכובד, גם בפרק זה, שייך, אם כן, לילדים. מוטי כץ ועדי בנטוב ניחנו במידה רבה יותר של אנרגיה וחן בימתי, ולכן אין פלא שהם משכנעים יותר בתפקידיהם. לעומתם דורון ריגל יוצר קריקטורה דוחה של ילד, וגם איכות משחק זו היתה צריכה להיות מבוקרת על ידי תיאטרון שיש לו יומרה חינוכית־תיאטרונית.

דמותו של מורה הבר־מצווה, המחזיר בתשובה ממקדת את הבעייתיות של הפרק הזה. הרי בסופו של דבר, מבחינה חינוכית, הוא נועד לבחון את יחסי ילדים־הורים, ולבחון את הקשרים ביניהם. נושא הבר־מצווה הוא אבן פרק מרכזי ביחסי ילדים הורים בגיל ההתבגרות. אבל נושא החזרה בתשובה ויחסנו אליה (ואל הדת בכלל) הוא פרק מורכב בהרבה כמה שמוצג על הבימה. כשאתה מעלה נושא כזה בתוך הצגה, אתה לא יכול להתייחס אליו כאל גורם עלילתי גרידא.

בסופו של הפרק, כשהעלילה מגיעה לנקודת אין מוצא, יורד שלמה סרן, המשחק את דמות האב, עם מיקרופון אל הקהל, כדי לשמוע את חוות דעת הילדים והנערים כיצד צריך לפתור את המבוי הסתום אליו נקלעו העלילה והמשפחה. כמו בפרקים הקודמים, גם כאן היה זה הקטע המביך. יכול להיות שהשחקנים הודרכו בדרך עבודה כזו עם קהל, אך הדרכה כזאת אינה ניכרת. השאלות שנשאלות על ידי המנחה הן שטחיות, ויכולתו להגיב למה שהקהל נאמר מוגבלת ביותר. השחקנים על הבימה, בתוך דמויותיהם מגיבים אולי בצורה חיננית יותר. אבל קשה לי לראות כיצד דיון חובבני כזה, מבחינת הנחייתו תורם משהו. אבא אחת הערה שהבעיה בהצגה איננה מה מותר לילד להחליט על חייו, אלא שההורים מלכתחילה אינם מקשיבים לילדים. זאת היתה הערה לא רק מן הזווית החינוכית, אלא גם מן הזווית הדרמטית.

הצגת "מתבגרים, מתבגרים" מוכיחה שאין די ברעיון מבריק שעבד פעם אחת או אפילו פעמיים, ושלא די בחצי עבודה. העבודה שמדובר בהצגה, הדרכה לגרות דיון עם קהל, אינה צריכה לטשטש את החובה להעלות הצגה שתהיה הטובה ביותר שאפשר מבחינה תיאטרונית. הדיון אינו יכול להיות "תפיר" אם הוא רוצה להשיג מטרה חינוכית כלשהי. מרוב רצון לעשות תיאטרון חינוכי התקבלה תערובת של תיאטרון שטחי, נרפה, חסר אנרגיה ולפעמים פשוט משעמם. עם העמדת פנים של חינוך, שגם היא היתה שטחית, חסרת אנרגיה, ובדרך כלל מביכה. לא הנערים צריכים להתבגר. תיאטרון שמעלה הצגה כזאת צריך להתבגר.

אוכלים עם לובימוב

יורי לובימוב, הבמאי הרוסי שגלה לישראל. נחטף על־ידי התיאטרונים בארץ.

יורי לובימוב בחר את ישראל כביתו, ואחרי שביים כאן ב"הבימה" את "השקיעה" תכננו שיתחיל ב"הבימה" את החזרות על "החטא ועונשו", בעיבודו, עם דורון תבורי בתפקיד הראשי. זאת ההצגה שבגללה עזב לובימוב את בית המועצות, כשביים אותה בלונדון. ואז עוד היה בימאי אורח, העזו להגיד כמה דברים על המשטר הרוסי, אבדו לו אנשי השגרירות המקומית ש"ההצגה היתה החטא, והעונש לא יאחר לבוא". הוא הבין את הרמז ונשאר במערב.

אלא ששבוע לפני שעמד להתחיל את החזרות ב"הבימה" התברר שצריך לדחות את ההפקה.

היו שטענו כי הסיבה היתה מועד החזרות שהתקצר, ולובימוב לא היה מוכן להסתפק בזמן כה קצר. היתה גם טענה שכיוון שהבימה הגדולה של "הבימה" חסומה ב"מעגל הגיר הקווקזי", ב"מירלה אפרת" וב"בית ספר לנשים" שעבר מן הבימה הקטנה, אי אפשר היה להוסיף עוד הפקה להבימה הגדולה, מעודף ההצלחות. וזוהי טענה שנשמעת מוזרה במקצת, כיוון שאפשר להבין מתוכה שהתיאטרון מתכנן את עבודתו מראש על פי הכשלונות. ואינו יודע מה לעשות כשיש לו הצלחה. איך שלא יהיה, דחיית הפקה כה מורכבת, שמחייבת התקשרות גם עם שחקנים מחוץ לתיאטרון "הבימה", גם אם היא מחוייבת המציאות ובסך הכל זה דבר שיכול לקרות, מצביעה על כך שמלאכת התכנון של העונה לא היתה מושלמת.

דבר אחד טוב יצא מדחיה זאת: שחקן "הבימה" אלכס פלג, שהיה משובץ ל"חטא ועונשו" יוכל להיות פנוי לשחק את תפקיד ג'ורג' בהפקה המחודשת של "מי מפחד מוירג'יניה וולף" בתיאטרון בית לסין, לצדה של מרים זוהר. פלג שיחק בהפקה הקודמת של ההצגה ב"הבימה" את תפקיד ניק.

ומה יעשה לובימוב? קו־פרודוקציה של "הבימה" עם תיאטרון באר שבע של "הנפש הטובה מסצ'ואן" של ברכט, במועד מאוחר קצת יותר. זאת אחת ההצגות שפרסמה את שמו של לובימוב במוסקווה, והיא עדיין מוצגת שם. למרות שבתכניה לא מופיע שם הבימאי.

מלאכת הליהוק נמשכת, ול"הבימה" יהיו שני מחזות גדולים של ברכט בשנה אחת, למרות שזה לא שום יאהרצייט של ברכט.

נו, טוב, אבל מה לובימוב המסכן יעשה עד שיגיע זמנו לעבוד על ברכט? אל דאגה, רעב הוא לא יישאר. אני מביא כאן בשלמותה "הודעה לעיתונות" שנחתה על שולחני מתיאטרון החאן הירושלמי, על הנייר הרשמי של התיאטרון, תחת כותרת העל "הודעה לעיתונות" יש כותרת מודגשת "יורי לובימוב — בודקים אפשרות". אחר כך בא הטקסט המהמם הבא: מנהלי תיאטרון החאן הירושלמי, רני אלטר ועמית גזית, "ייפגשו השבוע לארוחת צהריים עם הבמאי יורי לובימוב. הבמאי הרוסי שביים את "השקיעה" ב"הבימה" ולאחר מכן החליט לעלות לארץ, השתקע לאחרונה בירושלים. מנהלי התיאטרון יבדקו עמו את האפשרות שיביים בתיאטרון החאן. אנו מקווים שתהיה להם ארוחה טעימה". על החתום: לבנה ליטני, מנהלת מכירות ויחסי ציבור.

אני מעריך מאוד את הצורך של תיאטרונים להוציא הודעות לעיתונות לצרכים של יחסי ציבור, אבל מן הראוי שבהודעות אלה יהיה קצת "בשר". כך, למשל, רצוי היה שתצא הודעה לעיתונות נפרדת על תפריט הארוחה בין מנהלי תיאטרון החאן ללובימוב. אולי משהו על תהליכי העיכול של הארוחה. בכל מקרה, אני אומר "בתיאבון".

המו גלים

בימת קדם מציגה "מים ושמים ותיבה" מאת יצחק גורמזאנו. ביצוע: מנחם עיני. מוסיקה: עידן זילברשטיין. תפאורה: יעקב ג'יבי. תאורה: ג'ודי קפלמן. ניהול הפקה: אייל שטון.

ליהודה הלוי היה עוזר־מלווה, שלמה אבן גבאי, שליווה אותו בכל מסעותיו. אלא שלפני המסע האחרון, גולת הכותרת שעמדה לאחוז אל יהודה הלוי שבמזרח עם לבו שבסוף מערב, הוליט אותו אבן גבאי לחזור לספרד, ובדרך מצא את עצמו בים, ללא אוכל, מים או כרחות, מושלך על ידי ספנים שראו בו את מקור כל צרותיהם, ואכול רגשי אשמה על כי זנח את אדונו.

כדי להמחיש את מצבו של אבן גבאי בנו אנשי "בימת קדם" מתקן רב המצאה, ובמרכזו תיבה קטנה, התלויה בין קפיצים וחבלים. מנחם עיני מתמרן בין החבלים, הקפיצים והתיבה במידה לא קטנה של יכולת אקרובטית, המגלה בכל רגע במתקן שעל הבימה פן חדש.

אלא שתחכומו של המתקן הוא בעוכרי ההצגה. במקום שתעקוב אחרי קורותיו של אבן־גבאי ותהגה משורותיו של יהודה הלוי ושירתו, אתה מוצא עצמך עוקב כל הזמן אחרי כיומנותו האקרובטית של מנחם עיני, ואחרי הישגם של בוני המתקן. הטקסט, שבסך הכל אינו מעמיק חדור לתוך הדמות, והדמות עצמה, אינם יותר מאשר תירוץ לשעשועים של תפאורה.

הבעיה איננה שהתפאורה גוזלת את תשומת הלב. התפאורה — כמו תפעול ההפקה והמוסיקה — הם בהחלט הישגים שההצגה יכולה להתגאות בהם, בעיקר בגלל היותה במסגרת קטנה ולא מבוססת. הצרה היא שלעומתם לא עומדים טקסט ושחקן שיוכלו להפוך לעיקר ההצגה. מרוב המיית הגלים של התיבה (עיני נמצא בתיבה, מעל התיבה או מתחת לתיבה, והיא כולה רוטטת ומתנודדת על הקפיצים) לא רואים את המים.

חדוות הבארוק

מאת הרי גולומב

מיצעדן הבארוק של מרכז ביכורי העתים של עיריית תל־אביב, בהדרכת גליה ומיכאל מלצר ומירי זינגר.

היה זה מחזה מרנין לראות את מרתף מועדון ביכורי העתים של עיריית תל־אביב מלא מפה לפה בשבת אחר הצהריים ביום סגריר קר, גשום וסוער. קהל של שוחרי בארוק בילה במקום צפוף וסגור זה למעלה משעתיים. והתבשם מקסמי התקופה בעיקר בתחום המוזיקה, אך זכה גם בטעימה מעודנת תיאבון ורדיפה ניחוח היסטורי, עם הרבה הומור ומשובה וללא עובש ואבק דורות, גם בתחומים אחרים: שקופיות המנחישות לעין משהו מאדריכלות התקופה, מתלבושותיה ומפמוטותיה, וכן פרקי קריאה מאלפים ומשעשעים מעוללות כתבי בני הזמן. על כל אלה ניצחה בטוב טעם, בחן ובהומור גליה מלצר.

כמובן, במקום שאתה מוצא את מיכאל מלצר שם אתה מוצא גם את משפחות החלילים והחליליות של הבארוק, לגווניהן ולסוגיהן. באחד מהכלים האלה — חליל־צד בארוקי בעל גוון חלול וחולש — לא הצליח האמן להפיק את כל הצלילים, ואחר מכם התעקש כמיוחד לא להיכשל כלל. במקרה כזה ראוי לשמוע בעצתו של אותו יהודי שסיכם את רשמי טיולו בתרבות האקרופוליס באתונה באמרה "טוב ויפה, אבל אם אין כסף לגמור לא כדאי להתחיל". במלים אחרות, מוטב היה להסתפק בכלים האמינים, שגם הם נשמעו אותנטיים למדי ומלצר הפליא בהם. כדרכו, את נגינתו הווירטואוזית והמסוגננת למופת.

לצד מיכאל מלצר הופיעו בהליליות שלושה מבוגרי תלמידיו הצעירים: הצעירים אייל לרנר ושרית סלע — שניהם נגנים מנוסים ובעלי רמה גבוהה של מיומנות ומקצועיות, וכן הנערה יפעת מרום, שבשלב זה חסר לה קצת ביטחון עצמי, אך זה יבוא מן הסתם בקרוב, שכן יש לבך הדרכה אורבייקסיוזית מלאה.

מירי זינגר, מלאה בכישרון ובתבונה את התפקיד הזמרי של הצ'מבלו המלווה. בראשית התכנית היה צלילו של הצ'לו חזק מדי ביחס לחליל, אך הדבר תוקן בהמשך.

אורחת התכנית הזאת היתה זמרת הקונטראלטו אליעזרה אינדיקוב, ששוב ריגשה את מאזיניה במעמקי קולה, וברוב הקטעים גם בעומק הבנתה. עם זאת, היו ליקויים חמורים בתיאום הריתמי בקרב ארבעת מבצעי האריה מתוך ה"מאגניפיקאט" של באך, שהעידו על הכנה בלתי מספקת ו/או על חוסר יכולת לתיקון עצמי מהיר, אם על סמך הקשבה למשתתפים האחרים או על סמך הולכה מראש "מי הקובע" במקרה של תקלה. החומר במקרה זה היה הרדשם (שהוא אולי מוטעה) שחלק מן המשתתפים לא הבחינו בבעיה, או לא הוטרדו ממנה. גם חלק מן הדברים שאמרה הזמרת על הקטעים ששרה היו באיוורים ומיותרים. הצטיינו במיוחד ביצועיה לשיר של פרסל ולשיר ספרדי עתיק. היו אלה חוויות מסעירות.

מועדון הבארוק של מיכאל מלצר ושותפיו הוא מוסד חדש, אך לפי היענות הקהל הוא כבר אורח מכובד בחיים מרובי־המסגרות של המוזיקה הקאמרית בתל־אביב. דרך עריכתו, מיקומו וייחודו הנושאי מבטיחים לו זכות קיום כמסגרת שונה מחברותיה, ועל קיומו מגיעות הברכות למנהל מרכז ביכורי העתים יוסי שימעון. אנו משופעים באירועים ששפיותם מתגלה רק לאחר מעשה, כשהם נשכחים ללא עקבות בתודעתנו. טוב לחוות, לשם שינוי, את היפוכו של דבר: משהו שקליטתו נעימה וקלילה, אך הוא נותר בזיכרון כמזרם, מאלף ובעל משקל.

חובבים ללא חובבנות

התזמורת הקאמרית הקיבוצית עם סידני הארת' (מנצח וכנר) בתכנית מיצירות היידן, י.ב. באך, הולסט ומוצארט במועדון "צוותא" בתל־אביב.

התזמורת הקאמרית הקיבוצית היא לפי כל ההגדרות תזמורת חובבים. גם בקונצרט זה — ללא ספק, אחד המוצלחים שלה בשנים האחרונות — לא ניגנו חבריה כמקצוענים: אין לצפות מתזמורת כזאת, שרוב חבריה אינם יכולים להתמסר לנגינה בעיסוק עיקרי, שתצטיין באותו גימור של נגינה כאיש־אחד בכל קבוצה, ושל נשימה כשל איש אחד בתיאום בין הקבוצות, שהוא מסימני ההיכר של תזמורת מקצועית. עם זאת, היתה כאן חתירה מרשימה להשגת יעדים כאלה, שהעידה על עבודה רצינית ומסורה. הדבר ניכר הן באיכות (גם אם כל קבוצה — הכינורות, למשל — לא היתה מלוכדת בשלמות, ליכודה היה בדרך כלל סביר, ללא צרימה חמורה או תחושת התפרקות) והן בכמות (הדריגות מן האחורות הדרושה היו מעטות ביותר). האיכות הגבוהה יחסית, היתה נחלתן של כל הקבוצות הכליות ללא יוצאת מן הכלל. כדרך הטבע, קבוצת כלי הקשת היא רוב מניין ורוב בניין של תזמורת כזאת, ואמנם, בכל היצירות רשמו הקשתנים לזכותם הישגים יפים ביותר. עם זאת, גם כלי הנשיפה מילאו את תפקידיהם, הזוטניים לעתים, על הצד הטוב ביותר (כדוגמה מקרית ואפיינית גם יחד אפשר לציין את הפראזה היפהפיה והמעוגלת של הקרנות בפרק השני של סימפוניית "לינץ'" של מוצארט).

הרבה מהצלחת הקונצרט אפשר לזקוף לזכותו של המנצח והכנר האורח סידני הארת'. אין זו הפעם הראשונה שבביקורו בארץ הוא מפיק את המיטב מן התזמורת הקיבוצית, דווקא ככנר הוא לא היה במיטבו. לצד רגעים יפים במיוחד, בעיקר בפרק האיטי של הקונצ'רטו של היידן שניגן עם התזמורת, סבלו כמה מן המעברים המהירים מחוסר ניקיון של צלילי מפתח ומליקויים קלים גם בתחום הריתמי. מכל מקום, גם כשהיה מנצח וסולן בעת ובעונה אחת, חשה התזמורת בהדרכתו הנאמנה, דבר שהעיד על הכנה קפדנית והבנה טובה בין המנצח לתזמורת.

תזמורת הקיבוצים היא גוף "קפרידי" וקשה לניבוי. היודע עליות וירידות קיצוניות מבחינת רמת נגינתו. יש לקוות לשורה רצופה של ביצועים כבקונצרט זה, שיעידו על ייצוב רמתה כתזמורת חובבים לא־חובבנית.

מפוסידון ליופיטר

מאת אורנה לנגר

תזמורת רשות השידור במסגרת התכנית "מפגשים", אולם הנרי קראון, ירושלים. בתוכנית: פיטר מקסוול־דייויס — סימפוניה מס' 2. חתונה באורקני והזריחה; מוצארט — סימפוניה מס' 41, "יופיטר". מנצח: סר פיטר מקסוול־דייויס. סולן: ג'יימס מקדונלד ריד. חמת חלילים.

"טריטונוס" הוא מרווח שרק השטן עצמו קיבל לגיטימציה לעסוק בו באורח מקצועי. מה הרמוניה הטונאלית הקונבנציונלית נעדר מקומו. אם משום שלא השתייך לקונטנטים על היפוכים, אם משום שלא שירת את הלכת הקולות ההרמונית ביצירות דיסוננסים שנפתרים, ואם משום שהוא מהווה "הפרה גסה" של הטוהר, במיקומו בין המרווחים הזכים, הקוורטה והקווינטה.

הפן האינטלקטואלי ה"מחמיר" לכאורה של המלחין הבריטי הפורה, המוכר לנו בארץ מיצירותיו שבוצעו פה בעבר — "שמונה שירים למלך משוגע" האופרה "שני הכנרים" שהועלתה בבאר שבע — מצא בערב זה ביטוי מרתק בביצוע הסימפוניה השנייה מפרי עטו.

קדרות הצבעים המאפיינת את ציוריו של טרנר, שמתוכם בוקעת שמש סגרירית, והעיסוק הכפייתי בתיאור גלי הים, הנע בין אהבה־הערצה לבין יראה מכוחו הקמאי המאיים של שר הים, זכו לביטוי ביצירה זו בשפה של ניגודים גועשים וסטגננים בין גודש פעמונית, בעיקר סיניות, מיגוון כלי הקשה וכלי נשיפה מעומעמים ולעומתם כלי קשת רכים. למרות המבנה הפורמאלי של סימפוניה בעלת ארבעה פרקים, היה זה אפוס רחב־יריעה של גאות ושפל מסביב לבריאה, כשתמונה של סר פיטר — ציורו של ילד פלא נצחי גאוני, אינטלקטואל בעל חוש הומור ייחודי, נטייה לתיאטרליות ורצון לסקרן ולשעשע תדיר — היא "פשוטה" בתכלית: למלא חלל של 60 דקות במוסיקה חיה ומרתקת (מה שעשה בהצלחה כה מרובה בעבר אליליה, החל מסיבליוס וכלה בשוסטקוביץ').

גם הסימפוניה ה־41 ("יופיטר") של מוצארט היתה רחוקה לאין שיעור מכל מבנה קלאסי של סימפוניה מוצרטית. צליליה נסחפו בגלי התלהבות הרביקה האהובה של המנצח ליצירה זו. קשה לומר שמתוך כל העירבוביה המגרשמת של הסחות הקשת התגלה מוצרט קוהרנטי. היתה זו שורה של גלי ים שנעו בקצב הגאות והשפל של שמחה דיוניסיקלית, נעדרת שקיפות וצלילות מוצרטית.

הפן השני של "אל הים הבריטי" מקסוול־דייויס נחשף ב"חתונה מאורקני". זוהי יצירה קלילה ותוססת של אמן אשר עתיר־דמיון, שמקומו יכירנו כטרובדור מודרני. הרצון לשעשע הציוריות של שפת המוסיקה התיאטרלית של מקסוול־דייויס, זכו הפעם לביטוי תזמורתי קליל ומרהיב בצבעין ולאורקציה כובשת לקהל הישראלי, בדמות נגן חמת החלילים ג'יימס מקדונלד ריד. ריד זכה לתשואות סוערות בעיקר בשל הופעתו: חצאית בעלת קפלים סדורים למשעי ופונפונאקות משבצים וסטגנונים. בקיצור "זהתן שמחה" ג'ינג'י, או כהגדרת תפקידו המוסיקאלי־תיאטרלי: "שמש, העולה בסיום החתונה".

היה זה מפגש מרתק עם אמן פורה ומרתק, המלחין אותו סימפוניות, מוסיקה לילדים וקשת רחבה של התנסויות תוכניות עלילתיות.

"מוסיקה שאין בה המימד האישי של ההתרגשות תהיה מאודרע — בין אם הוא ממשי או בדיוני־ספרותי — היא בגדר ניסיון אינטלקטואלי עקר ומשעמם", פוסל מקסוול־דייויס במחי יד את כל ההתנסויות שאיפיינו את שנות החמישים בחיפוש אחר שפה צלילית טונאלית חדשה, מנותקת מכל הקשרים תוכניים ספרותיים. החיות התוססת של יצירתו מעודדת סקרנות להכיר עוד גם בפוגה המסויימת הסבוכה, מגלגולו הבריטי המודרני של איש התיבה המוזרת הקונטיננטלי.

הבעה ודיוק נוסח פרנקפורט

מאת אורי אפשטיין

אנסמבל באך החדש מפרנקפורט עם זמרי־הסולו אטסוקו סוזוקי, רות אלטורק, הנס יירגן, ריינהארד האגן; בניצוח מלכה סברדלוב. ביצירות של באך והיידן, במסגרת שבוע המוסיקה הקולית, בתיאטרון ירושלים.

את כשרונה בזימרה ובנגינה ובתית ונלהבת, בגוונים־דינמיקה שופעים ובהטעמות אמוציונליות מרגשות בהתאם לתוכנו של הטקסט, הראה אנסמבל־באך הפרנקפורטאי במיסת "גלוסר" של היידן — אם כי הדיוק המקצבי והמטרונומי גבל לעתים במיכאניות־יתר בפרקים המהירים. שלושה, מצויים בהשמעת הקנטטה מס' 21, "היה לי צער רב", של באך, בה הוטל הדגש על שקיפות בלתי מתפשרת של המירקם הרב־קולי, ניקיון קפדני של אינטונציה ועל גיבוש הדוק של מרכיבי הלהקה השונים — מקהלה, תזמורת וסולנים. אלה הושגו במידת־מה על חשבון מיצויים של התכנים הרגשיים, שבכללות הכל גם הם קיימים אצל באך, ובמיוחד בקנטטה האמוציונלית הזאת. כך או אחרת, ניכר היה במנצחת מלכה סברדלוב, כי יש לה מושגים ברורים בהלכות סגנון, מבנה וצורה, וכי היא יודעת להבהיר את כוונותיה באופן חד־משמעותי והחלטי, ולהפיק מאמניה בליטוש מקצועי את אשר ברעתה לקבל.

לזמרת־הסופרן אטסוקו סוזוקי קול בהיר, בעל ברק רב, שהיא שולטת בו בגמישות מרעיפה, אף בקולורטורות המפותלות של באך, אך הקול עדיין לעגילות ולריכוך נוספים בצלילים הגבוהים. לקול האלט של רות אלטורק איכות של תום־לב ונועם־צליל, שבהיעדרם של תפקידי־סולו בתוכנית זאת אפשר היה ליהנות בעיקר מדרך השתלבותו המתמזגת היטב בזימרת האנסמבל. הטנור הנס יירגן היה בבחינת חוליה חלשה במכלול ההרכב הקולי בגלל חוסר אחידות בעוצמות דינמיות גוברות ונחלשות בגלים, שלאו דווקא תאמו תמיד את המבנה המוסיקלי. ריינהארד האגן בלט משכמו ומעלה בין זמרי האנסמבל בהצללה המלאה, העמוקה והנעימה של קול־הבאס המטופח שלו.

המקהלה המאומנת בדייקנות מרשימה ומגיעה לאיזון־קולות ממוזג היטב. נגינת התזמורת התנהלה ברוח־צוות מגובשת וכן בשליטה טכנית, שעמה גם הגישות אסתטית אינה בתפקידים הסולניים.

*

התרוממות־רוח

המקהלה והתזמורת של הקתדרלה בלימבורג, עם זמרי הסולו מכטהילד באך, אנדריאה הלמאן, שטפאן זה, ברנהרד יגר, בניצוח הנס ברינהארד. ביצירות של בטהובן ומנדלסון, בכנסיית הדורמיציון, במסגרת שבוע המוסיקה הקולית בירושלים.

את המסען הפיוטי הדרמטי האינטנסיבי של אמונה וחרדה, שהשקיע בטהובן במיסה בדו מאז'ור, הביאו המקהלה, הסולנים והתזמורת של לימבורג לביטוי בהתרוממות־רוח. ההודות נרגשת עם הדיבטים האנושיים של הטקסט הדתי — במיוחד את הלירות המופגנת של הפסוק "אט אינקארנאטוס אסט", את התלהבות הנפעמת של "אט רסורקסיט", את יראת־הקודש של "בנדיקטוס", את התחינה המיוסרת, האישית והיוצדית גם במכלול סגנונות בטהובן, של "מיסרה נוביס", ואת התפילה הנואשת לשלום על "דונא נובים פאצם". הפיקרון של מלודיה תרוקילית המלווה בהרמוניות אקורדיות, שאינן תובעות שקיפות־מירקם של קולות עצמאיים, נסתייע במקרה זה בסגולות התיגבור האקוסטי הטבעי של הכנסייה, שהעניק מימד של עומק, מלאות ועגילות לקולות המקהלה וחברי הסולו. אפילו בפרגות שבסיום פרקי ה"גלוריה" וה"קרדו", נשמע מרקם־הקולות צלול ביותר.

במזמור כ"ב של ספר "תהלים", "כאיל תערוג על אפיקי מים", הפיקה המקהלה את מתיקותו של הקו המלודי המנדלסוני ואת ההדרכוניות המלווה אותו בכל הדרם. רק קולה של זמרת־הסופרן הסולנית מבטוזה היה ביציבה, ואת רק במקצת בבדי למצות במלואו את תפקידה.

הערה הקבוצית לתכנון ולבניה
"מבוא העמקים"
חוק התכנון והבניה
תשכ"ה — 1965

[illegible]

בנק לחרושת בע"מ

הודעה

בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות ערך תשכ"ח־1968 ניתנת בזה הודעה כי היום יפורסם

תשקיף

של

סדרת אגרות חוב, רשומות על־שם, 1994־2000, (סדרה 2) בערך נקוב כולל של 30,000,000 שקל חדש, צמודות (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן שפורסם בגין חודש דצמבר 1987 (189.4 נקודות) ונושאות ריבית בשעור שיקבע במכרז אך לא יעלה על 7.50% לשנה.

בנק הפועלים בע"מ התחייב לרכוש מאת הבנק אגרות חוב בערך נקוב כולל של 450,000 ש"ח לצורך ביצוע מסחר סדיר, כמפורט בסעיף "רישום בבורסה ומסחר סדיר" בעמוד 12 בתשקיף. אגרות החוב תוקצינה לבנק הפועלים בע"מ ביום 1.2.88 ולפיכך מוצעות לציבור אגרות חוב בערך נקוב כולל של 29,550,000 שקל חדש מתוך סדרה 2. אגרות החוב שתרכשנה ע"י בנק הפועלים בע"מ תשאנה ריבית בשיעור זהה לשיעור הריבית של כל אגרות החוב המוצעות על־פי תשקיף זה.

אגרות החוב מוצעות לציבור במכרז שייערך ביום 31.1.88 במחיר של 100% מערכו הנקוב כששיעור הריבית יקבע במכרז, כמפורט בסעיף "הצעה בדרך של מכרז" בעמוד 8 בתשקיף. אגרות החוב שלא תמכרנה במכרז, אם תהיינה כאלה, תוצענה החל מיום 1.2.88 במחיר ערכן הנקוב (100%), בתוספת ריבית והפרשי־הצמדה על הקרן והריבית שיצטברו מיום 1.2.88 עד ליום הגשת הבקשה, כמפורט בסעיף "הצעה בדרך רגילה" בעמוד 9 בתשקיף.

בנק הפועלים בע"מ (שהוא אחד החתמים) מתכוון להזמין 10% מאגרות החוב המוצעות בתשקיף זה (ראה עמוד 8 בתשקיף).

תמורת ההנפקה תשמש למתן הלוואות על אחריות הבנק למפעלי תעשיה, מלאכה וחקלאות לשם מימון השקעות ברכוש קבוע וכן לבתי מלון או הארחה לשם מימון השקעות ברכישת ציוד, בהקמה, בהרחבה או בשיפוצים. הבנק שעבד לטובת מחזיקי אגרות החוב בשעבוד שוטף ראשון בדרגה את נכסי הבנק, בדרגת בטחון שווה עם אגרות החוב שבמחזור (ראה פרק "שטר הנאמנות" בתשקיף). לפי סעיף 354 (ג) לפקודת החברות (נוסח חדש), יהיה לחובות המפורטים בסעיף 354 (א) מהפקודה האמורה, דין קדימה לפני תביעותיהם של בעלי אגרות החוב מכח השעבוד שיצר הבנק.

היחס בין ההון העצמי המתואם לבין היתרה המתואמת של אגרות החוב שבמחזור (לרבות תמורת הנפקת סדרה זו) הוא 1.426:1 (ראה עמוד 7 בתשקיף).

הרישום של אגרות החוב למסחר בבורסה מותנה בפיזור נאות שלהן בציבור.

סך כל עמלות החיתום, הניהול, ההפצה ואחרות שהבנק ישלם בהנפקה זו לא יעלה על 7.7% מתמורת ההנפקה.

הנאמנים: חברת נאמנות של בנק הפועלים בע"מ (בעלת עניין בבנק).
החברה לנאמנות של בנק המזרחי המאוחד בע"מ.

החתמים: בנק הפועלים בע"מ (חברת האם של הבנק).
ובנק דיסקונט לישראל בע"מ.

תאריך התשקיף: 24.1.88 — אין לראות הודעה זו הצעה לרכישת אגרות החוב

חלוקת ירושלים

ירושלים המזרחית דומה בימים אלה לעיר רפאים. כבר חודש — יותר מבכל מקום בגדה — נמשכת שביתת המסחר. קולק מבקש להפעיל צווי פתיחה, רבין ובר־לב מתנגדים

מאת נדב שרגאי

כל מי שדיבר ב־20 השנה האחרונות על ירושלים כעיר ישראל המאוחדת יודה בוודאי גם הוא, כי בחודש האחרון חולקה העיר בחורף, לפחות מהיבט אחד. ההבדל כה חד ובולט עד שקשה עוד להתעלם ממנו: מזרח ירושלים דומה בימים אלה לעיר רפאים. ולעומתה — העיר המערבית החדשה נהנית כן הפקר. וחיי המסחר בה זוכים לפריחה מחודשת. בסמטאות העיר העתיקה וברחוב המרכזי של מזרח העיר, רח' סאלח־א־דין, מוגפים זה כחודש ימים תריסיהם של החנויות והעסקים. הרחובות שוממים מאדם וגם תנועת כלי הרכב דלילה ביותר.

בעוד שבחברון, רמאללה, שכם ועזה חזרו החיים למסלולם, לפחות למראית עין, הרי שדווקא בירושלים נמשכת שביתת המסחר, יותר מאשר בכל מקום אחר. רק בתקופת המרד הערבי הגדול, התמשכה שביתת מסחר בעיר, לפרק זמן ארוך יותר מאשר עתה. ב־1936 שבתו הסוחרים הערבים שישה חודשים והגיעו אל סף פשיטת רגל כלכלית. כמו היום, כך גם אז, נקטו השלטונות בשיטה של שב ואל תעשה, והניחו לשביתה להסתיים מעצמה.

נכון ליום שישי, סבורים שרי הממשלה, כי אין לשבור בכוח את השביתה במזרח ירושלים. הדרג המדיני אף דחה לפני 10 ימים, הצעה ברוח זו שהביא לפניו, ראש עיריית ירושלים טדי קולק. טדי ביקש להפעיל את צווי הפתיחה, המונחים חתומים, במגירתו של אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע, כבר יותר משבועיים.

רבין לא השתכנע

ראש עיריית ירושלים סבור, בניגוד לדעתם של שר הביטחון רבין ושר המשטרה חיים בר־לב, כי יש להביא לסיום השביתה במהירות האפשרית וזאת מכמה סיבות. ראשית — התערערות מעמדה של ירושלים, על שני חלקיה כבירת ישראל ברחבי העולם. טדי סבור שיש להחזיר במהירות האפשרית את החיים התקינים לירושלים על כל חלקיה. בעיריית ירושלים גם סבורים, ודעה זו נתמכת על ידי גורמי הביטחון, כי שביתת מסחר כה ארוכה, מקרינה בהכרח אי שקט על האוכלוסיה, ועלולה להביא לעלייה בעקומת פעולות הטרור. "אנשים מהלכים בטל כבר חודש ימים, ומי חוסר מעשה ותסכול — קל יותר לפתותם להצטרף למאבק האלים", אומר בכיר בעיריית ירושלים.

חנויות סגורות בשער שכם: מה יהיה אם יחולקו צווי פתיחה ואיש לא יציית

שר הביטחון יצחק רבין שמע את טענותיו של קולק ולא השתכנע. רבין חושש ממצב, שבו יחולקו הצווים, אך הסוחרים לא יצייתו להם. מה יקרה אז, מבקש רבין לדעת. האם לא תתערער סמכותנו כלפי האוכלוסיה הערבית בירושלים. גם משטרת ירושלים מחזיקה באותה הדעה. שם אומרים: "שישבתו כאוות נפשם. הם המפסידים היהודים מהשביתה". שר המשטרה חיים בר־לב גורס בעניין זה: "אין שביתה שלא מסתיימת". הוא מציין, כי במרחק חמש דקות הליכה מסמטאות העיר העתיקה, יכולים התושבים הערבים לרכוש מוצרי חלב ומזון, "כך שאיש לא יגווע ברעב". טדי קולק ויועציו סבורים שלעיר יש מה להפסיד, ולא מעט.

בשיחתו עם רבין, סיפר ראש העיר לשר הביטחון על משלחות של סוחרים ערבים ממזרח ירושלים, המגיעות ללשכתו ומבקשות ממנו לפעול בכת, כדי לפתוח את חנויותיהם. הסיבה היחידה, שבגללה נמשכת עתה השביתה, טוען ראש העיר, היא איומי המסיתים. בשטח ניתן למצוא סימוכין לטענתו זו של קולק. ביום חמישי בלילה הוצתה חנותו של סוחר בדים, אשר הפר את השביתה יום קודם לכן. גם ברחוב סאלח אדדין הוצתה חנותו של חלפן כספים, אשר "שבר שביתה".

בשבוע שעבר קיבלו הסוחרים במזרח ירושלים החלטה פנימית, לנסות ולפתוח את חנויותיהם בימים רביעי וחמישי בשעה 15.00. בשעה היעודה ניסו אמנם כמה סוחרים להרים את התריסים המוגפים, אך צעירים, רעולי כפיות, הבהירו להם, תוך איומים חד משמעיים, שפתיחת העסק לא תשתלם — תרתי משמע. חברי לשכת המסחר העירונית של מזרח ירושלים, בראשות פאיק בראקת, הביעו גם הם בדיונים פנימיים רצון לפתוח את החנויות ולסיים את השביתה, המסבה נזק כלכלי כבד לסוחרים. החלטות ברוח זו אכן התקבלו בלשכת המסחר, אולם בפועל הכריעו האיומים על חייו של פאיק בראקת, והשביתה — נמשכת.

למרות החלטות הדרג המדיני, השוללות לעת עתה הפעלה של צווי הפתיחה, יתכן, כי אם תימשך השביתה גם השבוע — ייערך דיון נוסף בעניין. טדי קולק מפעיל בעניין זה את כל כובד משקלו. בשבוע שעבר שוחח בנושא עם שמעון פרס, והוא עתיד להפגש גם עם שר המשטרה חיים בר־לב.

מאות צ'קים חוזרים

בנוסף על ההיבט הפוליטי, משפיעה השביתה גם על חיי היום יום של התושבים הערבים והיהודים. מאות צ'קים, שרשמו סוחרים ערבים לזכות ספקי סחורות יהודיים חוזרים בימים אלה מהבנקים, לאחר שהתברר, כי אין להם כיסוי. כמקובל, בימים אלה, פרשו הספקים את התשלומים לסוחרים הערביים על פני כמה חודשים, אולם מזה כחודש (פרק הזמן של השביתה), שאין הסוחרים הערבים מכניסים כסף, לחשבונות הבנקים שלהם. הצ'קים כאמור — חוזרים.

ב־20 השנים שחלפו נקבעו דפוסים של שיתוף פעולה כלכלי בין שני חלקי העיר. שיתוף פעולה הקורס עתה. יהודים וערבים כאחד נזקקו למוצרים ושירותים רווחים במזרח העיר: מזון, הנעלה, דברי הלבשה ואפילו שירותי מוסכים ובעלי מלאכה. יהודים נהגו לקנות בעיר המזרחית ריהוט בסגנון ערבי ופשטו על שוקי מזרח העיר, שבהם היו חלק מן המוצרים זולים יותר. כך למשל נהגו יהודים לתקן את מכוניותיהם במוסכים הערביים, בעיקר משיקולי מחיר, למרות שמוסכים אלה לא עמדו תמיד בקריטריונים הנדרשים ממוסכים בסקטור היהודי. קמעונאי הירקות ממערב העיר נהגו לעתים לקנות תוצרת [illegible] בשוק הסיטונאי במזרח ירושלים וגם סוחרי בשר יהודיים נהגו לפקוד דרך קבע את שוק הבהמות הסמוך.

יזמים וחברות יהודיות נזקקו לבעלי עסקים ערביים לצורכי פעולתם במזרח ירושלים ובסקטור הערבי. אספקת תוצרת ישראלית ממפעלים או סיטונאים שבבסיסם במערב העיר, כמו לחם ותוצרת חלב, נעשתה בדרך כלל בצורה ישירה, על ידי שירותי השיווק העצמיים. אלה סובלים עתה מן הסתם מירידה במכירותיהם.

"המגזר היצרני הערבי", מציין מירון בנבנישתי בספרו 'עיר ובליבה חומה', "תלוי כל כולו בתיירות ישראלית וזרה. מספר חדרי המלון במזרח העיר הוא כ־2000, כשליש מסך חדרי המלון בעיר כולה. מספר חנויות המזכרות במזרח ירושלים עולה על מספרן במערב העיר. מספר המסעדות הערביות, שווה למספר המסעדות היהודיות ומספר המוניות והמשרדים להולכת תיירים, אף הוא גבוה מאד. טול ממזרח ירושלים את התיירות הזרה ואת ביקורי השבת של תושבי השפלה — והמגזר הערבי ישקע במשבר כלכלי."

אם יופעלו השבוע בכל זאת צווי הפתיחה, יוזמנו מאות סוחרים לתחנות המשטרה שבעיר והצווים יימסרו לידם. רבים מן הצווים יימסרו אישית לסוחרים בבתיהם. אם ייתקלו השלטונות בסירוב, יעמדו בפני המשטרה כמה אפשרויות — לפרוץ בכוח את המנעולים, להניח לסוחרים להמשיך לשבות, או להלחים את תריסי החנויות ולסוגרם לתקופת זמן מוגבלת, כעונש על הפרת הצו. (אגב — אפשרות אחרונה זו מעוגנת בחוק, שעל־פיו מופעלים צווי הפתיחה.) הדרג המדיני, יצטרך לבחון היטב את כל שלוש האפשרויות. אך מעל לכל — יצטרכו שלטונות הביטחון בעיר לוודא, כי אם ייפתחו החנויות, יוכלו הסוחרים להפעילן ללא כל חשש מהתנקשות בחייהם או ברכושם.

ערבים בישראל / עטאללה מנצור

האם ישפיע דראושה על הבחירות לכנסת

מעל לשלוש מאות אלף ערבים אזרחי ישראל זכאים להשתתף בהצבעה לכנסת. בבחירות האחרונות לכנסת היה אחוז הערבים שהשתתפו בהצבעה בפועל כ־72 אחוז מכלל בעלי זכות ההצבעה שמספרם התקרב ל־280 אלף. חד"ש זכתה בנתח העיקרי של קולות אלה, קרוב ל־32 אחוז מכלל הקולות. המערך (כולל מפ"ם) זכה בפחות מרבע הקולות. ועם "יחד", רשימת השר עזר ויצמן, הגיע לכ־30 אחוז מכלל המצביעים. התנועה המתקדמת זכתה ב־18 אחוז, והליכוד, המפד"ל, ושינוי קיבלו 6־5 אחוז לכל רשימה. רצ הסתפקה בכאחוז אחד בלבד.

כיצד היו הערבים מצביעים, אילו הבחירות היו נערכות מחר? — הרושם הוא כי כל הרשימות עמדו להפסיד קולות, חוץ מחד"ש המצליחה להפגין יציבות וכוח בפעולתה במיגזר הערבי.

יתכן כי גם רצ תצליח הפעם לחדור למאגר הבוחרים הערביים. חברי הכנסת של סיעה זאת, יוסי שריד, רן כהן ודדי צוקר, מגלים פעילות רצינית במיגזר הערבי, ובנושאים המעניינים את הערבים, בעיקר בנושאי השטחים. הם גם מצליחים לעורר עניין בקרב פעילים רבים השואפים לחברות בכנסת.

מי יפסיד? — המתקדמת תפסיד מכוחה עקב כשלון ארגוני של המנגנון שלא הצליח לארגן נוער, נשים, סטודנטים או סניפים של ממש. רק באוניברסיטת חיפה הצליחה המתקדמת לזכות בייצוג מינימלי בקרב הסטודנטים הערבים. המערך, עקב פעילות ברוכה של השר עזר ויצמן, הצליח עד לראשית דצמבר לעורר אהדה בקרב רבים שנטו להאמין כי מפלגת העבודה מתכוונת לחזור ולכבוש את הרחוב הערבי שהצביע בשנות החמישים ברובו המכריע לרשימות מפא"י, אחדות העבודה והרשימות הערביות הנלוות. אבל ההתנגשויות בשטחים, מרחץ הדמים המתולל של שרי החוץ והביטחון מחקו את כל האשליות. המערך נחשב כאן תאום לליכוד. גרוע מזה. שמעתי ערבים אומרים, כי המערך גרוע מהליכוד, שכן הליכוד אינו מעמיד פנים.

ומה על הליכוד? אנשי הליכוד מנסים להתקרב לבדואים ולדרוזים. אבל שם ייתקלו ב"שינוי". ומה על דראושה? — כאן המקום לחזור ולציין כי דראושה הוליך ברשימת העבודה, לפני ארבע שנים, את חמד חלאילה — ושניהם מורים ממשפחות גדולות ומכובדות. מדוע החליפה מפלגת העבודה את הערבי ברשימה שלה לפני ארבע שנים? ענינים אישיים גרידא. כתוצאה משינוי המועמד נפל אחוז המצביעים למערך בגליל המערבי ובמיוחד בסכנין, מקום מגוריו של המועמד המודח. ועלה חלקה בגליל המזרחי ובכפר אכסאל במיוחד, מקום מושבו של המועמד החדש.

כיצד תשפיע עזיבת דראושה על ההצבעה לטובת המערך? דומה כי ההשפעה תהיה שלילית. המערך יפסיד קולות, אבל עיקר ההפסד ייגרם על ידי רבין ולא על ידי דראושה.

ברור כי תשעה חודשים היא תקופה ארוכה שבה דברים רבים יכולים להתרחש והמערך יכול לחזור ולשפר את תדמיתו הפגועה בציבור הערבי. מועמדים ערביים לא יחסרו לרשימת המערך בכנסת, להיפך. העובדה כי מקום המועמד לכנסת התפנה תדרבן רבים להתמודד עליו. כבר היום נמצאים תריסר מועמדים מוסלמים המוכנים לאייש את המקום. חצי תריסר נוצריים מנסים ללחוץ להכלל ברשימה "הבטוחה", וישנם דרוזים רבים הרוחשים את חלקם. החלטת צמרת מפלגת העבודה בעניין מינוי איש זה או אחר תוכל, לדעתי, לתרום רק מעט מאוד לתוצאות ההצבעה במיגזר הערבי. המוניטין שלהם ופריסתם הארגונית יקבעו באם יוכלו לזכות ביותר מקולות הערבים או שהם ימשיכו להפסיד קולות כפי שעשו במשך שלושים השנים האחרונות.

מפלגת העבודה — ללא ערבי בכנסת

החלטת ח"כ עבד אל והאב דראושה לנטוש את מפלגתו ואת סיעת המערך בכנסת אינה צעד חסר תקדים בחיים הפרלמנטריים בישראל. חברי כנסת רבים הקדימו אותו בפרישה מסיעה אחת לסיעה שניה. אבל צעדו זה היה מקרה הפרישה הראשון של ח"כ ערבי מסיעתו בכנסת במשך ארבעים שנות השתתפות ערבית בחיי הכנסת. מאז קום הכנסת נבחרו כחברים בה קרוב לשלושים ערבים מסיעות שונות ומכל העדות. חלקם הגדול נבחר לכנסת בסיעות מפא"י, לאחדות העבודה, ומפ"ם, ולמעשה סיעות אלה כללו תמיד לפחות ח"כ ערבי אחד. סיעת מפא"י כללה מאז הבחירות לכנסת הראשונה את חברי הכנסת לשעבר סיף אל דין זעבי ואמין ג'רג'ורה המנוחים שהופיעו בבחירות כסיעה נלווית. סיעת מפ"ם כללה את האדריכל רוסתם בסתוני (ש"ירד" לארה"ב). בסתוני שהלך שבי אחרי ד"ר משה סנה המנוח (וחזר בו) הוחלף על ידי מפ"ם ביוסף חמיס המנוח. זועבי המשיך לשבת בכנסת, לאחר הפסקה קלה, עד לראשית שנות השמונים. בעקבותיו נבחרו לכנסת ברשימות מפא"י הערביות 14 חברי כנסת ערביים. אחד מהם נרצח (השייח' חמאד אבו רביעה, שבני חבר־יריבו ברשימה, השייח' ג'בר מעדי, הורשעו במעשה הרצח), אבל כל השאר שמרו אמונים למערך עד שיצאו מאולם המליאה של הכנסת ופרשו. ברשימת מפ"ם נבחרו שלושה חברי כנסת ערביים, וכולם שמרו על המשמעת הקולקטיווית והעיונית המקובלת במפלגה זאת. בסיעה של לאחדות העבודה ובסיעה נבחרו שני חברי כנסת ערביים — הם נכנסו ויצאו מהכנסת כאנשי לאחדות העבודה. ברשימות מקי"-רק"ח-חד"ש נבחרו ארבעה חברי כנסת ערביים, וגם הם הוכיחו דבקות אידיאולוגית וארגונית למופת. בסיעת ד"ש נבחרו שני חברים, ובסיעת הליכוד נבחר אחד הממשיך כיום להפגין נאמנות לקו של מפלגתו.

אגב, יש לציין, כי קיימים ישובים ערביים מפורסמים שיש להם כבר מסורת ב"גידול" חברי כנסת, ובראשם — נצרת וטייבה. אום אל פחם, העיר הערבית השניה בגודלה, טרם הצמיחה ח"כ בסיעה כלשהי. מטייבה באו ארבעה, מנצרת חמישה, מחיפה שלושה, מעספיה שלושה, מראמה שניים. כל האחרים באו מכפרים שונים. 16 מהם מוסלמים, שבעה נוצרים, וששה דרוזים.

בולטת לעין השמרנות של המפלגה הקומוניסטית במינוי נציגיה בכנסת: ח"כ תופיק טובי הוא כיום הוותיק מכלל חברי הבית. גם תופיק זיאד, הצעיר בין חברי סיעת חד"ש, יושב בכנסת כבר תריסר שנים.

אוטונומיה אישית לאזרחים הערביים

בימים אלה דנים הרבה בעתיד השטחים והאוכלוסיה הערבית שבהם. אבל פרופסור קלוד קליין מהפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית מעורר שאלה אחרת, שגם לה זיקה לנושאים אלה: ומה על הערבים בישראל, המופיעים בפרסומים רשמיים כמיעוטים או כלא־יהודים, או כערבים ודרוזים? במסה שכתב המשפטן הירושלמי עבור "המרכז הבינלאומי לשלום במזרח התיכון" הוא סוקר את שאלת הזהות ישראל כמדינה לאומית ושאלת המיעוט הערבי המחפש את מעמדו במסגרת זאת.

קליין מציין כי, פרט לעניין הכנתני, איש במימסד הישראלי לא הקדיש מחשבה של ממש בשאלת גורלם של הערבים בישראל. מאז 1967 נדחקה הבעיה הצרה כדי לפנות מקום לשאלת הערבים בשטחים. מבחינה משפטית, אין כביכול קשר בין שאלת ערביי השטחים ובין שאלת ערביי ישראל. אבל מבחינה פוליטית ספק אם ניתן להפריד ביניהם. למשל, המאזן הדמוגרפי בין יהודים וערבים בארץ הוא שונה כאשר מתייחסים לשתי האוכלוסיות הערביות וכאשר מתייחסים רק לאחת מהן. ברור גם ששתי האוכלוסיות משתייכות לאותה קבוצה אתנית. כולם פלסטינאים. לכל פתרון לבעיה של קבוצה זאת או אחרת תהיה תהודה בקבוצה השניה.

אם יוצאים מתוך ההנחה שאין השטחים צפויים לסיפוח לישראל, הרי הבעיה היא להציע סטטוס לערבים בישראל שיאפשר להם לשמור על זהותם האתנית בהשוואה לאחיהם הפלסטינאיים בשטחים. וגם בקשר לטענה הבסיסית של מדינת ישראל שהיא מדינה יהודית או המדינה הלאומית של העם היהודי. טענה זאת תזכה לחיזוק מעצם ההכרה בערבים כמיעוט לאומי או מהסטטוס המיוחד של הפלסטינאים (כמדינה נפרדת או עצמאית, או כחלק ממדינת ישראל בצורה כי־תיקבע).

קליין אומר כי ישראל תוכל להעלות את הכיוון שלפיו היא מדינה לאומית יהודית, ומכאן שהיא יכולה להעניק לערבים מעמד של מיעוט לאומי. הוא מציע קבלת חוק מיוחד ופורמלי המעניק הכרה בנוכחות הערבים במדינה הכרה בהם כחלק של החברה הישראלית. חוק כזה, הוא מציע, ניתן לאמץ תוך כדי אימוץ חוק נוסף ומקביל הקובע כי ישראל הינה מדינה לאומית יהודית, ומתווה את אופיה המיוחד בצורה חיובית. למשל, ניתן לקבוע את מעמד השפה העברית כשפה הלאומית (בשוויץ קיימת אבחנה בין שפה לאומית ושפה רשמית).

קליין אומר כי נוכח פיזורם של הערבים בישראל אין להעלות על הדעת מתן אוטונומיה קלסית. הוא מציע להעניק לערבים בישראל אוטונומיה אישית, לפיה יבחרו כל הערבים במדינה גוף יציג אשר יופקד על ניהול האוטונומיה, והחקיקת חוקי העזר שלה. מה יהיו סמכויות רשות כזאת? — לנהל את ענייני התרבות, השפה, חינוך, תכניות לימודים, מינוי מורים. מאחר ואין האוטונומיה מהווה עצמאות וריבונות, היא תהיה כפופה לגוף מרכזי, ולבדיקה של בית המשפט העליון כבית דין גבוה לצדק. האוטונומיה, לפי קליין, תקיף גם את נושאי הדת, כפי שזה קיים כבר בישראל, במידה מסוימת. קלוד קליין מסכם את הצעתו שלו בקביעה כי הצעתו נראית פחות מהפכנית ממה שהיא באמת, כי היא כוללת הפיכה טוטאלית של המושגים השלטים.

השלב השלישי

הכתובות האנטי־יהודיות וצלבי הקרס לוו בשיחות טלפון ובמכתבים מאיימים, ואחר כך בהפגנות נגד ישראל, גם עם סממנים אנטישמיים. בקהילה היהודית חוששים מהתדרדרות לאירועי 1982

מאת חולדה ליברנומה

פירנצה

על קירות בית הספר היהודי הגדול במילאנו ועל קירות בתים וחנויות של יהודים ברומא הופיעו כתובות אנטי־יהודיות ימים אחדים לאחר פרוץ האירועים בשטחים. כעבור ימים ספורים צויירו צלבי קרס על קירות בתי הכנסת בגנואה ובבולוניה. רבה הראשי של קהילת רומא, אליהו טואף, מונה שלושה שלבי הסלמה לתופעה זו באיטליה. שלב שני, לדבריו, הוא מכתבים ושיחות טלפון מאיימים המופנים למנהיגים יהודיים. כך אירע לו עצמו במשך זמן קצר לאחר פרוץ התסיסה בעזה. השלב השלישי, הוא אומר לי, הוא הפגנות שאורגנו בסוף השבוע השני בינואר, בעקבות גירוש ארבעה פלשתינאים ללבנון. הפגנת סטודנטים באוניברסיטת רומא עלולה היתה ליהפך להפגנה אנטישמית כשקבוצת צעירים פנתה לכיוון הגיטו היהודי, רק שהפעם שלא כבפעמים אחרות בעבר, חיכו להם כוחות משטרה שמנעו את כניסתם. אבל מאותו תאריך הולכת ועולה של מחאות אנטי־ישראליות שלפעמים יש בהן סממנים אנטישמיים ברורים.

חזרה ל־1982? "איני סבור כך, אבל אני יודע שהאנטישמיות יכולה לפרוץ תוך 24 שעות", אומר בתשובה לשאלתי ברונו צבי, ארכיטקט בעל יוקרה בינלאומית ונשיא המפלגה הרדיקאלית. לדעת רבה הראשי של קהילת רומא, רגשות אנטישמיים רדומים למחצה "רוחשים בשכבות נרחבות. הם מוצאים ביטוי מוחשי יותר כשקורה דבר־מה בישראל. אז הם לובשים צורות שונות".

הוא אינו חושש לפי שעה מחזרה על התופעות האנטישמיות של קיץ וסתיו 1982. ההפגנות נגד ישראל אז הגיעו לשיאן בהפגנה המונית של האיגודים המקצועיים ליד בית הכנסת ברומא, לשם נשאו ארון מתים ריק. הפגנות אנטי־ישראליות קיצוניות וסיקור עיתונאי רחב, לפעמים בעל גוון אנטי־יהודי, הכשירו את הקרקע לפיגוע בבית הכנסת ברומא בידי פלשתינאים, שבו נהרג ילד. רק אז הוכתה איטליה בהלם שרושמו ניכר ללא ספק גם כיום.

מכתבי הזדהות

הרב טואף מקבל מאז סוף דצמבר מכתבי הזדהות מאישים בולטים באיטליה, לאחר שאלמונים איימו על חייו. בו בזמן, לצד ביקורת פחות או יותר חריפה על מדיניות ישראל בשטחים מצד רוב רובם של הפוליטיקאים והפרשנים האיטלקיים, נעשה מאמץ להוקיע כל ניסיון לעודד תופעות אנטישמיות. זו אחת הסיבות לאיחור בתגובות באיטליה על המהומות בשטחים וגם להקפדה של משרד הפנים להגביר את השמירה על מוסדות יהודיים.

ההפרדה בין הגנת ישראלים כמדינאים אכזריים ובין התעוררות אנטישמית אינה קלה, גם מפני שיהודים מתבקשים להסתייג במפגיע ממדיניותה של ממשלת ישראל. על כך התריעה בראיון ליומון המפלגה הסוציאליסטית נשיאת הקהילות היהודיות טוליה צבי. מדוע — היא שואלת — דורשים רק מיהודים לנקוט עמדה כיום למדיניות ישראל, בעוד איש אינו פונה לאמריקאים או לערבים היושבים דרך קבע באיטליה כאשר פורץ משבר בארצותיהם.

גם האנטישמיות הדתית שלובתה במשך דורות ארוכים לא נעלמה ולא תיעלם, למרות הצהרות עקרוניות של הוותיקאן. יהדות איטליה מודאגת איפוא, ביודעה שככל שיימשך המצב בגדה כך תגבר הסכנה שהביקורת האנטי־ישראלית תיהפך לאנטישמיות. הסיקור העיתונאי הרחב שברובו אינו מביא את הטיעון של ראש הממשלה שמיר ותומכיו וגם לא של מתנגדיו בישראל, אמנם טרם הגיע לממדי 1982, אבל אינו רחוק מכך. יהדות איטליה ושגרירות ישראל ברומא מנסות, כל אחת בדרכה, לאזן את הכתובות הידיעות. אך זו איננה אלא טיפה בים ורק מעטים, גם בחוגים האוהדים לממשלת ישראל, מוכנים כיום לגלות הבנה לעמדותיה.

דרישה להתיר פעילות מפלגה פאשיסטית

המבוכה רבה, איפוא. דווקא עכשיו מתנהל דיון פומבי שעורר ההיסטוריון דה פליצה, מומחה בינלאומי לדברי ימי הפאשיזם, שהציע לבטל את סעיפי החוקה האוסרים על הקמת מפלגה פאשיסטית ותמיכה בדרכה הפוליטית. תומכים נלהבים בהצעה זו הם, כמובן, חברי המפלגה הניאו־פאשיסטית האיטלקית, יורשתה של המפלגה הפאשיסטית, החייבת לגלות זהירות מסוימת בפעילותה לבל תתנגש עם החוק. ביטול סעיף החוקה המתייחס לפאשיזם יעניק עידוד נוסף לאנטישמיות. ולא בכדי התנגדות לכך רבה בקרב יהודים.

יוזמי הכתובות האנטישמיות על קירות, אומר הרב טואף, הם הנוער הניאו־פאשיסטי. אבל לא רק הם. סקר דעת־קהל שנערך באחרונה הוכיח ש־50% מכלל האיטלקים מודעים לסכנה שבלגיטימציה לפאשיזם. לפי שעה אין לדבר על גל אנטישמיות חמור באיטליה, אך תופעות ברורות של אנטישמיות, גם מעל דפי העיתונות, מעידות על סכנה קיימת, הקשורה הפעם, לדעתם של יהודים ולא־יהודים כאחד, למצב בישראל.

אל מתחת לשטיח

פרשה דומה להפליא לפרשת השב"כ נולדה והומתה בצפון־אירלנד

מאת שאול צדקא

לונדון

בשערוריה שנולדה בצפון אירלנד היו מעורבים כוחות הביטחון הנסתרים והגלויים של בריטניה, ובשבוע שעבר היא הומתה על שולחנה של הממשלה בהחלטה צינית ממנה נודף ריח חריף של העלמת אמת. אותנו היא מעניינת משום שהיא דומה להפליא לפרשת השב"כ.

ב־11 בנובמבר 1982 הרגה המשטרה את יוג'ין תומאס, שון בארנס וגרבייס מאקר מגבל ארמה שבצפון־אירלנד. השלושה היו ידועים כבעלי קשרים עם ה"אי.אר.אי.", אולם במהלך המארב היו בלתי חמושים.

חודש לאחר מכן הרגו שוטרים באותו איזור את שמס גרו ואת רודי קארול שהיו מזוהים עם ארגון המחתרת השני הפועל בפרובינציה. גם שניים אלה לא היו מזוינים במהלך הירי. באותם ימים ובאותן נסיבות נהרג בעיירה באליקאמור מייקל טאי בן ה־17.

כל ששת ההרוגים הם קורבנות המערכה שנקראה "לירות כדי להרוג", אשר בישרה על מדיניות בימים חדשה לחיסולו של הטירור הגואה בצפון־אירלנד. באותה תקופה החליטו כוחות הביטחון, בעצה אחת עם הממשלה בלונדון, שלא להמתין להתקפות אנשי המחתרת, אלא לרדוף אותם עד חורמה באשר הם. שלוש התקריות הנפרדות העמידו עד מהרה את הצלחתה של המערכה בסימן שאלה.

השוטרים המעורבים בהרג זוכו מכל אשמה בעקבות חקירה פנימית שנערכה על־ידי המשטרה, אולם תלונותיהם של קרובי־המשפחה ושמועות עקשניות לא הניחו לעניין להירגע. באין ברירה הביאו הבריטים לצפון־אירלנד את ג'ון סטוקר, סגן מפקד משטרת מנצ'סטר, וזה מיהר לגלות כי כוחות הביטחון, בהם ה"אם.אי.5.", המקביל המקומי לשב"כ, מונעים ממנו מידע, מסרבים להעביר לו ראיות ופוגעים באופן שיטתי במהלכה של החקירה. ג'ון הרמון, מפקד המשטרה של תבל אלסטר, גוף הדומה למשמר הגבול הישראלי, סירב אפילו להעניק לו את הקלטת הריגתו של הצעיר בן ה־17. הרמון גם דחה המלצה של סטוקר להשעות מן השרות שני קצינים אשר היו, מעורבים לדעתו בהוצאות להורג.

ב־1986 התרחשו דברים נוספים. סטוקר לא ויתר והתעקש על כך, שכוחות הביטחון יעבירו לו את כל החומר שברשותם. כאשר השלים את חקירתו, למרות חוסר שיתוף־הפעולה המליץ להעמיד לדין שמונה אנשים, בהם ארבעה קצינים, שהיו חשודים לדעתו לא רק באחריות לשלוש התקריות, אלא אף בניסיונות להשפיע על עדים ולהטות משפט.

בחודש מאי אותה שנה התפרסמו לפתע במשטרת מנצ'סטר האשמות, לפיהן סטוקר מיודד עם עבריינים שסיפקו לו טובות הנאה, כולל טיסות לחו"ל בתוקף תפקידו כסגן מפקד המשטרה בעיר. סטוקר הושעה מתפקידו כחוקר מעשי ההרג בצפון־אירלנד. במקומו התמנה קולין סאמפסון. כעבור ארבעה חודשים של חקירה עלה כי תלו בסטוקר האשמות שווא, לפיכך הושב למנצ'סטר, אולם את תפקידו הצפון־אירי איבד. עד מהרה פשט את מדיו ופרש לגימלאות.

בשבוע שעבר ירתה הממשלה את הירייה האחרונה. התובע הכללי סר פאטריק מייהו הודיע לפרלמנט כי הוחלט שלא להעמיד לדין את אותם קצינים, שוטרים וסוכנים חשאיים אשר היו לדעת סטוקר מעורבים בפרשה. את החלטתו תלה בחוסר הוכחות מספיקות. חברי פרלמנט מן האופוזיציה הביעו תמיהה. [illegible] ממשלת הרפובליקה של אירלנד מחתה נמרצות וביקשה הבהרות.

הנה, בבריטניה ה"נאורה" טואטא הסקנדל אל מתחת לשטיחים הרכים של הפרלמנט, בברכתה של ראש־הממשלה.

רציחות שחורות

המחתרת השחורה אינקאטה מייצגת כוחות שבטיים־מסורתיים ומנסה להוכיח, גם בעזרת רציחות, שיש לה אחיזה איתנה בין בני הזולו

מאת ג'ון בארנס

The New York Times

מיוחד ל"הארץ"

פיטרמאריצבורג, דרום אפריקה

במעלה בית הקברות על מדרון גבעה בסיטאבטיני, שמו הרוס על צלב מסמנת באופן גס, שכאן קבור הגוף של ארון מאבוזה. בסמוך לו, בקברים חדשים יותר, שוכבים לפחות שלושה שחורים אחרים, אולי שמונה או תשעה, שנרצחו כאשר עשו את דרכם להלווייתו של מאבוזה זמן קצר לפני כניסת השנה החדשה. מאבוזה בן ה־18 נורה מחוץ לביתו שבוע קודם, אל נכון מפני שאביו שייך ליו־די־אף, "החזית הדמוקרטית המאוחדת", הרב־גזעית התומכת בקונגרס האפריקני הלאומי. בערי השחורים השוכנות בעמק אדנדייל ממערב לעיר קולוניאלית ישנה זו, מעטים מפקפקים כי רוצחיו, כמו גם אלה שארבו לאבלים ברובים ותניתות, נמנים על ארגון אינקאטה היזמבי. בשלוש השנים האחרונות הולכת ומחריפה מעין מלחמת אזרחים רב־תנית בין שני ארגונים אלה. על פי נתוני משטרה שלדעת רבים בעמק נמוכים הרבה מהמציאות, נהרגו למעלה מ־330 שחורים ב־13 החדשים האחרונים, 100 מהם בחודש האחרון בלבד. רבים מהם היו ילדים. כמעט כולם נרצחו באכזריות, נשרפו בבתיהם שהוצתו, נקרעו בסכינים מעוקלות או נורו בנשק אוטומטי.

עבור מרבית הלבנים הדרום אפריקאים רציחות אלו הן טראגיות יותר מהמהומות המתמשכות נגד האפרטהייד שזעזעו את המדינה ב־1984 ו־1986. בסערה זו, שכרגע הוכאה במידה רבה, נהרגו לפחות 2500 איש, רובם שחורים שנורו על ידי המשטרה.

אך אף כי הסכסוך הנוכחי הוא בין שחורים לבין עצמם, יש לו השלכות חשובות גם על לבנים. ראשית, אינקאטה נחשבת כמי שיותר מכל שאר הארגונים השחורים החשובים נוחה מבחינה פוליטית לשלטון המיעוט הלבן, ותבוסתה יכולה לשנות את סיכויי המעבר לשלטון שחור שיספק הגנה ופריווילגיות מיוחדים ללבנים. נוסף לכך, אלימות בין שחורים מזינה מאז ומתמיד טענות של לבנים 'מה יקרה אם הם יוותרו על השליטה הפוליטית'.

במעט כל הקרבנות בכל זה היו בני זולו, העם שהקים ממלכה שחורה, חזקה ודיכוטית באזור, לפני שבאו לבנים במאה ה־19 והקימו את פיטרמאריצבורג, בירת מחוז נאטאל. בני הזולו הם הקבוצה השבטית הגדולה ביותר בדרום אפריקה וכוללים שבעה מבין 25 מיליון השחורים במדינה.

רוצחי בית הקברות האחרים הפועלים בין בתים שגגותיהם עשויים פח וסימטאות עפר בערי שחורים כאשוואן, אינבאלי וסלאנגספרויט, נלחמים על נאמנותם של בני הזולו. אם לבטא את הדברים בצורה הפשטנית ביותר, הסכסוך הוא על השאלה אם אינקאטה, ששורשיה בעיקר שבטיים, כפריים ומסורתיים, תוכל לשמור על נאמנותם של בני הזולו בחצר האחורית הטריטוריאלית שלה או לא תוכל. באיזו מידה יעלה בידיה לקחת לעצמה תפקיד פוליטי. לחזית הדמוקרטית המאוחדת, קואליציה של קבוצות עירוניות נגד אפרטהייד שהוקמה ב־1983, יש הזדמנות להוכיח שגם שחורים בעלי קשרים מסורתיים חזקים כמו בעיירות ארנדייל יכולים להשתכנע ולנטוש נאמנויות פוליטיות ומסורתיות.

עד כה נראה שהדום הוא נגד האינקאטה והאיש שהיא משמשת לו כמכונה פוליטית, צ'יף מנגוסוטו בותלאזי. בתור ראש ממשלה של "אזור המולדת" המפוצל של בני הזולו, קוואזולו, התייחס בותלאזי זה מכבר לעיירות מסביב לפיטרמאריצבורג ודרבאן כאל מולדה של האינקאטה. אך השחיקה של האינקאטה בעיירות השחורים בדרבאן היא כבר בעיצומה ונראה כי תהליך דומה מתחיל בפיטרמאריצבורג.

משקיף המאמין כי בותלאזי נמצא בצרה פוליטית, הוא וינרהאם הארטלי, הכתב הפוליטי של נאטאל ויטנס, עיתון בפיטרמאריצבורג. לאחרונה פירסם העיתון דיווחים לפיהם נאמני אינקאטה נמלטים מעיירות בארנדייל למחנות סקוואטרים ממזרח לפיטרמאריצבורג. לדעת הארטלי פירוש הדבר הוא כי בותלאזי מאבד שליטה. אם בותלאזי יובס כאן, "הוא מת", אמר.

החשש של לבנים לגורלו נובע גם משום שביסודי הצעותיו לעיצובה מחדש של המדינה עומדת השמירה על בסיס הכוח שלו. תבנית האינקאטה לעתיד נאטאל היתה מאפשרת ללבנים למלא תפקיד רב עוצמה ומעניקה להם למעשה זכות וטו בעניינים כמו זכויות רכוש, השפה ומערכת החינוך שלהם. לעומת זאת, מעמד הגנה מיוחדים ללבנים נידחה מכל וכל על ידי יו־די־אף הקוראת למעבר מהיר לשלטון הרוב ללא סעיפים מיוחדים לקבוצות גזעיות או אתניות כלשהם.

מפקד המשטרה האזורי במחוז פיטרמאריצבורג, בריגדיר ג'ק ברצנה, לקח לאחרונה כתבים לסיור בערי השחורים באזור. בעוד הוא משבח את "המקצועיות" של אנשיו, אמר כי הגיע הזמן לכוח לחזור למה שכינה "עבודת שיטור בסיסית" בערי השחורים, והוא התחייב כי כל מי שידוע כמעורב באינקאטה או ביו־די־אף לא ישתתף בעבודת משטרה באזור. אך הכרזותיו לא הרשימו את הנציג העיקרי של יו־די־אף במקום, אפיה צ'אטי. צ'אטי, עורך דין בן 58 שהיה עצור לא אחת על פעילותו, אמר למבקרים כי הוא מקבל דיווחים תכופים על תמיכת המשטרה באנשי בותלאזי. "תפקידה של המשטרה בכל זה הוא מאד נתעב". אחד המקרים שהעלו תומכי יו־די־אף היה הלווייתו של מאבוזה, כאשר המשטרה, הנוכחת דרך קבע בהלוויותיהם של שחורים הנהרגים באלימות פוליטית, נעדרה מבית הקברות בשעה ששוכן המארב לאבלים.

ארכיאולוגיה / יהודה אריאל

חדשות מגמלא ומבניאס

"הגולן הוא אזור־ספר פריץ, הידוע ברובו בזולת. זו אזור־ספר שיכול לספק התקפות מהחוץ. בהיותו חייץ בין מעבר הירדן ובין השטח הפורה בבשן ובגלעד. מפתיע, עד כמה השתמרו בגולן שרידים מתקופות עתיקות. כשהגעתי לאזור זה במסגרת יחידת התחזוקה בשנת 1967, לא היה אפשר להעלות על הדעת מה מצפה לנו בארץ זו מבחינה ארכיאולוגית־היסטורית" — אמר פרופ' אברהם רוזן, דיקן הפקולטה למדעי־הרוח באוניברסיטת חיפה, ביום עיון שנערך באוניברסיטה זו בנושא היישוב היהודי בגולן ובגליל. באותה עת הופיע מחקרו התחולתי של פרופ' כוכבי מאוניברסיטת תל־אביב, על אתרי הגולן, שפרסמו כאן לפני שבועיים, ובזמנו גם פורסם בהרחבה ב"חדשות ארכיאולוגיות" מטעם אגף העתיקות.

כוכבי עמד על העיר המרכזית של הגולן בתקופה הכנענית הקדומה בשטח העיר גמלא, שחלקים ממנה נתגלו בקרבת הגמלא. עתה מסר בכנס דני וגנר — אחד מעוזריו של שמריה גוטמן, החופר את גמלא מאז 1976 — על הממצאים החדשים בגמלא היהודית, שהתקיימה 150 שנה, עד לנפילתה בידי הרומאים לפני נפילת ירושלים. נמצא, נחפר ושוחזר בית־בד גדול בתוך מבנה בן שתי קשתות עם כל מיתקני הכתישה והפקת השמן. לדעת החוקרים, זו הקשת הבנויה העתיקה ביותר בגולן, והיא נבנתה כדי לתת לשחזר את הקשת בצורה מדוייקת לקראת שיחזור בית־הבד על כל מיתקניו. בקיץ האחרון נמצאו לפני בית־הבד 27 מטבעות כסף, כאילו נשמט מאדם צרור הכסף וכך נשאר במקום. יש במכלול 19 שקלים צוריים ושמונה מטבעות של נירון.

על־פי ממצאים נוספים של בתי בד בגמלא, סבורים שתעשיית השמן היתה אחת מענפי הכלכלה של העיר.

כבר בעונת החפירה הראשונה מצא גוטמן מקווה טהרה ליד בית־הכנסת, אחד מהממצאים המעניינים. מובן ששני המבנים שייכים זה לזה. מאז התבהרה התמונה ומתגלים מיתקנים רבים בכל העיר, גם מקוות טהרה ציבוריים ופרטיים, גם מקווה בתוך בית־בד, דבר המצביע על הכנת שמן זית בטהרה, הן להבאתו לירושלים והן לאלה שאינם אוכלים חולין.

וגנר מסר, כי בשנת 20 לפני הספירה נטשו אנשי גמלא את האזור התחתון, ועד כה לא התבררה הסיבה לכך. בכל השטח הזה נמצאו כלים שלמים, אבל אף לא נר שמן אחד מנרות־הורד. באותו אזור נמצא גם מקווה טהרה פרטי קטן, שנסתם בכוונה ובוטל. ליד המקווה — אמבטיה. נוסף המדרגות היורדות לתוך בור המקווה, שיחון ממי־גשמים אשר הוזרמו אליה. עודפי המים עברו לתעלת־מים.

העבודה בגמלא מבוצעת בתנאים קשים, הן ביחס לגישה ובשטח עצמו, הן מחמת המפולות הגושי הסלע שהידרדרו במורד עיר. גם פינוי שפכי האדמה והסלע קשה יותר מבכל אתר חפירה אחר. גמלא, הנחשבת כמצדה של הגולן, זקוקה עוד להרבה שנות חשיפה כדי שיהפך לאתר מייצג של שיטוב יהודי שעמד על נפשו לבדו חודש שלם, מול לגיונות הרומאים העדיפים בכוח וכשטח.

בניאס היתה בירה

הארכיאולוג מעיר קדיר הביא בכנס חדשות מקיסריה־פיליפוס, היא בניאס של היום. לדבריו, בניאס היתה עיר בירה, ויש עוד לצפות לגילויים גדולים ורבים באתר זה. בניאס נוסדה בידי הורדוס פיליפוס, וקשה להבין מה היה צורך בעיר במקום הזה, אלא אם מדובר בנתיב מדמשק לעבר צור וצידון כבמלי דמשק. עם ירידתה של העיר דן, היה מקום לעיר חדשה. הורדוס, שהשקיע בצור ובצידון בעיניי מיבנים לתרבות וקידמה — כמו שרי־תרבות שהם תחילת הקשרים המדיניים של בעולם גם היום — עשה כן כדי לקדם את המרכז החדש בבניאס. שם הקים מקדש לאוגוסטוס, להוכיח שכל אשר הוא עושה, למען האימפריה הרומית עושה. כאן הוקמו מסורות ושווקים. בתקופה שעניין סיתות אבנים (סיתות סוליים) נעשה יותר קל מבחינה טכנית, בעת שטיטוס ערך חגיגות ניצחון בבניאס, היתה שם זירה גדולה לקרבות אדם וחיה.

על־פי בדיקותיו ומחקריו של ד"ר ו. צפירים מאגף העתיקות, אומר קדיר, "הגשר הרומי" בבניאס איננו אלא ערבי. כי הרומאים לא השתמשו באבני גוויל בבניית גשר. במולג בין הבניאס והאדי סער, מצא לפני שנים בית־מלאכה עם כריסות מהתקופה הרומית. ד"ר א. נצר חופש את המקדש של בניאס. הדאי יש לחשוף בקבר שייח' האדר שבמעלה האתר. המרצה סבור שבניאס השתרעה על שטח של כאלפיים דונם, שבחלקם הגדול מצויים בתוך השטחים הגדורים. מחוצה ביקוש ישן בשטח הכפר הערבי בניאס נמצאו קמרונים בנויים גזית. האם הם משל תיאטרון או סמנא של חנויות לאורך הקרדו? לדעת קדיר, קריית השעשועים היתה מעבר לנהר וקריית מלך באזור שייח' האדר.

מצרים ישראל וסיני

בכינוס סימפוזיון שנערך באפריל 1982 בנושא מצרים, ישראל וסיני בתקופה התנ"כית הקדומה, על־ידי אוניברסיטת תל־אביב ואגף העתיקות, הופיעו באחרונה הדיונים וההרצאות בספר שערך פרופ' א.פ. ריינר, ובו שמונה מחקרים. ספר זה, שהודפס באנגלית בלווית תצלומים, מפות ושרטוטים, הוא הרביעי בפרויקט מחקר מצרים וישראל בתקופה העתיקה, בעידודו של מנרל קפלן. המפתיע בספר זה הוא, כפי שכבר הערתי ביחס לספרי מחקר אחרים, שאין בו פתיחה בעברית, ואין בו עברית כלל. פרט לתצלום כתבים עתיקים בעטיפה יחד עם כתבים עתיקים אחרים, ותשע אזכרות של מלים בעברית כגון ים סוף, עיר, מסכנות, מס וכו'. האם ישנה עוד ארץ שאינה מכבדת את מחקריה, לפחות בדף פתיחה בשפתה? או שמא חוששים מפיצי הספר, שהוא לא יימכר במצרים אם יהיה בו דף פתיחה בעברית?

רשימתו האחרונה של ארכיאולוג

בימאון אגף העתיקות "חדשות ארכיאולוגיות" (צ"ו) מביא פרטים מסקר ארכיאולוגי שנערך מצפון מזרח לירושלים מאז שנת 1981, במסגרת סקר יהודה והשומרון בניהולו של יצחק מגן. ברשימה זו הובאו פרטים על 11 אתרים שונים שנאספו באותו אזור. המיוחד ברשימה, שהיא נמסרה לפרסום זמן קצר לפני שמחברה, אורי דינור, שעמד בראש החוליה, נהרג בתאונת דרכים, במוצאי יום הכיפורים התשמ"ח.

המיוחד בדו"ח על האתרים הנסקרים, שכולם שרדו בתקופה הישראלית הקדומה או המאוחרת. דהיינו, צפיפות יישובית ניכרת בימי כיבוש הארץ ובימי בית ראשון. האתרים שימשו למגורים או לחוות, גם בתקופות מאוחרות יותר, אבל מעידות שנוסדו על־ידי שבטי ישראל ובימי המלוכה.

סיורי יום שישי בירושלים

במסגרת רחבת סיורי הברית ירושלים על־ידי יד יצחק בן־צבי, תתחיל ב־19 בפברואר סדרה חדשה בת 8 סיורים המקיפים את הנושאים מחורבן בית שני ועד שלהי התקופה הממלוכית. בחלק של הסיורים יובלטו ההיבטים האמנותיים וההיסטוריים, בנוסף על הצד הארכיאולוגי. [illegible] ועוד.

סדרה נוספת ביד בן־צבי, בנושא ממלכת הצלבנים, תיפתח בקורס מיוחד של הרצאות ב־10 בפברואר. המרצים הם המומחים לתקופה הצלבנית, מבחינה היסטורית, אמנותית וארכיאולוגית. תוכנית סיורים נוספת בירושלים בנושא יד בן־צבי — "ירושלים במאה ה־20" — תיפתח ב־26 בפברואר בסיורים דו־שבועיים.

יש הוצאות ואין תוצאות?

יגאל אילן חברה לפיתוח תוכניות שיווק בע"מ - שרותים בישראל, ארה"ב ואירופה.

דרך חיפה 13 תל־אביב - טלפון: 252967 / פקס: 268020

למי שמחפש תשובות מעשיות בתחום השיווק

هكذا عن الأصل

עבר, הווה, עתיד

מאת דן הולצמן

הכותב הוא מנכ"ל חברת נתיבי איילון.

פרויקט נתיבי איילון הוא הפרויקט התחבורתי הגדול ביותר במדינה ומטרתו ליצור פרוזדור תחבורתי (כביש מהיר + מסילת ברזל) שיחצה את המטרופולין של ת"א מצפון לדרום ויאפשר כניסה לעיר המרכזית באמצעות מערכת מחלפים ותחנות רכבת.

ראשיתו של הפרויקט ברעיון שהועלה באמצע שנות החמישים לניצול תוואי נחל איילון (האיילון) לסלילת כביש שיהיה במפלס נמוך מהכבישים החוצים והעוברים לאורכו של הנחל.

בדיקת הכדאיות ההנדסית והכלכלית נערכה בשנת 1967 ע"י חברה קנדית שהמליצה להקים את הפרויקט בתוואי הנחל בקטע שבין צומת חולון לשדרות רוקח ולהסב את התוואי לתעלת בטון לקליטת מי הסטפונות.

לצורך הקמת הפרויקט נתקבל מלווה מהבנק העולמי (20 מיליון דולר) והוקמה חברת נתיבי איילון (חברה ממשלתית שבה 50% מהמניות בידי הממשלה ו-50% בידי עיריית ת"א, כאשר לממשלה מניות הכרעה). בשנים 1969 — 1971 החל התכנון המפורט של הפרויקט ורכישת קרקעות לאורך התוואי. בשנת 1971 פורסם מכרז בינלאומי לבצוע תעלת מי השטפונות ומערכת הגשרים החוצים את הפרויקט. העבודות החלו בשנת 1972 ונמשכות עד היום בקצב השקעה של 10־12 מיליון דולר לשנה. 75% מהסכום מתוקצב ע"י משרד התחבורה ו-25% ע"י עיריית תל־אביב (בחמש השנים האחרונות הצליחה החברה להגדיל את תקציבה בכ-20% ע"י מקורות הכנסה עצמיים מהניונים, נכסים וניהול פרויקטים).

פרויקט נתיבי איילון מוגדר ככביש ארצי (מס' 2) וראשיתו בנתניה (מחלף אביר) וסופו בחיבורו לכביש המהיר לאשדוד באזור פלמחים.

בשלב זה (שלב א') נסלל הפרויקט בקטע שבין חיבורו לכביש המהיר לירושלים בדרום ולבין חבורו לכביש מס' 5 בצפון (מחלף גלילות). אורך קטע זה 12 ק"מ, ולאורכו שמונה מחלפים ועוד שלושה גשרים חוצים. הפרויקט כולל שני מסלולים של כביש מהיר בעלי ארבעה נתיבים בכל כיוון (בשלב א' נסללים שני נתיבים בכל כיוון בלבד), תעלת מי שטפונות בקטע העירוני באורך של כשישה ק"מ וברוחב של בין 40 — 20 מ', ומסילות ברזל, כולל אפשרות למיקום שמונה תחנות לאורך הפרויקט.

מבחינה הנדסית הפרויקט כולל בתוכו מגוון של עבודות בתחומים השונים של ההנדסה האזרחית כגון: מנהרות תת קרקעיות לשרותים (תקשורת), תעלת מי שטפונות מבטון ומגביונים, קירות תומכים, קירות אקוסטיים, תחנות רכבת, תשתיות לכבישים ומסילות, גשרים ומערכות שילוט ורימזור.

הפרויקט נבנה בסטנדרט תכנוני וביצועי גבוה ביותר ועומד בכל הקריטריונים והבטיחותיים התכנוניים האמריקאיים. מהירות הרכב בכבישי הפרויקט מתוכננת ל-110 קמ"ש. המרחק בין המחלפים, השוליים המלאים לצידי הדרך, הרדיוסים והשיפועים המתונים מאפשרים לנהג לנסוע במהירות ובבטיחות מירבית לאורך הפרויקט.

מספר התאונות למיליון ק"מ של נסיעת רכב בכביש עירוני עם מערכות רמזורים (כדוגמת דרך חיפה) גדול פי ארבעה מאשר בפרויקט.

עד כה הושקעו בפרויקט 190 מיליון דולר. כיום משתמשים בו כ־85 אלף כלי רכב ביממה והוא מתוכנן לקלוט למעלה מ־200 אלף כלי רכב ביממה.

הפרויקט יאפשר קשר טוב יותר בין הפרברים לעיר המרכזית בין חלקיה השונים של העיר ובין הפרברים הצפוניים והדרומיים של המטרופולין.

החסכון בהוצאות התפעול של כלי הרכב, בזמן הנחסך ע"י נהגים מקצועיים ושאר הנהגים ובחסכון בתאונות דרכים יביא לידי סה"כ חסכון למשק הלאומי של 45 מיליון דולר לשנה עם פתיחתו של הפרויקט עד מחלף גלילות בצפון.

בגלל התקציבים המועטים המוקצים לפרויקט הוא מבוצע בקצב הרבה יותר איטי מאשר אפשרי מבחינה הנדסית. חברת נתיבי איילון מתכננת לסיים את הקטע שבין גשר ההלכה לבין מחלף גלילות (6 ק"מ) בדצמבר 1990, אם יוזרמו לה תקציבים בגובה של 25 מיליון ש"ח לשנה (בנוסף להכנסות צפויות של החברה בגובה של 5 מיליון ש"ח לשנה).

לאור הגידול הצפוי במספר כלי הרכב ובאוכלוסיית המטרופולין ולאור השימוש ההולך וגובר באמצעי התחבורה הציבורית יש לפעול מיד עם השלמת הפרויקט בקטע שפורט והיקף שתואר (שלב א') להאריכו לכיוון צפון לאורך תוואי מסילת הברזל עד צפונית לכפר שמריהו וכן להאריכו לכיוון דרום, לכיוון חולון בת־ים וראשון לציון. כמו כן יצטרכו לעבות את החלק המרכזי שלו ע"י תוספת נתיבים (מתוכנן) והרחבת גשרים קיימים (מתוכנן).

כמה כסף הושקע עד היום (במיליוני דולרים)

— פינויים ורכישת קרקעות	25
— ביצוע מערכות שרותים (תקשורת, חשמל, ביוב מים ניקוז רמזורים וכו')	20
— גשרים	40
— תעלת מי שטפונות	30
— כבישים וקירות תומכים	65
— רמזורים שילוט הסדרי תנועה	5
— הכנסת רכבת לפרוייקט האילון	5
	190

כמה מהר?

נהגי המוניות אינם נלהבים תמיד להשתמש בנתיבי איילון. בשעות העומס מעדיפים רבים מהם להשתמש בכבישים חלופיים וזאת משום שבכניסות וביציאות מהכביש מתהווים פקקים המעמידים בספק את כדאיות הנסיעה בכביש. לרשותם של נהגי המוניות עומדים מכשירי קשר המאפשרים לאחד מהם הנוסע באיילון לדווח לחבריו מה מצב הפקקים ובהתאם לתכנן את הנסיעה אם לנסוע דרך האיילון או בדרך פתח תקווה ודרך חיפה.

סקר מהירות נסיעה במסלול מדרך חיפה פינת שדרות רוקח בצפון לצומת קיבוץ גלויות החדש בדרום העלה כי בשעות השיא בבוקר נמשכת הנסיעה באיילון 12 דקות, מתוך זה 8.5 דקות עיכובים בין היציאה לאיילון לשדרות רוקח באמצעות דרך ההלכה. בכבישים העורקיים כמו דרך חיפה נמשכה הנסיעה זמן זהה.

בשעות השפל התברר כי הנסיעה נמשכה באמצעות האיילון שמונה דקות. בכבישים העורקיים נמשכה הנסיעה 14 דקות. בשעות השיא אחר הצהריים, נמשכה הנסיעה באיילון 13 דקות. באמצעות הכבישים העורקיים 17 דקות.

ת.ה.

ההיבט האורבני

מאת אדם מזור

הכותב הוא פרופסור לארכיטקטורה ובינוי ערים בטכניון וראש צוות תכנית המיתאר של תל אביב־יפו.

חשיבותו של פרויקט נתיבי איילון נובעת ממיקומו, ממורכבותו ומהשלכותיו על כלל המערך העירוני.

הערכה אורבנית של פרויקט תחבורתי בסדר גודל של נתיבי איילון, צריכה להתבצע בשלושה רבדים:

1. שיפורים תחבורתיים המתייחסים ישירות למערך העירוני הקיים.
2. ההשפעות החיצוניות שיש לפרויקט על מערכות עירוניות קיימות שונות.
3. השפעתו של הפרויקט על כיווני הפיתוח בעתיד של העיר ושל המטרופולין כולו.

יתרונותיו התחבורתיים של הפרויקט, על אף שאינו גמור, ברורים וחוכים להערכת משתמשיו, במיוחד אלה מהם שנסעו בעבר הלא רחוק בתוואים אחרים. לכשיתחבר הפרויקט לרשת הארצית בצפון, וינוצל גם לתחבורה ציבורית והסעה המונית (בתוואי הרכבת המתוכננים לאורכו), יבואו לידי מיצוי יתרונותיו המלאים.

השפעת הפרויקט על מערכים עירוניים קיימים היתה ניכרת. התוואי העורקי של נתיבי איילון, בערוץ הנחל, מאפשר העברת תנועה בהיקף גדול, כאשר מטרדי הרעש והזיהום האוויר הם יחסית קטנים. ללא נתיבי איילון תעבור תנועה זו ברחובות עירוניים שיחשפו למיטרדים סביבתיים חמורים.

מבלי להפחית ביתרונות התחבורתיים והסביבתיים שלמענם נבנה הפרויקט, תרומתו האורבנית העיקרית היא בעיצוב התפתחות תל אביב וערי גוש דן בעתיד.

שתי הבעיות העיקריות במערך האורבני הקיים בתל אביב הן: עודף הריכוזיות בפעילויות בעיר המרכזית, הקיטוב הכלכלי והחברתי בין אוכלוסיית צפון העיר ודרומה.

בתל אביב נעשות כיום מרבית הפעילויות הכלכליות, העיסקיות והשרותיות של המטרופולין. פעילויות אלה מרכזות תנועה וחניה בהיקפים שאין ביכולת העיר לספק. בעקבות בעיות התנועה, חלה התדרדרות כבדה באיכות הסביבתית. ירידה זו גורמת לבריחת מגורים (בעיקר של אוכלוסיה חזקה) מהמוקדים מרכזיים בעיר והחלפתם במסחר ובמשרדים. חילופי הפעילויות מגדילים את הדרישה לתשתית תחבורתית, בעוד תשתיות קיימות ויקרות של חינוך, רווחה ותרבות נשארות בתת־ניצול.

במקביל לתהליך של ריכוז פעילויות ואובדן מגורים בתל־אביב, סובלות ערי גוש דן האחרות ממחסור ביצע עסקי ושרותי, ותושביהן נאלצים לנסוע למטרות אלו לתל אביב ולבזבז זמן יקר בדרכים ובחניה. מכאן, שעודף הריכוזיות בתל אביב משפיע לרעה הן על תושבי תל אביב והן על תושבי ערי הפריפריה.

בתל אביב קיים קיטוב הולך וגדל בין הצפון והדרום. קיטוב זה, הנובע מהתפתחות היסטורית, מתגבר ע"י המגמות הפועלות כיום. הפערים אינם מצטמצמים להבדלים בהרכב הסוציו־כלכלי של האוכלוסיה. אלא באים לידי ביטוי גם בהרכב התעסוקה ורמת השרות. תעסוקות משרדים ותעשיות מתוחכמות זוחלות צפונה, ואילו מלאכות ותעשיות משולות מתפשטות דרומה.

תכנית המתאר החדשה של תל־אביב מנסה להתמודד עם שתי הבעיות המרכזיות הללו, כאשר לפרויקט נתיבי איילון, בהיקף ובערוצי הפיתוח שנקבעו לו, חלק נכבד באפשרויות לפתרונן.

קוי נתיבי איילון העוברים מצפון לדרום לאורך העיר, יוצרים משני צדיהם מיקום אופטימלי ונגיש מכל חלקי המטרופולין. מיקום מרכזי עסקים ושרותים לאורך האיילון יאפשר גישה ישירה ממערכת התנועה הראשית למרכזים אלו מכל חלקי המטרופולין. כתוצאה מכך יופחת הלחץ של העסקים מאזורי המגורים שממערב לאיילון ואיזור זה יתחדש למגורים. הפחתת התנועה תשפר את האיכות הסביבתית באזורים אלו ויישמר הקשר הרצוף בין מקומות המגורים וחוף הים. תנועת תושבי תל אביב למרכזי הפעילויות לאורך האיילון תהיה גם היא נוחה מאחר ותנועה בשעות השיא בכיוון הנגדי את עיקר התנועה.

פרויקט איילון מאפשר את שיפור הקשר ברכב ובהסעה המונית בין הצפון והדרום. חלוקה מאוזנת יותר של פעילויות. מרכזי משרדים ותעשיות עתירות ידע, שימוקמו בדרום, ויציעו, לראשונה באזור זה, תעסוקות ברמה גבוהה, יהיו נגישים לאוכלוסיית הדרום ולאוכלוסיית הצפון גם יחד. "החרוט הדרומי" של המע"ר, הכוללת את אתר התחנה המרכזית הישנה, אתר התחנה המרכזית החדשה ושטחים נוספים לאורך האיילון, יכולה, הודות לנגישותה, להוות חלופה לריכוז הפעילויות בצפון, להחליש את הקיטוב ולתרום לחיזוק האוכלוסיה בדרום.

מסות הבניה הגדולות המיועדות לאורך האיילון, יוצרות אפשרות לשיפור עיצובי חזותי לעיר המרכזית.

בעבר, הכניסה לעיר דרך "שער בחומה" היתה קשורה בחוויה של מעבר מסביבה, וכללי התנהגות מסוימים אל סביבה אחרת וכללי התנהגות שונים. ביטול החומות והתפשטות העיר לפרברים הקטינו חוויה זו. אם כי העליה בצפיפות תוך התקרבות לעיר המרכזית והצללית של הבניה הגבוהה במרכז העיר, המשיכו לבטא את המעבר ההדרגתי מהפריפריה העירונית למרכזה.

קיומן של דרכים מהירות כנתיבי איילון, העוברות לאורך כל העיר, מאפשר להגיע דרך העיר, לעתים אף במרכזה, מבלי להרגיש כלל במעבר זה. בכך אובדת ההוויה שבקליטת דימויה העשיר והאינטנסיבי של העיר.

בנייה מסיבית בלתי מבוקרת לאורך האיילון, כשהבניינים הסמוכים מסתירים את גבם לאיילון וממקמים לאורכו את שטחי החניה והחצרות המשק שלהם, עשויה ליצור תדמית קשה לתל־אביב, דווקא לאורך התוואי העיקרי של זרימת התנועה לעיר הגדולה. תדמית שלילית כזו לשולי מסילות הברזל ודרכים ראשיות, אופיינית למספר רב של ערים באירופה וארה"ב.

כמודעות לפוטנציאל העיצובי של חזות העיר לאורך האיילון, מאפשרת העיצוב החזויה האורבנית של הנסיעה לאורך האיילון תוך פתרונות עכשוויים ועיצוב הכניסה לעיר וצלליתה. בעיצוב שולי האיילון יש להביא בחשבון את מהירות הנסיעה והתפישה הויזואלית של הנוסע. חשוב שנושאים אלו של עיצוב גדות האיילון ותאום הבניה לאורכו ישולבו בשיקולים ההנדסיים. הרוחב הגדול של הנתיבים, המסילות והכיוות הדרך אורכות של "נתיבי איילון" מבתרים את העיר לאורכה. יש להבטיח גישור מתאים בין שתי ה"גדות" על מנת לאפשר רצף של פעילויות וקשר בין שני חלקי העיר. ניצול "זכויות האוויר" בנקודות הנגישות ביותר לאורך האיילון, הוא אחד הפתרונות לגישור אפשרי. באמצעות בנייה מעל האיילון ניתן להמשיך רצף של פעילויות ומיקומים אורבניים.

ולאחרונה, להיבט הכלכלי־אורבני: יתרונותיו של פרויקט נתיבי איילון ניתנים לכימות כלכלי. החסכון בזמן הנוסעים הינו רק אחד מגורמים אלו. מספר המכוניות המשתמשות כבר כיום באיילון נאמד בכ־100 אלף ליום. נוסעי כלי רכב אלו חוסכים מדי יום כ־30,000 שעות נסיעה. גם אם נעריך שעות אלו בעלות מינימלית, די בחסכון של שנה אחת להצדיק, כלכלית, את מלוא ההשקעה הדרושה לפרויקט עד להשלמתו.

למרות שפרויקט נתיבי איילון עומד בכל הקריטריונים של עלות־תועלת לכלל המשק, לא תמיד עומדים לרשותו המשאבים הכספיים הדרושים להמשך ביצועו. פרויקטים רחבי היקף מאופיינים בכך שההשקעה בהם, עד לקבלת תמורות כלכליות היא גבוהה. אי ודאות, הן לגבי היקף ההשקעות הכולל והן לגבי התפוקות הצפויות, גורמים לעתים להשהיות ולעכובים לטובת פרויקטים קצרי טווח וברורים.

היסוסים מסוג זה ליוו את פרויקט נתיבי איילון מתחילתו. כיום, לאחר ששלביו הראשונים של הפרויקט הושלמו, ותפוקותיו, גם אם הן עדיין חלקיות, חזות להערכה, נראית ההשהיה של המשך הביצוע תמוהה.

דווקא בפרויקטים כדוגמת נתיבי איילון, בהם ההשקעה מקדימה במידה ניכרת את התפוקות, יש להשתדל שפער זמנים זה יהיה קצר ככל האפשר. ריכוז מאמץ ניכר במספר קטן של שנים והשגה מידית של תפוקות, (בעיקר כאשר אי הודאות לגבי כדאיות הביצוע ויתרונותיו הצטמצמה), נראית כמדיניות נבונה.

מימוש יתרונותיו המלאים של פרויקט נתיבי איילון, ובכלל זה השפעתו החזויה על התפתחותו ארוכת הטווח של המערך העירוני, מחייבת השקעת מאמצים בהשלמתו (לפחות עד קשירתו למערכת הארצית בצומת גלילות ושילוב הסעה המונית מסילתית לאורכו בהקדם). השקעה זו, מן הראוי שתהיה מלווה בשיקולים תכנוניים ועיצוביים של האיילון עצמו וסביבתו הקרובה.

השלמה זו, האפשרית מבחינה טכנית תוך שנתיים, יכולה לקרב פתרון של הרבה בעיות שוטפות ובכללן הפקקים היומיומיים של הנכנסים לתל אביב במבואותיה השונים, וכן קידום תהליכים ארוכיים רצויים בטווח הקצר. תהליכים אלו יאפשרו קירוב מרכז העסקים הראשי של תל אביב לכלל תושבי המטרופולין, הבראת תל אביב על איכויותיה למגורים וסגירת הפער בין הצפון והדרום.

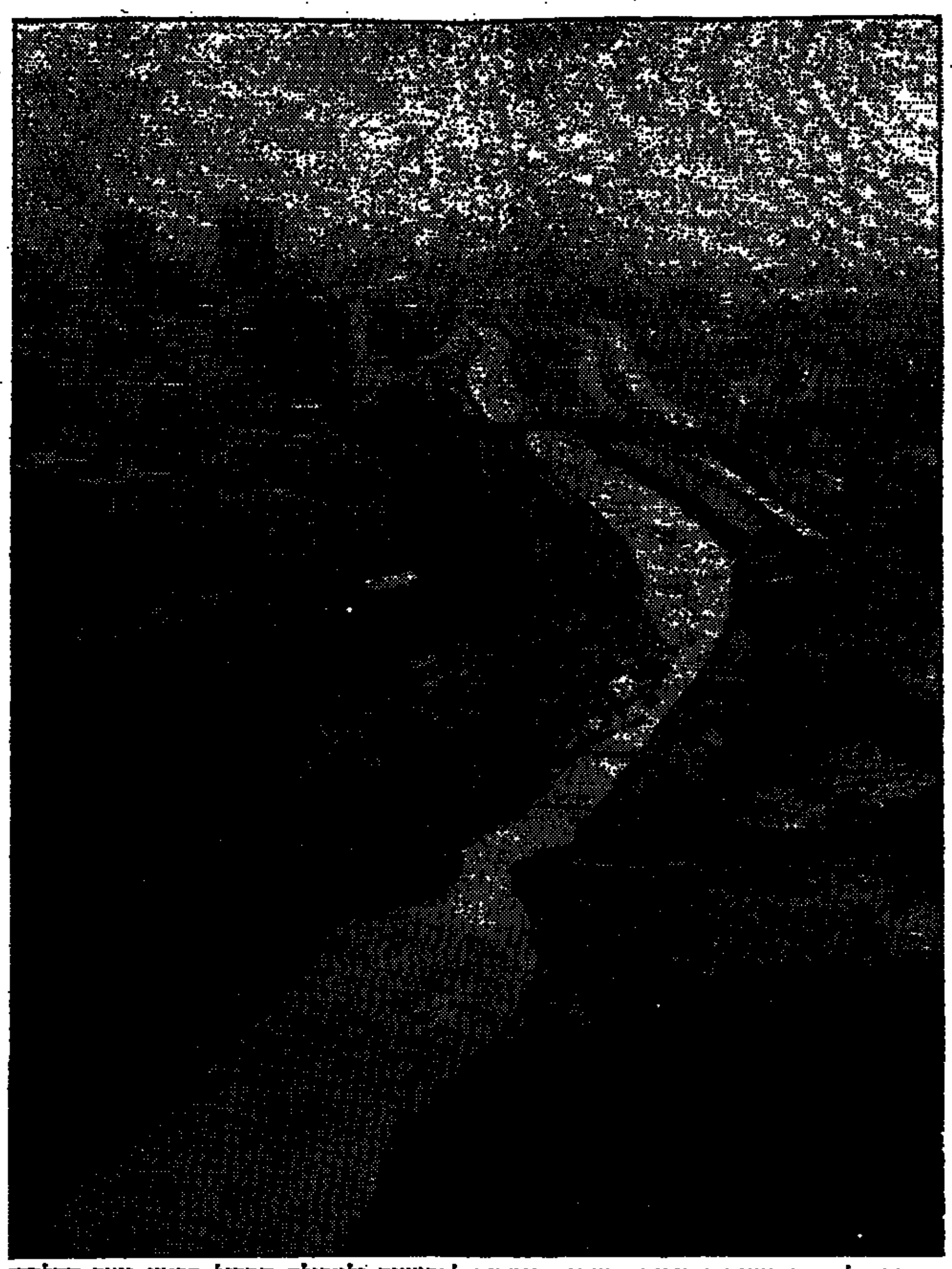

בימים אלה מתבצעות עבודות תשתית והישור לכבישים ולמסילת הברזל בקטע גשר ההלכה־שדרות רוקח (בתמונה). הקטע מתוכנן להפתח בנובמבר, והוא יביא לחיסולו של הפקק המפורסם בצומת ההלכה־דרך חיפה.

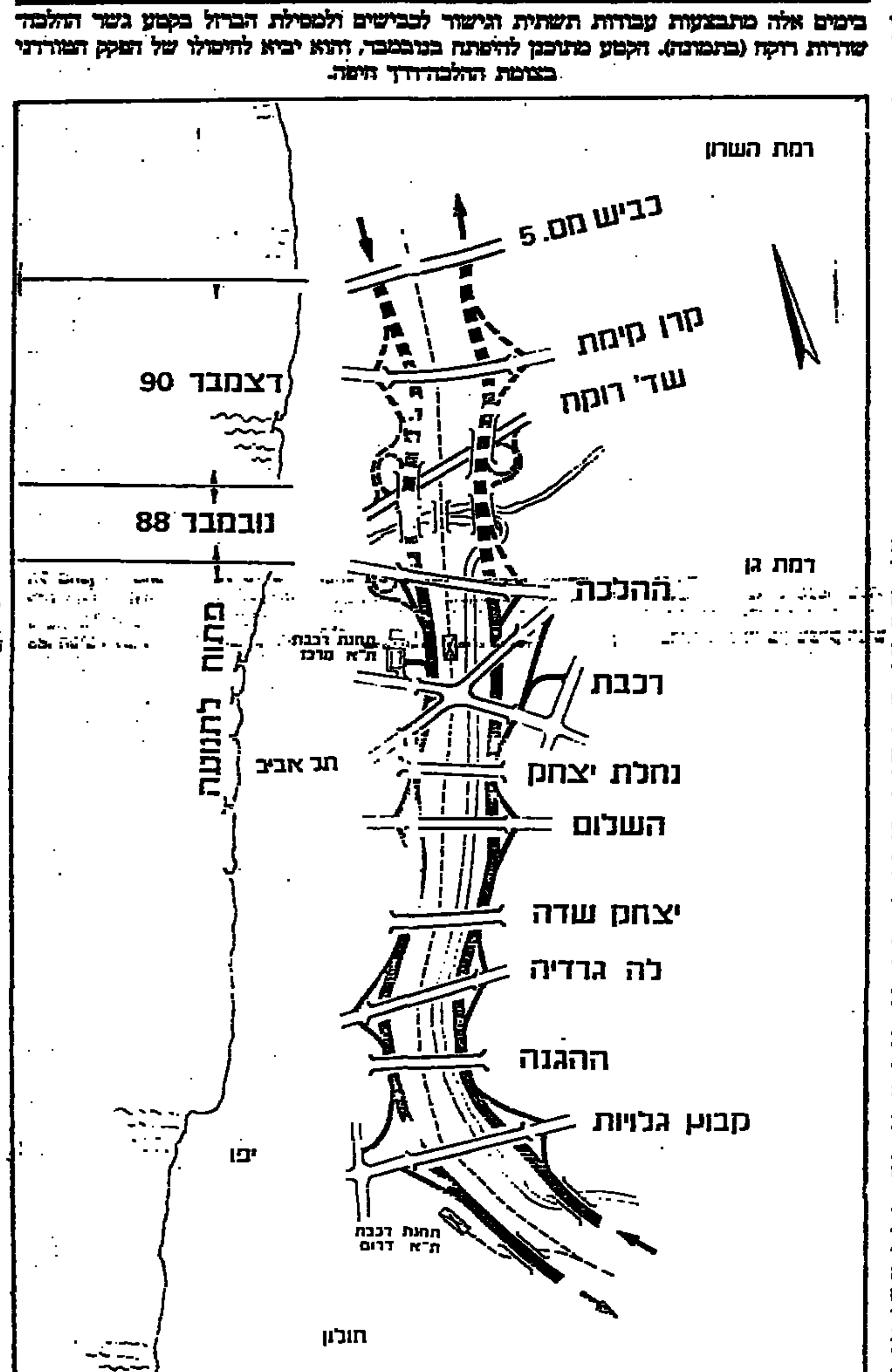

מפת נתיבי איילון

איך בוזבזו השנים

מאז החלו ראשי משרד התחבורה ועיריית תל־אביב לדבר על פרויקט נתיבי איילון, העריכו תמיד כי תוך חמש שנים ניתן יהיה להשלים את כולו. המציאות טפחה על פניהם וגם על פנינו — הנהגים.

פרוייקט נתיבי איילון החל להתבצע בשנת 1964. באותם ימים החליטה הממשלה להקים גוף משותף לה ולעיריית תל־אביב, שתפקידו לבנות את הפרוייקט.

בשנים הראשונות עסקו אנשיה של חברה קנדית בבחינת הנושא ותכנון הפרוייקט. בשנת 1970 נראה היה כי הפרוייקט יוצא לדרך, אבל אז הביא משרד התחבורה מומחה נוסף משיקגו, שבנה תכנית גרנדיוזית, שעד מהרה הבינו בארץ כי איש לא יוכל לבצע אותה. כך גם בוזבזו שנתיים. ואז באה מלחמת יום הכיפורים ושנות החרון שבעקבותיה. הממשלה ועיריית תל־אביב לא הקציבו לפרוייקט כספים מרובים, אלא סכומים קטנים יחסית למה שנדרש בפרוייקט מסוג זה.

אבל היו לעיכובים בביצוע הפרוייקט סיבות נוספות. מתברר כי המכרז וכל הכרוך בו הביאו לשורה של תקלות. לחברות שזכו במכרזים לא היה לוח זמנים לביצוע בשלביה השונים. סולל בונה, למשל, היה אמור לסיים את העבודה עד 1976. אבל במהלך העבודה נוצרו פיגורים, ובמקביל כלל לא היה ברור בגלל האינפלציה כמה יש לשלם לקבלנים בעבור העבודה — לפי המחיר בחוזה או המחיר האינפלציוני. הסכסוכים בין הצדדים התרבו, העבודה נעצרה ואז לא היתה ברירה אלא לצאת למכרזים חדשים שרק בעקבותיהם נבנה עיקר של הפרוייקט.

גורם נוסף עיכב את העבודות בפרוייקט. נתיבי איילון הפכה לממונה על תכנון וביצוע פרויקטים תחבורתיים אחרים בתל־אביב. היו שנים במהלכם יותר מכספי החברה הופנו למשימות אלה.

לאנשי עיריית תל־אביב היתה השפעה מרובה על ההחלטות לאיזו משימה יופנו הכספים של החברה. במועצת המנהלים של החברה יש חלוקה שווה לנציגי הממשלה ולנציגי העירייה, כאשר 75 אחוז מהכספים מגיע מהממשלה ורק 25 אחוז מהעירייה. העירייה יכלה איפוא להתפאר בפעולות לפיתוח התחבורה בעיר מכסף שלא היה שלה.

בשנים האחרונות שונה סדר עדיפויות זה ומרבית תקציבה של נתיבי איילון מופנה לפרוייקט שלמענו קם.

גם ההתפתחות האיטית שחלה בפרוייקט הביאה לתקוות וגם לנהנים את יתרונו של הפרוייקט, דבר שהניע את מקבלי ההחלטות לקדם אותו בשנים האחרונות במסלול סדרי העדיפויות שלהם.

ת.ה.

ערך: חיים הנדוורקר

המחדל התחבורתי הגדול של גוש דן

מאת יוסף דוריאל

הכותב הוא מנכ"ל המכון לפריון העבודה והייצור.

לפני כחודש ביקר אצלי אורח מעניין מארה"ב — קולונל בדימוס של חיל ההנדסה האמריקאי וכיום פרופסור להנדסה אזרחית, שניהל את פרויקט ההקמה של שדות התעופה החדשים בנגב. פרויקט זה, על עשרות הקילומטרים של מסלולים, ארך, על תכנונו וביצועו השלם, כשלוש שנים. "כמה זמן אורך אצלכם פרויקט נתיבי איילון, שהוא פשוט וקטן בהרבה משדות התעופה?" הוא שאל. האמת היא, שכבר קשה להיזכר מתי התחיל אותו פרויקט, שהוגדר במקורו ככביש מהיר שיחצה את תל אביב באפיק הנחל של נחל איילון. זכור לי שבוויכוח עם אנשי האוצר, בתחילת שנות ה־70, היה מדובר על כך ש־100 אלף כלי רכב אמורים לעבור בו ביממה, תוך חסכון של 20 דקות, בממוצע, ביחס לנסיעה דרך העיר. וזה יוסף לעם ישראל 33,000 שעות־אדם ליום. השאלה היתה אז כמה זה שווה לנו?

כשבע שנים לפני כן הכנתי, לפי הזמנת משרד השיכון, תחזית על פיתוח המוטוריזציה בישראל, אשר לפיה היתה השאלה הנ"ל מיותרת לחלוטין: בקצב ריבוי כלי הרכב שנחזה כבר אז — היתה תל אביב נסתמת, על כל מבואותיה, בשעות הפעילות של היום, עוד לפני שנות ה־2000, כפי שאנו אכן רואים בימים אלה. במצב כזה, הוויכוח על כמה עולה שעת־אדם כבר לא רלוונטי, כי הברירה היא בין סתימת מבואות לבין תנועה סבירה הדרושה לחיי המטרופולין המרכזי במדינה. ותנועה סבירה לא יכולה להתקיים אם התחבורה המהירה מהעיר צפונה, דרומה ומזרחה תלויה בעורק בודד אחד לכל כיוון.

לכן נתבקשו שלושה כבישים מהירים שהיה צריך לפתח, עוד בעשור הקודם, על רצועות קרקע שניתן היה לקבל עליהן זכויות־דרך לעירייה או למדינה:

1. כביש מהיר ברצועת זכויות הדרך של הרכבת, דרך נחל איילון, עד לצומת שפיים.
2. כביש מהיר ברצועת זכויות הדרך של הרכבת — מגני התערוכה עד אחרי פתח־תקוה.
3. כביש מהיר לציבור ברצועת החוף — מנמל ת"א ועד למבואות בת־ים (בשטח שרובו היה אז פנוי).

כיום, אחרי השקעה של כ־200 מיליון דולר, טרם השלמנו אף את תשעת הקילומטרים הראשונים של הפרויקט, כשמחיר הסלילה לק"מ עולה על 20 מיליון דולר — סכום השווה, בכל פרופורציה, גם בהתחשב בהשקעה שנדרשה לניקוז מי נחל איילון.

בכביש ת"א־הרצליה, הסובל כבר שנים מסתימה כרונית, דרסטית בשעות הפעילות של היום, יש מקום לנתיב שלישי בכל כיוון, שיכול להקל בהרבה על התנועה. עלות קילומטר סלילה לזוג הנתיבים הנוספים הנעה בסביבת רבע מיליון דולר, נראית כ"כסף קטן" ביחס לקילומטר כביש בנתיבי איילון. קשה להבין איך משקיעים כיום כסף לשתילת עצים בנתיב שנועד להרחבת הכביש ואיך נותנים עדיפות להשקעה בהחלפת עמודי תאורה (שעדיין במצב טוב) על פני השקעה בנתיבי תנועה חיוניים. הרחבת הכביש ת"א־הרצליה לכל אורכו אינה סובלת דיחוי, אפילו אם פרויקט נתיבי איילון ימשיך במלוא תנופתו צפונה, לכיוון שפיים, מה עוד כשפרויקט זה תלוי על אינפוזיה של תקציבי מדינה, עם ברז המשחרר טיפה ונסגר שוב, כמעט כל שנה מחדש.

וכאן אנו באים לשורש הבעיה: האם כך מארגנים ומנהלים פרויקט לפתרון בעיות התחבורה של מרכז מטרופוליטני כמו גוש דן? האם הכשלון המתמשך של פרויקט התנועה העירונית הוא מקרה־ביש או סימפטום של טיפול לא נכון בכל נושאי התחבורה שלנו? נושא התחבורה בעיר הוא טיפוסי למערכות מורכבות (במקרה זה — שימושי קרקע, תשתית, כלי־רכב, כלכלה אורבנית, חוקים, התנהגות אנושית). בעיות של מערכות מורכבות ניתן לפתור רק על ידי גישה מערכתית כוללת לגורמים המשולבים בהן.

לרוע מזלנו, רמת התכנון המערכתי בפיתוח מערכות כבישים מהירים בגוש דן, לא היתה שונה מזו שזכינו לה בתחנת האוטובוסים החדשה, פרט לנקודת האור ושער גיעה, כאיחוד רב של חיבור כביש ירושלים המהיר לטבור הגוש. נקודת אור זו מוכיחה לכל נוסע מה יכולנו להרוויח לו כבישים מהירים מסוג זה היו חוצים את הטבור המטרופוליטני גם ממזרח למערב וגם מצפון לדרום (בתחזיות שציינתי לעיל). על כך, ודאי נשמע את המענה שזה היה אפשרי — לא היה לנו כסף. תשובתי היא, שאם התנאי הוא הכסף וזה נכון, אז מרכיב בסיסי של הפרויקט חייב להיות יצירת מקור לכסף. את זה הבינו, כנראה, רק בודדים מקרב המנהלים שהתחלפו בראשות הפרויקט, מאז תחילתו.

לצערי, אבל קובעי המדיניות בנושא לא גילו שום נכונות להתאמץ ליצור מקורות מימון עיסקיים לקידום מהיר של הפרויקט (ומקורות אלו קיימים וידועים לכל מי שצריך לדעת). דבר זה מבטל את כל הרעיון של חברה עיסקית שנתיבי אילון היתה אמורה להיות. והופך אותה לאחות חורגת קטנה של מע"צ הממשלתית, התלויה, כמותה, בתקציבי הממשלה ואינה חופשית ליזום פעילות עיסקית למימון הפרויקט. תלות ביכולת הממשלה ובכוונתה להקציב כל שנה טיפה נוספת של כסף לטיפה נוספת של פרויקט, אולי נוחה למתמחי התירוצים, אך מובילה למבוי הסתום בו אנו נתקעים היום בתל אביב. במצב של עיר שגזרה על עצמה מצור ביותר ויותר שעות ביממה.

לוח הזמנים וההשקעות הנדרשות בפרוייקט בעתיד (במיליוני ש"ח)

	מתוכנן לפתיחה	עלות נדרשת	87/88	88/89	89/90	90/91
קטע ההלכה–רוקח	נובמבר 1988	22	7	15	—	—
קטע רוקח–ק.ק.ל	נובמבר 1989	23	3	10	10	—
קטע ק.ק.ל–כביש 5	דצמבר 1990	22	—	—	12	10
מחלף גלילות הקאנטרי קלאב	אפריל 1991	28	—	—	5	15
		85	10	25	25	25

כביש לא שקט

אחד המיטרדים הקשים שעשוי פרויקט האיילון לגרום הוא הרעש. זה זמן עוקבים אנשי הרשות לאיכות הסביבה במשרד הפנים יחד עם אנשי נתיבי איילון אחר סכנה זו.

במיוחד עלולים להיפגע מהרעש תושבי שיכון בבלי, בתי המגורים הסמוכים לגשר ההלכה החדש ובעתיד — תושבי אפקה ותל ברוך. תושבים באזורים אלה מתארגנים לפעולה, אך בשלב זה הם שומרים על פרופיל נמוך כדי להביא לפתרון בלי להרגיז את הרשויות, ורק אם ייכשל המאבק השקט יצאו למאבק גלוי.

בחברת נתיבי איילון משוכנעים כי בשכונות הצפוניות קיימת רגישות־יתר ומופרזת מהמטרדים הצפויים. אנשי הרשות לאיכות הסביבה יוזמים החלטה בוועדה המחוזית לתכנון ולבניה אשר יחייבו את חברת נתיבי איילון לצרף לתוכניות המוגשות על ידה גם תסקירי השפעה על הסביבה אשר יעריכו את ההשפעות החזויות של הפרויקט ויפרטו את האמצעים הדרושים שייכללו בתכניות באופן מחייב.

בבדיקה שנערכה בסביבת שיכון בבלי התברר כי מפלסי הרעש הצפויים בשעות השיא יהיו גבוהים מן הערכים המומלצים על ידי השירות לאיכות הסביבה, ולא רק בשעות השיא. בשעות הלילה אף צפוי להיות מטרד בעת מעבר הרכבת באיזור. בדיקה אף העלתה כי צפוי מטרד לתושבי רמת גן באיזור גשר ההלכה.

דן הולצמן אומר כי הפתרון יהיה הקמת סוללות ו/או קירות גבוהים אשר יורידו את מפלס הרעש לרמה בלתי מזיקה ובלתי מפריעה.

בעוד תושבי הצפון פועלים למנוע ככל האפשר מיטרדים, נראה כי הרשויות מתייחסות לבקשות אלה בחיוב. פנה חבר מועצת העירייה אריה צוקר (מפ"ם) לראש עיריית תל אביב וטען כי משום־מה שכחו שכביש נתיבי איילון עובר גם באזורי מגורים ברורים, בשכונת עזרא, שכונת התיקווה ויד אליהו, ולעיתים המרחק מהכביש לבתים הוא פחות מ־100 מטרים. "זה" לדברי צוקר, "מצב בלתי נסבל. התושבים יסבלו קשות מהרעש. אמנם, אומר צוקר, התושבים אשמים גם הם. הם היו צריכים לדעת שלא העירייה ולא נתיבי איילון יחשבו וידאגו לבריאותם ולזכויותיהם. צריך מבניע איפוא להקים מחסומי רעש אקוסטיים גם באיזור שכונות הדרום.

מנכ"ל נתיבי איילון דן הולצמן אומר לנו בתגובה כי איש מהשכונות הדרום לא ביקש הקמת מחסומים אקוסטיים [illegible]. ת.ה.

הודעה על הצגת רשיון החזרה

נמסרת בזה הודעה כי רשיון החזרה "מאגר בית יצחק" לשנת 1987/88 של חב' מקורות הוצג לעיון הציבור ביום 22.12.87 במקומות הבאים:

1. במשרד נציבות המים — אגף הקצאות ורשוי.
2. בעיריית חדרה ונתניה.
3. במועצות האזוריות עמק חפר, השרון הצפוני.
4. במועצה המקומית בית־יצחק.

כל אדם רשאי לעיין בהעתק רשיון החזרה חינם. מי שרואה עצמו נפגע מהחלטות נציב המים בדבר מתן רשיון החזרה או מפרט שנקבע ברשיון זה, רשאי לערור על כך לבית הדין לענייני מים בחיפה תוך 60 יום מיום הצגת הרשיון.

נציב המים

בית המשפט המחוזי בירושלים

הזמנות בדבר קיום צוואות/ירושות ומינוי מנהלי עזבון

להווי ידוע כי הוגשו לבית המשפט בקשות ליתן צווים לקיום צוואה וירושה או למינוי מנהל עזבון או לשלושתם, כמפורט להלן. כל המתנגד לבקשות יגיש, תוך ארבעה עשר יום מפרסום הזמנה זו, את טעמי התנגדותו שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

מספר התיק	שם המנוח/ה	תאריך הפטירה	שם המבקש/ת
ירושות:			
643/88	אברהם בסאי	7.12.87	שמואל בסאי
88647	פרנלפה סוקה אברהמיאן	20.1.86	דליה אברהמי
646/88	יקוס דיין	24.5.87	יעקב דיין
653/88	מרדכי מלרובר	14.7.87	נדיה מישאל
654/88	שרה בראל	25.11.87	קריגר־בראל בלהה
658/88	מנחם בראונשיינדר	23.1.87	מטילדה בראונשיינדר
660/88	אברהם זמירוטף	1914 שנת	יוסף מירוכוב
662/88	מישן שם	26.10.87	יהודה לייבסקוב
צוואות:			
645/88	בלה (גבכה) כץ	1.8.87	מיתה לאור
649/88	חיים אלשרד	7.12.87	פרץ חלקן
651/88	אליתר הורון רוזנברג	22.11.86	שלות רוזנברג
652/88	אורי פרסי מנסטר	2.1.86	תמר פרסי
655/88	מני רידלביץ	12.11.87	אפרים זידר
656/88	מרים סמוזואר	7.12.87	חיים מסר סמוזאר
659/88	נתן יעקב בר	6.6.86	לואיס בר יעקב
661/88	יוסף מיסר	6.1.82	ליבוית מיסר
663/88	מקסימיליאן רוטנוב	6.11.86	דבורה שורץ
665/88	אברהם (אלבריה) ואחות	13.9.87	מיסר ואחות
666/88	שמואל מלבר	24.8.87	זין מלבר
667/88	מיכאל יוסמן	28.12.87	דבורה יוסמן

24/1/88 [illegible] רשם

מספר הטלפון שלנו הוחלף

והחל מ־ 1/2/1988

יהיה המספר החדש —

(03)-5613178

פקס. FAX – **(03)-5610074**

מבני תעשייה בע"מ

זקוק דחוף למודעה?

מודיפון

לשרותך 24 שעות ביממה

03 38 38 38

לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

כלכלה ועסקים

כימיקלים לישראל: שחיקת מחירים ורווחים

חסר הדו"ח הכספי הנפרד של החברה האם, בקשר להנפקה מנובמבר 1987 • השקעות חדשות בקצב של 100 מיליון דולר בשנה • הממשלה קיבלה דיווידנד מוקטן

דו"ח על דו"ח / נח סופר, רואה חשבון

בעשור האחרון השקיעה הקבוצה כמיליארד דולר. הפרויקטים הגדולים היו:

הרחבת מערך ייצור הברום ותרכובות הברום	— 200 מיליון דולר
הרחבת כושר ייצור האשלג בסדום	— 200 מיליון דולר
הקמת תשלובת לייצור חומצה זרחתית, חומצה גופרתית ומתקני ייצור דשנים	— 150 מיליון דולר
הקמת מפעל חדש לפוספטים בנחל צין והרחבתו	— 80 מיליון דולר
הקמת מסוף פוספטים חדש בנמל אשדוד	— 50 מיליון דולר
הקמת מסוע להובלת אשלג מסדום למישור רותם	— 36 מיליון דולר

כימיקלים לישראל (כי"ל) היא חברה בבעלות מלאה של הממשלה ומשמשת חברה אם לרוב החברות התעשייתיות הממשלתיות העוסקות בתחום הכימיה האנאורגנית בישראל.

היעד העיקרי של כי"ל הוא פיתוח וניצול אוצרות הטבע של ישראל: מלחי ים המלח, מרבצי פוספטים ומרבצי חרסית, חול וסכוכית. חברות הקבוצה פועלות מכח זכיונות שניתנו להן מהמדינה כנגד תשלומי תמלוגים או דמי חכירה.

בעשור האחרון השקיעה קבוצת כי"ל כמיליארד דולר בפרוייקטים שונים שהושלמו.

המכירות נטו של החברה הגיעו בשנה האחרונה לכ-850 מיליון דולר בהשוואה ל-800 מיליון דולר בשנה הקודמת.

הרווח לפני מס ירד מ-97 מיליון דולר ב-1985/6 לכרבע מיליון דולר בלבד ב-1986/7.

מכירות ורווחיות

התנודות האופייניות בצריכת הדשנים העולמית ובמחירים הבינלאומיים של פוספט ואשלג קובעות במידה רבה את היקף המכירות והרווחיות של חברות כי"ל אשר 86% מתוצרתן נמכרת בחו"ל (כיצוא וכמכירות של חברות המקומות בחו"ל).

המגמה הכללית בשוק הדשנים העולמי בשנתיים האחרונות 86/85—86/87 היא של ירידת מחירים. מחירי האשלג ירדו ב-18% בממוצע בתקופה זו, מחירי הפוספט ירדו ב-10%, הדשנים ב-20% והחומצה הזרחתית ב-25% — כל זה במחירים דולריים שוטפים.

הירידה במחירים לא גרמה לירידה בכמויות המכירה ואלה עלו מ-4.3 מיליון טון ב-84/5 ל-4.4 מיליון טון בשנת 85/6, ול-4.8 מיליון טון ב-86/7.

סכומי המכירות גדלו בשנת 1986/7 ב-6% לעומת השנה שקדמה לה והגיעו ל-919 מיליון דולר. בגלל הנפח המשקל הרב של מוצרי החברות וחומרי הגלם תופס נושא ההובלה משקל נכבד בעלויות. הוצאות משלוח מהנמל, המנוכות מהמכירות, הגיעו ב-1986/7 ל-72 מיליון דולר לעומת 67 מיליון דולר בשנה שקדמה לה. בהוצאות המכירה נכלל סעיף הובלה עד לנמל בסכומים של 49 מיליון דולר ב-86/7 ו-41 מיליון דולר בשנה שקדמה לה. נוסף לכך קיימת בעלות המכירות הוצאות פחת על כלי רכב וקרונות רכבת וכן הוצאות למובילי משנה. בסך הכל יש לחברה הוצאות הובלה המתקרבות ל-150 מיליון דולר בשנה, כ-16% מהמכירות.

עלות המכירות שהיתה ב-85/6 72% מהמכירות נטו עלתה ל-77% ב-86/7. הרווח הגלמי ירד איפוא מ-28% ל-23%. הסיבות לירידה החדשה בשיעור הרווח הגלמי הן הירידה במחירי המכירה, התייקרות עבודות הנמל, וכן התייקרות שכר העבודה ב-16% במונחים דולריים.

עליה ניכרת בהוצאות המכירה — מ-80 ל-98 מיליון דולר — גרמה לשחיקה נוספת ברווחיות. הרווח לפני הכנסות והוצאות מימון ירד מ-75 מיליון דולר ב-85/6 עד ל-15 מיליון דולר ב-86/7. בסעיף המימון חל מהפך — מהכנסות של 16 מיליון דולר בשנה הקודמת להוצאות מימון של 20 מיליון דולר בשנת 86/7. הסיבה לכך, לדברי הנהלה, היא הירידה בשיעורי הריבית הריאלית. לזה יש להוסיף גם את השינוי שחל במבנה הנכסים וההתחייבויות.

המלאי גדל בשנת 1986/7 ב-16 מיליון דולר והלקוחות ב-10 מיליון דולר. כן ניתן אשראי לזמן ארוך ללקוחות בסך 31 מיליון דולר כאשר 20 מיליון דולר מתוכם הם ללא ריבית. סעיף ניירות ערך סחירים הצטמק ב-16 מיליון דולר. הפעולות הללו מומנו ע"י הגדלת הלוואות לזמן ארוך מבנקים (30 מיליון דולר) ובעיקר ע"י הלוואות ואשראי לזמן קצר מבנקים — 91 מיליון דולר. מאידך צומצם במאוד (ב-39 מיליון דולר) האשראי הינם המוענק בדרך כלל ע"י זכאים אחרים.

הרווח לפני מסים על ההכנסה הגיע ב-1986/7 ל-1/4 מיליון דולר בלבד בהשוואה ל-97 מיליון דולר בשנה שקדמה לה. על הרווחים הקטנים של החברות הבנות לא חלים כמעט מסים שוטפים ומאידך שוחררו מהעתודה להשוואת מסים כ-45 מיליון דולר. סעיף המסים מראה הכנסה של 39 מיליון דולר.

הרווח אחרי מסים ב-86/7 מגיע איפוא ל-39 מיליון דולר לעומת 62 מיליון דולר ב-85/6. לאחר חלק המיעוט ברווח וסעיפים אחרים נותר בידי החברה בשנת הדו"ח רווח נקי של 27 מיליון דולר לעומת 54 מיליון דולר בשנה שקדמה לה.

כי"ל לא פרסמה דו"ח חצי שנתי ל-30.9.87. שנת הכספים שלה תשתנה השנה ותסתיים ב-31.12.87. בתשקיף של החברה הבת של כי"ל מנובמבר 1987 מציינת ההנהלה כי להערכתה לא חל שינוי מהותי לרעה בתוצאות הפעולות של החברה בחודשים אפריל — ספטמבר 1987.

שלוש חברות בנות שמניותיהן נסחרות בבורסה פרסמו דוחו"ת חצי שנתיים. מפעלי ים המלח שמכירותיה יחד עם החברה הבת שלה — ברום ים המלח — מהוות קרוב למחצית המכירות של הקבוצה, דיווחה על מכירות של 192 מיליון דולר קרוב למחצית המכירות של הקבוצה, בתקופה אפריל-ספטמבר 1987 בהשוואה ל-185 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח לפני מס, שהוא לדעתי המבחן האינדיקטיבי ביותר במקרה זה, היה בחצי השנה האחרונה 16 מיליון דולר בהשוואה ל-21 מיליון דולר באפריל — ספטמבר 1986. בכל שנת 86/7 היה הרווח לפני מס 29 מיליון דולר בהשוואה ל-84 מיליון דולר בכל שנת 85/6.

המשך השחיקה ברווחיות מפעלי ים המלח מוסברת ברמת המחירים הנמוכה של האשלג, שהגיעה במהלך התקופה אפריל — יולי 1987 לשפל העמוק ביותר מזה 30 שנה, וכן להתייקרות תשומות הייצור המקומיות מעבר לשינוי שער החליפין של השקל ביחס לדולר. בחודשים אוגוסט — ספטמבר 1987 חל מפנה בשוק האשלג והמחירים עלו בממוצע בשיעור של 12%. עליית המחירים נמשכה גם אחרי ספטמבר 1987.

דשנים וחומרים כימיים דיווחה על גידול של 10% במכירות (מ-40 ל-44 מיליון דולר). הפסד לפני מס שהיה באפריל-ספטמבר 1986 הפך לרווח של 0.7 מיליון דולר באפריל — ספטמבר 1987. גם בפריקלאס יש גידול במכירות מ-16 ל-23 מיליון דולר. הרווח לפני מס גדל מ-100 אלף דולר במחצית השנה הראשונה אשתקד ל-1.5 מיליון דולר בדו"ח חצי שנתי האחרון.

לאור הנתונים הללו אין לצפות כי הדו"ח לתקופת 9 החודשים שהסתיימה ב-31 בדצמבר 1987 יראה על רווחיות משופרת במידה משמעותית מזו שהושגה בשנת 1986/7.

המצב הכספי

להחברה ליום 31 במארס 1987 הון עצמי של 460 מיליון דולר. זכויות המיעוט בחברות הבנות מסתכמות ב-46 מיליון דולר ואילו העתודות מסתכמות ב-126 מיליון דולר — ובסה"כ 632 מיליון דולר אמצעים כספיים עצמיים. ההלוואות לזמן ארוך הגיעו ל-226 מיליון דולר.

מתוך אלה — 64 מיליון דולר הושקעו בניירות ערך סחירים כייעוד למימון הרחבת מפעלים ושימור מערכת ייצור חמרי גלם. 39 מיליון דולר משמשים למתן אשראי לזמן ארוך ללקוחות ו-15 מיליון דולר נוספים בהשקעות ארוכות טווח אחרות. עלות הרכוש הקבוע של הקבוצה מגיע ל-1.52 מיליארד דולר. מענקי השקעות שהתקבלו מסתכמים בכ-220 מיליון דולר. העלות בניכוי מענקי ההשקעות עומדת איפוא על 1.3 מיליארד דולר. 50% מעלות זו כבר הופחתה.

ההון החוזר נטו של החברה עומד ב-31.3.87 על 100 מיליון דולר. היחס השוטף (רכוש שוטף מחולק בהתחייבויות שוטפות) בשוק בשנים האחרונות. ב-31.3.85 עמד היחס על 1.62 שנה לאחר מכן על 1.26 וב-31.3.87 על 1.21 עדיין סביר. היחס המהיר (רכוש שוטף למעט מלאי מחולק בהתחייבויות השוטפות) היה בשנתיים האחרונות כ-0.70.

כמות האמצעים הנזילים שבידי החברה, בעיקר מזומנים וניירות ערך סחירים, גדלה מ-45 מיליון דולר ב-31.3.86 ל-68 מיליון דולר ב-31.3.87.

בחודש נובמבר 1987 פרסמה החברה הבת של כי"ל מימון והנפקות בע"מ תשקיף לגיוס 45 מיליון שקל באג"ח נושאות ריבית של 6% לשנה צמודות קרן וריבית למדד המחירים לצרכן. יתרת ההתחייבויות של חברה זו בגין אג"ח שהונפקו בעבר היתה ב-31.3.87 82 מיליון שקל וב-31.3.86 100 מיליון שקל. הכספים המגויסים מועברים כהלוואות לחברות הקבוצה. הביטחון לטובת מחזיקי אגרות החוב החדשות, כמו גם הישנות, הוא ערבות החברה האם. הערבות אינה מובטחת בבטוחות.

על מצבה הכספי של החברה האם ניתן ללמוד מתוך הדוחו"ת הכספיים שלה. אך הדוחו"ת אלה לא פורסמו, אלא רק הדוחו"ת המאוחדים של החברה האם יחד עם חברות הבת.

ייתכנו מקרים (ואינני בהכרח חושב שהמקרה שלפנינו הוא אחד מהם) שבו הנתונים המאוחדים יראו, למשל, על נזילות טובה של הקבוצה בעקבות מצב נזילות טוב של חברות הבת בעוד שהנזילות של החברה האם עצמה איננה טובה. החברה האם איננה בלתי מוגבלת להשתמש כרצונה בכספי חברות הבת, בוודאי לא כאשר יש בעלי מניות נוספים.

נראה לי איפוא שלבעלי האג"ח — בפועל ובכוח — חסרה אינפורמציה רלוונטית לצורך קבלת החלטות — כלומר חסר הדו"ח הכספי הנפרד של החברה האם.

חלקה של כי"ל בשווי המאזני של החברות הבנות שלה מסתכם ביום 31.3.87 ב-460 מיליון דולר. כ-2/3 מסכום זה דהיינו קרוב ל-300 מיליון דולר מושקעים במפעלי ים המלח (לרבות חברת הברום), בחברת פוספטים בנגב מושקעים 104 מיליון דולר וברותם דשנים 36 מיליון דולר.

לכי"ל חברות בנות בגרמניה ובהולנד, העוסקות בייצור ובשיווק מוצרים מוגמרים המבוססים בין השאר על חומרי הגלם המיוצרים ע"י מפעלי הקבוצה בארץ וכן בשיווק מוצרים מוגמרים הנשלחים מישראל. היקף המכירות של החברות הללו הוא כ-250 מיליון דולר בשנה.

בקבוצת כי"ל בארץ ובחו"ל מועסקים כ-6,600 עובדים. מכירות ברוטו לעובד מסתכמות איפוא ב-139 אלף דולר.

תמלוגים ודיווידנדים

חברות הקבוצה פועלות מכוח זכיונות שניתנו להן ע"י המדינה כנגד תשלומי תמלוגים או דמי חכירה.

הוצאות אלה היו נמוכות יחסית — 9 מיליון דולר ב-1985/6 ו-7 מיליון דולר ב-1986/7 (כ-10% מסך המכירות).

חברת מפעלי ים המלח משלמת מידי שנה לבעלי מניותיה דיווידנדים במזומן. בשנת 1984/5 שולם סכום של 7 מיליון דולר. בשנה שאחריה 15 מיליון דולר ובשנת 1986/7 — 27 מיליון דולר.

כי"ל מצידה שילמה לממשלת ישראל בשנת 1985/6 דיווידנד בסכום של 30 מיליון ואילו הדיווידנד המוצע לתשלום בשנת 86/7 היה 4 מיליון דולר בלבד.

תמצית דו"ח רווח והפסד מאוחד
(במיליוני דולרים)

	1986/7	1985/6
מכירות נטו	647	800
עלות המכירות	456	576
רווח גלמי	191	224
הוצאות מכירה, הנהלה ומו"פ	176	149
רווח מפעולות	15	75
הכנסות (הוצאות) מימון והפרשות, נטו	(15)	22
רווח לפני מסים על ההכנסה	—	97
מסים על ההכנסה — הכנסות (הוצאות)	39	(35)
	39	62
סעיפים אחרים וחלק המיעוט	12	8
רווח נקי	27	54

תמצית מאזן מאוחד
(במיליוני דולרים)

	31 במארס 1987	31 במארס 1986
רכוש שוטף	577	518
השקעות וחובות לזמן ארוך לקבל	111	108
רכוש קבוע	639	609
הוצאות נדחות ורכוש אחר	9	11
	1336	1246
התחייבויות שוטפות	477	413
התחייבויות לזמן ארוך	227	198
עתודות למסים ולפיצויים	126	156
חלק המיעוט בחברות בנות שאוחדו	46	43
הון קרנות ועודפים	460	436
	1336	1246

"מורגן": לשכת רואי החשבון פועלת כקרטל, בניגוד לחוק

"העובדה שרואה חשבון חדש לא יכול להחליף את הקודם ללא אישורו זה הסדר כובל"

מאת יהודה שרוני

חברת מורגן תתלונן בפני הממונה על ההגבלים העסקיים נגד לשכת רואי החשבון בטענה כי היא נוהגת כקרטל. הדבר מהווה לכאורה עבירה על חוק ההגבלים העסקיים. החברה תתייחס בתלונתה לעובדה כי תקנון הלשכה קובע כי רואה חשבון לא יתחיל לטפל בלקוח אלא אם קיבל את הסכמתו של רואה החשבון הקודם בחברה.

מקורה של התלונה שמעבירה מורגן היא בסכסוך כספי שהיה לחברת מורגן העוסקת בייצור מעליות וציוד מטבח, עם אריה יונגר רואה החשבון שלה. בעיצומו של הסכסוך החליטה מורגן להחליף את יונגר ברואה החשבון יוסי שחק. אולם, יונגר לא היה מוכן לאשר את החלפתו ברואי חשבון אחר, עד להסדרת הסכסוך הכספי בינו ובין החברה.

מנכ"ל מורגן יוסי חינגון החליט להתלונן בבית המשפט בטענה כי כללי לשכת רואי החשבון אינם מעוגנים בחוק, ולכן הלשכה אינה יכולה להתנות קבלת שירותים מרואה חשבון אחד, בקבלת היתר מרואה חשבון אחר. הדיון שאמור היה להתקיים בתחילת השבוע שעבר, התבטל ברגע האחרון לאחר שיונגר הסכים בסופו של דבר לאשר את כניסתו של שחק.

יוסי חינגון, מנכ"ל מורגן מסר כי החליט להתלונן אצל הממונה על ההגבלים העסקיים, בגלל הנזקים שנגרמו עקב אי פרסום הדוחות הכספיים מאז 1986. לדבריו, הסכסוך הכספי בין יונגר למורגן עדיין לא נפתר.

הסוכנות היהודית דורשת 7 מיליון דולר עבור השליטה בהכשרת היישוב

מאת יהודה שרוני

רשות החברות של הסוכנות היהודית, דורשת עבור מניות השליטה בהכשרת היישוב 7 מיליון דולר. נודע כי המדובר במחיר פתיחה בלבד, וכי בסופו של דבר תהיה הסוכנות מוכנה גם להסתפק בסכום של 6.5 מיליון דולר. חבר הנאמנים של הסוכנות, יתכנס בשבוע הבא לישיבתו השנתית, ועניין מכירת השליטה בהכשרת היישוב יובא לפניו.

הסוכנות היהודית מחזיקה במניות יסוד, שחלקן בהון הוא אפסי, אך מקנות לה את השליטה (50 אחוז מהמניות) בהכשרת היישוב. על רכישת השליטה התמודדו בחודשים האחרונים מספר מועמדים ובהם חברת שיכון עובדים, איש העסקים דוד קולין ועוד. מועמדותם של אלה ירדה מהפרק, ועתה נותר איש העסקים אברהם נמרודי כמועמד הבלעדי.

נמרודי רכש מבנק לאומי לפני שמונה חודשים 43 אחוז מהון המניות של הכשרת היישוב תמורת 19.75 מיליון דולר. נמרודי דרש בגלל החזקתו הגדולה יחסית בהון החברה, למנות דירקטור מטעמו להכשרת היישוב, בנו דרישתו זו נדחתה.

לוקחים סיכון: מובילים מטענים באוניות טורקיות ללא ביטוח

מאת יונתן שרמן

המשתמשים בהובלה ימית נאלצים לאחרונה להתמודד עם סיכון חדש — עיכוב והיעלמות מטענים, המובלים לארץ וממנה באוניות טורקיות. תופעה זו התפשטה בשנה שנתיים האחרונות והיא צוברת תאוצה בעת האחרונה. הכוונה היא לבעלי מטען, אשר אינם משגרים אותו באמצעות מכולות ולכן גם אינם יכולים להשתמש בקווי הספנות הרגילים של "צים" או החברות הסדירות האחרות.

בעלי מטענים אלו נאלצים לשגר את המטענים שלהם באוניות היחידות הקיימות, שדיין מובילות מטענים שלא במכולות — אוניות טורקיות ואת למרות הסיכונים הגדולים הקיימים בענף הובלה זה.

עו"ד אורי אשר, המתמחה בספנות ימית, מציין כי הסיכון המרכזי הוא סיכון פיננסי. חוזי הביטוח אינם מגינים על בעל מטען מפני קשיים פיננסיים של בעל אוניה וכיוון שחלק גדול מהאוניות הטורקיות מצוי בקשיים אלו או אחרים, קיים סיכוי גדול יחסית שאם המטען לא הגיע לייעודו עקב פשיטת הרגל או תפיסת האוניה, בעל המטען לא יפוצה כלל על כך.

הוא מדגים סיכון זה בציינו, כי לפני כעשרה ימים הגיעה לארץ אוניה טורקית בשם "סליסקי" באיחור של שבוע, לאחר שנעצרה בנמל יוגוסלבי בגין שיעבוד של בנק טורקי ולארץ הגיעה רק בגלל שהצליחה לברוח מהנמל היוגוסלבי, ללא שיעצרוה.

התמריץ העיקרי בשימוש באוניות הטורקיות הוא בגלל דמי ההובלה הזולים יחסית, אבל לעיתים גם תמריץ זה בעלם. כך למשל אוניה טורקית בשם "אחמט אורדמיר" שהיתה בדרכה ממרסיי לארץ, וקרתה בה תקלה סמוך לסיציליה. בעלי האוניה התעקשו לגרור אותה לטורקיה באמצעות אוניית גרר, הנמצאת אף היא בבעלותם וכעת בעלי המטען חייבים להשתתף בהוצאות הגרירה המסתכמות ב-240 אלף דולר במקום עלות של 40 אלף דולר, הוצאות הגרירה לסיציליה.

גידול של 40% בייצוא אי־אי־אס

אי־אי־אס סיימה את שנת 87' תוך הגדלת יצואה ב-40 אחוזים לסכום כולל של 15 מיליון דולר בהשוואה ליצוא של 10.7 מיליון דולר ב-86'.

אי־אי־אס, המייצרת מסופים ומדפסות, התואמים את המערכות הגדולות של יב"מ, הצליחה להגדיל את מכירותיה בעקבות רכישות של מספר חברות אמריקאיות בולטות, שרכשו את מוצרי אי־אי־אס בעבר. בין החברות הללו ניתן למנות את "בל הליקופטרס", "ג'נרל דינמיקס" ו"בריטיש סטיל".

ב-88' מתכוונת החברה להגדיל את פעילותה בבריטניה ולהרחיבה גם לענף המיני מחשבים.

הייצוא מהווה כיום כ-70 אחוזים מכלל המכירות של אי־אי־אס, שהגיעו ב-87' ליותר מ-21 מיליון דולר.

נאמן פרש מדירקטוריון רסקו לטובת עסקים בארה"ב

מאת יהודה שרוני

אייבי נאמן, חבר דירקטוריון רסקו ואחד מבעלי המניות בה, לא נבחר מחדש לדירקטוריון החברה. אייבי נאמן אינו משתתף זה תקופה ארוכה בישיבות דירקטוריון החברה, והוא מקדיש את מרבית זמנו לצורך הרחבת היקף פעילותו בארה"ב, שם הוא גם שוהה.

נאמן כיהן מספר שנים בדירקטוריון החברה, ולאורך כל התקופה הוא שיתף פעולה עם מוטי תגר, לשעבר מנכ"ל ויו"ר דירקטוריון החברה. תגר פרש מרסקו לפני מספר חודשים, וניהול החברה עבר לידי ברוך אלשייך, שאף קיבל לידיו חלק ממניות החברה. לא מן הנמנע כי בעקבות פרישת נאמן ותגר יתחזק כוחו של נייטי קידש, בעל השליטה ברסקו.

מתגבש הסדר לפיו יקבלו "נפגעי דניש" את רהיטיהם

מאת אריה לביא

הסדר לפיו יוכלו חלק מלקוחות "דניש" לקבל את הרהיטים שהזמינו, מתגבש בימים אלה תוך שיתוף פעולה בין מפרק חברת דניש לבין בנק לאומי.

כזכור נקבע שהקונים אשר הרהיטים שלהם הגיעו למחסני דניש יוכלו לקבלם, אך לגבי הרהיטים הנמצאים במכולות בנמלים וטרם שוחררו על ידי החברה, נקבע שהם ישמשו לצורך כיסוי חובות דניש לבנקים.

בנמלים נמצאות מספר מכולות עם רהיטים עבור חברת דניש בשווי של מאות אלפי דולרים.

בדיונים שהיו בין מפרק דניש עו"ד משה הררי לבין בנק לאומי, מסתמן הסדר לפיו הרהיטים הנמצאים במכולות המשועבדים לבנק לאומי יימסרו ללקוחות תמורת תוספת תשלום מסוימת. יצויין שהסדר זה טעון את הסכמתם של שאר נושי חברת דניש. בימים הקרובים צפויה פנייה לבית המשפט על מנת לאשר את ההסדר המתגבש.

צו על תנאי נגד אורי פורת

ביום ה' האחרון, בישיבת מועצת המנהלים של חברת פמ"ס (פרסום מסחרי בטלוויזיה), דיווח עו"ד יוסף בנקל כי לבקשת פמ"ס הוציא שופט ביהמ"ש העליון גבריאל בך צו על תנאי המורה לרשות השידור ולמנהלה מר אורי פורת לנמק בתוך 45 יום, מדוע לא תפסיק רשות השידור את הזרמת פמ"ס בכל הקשור למתן הסות ומימון למשדרי טלוויזיה המשודרים בטלוויזיה הישראלית.

באותה ישיבה, נבחר אליצור גורן מנכ"ל מפעל הפיס, ליו"ר מועצת החברה. אליצור אוריעל, מנכ"ל דלתא־שוק, נבחר לסגנו.

אוריאל לין: יש לשחרר את ענף הסיגריות

ח"כ אוריאל לין (ליכוד) הגיש לאחרונה לשר התעשיה הצעה להפוך את ענף הסיגריות לענף תחרותי ובכך לבטל את המונופול של "דובק" ואת השיבושים המתמשכים בייצור הסיגריות.

ח"כ לין סבור, כי ניתן להפוך את הענף לתחרותי באמצעות תוכנית בת ארבעה מרכיבים:

הוא מציע לבטל כליל את הפיקוח על מחירי הסיגריות, להשוות את שיעור המיסים העקיפים על סיגריות מתוצרת מקומית ומתוצרת חוץ. לאפשר הקמת מפעלי סיגריות חדשים בארץ ללא מתן הטבות אף אם יוקמו באזורי פיתוח, ולאפשר למפעלי הסיגריות לרכוש טבק על פי רצונם ולא לכפות עליהם רכישת טבק מהמגדלים המקומיים במחיר הגבוה פי 4 מהמחיר העולמי.

לדעתו של ח"כ לין, צעדים אלו ימנעו את הצורך בבדיקה מתמדת של עלויות ומחירים, אשר הוכיחה את עצמה כבלתי יעילה ויתנו לכוחות השוק לנתב את מחירי הסיגריות.

העורך: נחמיה שטרסלר

מקסימיליה
PITNEY BOWES
לתקופת היכרות
בשכירות
רק בקומפיוטרנט תוכל לשכור את הפקסימיליה הנמכרת ביותר בארה"ב לתקופת נסיון (ל-3-6 חודשים, או יותר...)
קומפיוטרנט
שכור אותנו לטובה!
רח' החשמל 12 ת"א, טל. 623170/3
ישרא-טל בע"מ
יבוא בלעדי ושרות
כור סחר פנים

שיפוצים פרטיים
(במיוחד גדולים)
במחירים נוחים
קניה • החלפה
ניקוי • ותיקון
לפנות: שילוני
ת"א ליליינבלום 28, טל' 657064

המרכז הישראלי לניהול
החטיבה הבינלאומית
מפגשי מנהלים
הפורום הבכיר לייזום, מימון וסחר בינלאומי
מנחה: ד"ר יוסי ורדי
10.2 הפעילות הבינ"ל של כור-סחר -
מר עמי אביב, מנכ"ל כור-סחר
פיתוח הסחר ישראל-אוסטרליה -
מר חנך בראון, סמנכ"ל מכון ויצמן
7.3 שווק מוצרי צריכה בעולם, מנסיון „סופט אנד אידי"-
מר נסע בבעגי, מנהל יצוא חב' "מפרו"
אשנב לתודכיה - אפשרויות עסקיות -
מר מנחם נבות, מנכ"ל "ייזום טכנולוגיות"
28.2 סיכונים עתידיים HEDGING
הליכסים המעשיים בניסרול סיכונים פיננסיים - ד"ר בועז ברק
שוק הפורוורד והחוזים העתידיים - מר אלי שליו
שוק האופציות - מר אביקם ליף
11.3 הפורום לקידום השיווק לזרועות המימשל בארה"ב
קשיים והצלחות בשיווק של מפעלים ישראליים בינוניים למוסדות המימשל האמריקאי
18.3 היבטים משפטיים ופיסקליים של הסכמי ידע ופטנטים
הסכמי רישוי, פטנטים, סודות מסחריים וידע - עו"ד ד"ר צבי טמיר
כללי מסוי, אמנות בינלאומית ופסקלי מס - עו"ד אמנון רפאל
23.3 האפשרויות לגיוס הון בחו"ל
גיוס הון לטווח ארוך בבורסות בחו"ל - פרופ' יוסף גרוס
חלופות לגיוס הון למימון עסקאות בינ"ל - ד"ר משה מנדלבאום
גיוס הון סיכון בשוק האירופאי - ד"ר מיכאל אתגר
מדיניות בנק ישראל לעדוד גיוס הון - מר עודד חצרוני
יערך פאנל מומחים בהנחיית מר נפתלי בלומנטל
בהשתתפות ה"ה: צאצג אדמונד, סמנכ"ל כספים תדיראן ; טבח אדפיר, כור ; עודד חצרוני, המפקח על מט"ח בבנק ישראל ; עמוס ספיר, סמנכ"ל בל"ל
פרטים והרשמה: החטיבה הבינלאומית - המרכז הישראלי לניהול
טל. 03-257202 ; 02-234863 ; 640678 ; 057-37914
החטיבה הבינלאומית

SHARP
מכונות צילום, פקסימיליה
מחשבים, מכונות חישוב.
שאל על: תכנית 12 תשלומים
Z-50 גודל A4 1960 ש"ח
Z-55 גודל פולין 2100 ש"ח
Z-70 גודל B4 הגדלה והקטנה 2999 ש"ח
המחיר כולל תוף ואינו כולל מע"מ
ברוממן
תל-אביב: דרך השלום 22 טל' 03-335421 ירושלים: מרכז שטנר גבעת שאול טל' 02-534121 חיפה: דרך יל"ג 2 טל' 04-842532

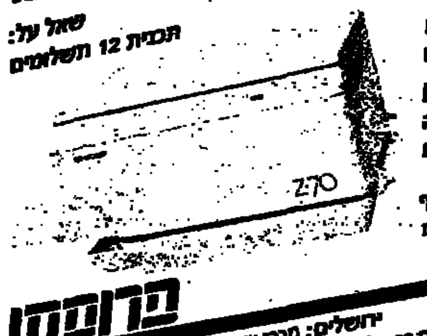

התעמלות בוקר... גם למוח!

ניהול פירמה הוא ענין מורכב עדין ומסובך.
לפניך שעשוע קל להרפיית המתח...
גזור את תשעת החלקים של סמל פרסום מי-טל המסומנים במודעה.
הצלחת להרכיב אותו ב-5 דקות?
אתה הוא המנהל החכם שזקוק לחברת פרסום ברמה שלך!
צוות מי-טל
שירותי פרסום מאוחדים בע"מ
טל. 03-281188-9

صورة عن الأصل

هكذا عن الاصل

מכתבים למערכת הארץ

אל תדרשו מילדינו להכות

קשה להאמין שאין איש בממסד הפוליטי והצבאי של ישראל 1988 יודע ומבין את המובן מאליו: אלימות גוררת אלימות, הדעה שניתן להרגיע את התסיסה המתלקחת ע"י הגבלות, דיכוי והכאה היא אשליה מדומה.

או אולי, מבקש מישהו בחלונות הגבוהים "תירוץ טוב" כדי להמחיש את עצמתה של הזרוע החזקה, את נחישותה של ההנהגה ואת אחדותה. (הידיים ידי רבין אך הסגנון — ללא ספק של שרון).

האם זוהי הדרך לשחרור לחצים פנימיים במערכת ההנהגה או הכנת הרקע למסע הבחירות הקרוב.

במצב הנוכחי אני מאבדת כל עניין בשיקולים מדיניים ארוכי טווח ומבקשת אך זאת: אל תבריחו את חיילינו-ילדינו לעשות את ההיפך ממה שטרחנו 18 שנים ללמדם: אל תהפכו אותם לנוגשים ברוטליים: אל תדרשו מהם להכות באנשים.

טובי הפסיכולוגים לא יצליחו לשחרר אותם מרגשות האשם, הסלידה והבוז העצמי שהם עתידים לחוש, על שמילאו פקודות מבישות שכאלה.

ואל תתפלאו אם לאחר שחרורם ימהרו לחו"ל ויבחרו לעצמם מקום אחר לחיות בו, מקום בו לא יקיימו אלות בידיהם בשם המצב הבטחוני.

גבעת שמואל — נורית לוי

גשרים פתוחים

גשרי הירדן נפתחו ע"י דיין לאחר מלחמת ששת הימים וקיבלו פונקציה של מעבר גבול מוגבל. כח העבודה הזול והעורף ביו"ש הופנה למרכז הארץ — לבנייה, לחקלאות ולייצור.

הרעיון היה כי שיפור מצבם הכלכלי של הערבים יהווה בסיס ליחסי שכנות טובה.

מצב זה לא היווה תמריץ לשכלול טכנולוגי אלא להיפך. מהירות הבנייה יכולה היתה לגדול פי שלושה בעזרת מיכון ואוטומציה. בחקלאות קיימות מכונות המפחיתות את הצורך בידיים עובדות. השקעה חד פעמית במיכון מאפשרת השתחררות חלקית מתלות בכח עבודה זול.

בגלל הבדלים בסיסיים הגענו לאבסורדים — קבלן ערבי מיו"ש בונה עבור הסוכנות היהודית ברמת גן. אדמות חקלאיות נמסרות לערבים לעיבוד, ועוד.

היינו בגן עדן של שוטים. האם לאינטגרציה זו אנו שואפים?

רמת גן — עלי רוזין

לאן הולכים כספי העיריה

משה נקריטמן ("הארץ", מכתבים למערכת, 2.1) עוסק במצבם של בתי החולים למול ההוצאות על מזרקת אגם.

האם באמת השאלה היא "המזרקה מול בתי החולים?"

תקציב העיריה השנה הוצא לשיפוץ כ־200 מבני חינוך בהוצאה של כ־45 מיליון ש"ח, בנוסף להוצאה של כ־100 מיליון ש"ח לחינוך. כעשרים מיליון ש"ח מושקעים בהצלת תשתית הכבישים והמדרכות של העיר, וסכום דומה מושקע בגינון והחדרת ירק ועצים. הטיפול בשכונות העיר השונות ובמיוחד בדרום העיר, פיתוח פרויקט שיקום יפו והכנסת מחשבים לבתי ילדים שם, גם הם עולים כסף רב. והכל נמצא בתחום אחריות העיריה.

העיריה אינה אחראית לבתי החולים, אך אם היתה לוקחת אותם על עצמה, ללא כיסוי תקציבי נאות, כל אותם מפעלים שציינתי היו נפגעים. ולא תקציב אחזקת מזרקת אגם, שהוא זעום (ואינו פסול לעצמו).

אכן, בתי החולים נמצאים במצב קשה, אך הפתרון הוא בידי שרת הבריאות, כמו שמצבה של המשטרה, למשל, נמצא באחריות מפכ"ל המשטרה גם אם היא פועלת בתל־אביב. הצגת הנושא כ"מזרקה מול בתי חולים" לוקה בעוות מצה ודמגוגיה, כי ההשוואה באה לשרת את גינוי מזרקת אגם, ולא באה לדייק את המציאות.

בני כהן
דובר עירית תל־אביב יפו

מתי ראש הממשלה צודק?

לפני כמה חודשים בשובו מביקור בארצות הברית, הכריז ראש הממשלה יצחק שמיר: "רעיון הועידה הבינלאומית הוא פגר מת, אין לו תקומה".

באלה הימים מכריז אותו ראש הממשלה שדבקותו של מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס בוועידה הבינלאומית מטרפדת את תכנית האוטונומיה ואת השלום.

איך פגר מת יכול לטרפד ולהפריע, כאשר עדיין לא הגענו לעידן תחיית המתים. למר שמיר פתרונים, ואילו לנו ציבור האזרחים נותר רק לשאול מתי ראש ממשלתנו צודק, אם בכלל?

קיבוץ אושה — שלום זבולוני

אין עם מי לדבר

כשגיבורי העם טוענים ש"אין עם מי לדבר", הם מתכוונים בוודאי לעצמם — מעידים על עצמם שהם אינם "פרטנר" ברשיה רציני לשיחות כלשהן.

מכאן המסקנה הבלתי מעורערת: אין לנו מנהיגות! לא שמעון פרס המתנהג כפקיד סוכנות זוטר, לא יצחק שמיר שלא מסוגל להנהיג את מתנהו ובוודאי שלא מסוגל להנהיג את העם. ולא שאר המנהיגים, בעלי העבר הבטחוני הצבאי, היכולים רק לתת פקודות והוראות בתוקפו של חוק הביטחון.

יש לנו צורך במנהיגות — ובאופן דחוף.

עכו — דוד סרטני

תלמידי ישיבות־לקטיף

בשבוע שעבר התבשרנו ע"י משרד החינוך על פנייתם לבתי ספר לסייע בקטיף ע"י תלמידי כיתות י"א וי"ב.

האם המשרד שכח לגמרי שיש עוד "תלמידים" רבים בעלי מוסר גבוה, הם "תלמידי ישיבות" המשתחררים מכל שירות לאומי.

אני מצפה שמצפונו יעיק על התלמידים האלה והם יפנו לקטיף ללא פניה אליהם אלא מתוך התנדבות.

צהלה — יהודה מרייתר

הארץ ממליץ

נערות עובדות (ת"א) - מין כעיסקה מסחרית הוא נושא סרטה של ליצי בורדן, העוקב אחר יממה לא זוהרת ואף לא מרתקת בבית־בושת אמריקאי, במרכז מנהטן.

מלאכים בשמי ברלין (ת"א, ירושלים) - שני מלאכים מטיילים עוקבים אחר מחשבותיהם של תושבי ברלין, ומתעצבים להיות כבני אדם. סרטו של וים ונדרס ("פריז טכסס").

תקווה ותהילה (ת"א) - מלחמת העולם השניה מוצגת כהרפתקה דרך עיני ילד לונדוני. סרט אוטוביוגרפי של ג'ון בורמן ("גברים במלכודת", "יער האיזמרגד").

הקיסר האחרון (ת"א, חיפה, ירושלים) - סיפור חייו של הקיסר הסיני האחרון, משמש לבימאי האיטלקי ברנרדו ברטולוצ'י ("הקונפורמיסט", "הטנגו האחרון בפריז") כהזדמנות לעסוק בחוסר האפשרות לשנות ולהשתנות.

טמפופו (ת"א, חיפה) - קומדיה יפנית חביבה על אוכל איכותי ובישול איכותי, ועל אומנות בכלל.

מגדל הדבורים (ת"א) - יותי בגיל העמידה נוטש את משפחתו ויוצא עם הכוורות שלו למסע מצפון יוון לדרומה. סרט עצוב של אנגלופולוס ("מסע השחקנים", "מסע לקיתירה"), עם מרצ'לו מסטרויאני.

המשפחה (ת"א) - חייה של משפחה איטלקית במשך שמונים שנה, מאז ראשית המאה. אטורה סקולה ("יום מיוחד", "פסיונה ד'אמורה") ביים, עם ויטוריו גסמן, סטפניה סנדרלי, ופאני ארדאן.

ז'אן דה פלורט (ת"א, ירושלים) - החלק הראשון של "מי הגבעות", לפי מרסל פניול, מספר על מאבק על מי מעיין בפרובנס. בכיכובו של איב מונטן.

סרטי בידור

מעקב צמוד (ת"א, חיפה) - סרט פעולה, מתח, קומדיה ורומנטיקה של ג'ון בדהם ("רעם כחול", "משחקי מלחמה"), על בלש העוקב אחר נערתו של פושע נמלט, ומתאהב בה.

שיגעון בחלל (ת"א, חיפה) - פארודיה מטורפת על סרטי הפנטזיה הבדיונית. קומדיה אופיינית של מל ברוקס.

הסינפונייטה הישראלית באר־שבע
מנהל מוסיקלי: מנדי רודן

מנצח: סטנלי ספרבר נבלנית: מריאל נורדמן (צרפת)

א. חרל"פ: "עולמו של ילד" (בכורה עולמית)
צ. איבס: שאלה ללא מענה
א. פאריש־אלברס: קונצ'רטו לנבל
י. היידן: סימפוניה מס' 94 בסול מג'ור, "ההפתעה"

אשקלון,	תל־אביב,	ירושלים,
בית יד לבנים	אודיטוריום דוהל	אולם ע"ש הנרי קראון
יום רביעי, 3.2.88	יום שני, 8.2.88	יום רביעי, 10.2.88

באר־שבע, הקונסרבטוריון - אולם ע"ש רות הילמן

סדרה מס' 1	מוצאי־שבת	6.2.88
סדרה מס' 2	יום ראשון	7.2.88
סדרה מס' 3	יום שלישי	9.2.88 שימו לב לשינוי!
סדרה מס' 4	יום חמישי	4.2.88

כרטיסים ניתן להשיג במשרדי הסינפונייטה, ובערב הקונצרט בקופת האולם.

שידה • מאיר • שוב עמי • שקולניק

דרושים 5 חדרי משרד בגודל כ־100 עד 120 מ"ר
בסביבת רח' הנזון או ק. גלויות באשדוד
עבור יחידה ממשלתית־בשכירות.
נא לפנות ליוסף טוהר טל' 057-30375 בעבודה, או אחה"צ בבית טל' 057-73980 — או לת"ד 666 באר־שבע מיקוד 84105.
ללא תשלום דמי תווך מצידנו.

לואיז סמית כנערה עובדת בסרטה של בורדן: מה היא רואה מולה בתום יום עבודה מפרך

קולנוע / רחל גורדין

מין כעסקה מסחרית

"נערות עובדות", קולנוע לב, ת"א

מין כעיסקה מסחרית הוא נושא סרטה של ליצי בורדן "נערות עובדות". בבית־הבושת שבסרט אין כל זוהר. אין כאן נשים גדוליות, ואף לא קורבנות אומללים. היצאניות העובדות במוסד מכובד זה נמנות כולן עם המעמד הבינוני, ואינן שונות בלבושן, בדיבורן או בהתנהגותן הזוהרנית, מפקידות במשרד ממשלתי. בינן לבין עצמן הן מתלוננות על הלקוחות שאינם שומרים על היגיינה אישית, לועגות ל"מאדאם" המנסה להתעשר על חשבונן, ומביעות שאט־נפש מארוחות הצהריים הסינתטיות שהן חוטפות על רגל אחת, בין לקוח ללקוח. הן עושות זאת למען הרווח הכספי הגבוה, ורואות עצמן חופשיות לעזוב ברגע שידרשו לעשות משהו שאינו הולם את הגדרות הגבולות שלהן.

בורדן כתבה את התסריט (יחד עם סנדרה קיי) לאחר שביקרה בבתי־בושת ושוחחה עם הנערות העובדות שם, ולסרטה אכן יש גוון תיעודי. על אף האובייקטיביות־כביכול של הסרט, הגברים המופיעים בו הם סטריאוטיפיים למדי. הנשים, לעומת זאת, מאופיינות היטב. הן שולטות בחייהן, ובגברים, ומוכרות מין מתוך עמדה של כוח ולא של חולשה.

"נערות עובדות" עוקב אחר יממה אחת בחייה של מולי (לואיז סמית), נערה חביבה ומשכילה, בוגרת אוניברסיטת ייל, העוסקת בזנות בגלל ההכנסה הכספית הגבוהה. בחייה הפרטיים היא לסבית, והיא מתגוררת יחד עם אהובתה השחורה ועם בתה של זו, שאינן חושדות כלל במקורות הכנסתה. מולי מבצעת את מלאכתה בחוסר מעורבות רגשית, כשהיא מעניקה ללקוחות אהדה מקצועית יחד עם שיחה אינטליגנטית. היא מקפידה להדגיש את עליונותה האינטלקטואלית ונפגעת כשמכנים אותה "זונה".

לכל אחת מהיצאניות אישיות ורקע משלה, ולכל אחת מהן הגדרה אחרת של מה שהיא מוכנה או לא מוכנה לעשות. רובן מוכרות בעיקר מין קונבנציונלי, יחד עם מעט פנטזיה ומשחקי שליטה וכניעה מתונים. כשמולי מתבקשת ע"י דון (אמנדה גודווין), בעצמה סטודנטית למדעי המדינה, לכתוב במקומה בשכר מאמר על הכריזמה הקומוניסטית, היא משיבה: "אני כבר משכירה את גופי. אינני חייבת גם למכור את ראשי".

הסרט כתוב ומבויים באורח עניני, עם מעט הומור המדגיש את יסוד ההצגה בעיסקת המכירה הזאת. בורדן משלבת את האקט המיני בצילומים מקרוב של פרטים טכניים: ידה של היצאנית הנוטלת את אמצעי־המניעה מן השולחן הסמוך, או עוטפת את הקונדום המשומש בנייר קלינקס כדי להשליכו לפח; פורשת סדין נקי על המיטה, או מנקה במגבת לחה לקוח המסרב להתקלח. המוסיקה ברקע היא מוסיקה מנכרת, הצילומים (של ג'ודי אירולה) פונקציונליים ופשוטים, ללא הצטעצעות. דמויות הנשים מעוצבות היטב, אפילו דמות ה"מאדאם" (אלן מקאלדף) אינה סטריאוטיפית. יש אותנטיות בטיפוסים שלה, בחמדנות, בדעות, ובחנופה של החביבות שהיא מרעיפה על הלקוחות. אין משעשעים על הטבע האנושי. בסרט חדש, אך יש בו כמה פרטים מעניינים.

זמרי קאמרן

קול המקהלות קונצרט מס 4
סדרת קונצרטים למנויים מיסודם של זמרי קאמרן ותזמורת ת"א
לראשונה בישראל – סולני המקהלה הקאמרית ההולנדית
ג'וזאלדו קונסורט - אמסטרדם
בתכנית: מדריגלים מאת: סוולינק, שיץ, ג'זואלדו, מונטוורדי, הינדמית.
מנצח: ר. ה. קרטסמן.
הקונצרטים יתקיימו במקומות הבאים:
תל אביב — לתשומת לבכם! הקונצרטים הועברו לבית עובד העיריה ...
כפר סבא — אודיטוריום ספיר, יום ה' 4.2 שעה 20.30. כרטיסים בקופת ירלבנים.
חיפה — אולם מכללת ... יום ... 20.30. כרטיסים בקופת חיפה טל. 662244 ובערב הקונצרט באולם.
ירושלים — תיאטרון ... כרטיסים בקופת התיאטרון.
שד' בן גוריון 62 ת"א טל: 220221 – 225871

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

נמשכת מכירת כרטיסים לאופרה "פידליו"

תל אביב, היכל התרבות. 8.30 בערב
קונצרט מיוחד בטהובן — "פידליו"
(בביצוע מלא)
מיכאל שטנדט — מנצח
הנס נויגבאואר — בימאי
מ"א מרלי — מעצב
האופרה העירונית של קלן
יום ב' 1.2.88
יום ה' 4.2.88

תל אביב, היכל התרבות. 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 6 בטהובן — פידליו"
(בביצוע מלא)
מיכאל שטנדט — מנצח
הנס נויגבאואר — בימאי
מ"א מרלי — מעצב
האופרה העירונית של קלן
סדרה א': מוצ"ש 6.2.88
סדרה ב': יום ב' 8.2.88
סדרה ג': יום ה' 11.2.88

תל אביב, היכל התרבות. 8.30 בערב
קונצרט פילוקלסיקה מס' 2 בטהובן — "פידליו"
(בביצוע מלא)
מיכאל שטנדט — מנצח
הנס נויגבאואר — בימאי
מ"א מרלי — מעצב
האופרה העירונית של קלן
יום ד' 10.2.88

אין אפשרות להחלפת כרטיסים מסדרה לסדרה בהופעות האופרה
★ ★ ★

התזמורת הקאמרית הישראלית

"קולות וגוונים" קונצרט מס. 5
קז'ישטוף פנדרצקי, מנצח
דניאל בנימיני, ויולה
אילנה ליסנסקיה־קינג, סופרן
בוריס כרמלי, באס
בתכנית:
פנדרצקי: קונצ'רטו לוויולה ולתזמורת
שוסטאקוביץ': סימפוניה מס. 14
תל אביב:
סדרה 1 ו־3 יום א' 7.2.88 שעה 20.30
בית התייל
סדרה 4: יום ד' 10.2.88 שעה 20.30
אודיטוריום דוהל בית דני שכ' התקווה
סדרה 3: יום ה' 11.2.88 שעה 20.30
אודיטוריום דוהל בית דני שכ' התקווה
כרטיסים במשרדי התזמורת טל. 03-210102
ירושלים:
"קולות וגוונים" קונצרט מס. 3 יום ג' 9.2.88
בתיאטרון ירושלים ב־20.30
כרטיסים בקופת התיאטרון טל. 02-690011

תזמורת סימפונית ירושלים

קונצרט 6 למנויים
מנצח — סרג'ו קומיסיונה
סולנית — גשה עדמון
ברהמס: "טרגית"
רחמנינוב־פגניני: רפסודיה לפסנתר ותזמורת
צ'ייקובסקי: סימפוניה 2
יום רביעי, 3.2.88, מוצ"ש, 6.2.88
8.30 בערב אולם הנרי קראון
סדרת יום ב' נדחית ל־8.2
יום חמישי, 4.2.88
8.30 בערב בכפר־סבא

תיאטרוני ישראל

הערב יום א' 31.1:
תיאטרון הבימה:
בית ספר לנשים: 20.30
ברווז הפרא: 20.30
אנשים קשים:
בתיאטרון ירושלים: 16.30, 20.30

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

המבת רופאים בביקורים דחופים ב־5 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנת מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052-541333
נהריה 823333
רחובות 08-451333
חדרה 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08-221022
באר שבע 057-74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 8.00—20.00
בימי ו' — 8.00—15.00
טלפונים: 03-433300
שח"ן - שרות רפואי נייד (24 שעות ביממה, כולל רופאת שיניים):
ירושלים, מוקד יום - 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג - 226191 מנוי טל' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן
תל־אביב, מוקד יום - 218820, 218898
מוקד לילה - 651011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכח כ"ד
שקם — שרות רפואי לקט (ת"א)
שרות ביקורי בית של רופאים מוסמכים לילדים ותינוקות בשעות 19—24:
טל' 03-7549111 "שקס" קוד מנוי 222
שליח — שרות רפואי לקט (חיפה)
בימי חול בשעות 19—24, בימי שישי 14—24, בשבת 08—24 טל' 04-380541 קוד מנוי 1665
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טלפון: 294869, 03-285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות ביממה. בר מבצע 49 טל: 03-284649 פתוחה בימים א'־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
קטוב לבית —
שרות מתנדים לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052-548575
1500 איתורית 7549111
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה)
ירושלים 227171
תל־אביב 5461111
ילדים ונוער 261113
חיפה 672222/3
נתניה 053-35316
באר־שבע 057-418111
מרכז רפואי באר־יעקב 08-223958
מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה)
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02-245554
חיפה טל' 04-660111
יד ביד - ארגן קשבות לילד ולהורים
תל אביב - לילך 226027 24 ש' ביממה
להורים, בימים ב', ה' מ־20.00־17.00, 222732
ירושלים - 243358
חיפה הנהרה — 229488
הגליל המערבי - 04-922222
מרכז סיוע למבוגרי להוץ
מטעם "מעגלים"
א רדה 11.00־13.00
ב רדד 16.00־18.00
טל: 220031
רח' מאנו 13 תל־אביב
קו אל"י — האגודה למען הילד
עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים
א'־ה' 16.00־20.00 261070
ארם לשירות אדם — חברה סוציאלית לשירות הציבור בגוש דן 24 שעות ביממה 03-5461727/8
שהל - שירותי היעות מישל נפרע לחולי לב בגוש דן 330848
ויצו — 24 שעות קו אדום לנשים מוכות, טל: 03-5461133, 08-550506
הוועד למלחמה באיידס — הסברה ומידע לחולים, מידע טלפוני 24 שעות בטלפון: 03-290101, 03-203121, קו פתוח בכל יום ב' 19.30—23.00, ת.ד. 33602 תל־אביב.
תורנות טרמית בטלפון — דוחק ת"א 611011, 246363, 239952
דוחק ירושלים 226335
דוחק חיפה 645334

תורנות בתי־חולים

תל אביב רוקח — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים ביקור חולים — (כירורגית)
הדסה ע"כ — (ילדים, עיניים, א.א.ג.)
שערי צדק — (פנימית)
הדסה ה"צ — (אורטופדית, נשים)

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב דיזנגוף 132 223390
קופ"ח כללית אבסטורדם 7 232363
ירושלים מרפאת רוממה הכ"נ 28 523191
חיפה יבנה אבן סינא 7 672288
נתניה תרופה הרצל 2 28656
רמת־גן אסותא ז'בוטינסקי 41 7511874
חולון אהרון הופיין 52 889153
עין יהב עין יהב 2 884854
בת ים בני בת ים הנביאים 3 5515671
פתח תקוה הירקון ספטמבר 24 910946
הקריות מרכזין שד' השופטים 64 ק' מוצקין 737243
חדרה קופ"ח כללית רוטשילד 335884

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושאי חברה, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' — 16.00־19.00
רמב"ם 9, 5101511/2
חיפה: ימים א' ו־ד' 16.00־19.00 רח' הפסדים 14 טל' 361520

מרכזי מידע — אגד

02-304384 03-432777 04-549121

הסנה
מוגש כשירות לציבור על ידי
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

08.00 עד כאן
08.05 שעת כושר
08.15 תלמוד (ב)
08.40 מסך לספרות
09.00 אנגלית ו'
09.20 השעה שלנו
10.00 שעת כושר
10.10 אנגלית ו'
10.30 פרפר נחמד
11.00 חשבון ה'
11.15 צרפתית על־יסודי
11.30 גאוגרפיה כללית
12.00 ספרות ו'־ט'. הזקן
12.25 אנגלית ט'
13.00 אנגלית י'
13.30 היסטוריה כללית
14.00 עד כאן
14.05 ארתור סטקאטי
15.05 רכבת ההפתעות
15.25 גברת פלפלת
15.40 שעת כושר
15.50 רפי מידע טלטקסט
16.00 רחוב סומסום
16.30 מכשפת מכה שנית
16.45 הידה יומית נושאת פרסים בנושא פרחי בר בישראל, במסגרת שבוע שמירת הטבע
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 זרבובים. סדרה
17.40 תהילה
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) רוצה פתורך
18.45 (ע) חידושים והמצאות
19.00 (ע) יומן השבוע
20.00 כותרות מבט
20.02 עד פופ
21.00 מבט לחדשות
21.30 תשדירי שירות
21.35 לקראת שידור
21.50 שושלת
22.40 מצב הרוח
23.20 אלפרד הצ'קוק מגיש
23.55 פסוקו של יום חדשות

ערוץ 2

18.30 קימבה, האריה הלבן
19.00 האחים
20.00 תצפית
20.30 תולדות הצילום בקולנוע
21.00 פופ 2. פאלקו

ירדן ערוץ 6

18.00 רחוב קרנו (סדרה)
18.30 כשרונות צעירים
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 קרקס
19.30 חדשות בעברית
20.00 חדשות בערבית
20.30 פרינגטון (קומי)
21.10 סדרה תיעודית
22.00 חדשות באנגלית
22.20 הצבא הסורי (סדרה)

לבנון ערוץ 12

13.30 חיים אחרים (סדרה)
14.00 בערוץ 700
14.30 בעקיות משמחות
15.00 החל גמידר (לילדים)
15.30 הבית הכועפף (בצויר)
16.00 ספורט
16.30 סרט (ערבית)
18.00 משפחת חלטן (סדרה)
19.00 60 דקות (אקטואליה)
20.00 בופעים קלאסיים
21.00 סרט. "בי מנהל את החגות" עם גדיי לואיס
22.30 בעקיות משמחות

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר
07.09 בהאזנה נינוחה
09.00 קונצרט בוקר
11.57 פינת השיר
12.00 אמנים באולפן
13.05 בהאזנה נינוחה
15.00 מוסיקה כאן ועכשיו
16.00 מוסיקה לזום ראשון
18.00 החיזון המוסיקאלי
19.00 מוסיקה קלאסית קלה
20.05 אינטרלוד
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי
22.30 בין הכוכבות
23.00 מחוזרי יצירות

רשת א'

07.30 רדיו קל. עברית קלה
08.05 הפינה מחונה
09.05 סלרדיו. מידע למאזינים
10.05 שירוקה. מחולות ושירים
11.05 פניני בוקר
12.05 בעורב יבחימני
14.06 בראש צעיר. מאגזין לילדים
15.30 האוניברסיטה המשודרת
16.05 רדידשרת. מאגזין נוער
17.10 צבעי הקשת. שירים
18.06 מנחת ערב. הווי דתי ומסורת
19.05 סיכום המשנה היומית
19.10 דף גמרא יומי
19.20 פרקי היום בתנ"ך
19.30 שרודים לטלים
22.05 תשוה ועין

רשת ב'

17.05 רגעי קסם
18.06 בעין בחוצת
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 עם ישראל
20.05 אומר בשבוע
22.05 בינינו לבין עצמנו
00.05 זמן וזמה
00.15 להאזין בחלום. שירים

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים
21.05 ארום עתיק
23.05 הלילה הוא שירים

גלי־צה"ל

18.05 שעה קלה על כלכלה
18.45 חמש עשרה קטנות
19.05 רדיו ספורט
20.05 בעיקר מוסיקה
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת
22.05 על הרבש ועל הבוקאק. שירים
23.05 עשרים וארבע. היום
23.55 שירת חצות
00.05 ציפורי לילה
02.05 לא דבים ליישון
05.05 צלילי בוקר

שידור קבוע

רשת א'

07.30 רדיוקל. עברית קלה
08.05 הפינה חמה
08.27 משפט רמיאביק. שידור חי
13.05 שירים עבריים
14.06 בראש צעיר. מאגזין לילדים
15.30 האוניברסיטה המשודרת
15.57 משפט רמיאביק. שידור חי
19.05 סיכום המשנה היומית
19.10 דף גמרא יומי
19.20 פרקי היום בתנ"ך
19.30 שירודים לטלים

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 סיכום ערין
09.05 ביקור בית
10.05 כל צבעי הרשת
12.10 אלדיאלי בנג
13.05 בוטר היום. חדשות ומוסיקה
14.06 לראות או לא לראות. תרבות
14.30 בזרבוביק. הוי והגמור
15.05 שירים ושיעורים
15.55 קראוי כפר. קראוים ממליצים
16.05 יומן כלכלה
16.30 על ספרים ואנשים
17.05 רגע־קסם

רשת ג'

06.04 בוקרה לאורך. להיטים
07.07 שירי בוקר־בוקר
09.05 מה כבר תשמע עם אבי אנגר
10.05 דברים טובים. עם עמירה איכבר
11.05 שבעים בי יורעו שירי שנות השבעים
12.05 אהבה יהודית. עם יוסי סיאס
13.05 רק בימי חול. עם נתנם פרי
14.00 לי ולך שיר ובתוכה
15.05 חרש חרש והעוזה. עם שרה עסרי
16.05 הצגה יומית. עם יקיר אביב

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת
06.30 מקומום עין־חרשות
07.07 שבע אפס שבע
08.05 מקירשוב ישראל — אקטואליה
09.05 אילדסקיף. עם אלי ישראלי
10.05 עשר. שירים עבריים
11.05 נבון לעכשיו
13.05 רדרה יומי
13.55 40 לאמור. סיפור היום בתנ"ך
14.05 מגיעה יומית. עם יצחק ביגנר
15.05 שירים לנו. עם ארז טל
16.05 ארבע אחרהצהריים
17.00 ערב טוב ישראל

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו, רדיו
20.05 8 צו
21.57 הודעות לחיילים
22.05 הפסקה עבור
23.05 קול הגאו הזה

קולנוע

תל־אביב

אורלי — הבמבוק לחיים 5.00, 7.15, 9.30
אסתר — שחיתות בגדול 5.00, 7.30, 9.40
בית לסין — שגעון בחלל 11.15
בן יהודה — חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
גורדון — מסתר עליך 4.30, 7.15, 9.30
גת — הקיסר האחרון 6.00, 9.00
דיזנגוף 1 — דאן דהפלורט 11.00, 13.30, 4.30, 7.15, 9.45
דיזנגוף 2 — תקווה ותהילה 11.00, 13.30, 4.30, 7.15, 9.45
דיזנגוף 3 — תל־אביב ברלין 11.00, 13.30, 4.30, 7.30, 9.45
דקל — השוד 7.15, 9.30
דרייב אין — ספורט הדרים 7.15, 9.30
סקס 12.00 חצות
הוד — ריקוד מושחת 5.00, 7.15, 9.30
האחים בלוז 11.45
הקלנע: בית צוותי אמריקה — הזאב בזלת 4.30, 7.30, 9.30
חן 1 — מעקב צמוד 5.2, 7.30, 9.50
חן 2 — יום בבלטורות 5.00, 7.25, 9.50
חן 3 — אי אפשר לקנות אהבה 5.00, 7.25, 9.50
חן 4 — העסיכה מבכוליי הילס 11—2—5, 7.25, 9.50
חן 5 — מלון והו הנוסות 11—2—5, 7.30, 9.35
ליסוד — ללא כוצא 7.15, 9.30
לב 1 — נערות עובדות 2, 5, 8, 10.00
לב 2 — מלאכים בשמי ברלין 2.00—5, 7.30, 9.50
לב 3 — המשפחה 2.00, 9.45 בגדל הדבורים 4.50, 7.20
לב 4 — טמפופו 2, 5, 7.30, 9.50
מוזיאון — ילדה גדולה + עורבים 4.30, 7.30, 9.30
מקסים — הבלתי משוחדים 4.30, 7.15, 9.15
הפזויה הישראלית — הבבכספת באיס־מזיק 10.00
מין — חכמת רחוב 5.00, 7.30, 9.40
סינמטק ישראלי — הדיבוק 7.00 באנגלי 9.00
פאר — יופיו של הצבא 4.30, 7.15, 9.30
פריז — חיי כלב 12—2—4, 7.15, 9.30
מוכני פיסטון בהוליווד 11.30
צפון המהדרים — מאנון 4.30—7, 9.30
שחף — עבור הבאדים 5.00, 7.15, 9.30
תמוז — סרט מתוק 7.30, 9.40
תכלה — אריה 5.00, 7.30, 9.45
תל־אביב — השוטר מלוס אנג'לס 5.00, 7.15, 9.30
מקס (רמת־אביב) — מרגלים שבאלה 7.30 המכשפות מאיסטוויק 9.30

ירושלים

אדיסון — השוטר מלוס אנג'לס 5, 7, 9
אורגיל — הקיסר האחרון 5.30, 8.30
אורנע — יום בבלטורות 4.30, 6.45—9
בית אגרון — חנה ואחיותיה 6.00 שכחון תחום 8.00, ראשים מרדים — הסוקם להיות הגיתנים 10.00
כפיר — חיזור גורלי 4.30, 7, 9.30
מיטשל — עבור הבאדים 7.00, 9.15
רון — השוד 4.30—7—9
תיאטרון ירושלים — דאן דה פלורט 7.00, 9.30, מאנון 7.00, 9.30
עדן — אבא גנוב 5—7—9
סמדר — מלאכים בשמי ברלין 7.00, 9.15
סינמטק 1 — להיות שם 7.00 ילדיו 9.45
סינמטק 2 — אנו הנגבים 9.30

נתניה

סמרדין — הבכלנים מאושתר 5, 7.15, 9.15
שרון — ללא מוצא 4, 7, 9.15

חולון

סבוי — לה במבה 5.00, 7.15, 9.30
רינה — ריקוד מושחת 7.15, 9.30
מגדל — מעקב צמוד 7.15, 9.30
ארמון — לאבני הבתולים בטיוואנה 7.15, 9.30

ראשל"צ

ג.ג. רון 1 — חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
ג.ג. רון 2 — שגעון בחלל 5.00, 7.15, 9.30

רחובות

בית העם — אבא גנוב 5.00, 7.15
הוד — דאן דהפלורט 7.00, 9.30
חן — יום בבלטורות 7.00, 9.15

רמת־השרון

כוכב — השוטר מבבורלי הילס 2 7.30 כשואל באקס 9.30

באר שבע

היכל התרבות — נערות עובדות 9.30

פתח־תקוה

היכל 1 — חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
היכל 2 — ללא מוצא 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3 — ריקוד מושחת 5.15, 9.30

צפת

בית אלון — מאנון 6.30

טבריה

יד שמונית — לו היית כאן 7.00, 9.15

עפולה

היכל התרבות — אבא גנוב 5.00, 7.00, 9.15
בתיקווה — נברים נברים 9.00

חיפה והסביבה

אורה — ריקוד מושחת 4.30—7, 9.15
אורלי — טמפופו 6.30, 9.00
בית העם — אני נבגע, אני נבגעת 9.15
חן — יום בבלטורות 4.30, 6.45, 9.15
סינמטק — דוד זיוואגו 8.00
עצמון 1 — שיגעון בחלל 4.30, 7, 9.15
עצמון 2 — תל־אביב ברלין 4.30 ללא מוצא 6.45, 9.10
עצמון 3 — הבלתי משוחדים 4.30, 6.45, 9.10
פאר — מעקב צמוד 4.15, 6.45, 9.15
קרן אור הכרמים — יופיו של הצבא 4.30, 7.00, 9.15
כינון — אבא גנוב 7.00, 9.15
רון — חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 1 — הקיסר האחרון 5.00, 6.30
רב גת 2 — השוד 4.30, 7.00, 9.15
אורות — אהבה ללא מוצא 7.00, 9.15
ספיר — ליבו של אנג'ל 7.00, 9.15
מבוון — מעקב צמוד 7.00, 9.15
שביט — דאן דה פלורט 7.00, מאנון 9.15
היובל — אהבה במלון הראווה 9.15

הרצליה

דוד — ללא מוצא 7.15, 9.30
דן אכדיה — כוד התהילה שלי 7.00, 9.30
מלון דניאל — המתחזה הדביעי 8.00
היכל — השוטר מלוס אנג'לס 5.15, 9.30
תפארת — יום בבלטורות 7.15, 9.30

רמת גן

אורדים — כצוק צמוד 4.30, 7.25, 9.45
אורדע — אבא גנוב 4.30, 7.15, 9.30
הוד — עבור הבאדים 5.00, 7.15, 9.30
לילי — יופיו של הצבא 7.15, 9.30
רב גן 1 — ריקוד מושחת 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 2 — יום בבלטורות 5.00, 7.25, 9.55
רב גן 3 — אי אפשר לקנות אהבה 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 4 — ללא מוצא 5.00, 7.25, 9.55
שביט — ביחות מלוכלכת 7.15, 9.30

כפר סבא

חן — יום בבלטורות 7.00, 9.15
עטל — אבא גנוב 5.00, 7.00, 9.15

בת־ים

אודיטוריום — אבא גנוב 4.30, 7.15, 9.30
עצמאות — ריקוד מושחת 5.00, 7.15, 9.30

חדרה

הדרה — גבר 7.00, 9.15
חוף — אבא גנוב 4.30, 7.00, 9.15

בית שאן

כנרת — אבא גנוב 5.00, 7.00, 9.15

אודיטוריום דוהל המרכז החדש לאמנויות הבמה • בית דני, שכונת התקווה
טל. 382580, 03-372860
חברת מוסדות חינוך ותרבות ת"א
עיריית תל־אביב יפו מינהל החינוך הנוער והתרבות